Jaarstukken

2020

gemeente Noordwijk

Inhoudsopgave Jaarstukken 2020

Voorwoord 5

Leeswijzer 6

1. Algemeen 9
   - 1.1 Waar staan we als gemeente voor? 10
   - 1.2 Gemeentelijke kerngegevens 13
   - 1.3 Behandeling jaarstukken 14

2. Jaarverslag 15
   - 2.1 Programmaverantwoording 16
     - 2.1.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening 18
     - 2.1.2 Programma 2: Veiligheid 27
     - 2.1.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren 31
     - 2.1.4 Programma 4: Economie 36
     - 2.1.5 Programma 5: Onderwijs 44
     - 2.1.6 Programma 6: Sport, cultuur en recreatie 49
     - 2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid 55
     - 2.1.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving 66
     - 2.1.9 Programma 9: Wonen en Ruimte 74
   - 2.2 Paragrafen 85
     - 2.2.1 Lokale heffingen 86
     - 2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 92
     - 2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 99
     - 2.2.4 Financiering 104
     - 2.2.5 Bedrijfsvoering 110
     - 2.2.6 Verbonden partijen 114
     - 2.2.7 Grondbeleid 122

3. Jaarrekening 125
   - 3.1 De balans en overzicht van baten en lasten 126
     - 3.1.1 Balans 126
     - 3.1.2 Overzicht van baten en lasten 129
     - 3.1.3 Waarderingsgrondslagen 130
     - 3.1.4 Toelichting op de balans 133
     - 3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten 167
   - 3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa) 208
   - 3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld 215

4. Bijlagen 217
   - 4.1 Bestuursovereenkomst 218
   - 4.2 Bijlage Grondbedrijf 221

5. Controleverklaring 237

Voorwoord

2020 was een veelbewogen jaar. Het jaar begon vol goede wensen, ontmoetingen en nieuwe plannen om samen aan te werken. Totdat corona eind februari uitbrak en ongekende omstandigheden teweegbracht. Een wereldwijde crisis op financieel/economisch, sociaal en medisch vlak. We weten niet hoe lang de crisis nog duurt en wat de maatschappelijke en economische gevolgen zijn.

Corona raakte al onze inwoners. Mensen werden ziek en de druk op de zorg was enorm. De sociale contacten moesten tot een minimum worden beperkt en dus verplaatste iedereen zich noodgedwongen van kantoren en scholen naar huis. Onze horeca, congressen, greenport, culturele organisaties en sportverenigingen hadden het moeilijk. Wij hebben als gemeente in 2020 geholpen en ondersteund waar we konden, met bijvoorbeeld de uitvoering van rijkssteunmaatregelen en daar waar mogelijk door aanvullende maatregelen te nemen. Met een maatschappelijke coalitie van inwoners, ondernemers en instellingen kwamen we regelmatig bijeen om de impact van corona op onze samenleving te bespreken. Want de inbreng van en de intensieve samenwerking met inwoners, ondernemers, zorg- en hulpverleners en alle maatschappelijke- en culturele organisaties was ook dit jaar cruciaal. En dit alles deden we samen met Noordwijk en uw raad als partner.

In deze jaarstukken blikken we terug op het bijzondere jaar 2020. Er is veel gebeurd. Door corona is de aanpak per kern helaas onderbelicht gebleven. Gelukkig is er ook veel bereikt. Natuurlijk als het gaat om de aanpak van corona. En zeker ook in de uitvoering van onze ambities en het coalitieakkoord. Er zijn in 2020 veel stappen gezet om te bouwen aan de toekomst van Noordwijk. Samen met partners en inwoners maken we Noordwijk!

De gemeente Noordwijk heeft 2020 met een positief resultaat van € 1,5 miljoen afgesloten. Daarbij is de financiële positie robuust met een solvabiliteit van 60% en een toename van het eigen vermogen. We profiteren van het feit dat we een ondernemende gemeente zijn, en dat het toerisme extra inkomsten met zich meebrengt.

De oorspronkelijk vastgestelde begroting 2020 sloot voor dit verslagjaar met een positief saldo van € 0,4 miljoen. Het negatieve resultaat van de Voorjaarsnota bracht dit begrotingssaldo op nihil. Dit kwam vooral door het verwerken van een inschatting van de effecten die de coronacrisis heeft zoals minder parkeerinkomsten (met ruim € 0,5 miljoen). Bij de Najaarsnota 2020 ontstond een positief begrotingssaldo van € 4,4 miljoen. Dit bedrag is toegevoegd aan de Algemene Reserve. Dit voordeel kwam vooral door het niet volledig aanwenden van investeringsbudgetten van € 1,1 miljoen, een bijraming van de parkeerinkomsten (tijdens corona trokken mensen massaal naar de kust) met € 1,2 miljoen, een overschot op de WMO van € 0,6 miljoen en het gemeentefonds van € 0,5 miljoen. Tenslotte eindigde het begrotingsjaar 2020 met een positief rekeningresultaat van € 1,5 miljoen. Voorgesteld wordt om hiervan onder meer een bedrag van € 0,7 miljoen te bestemmen voor corona-gerelateerde maatregelen in 2021.

We spreken graag onze waardering uit voor iedereen die dit jaar met zoveel energie zich heeft ingezet voor Noordwijk. Dat geeft vertrouwen voor onze toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders
Noordwijk, 25 mei 2021

Leeswijzer

De jaarstukken vormen het sluitstuk van de jaarlijkse planning en controlcyclus.
In hoofdlijnen bestaan de jaarstukken uit:

- Jaarverslag:
  - Programmaverantwoording
  - Verplichte paragrafen
- Jaarrekening:
  - Balans en toelichting
  - Baten en lasten met de toelichting op budgetafwijkingen
  - Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)
- Rapportage interbestuurlijk toezicht (IBT)

We zullen de onderdelen hierna kort toelichten.

Wettelijke regels jaarstukken (BBV)

Voor de jaarstukken gelden net als de begroting wettelijke eisen, die zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De indeling van de begroting en jaarrekening is identiek. De jaarrekening dient de verantwoording te bevatten overeenkomstig hetgeen in de begroting hierover is opgenomen. Uitgangspunt is dat de jaarstukken allereerst voldoen aan de informatiebehoefte van de gemeenteraad. Dit vanwege het feit dat de raad verantwoordelijk is voor het financieel gezond blijven van de gemeente. Naast financiële informatie heeft de raad behoefte aan beleidsmatige informatie. Het belangrijkste doel van de raad is het beogen van maatschappelijke effecten. Het is aan de raad om keuzes te maken en de naleving te controleren. De jaarstukken zijn daarvoor een van de belangrijke instrumenten. De informatie is ook van belang voor inwoners, bedrijven, belangenorganisaties, de media, de toezichthouder (provincie) en het Rijk.

Jaarverslag

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en jaarrekening. De jaarrekening omvat het financiële deel. Het jaarverslag bevat de beleidsinhoudelijke informatie die is onderverdeeld in de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.
In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Het geeft antwoord op de vragen:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we er voor gedaan?
3. Wat heeft het gekost?
4. Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
5. Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
6. Wat waren de risico's?
7. Wanneer zijn de doelen behaald?

De programmaverantwoording is onderverdeeld in de volgende programma's:
1. Bestuur en dienstverlening
2. Veiligheid
3. Verkeer en parkeren
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport en cultuur
7. Sociaal domein en volksgezondheid
8. Duurzaamheid en leefomgeving
9. Wonen en ruimte

De afzonderlijke paragrafen vormen een dwarsdoornede waarin verantwoording wordt afgelegd over beleidslijnen van de programma's. De (verplichte) paragrafen zijn als volgt:

1. Bedrijfsvoering
2. Verbonden partijen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
5. Grondbeleid
6. Financiering
7. Lokale heffingen

Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de financiële positie aan het einde van het begrotingsjaar. Deze bestaat uit het overzicht van baten en lasten alsmede de balans, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa) en een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Overzicht van baten en lasten

Dit overzicht bevat de ramingen uit de begroting voor en na wijziging als ook de gerealiseerde baten en lasten en het saldo daarvan. In de toelichting daarvan staat een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening.

Balans en toelichting

Hiermee wordt onder meer inzicht verschaft over investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte (behoefte aan leningen). Dit dient ook als basis voor de berekening van de in het BBV voorgeschreven financiële kengetallen. Deze kengetallen zoals de (netto) schuldquote, de solvabiliteit en de grondexploitatie(quote) leveren een bijdrage aan het inzicht in de stand en ontwikkeling van de financiële positie.

Reserves en voorzieningen zijn twee balansposten die van grote invloed kunnen zijn op de financiële positie en daarmee de financiële kengetallen. Reserves worden in beginsel gevormd uit het resultaat van de exploitatie, het saldo van de baten en lasten. Reserves kunnen ook worden gevoed of juist worden ingezet. Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen. Een toename van de reserves leidt tot een verhoging van de solvabiliteit. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen. Deze worden gevormd in het geval een risico redelijkerwijs financieel in te schatten is en een hoge mate van waarschijnlijkheid heeft. Ook horen niet bestede middelen die van derden zijn verkregen voor een specifiek doel bij de voorzieningen. Een toename van de voorzieningen betekent een lagere solvabiliteit. Bij de toelichting op de voorzieningen is inzicht te verkrijgen welke bedragen in de lopende exploitatie als lasten zijn genomen om aan toekomstige verplichtingen te voldoen en welke verplichtingen zijn afgehandeld.

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)

Bij ministeriële regeling is een model vastgesteld voor de Sisa-bijlage en is daarbij bepaald over welke specifieke uitkeringen daarin verantwoordingsinformatie wordt opgenomen en welke indicatoren worden gebruikt.

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden zijn wettelijk verplicht en de onder de taakvelden opgenomen activiteiten zijn voor elke gemeente identiek. Hiermee zijn gemeenten op dit niveau vergelijkbaar.

Grondbedrijf

Bij het openen van een grondexploitatiecomplex stelt de raad budget beschikbaar voor de uitvoering van de grondexploitatiebegroting. Deze budgetten zijn nodig voor aankopen, wegenaanleg, groenaanleg, riolering, enzovoort. Jaarlijks wordt dan een (deel)budget vrijgegeven en vastgesteld door opname in de begroting.
Jaarlijks moet een herziening van de grondexploitatiebegroting plaatsvinden. Dit gebeurt met het Boek Grondbedrijf. Een herziening van een grondexploitatie betekent dat de daadwerkelijk gerealiseerde kosten en opbrengsten (de boekwaarde) van de budgetten worden gehaald en dat de restant budgetten eventueel worden bijgesteld op basis van de huidige inzichten om een actueel geprognosticeerd resultaat te krijgen.
In de balans dienen grondexploitatiecomplexen te worden verantwoord als vlottend actief onder de voorraden, als onderhanden werk. Gronden die worden verworven met het oog op ontwikkeling (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder de materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld, wordt de grond gekwalificeerd als Bouwgronden in exploitatie. De (eerder) verworven grond wordt op dat moment overgeboekt van materiële vaste activa naar voorraad onderhanden werk. Vanaf dat moment bevinden de gronden zich in het transformatieproces waarbij de grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.
De baten en lasten van de grondexploitaties op jaarschijfniveau worden via het overzicht van baten en lasten in de begroting opgenomen en verantwoord in de jaarrekening. Voor het begrotingsjaar 2020 zijn de grondexploitaties opgenomen in programma 9 Wonen en Ruimte. In de jaarrekening worden de afwijkingen binnen de jaarschijf tussen begroting en rekening toegelicht. Voor zover er afwijkingen zijn binnen het totale vastgestelde grondexploitatiecomplex, worden die meegenomen bij de herziening van een grondexploitatie via het Boek Grondbedrijf.

Rapportage Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

De provincie heeft als taak om als interbestuurlijk toezichthouder na te gaan of gemeenten hun taken op onder andere het ruimtelijk-fysieke domein goed op orde hebben. Van belang daarbij is dat de horizontale verantwoording van het college aan de raad en de controle van de raad op het college goed functioneren. Het interbestuurlijk toezicht (IBT) richt zich op de onderstaande zes toezichtsdomeinen.
Per domein zijn indicatoren vastgesteld op grond waarvan de provincie (met behulp van het zogenaamde stoplichtmodel (groen/oranje/rood) toetst of een gemeente op het betreffende domein naar behoren functioneert. De provincie beoordeelt de domeinen aan de hand van de door de gemeente zelf opgestelde IBT-rapportage, die onderdeel zijn van de gemeentelijke jaarrekening. Op basis van de door de raad vastgestelde jaarrekening stelt de provincie jaarlijks de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht op.

Controleverklaring

De accountantsverklaring geeft op grond van de uitgevoerde controle aan of:

a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
b. de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is

1. Algemeen

1.1 Waar staan we als gemeente voor?

Verbinden, met het doel voor ogen

Noordwijk is een gemeente die bestaat uit vier krachtige, unieke kernen en buitengewone landelijke kwaliteiten. Bij Noordwijk denkt men aan het strand, de bollenvelden en de duinen. Het is uniek en plezierig wonen, werken en recreëren in de luwte van de Randstad. Noordwijk heeft internationale aantrekkingskracht (denk aan de bollenindustrie, space en de congrescentra). De gemeenschap kenmerkt zich door vitaliteit, gastvrijheid en betrokkenheid, ook van inwoners bij elkaar. Naast veel ondernemende inwoners, maken ook kwetsbare groepen onderdeel uit van de Noordwijkse samenleving, groepen met een beperkte zelfredzaamheid. Uitersten om rekening mee te houden.

De gemeente is ervoor datgene dat onze inwoners samen van belang vinden (het algemeen belang). Samen bepalen we welke ontwikkeling in Noordwijk wenselijk is en welke opgaven we aan moeten pakken. Hierin nemen wij als gemeente die rol die helpend is. Als gemeente gaan we altijd voor de beste oplossing voor de samenleving. We willen de zaken goed en logisch organiseren waarbij we goed kunnen uitleggen wat we doen, of laten.

Vanuit deze strategische visie hanteren we als kernwaarden:

1. **Betrouwbaarheid**. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Ons handelen is uitlegbaar. Hoewel de verschillen in opgaven vragen om maatwerk zorgen we er in de basis voor dat gelijke situaties altijd gelijk behandeld worden.
2. **Wendbaarheid**. Dit is het vermogen om snel en adequaat te anticiperen en reageren op ontwikkelingen die zich voordoen. Noordwijk blijft zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. We geven ruimte aan en maken actief gebruik van maatwerk door betrokkenheid van vele actoren en lokale verschillen.
3. **Veerkracht**. Door de veerkracht te vergroten kunnen we onverwachte zaken opvangen. Belangrijk hierin is het verminderen van afhankelijkheid. Dat we onszelf als samenleving kunnen redden, dat medewerkers als zelfstandige professionals kunnen handelen en dat inwoners niet onnodig afhankelijk zijn van bijvoorbeeld een uitkering. Hierbij hoort ook dat we een duidelijk kaderstellende rol behouden (op hoofdlijnen/spelregelniveau en het niveau van principes).
4. **Verbinden**. We verbinden mensen, kennis, krachten en belangen vanuit de opgave met het doel voor ogen. Dit kan omdat we midden in de samenleving staan en onze organisatie goed kennen. De manier van verbinden hangt af van de taak en rol die het best passend is.

Betrokken, helder en daadkrachtig

Het college werkt in de periode 2019-2022 aan een betrokken, heldere en daadkrachtige gemeente. Met de vorming van de nieuwe gemeente winnen bestuur en organisatie aan robuustheid en professionaliteit. Hierdoor zal de nieuwe gemeente Noordwijk nog beter in staat zijn om op lange termijn de opgaven voor gebied, samenleving en regio uit te voeren. We staan als gemeente voor:

- een hoogwaardig en veelzijdig woon-, werk- en leefgebied;
- een energieke, gastvrije en betrokken samenleving;
- een sterke partner in de regio;
- een moderne, proactieve en dienstbare organisatie.

Kern van de vernieuwing in Noordwijk is een verschuiving in de rol van het bestuur en de organisatie bij ontwikkelingen in de Noordwijkse samenleving. Het accent van dat optreden van de gemeente zal daarbij steeds meer komen te liggen op netwerken en participeren met de Noordwijkse samenleving. De gemeente zal op onderdelen regulerend en sturend moeten blijven, maar de kracht en de energie van de samenleving zal steeds meer de agenda en de

richting van het praktisch dagelijks handelen bepalen. Hiermee worden uiteindelijk de beste resultaten voor de inwoners gerealiseerd.
Deze ambities van en voor onze nieuwe gemeente zijn realistisch. Er is een periode van 3-5 jaar nodig om volledig tot de gewenste ontwikkeling en resultaten te komen. Vanaf 1 januari 2019 wordt wel de basis gelegd in bestuur en organisatie. Kern van de verandering en vernieuwing zit daarbij niet in structuur of instrumenten, hoe relevant deze ook zijn. Modern, proactief en dienstbaar zit vooral in denken en doen, houding en gedrag.

De nieuwe gemeente Noordwijk wil resultaten halen voor en met de inwoners. Het ambitieniveau wordt geformuleerd door de gemeenteraad samen met inwoners, ondernemers en verenigingen. Daarnaast heeft Noordwijk de ambitie om ook toonaangevend te zijn als moderne, proactieve en dienstbare organisatie.

Samen maken we Noordwijk

Resultaat bereiken vanuit verbinding. Dat staat centraal in onze collegeagenda 2019-2022. Misschien ga je alleen sneller; samen kom je veel verder. Daarvan zijn burgemeester en wethouders van Noordwijk overtuigd. Daarom legt het college extra focus op twaalf belangrijke punten, om mee aan de slag te zijn met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals. Zo sluiten we aan op de energie die in Noordwijk al aanwezig is en komen we tot de juiste oplossingen. Daarnaast zijn er nog andere onderwerpen die de aandacht hebben.

Het Nieuwe Noordwijkse Werken

Aan de hand van zes leidende principes werken we de komende jaren aan de professionalisering van onze organisatie en onze medewerkers:

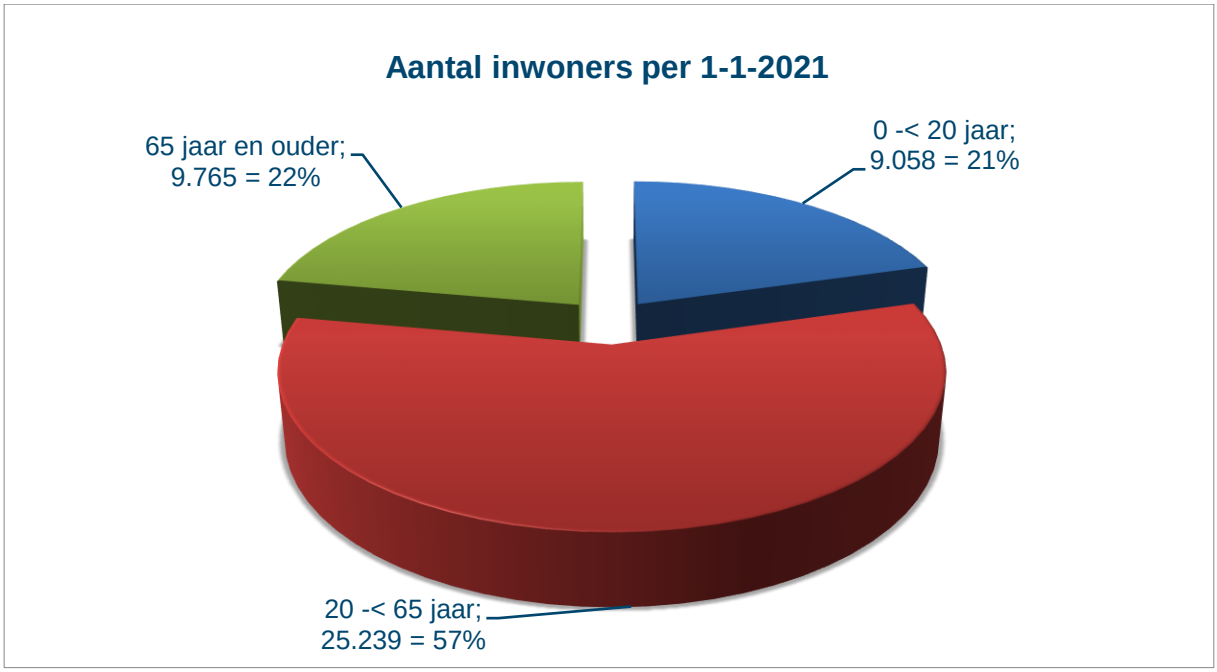
1. **We sluiten onze dienstverlening aan op de behoefte van de klant.** We maken verbinding met de klant of met buurten waar iets speelt en kijken waar we kunnen helpen.
2. **We vinden overheidsparticipatie belangrijk.** We ondersteunen initiatieven van bewoners, buurten en bedrijven. We stellen kaders waar nodig en houden het algemeen belang in de gaten.
3. **We werken opgavegericht**. We onderzoeken wat het probleem of de kans/uitdaging is en onderzoeken welke aanpak hiervoor nodig is. We doen dit integraal in samenwerking met collega's van andere teams.
4. **We werken zelf organiserend.** We nemen eigenaarschap. We zetten onze kwaliteiten en expertise in en ontwikkelen die verder. We stemmen onze activiteiten af in ons team en werken samen met andere teams. We werken resultaatgericht.
5. **We zijn innovatief.** We zoeken steeds naar de beste werkwijze en nemen de ruimte daarbij nieuwe werkwijzen te proberen, in de overtuiging dat dat verrassende resultaten kan opleveren. We vinden daarbij dat fouten niet bestaan, leerervaringen wel.
6. **Waar en wanneer we werken stemmen we af op onze werkzaamheden.** Soms is kantoor beter, soms is thuis beter. Ook een externe locatie kan een logische keuze zijn. We zorgen ervoor dat we voor onze bewoners en collega's bereikbaar zijn en laten zien waar we aan het werk zijn.

1.2 Gemeentelijke kerngegevens

Sociale structuur

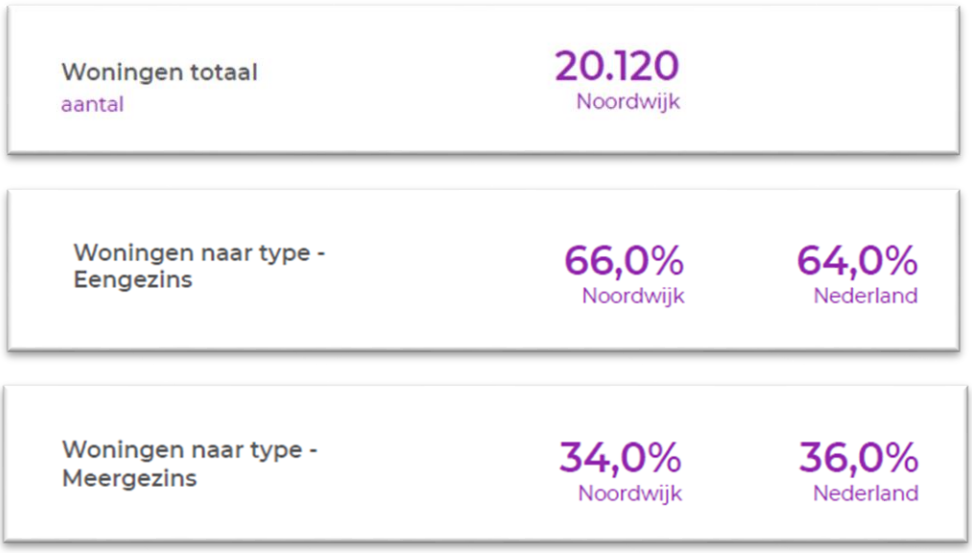
Vastgestelde bevolking per 1-1-2021	Mannen	Vrouwen	Totaal
1. Volgens structuurtelling 2021	22.174	21.971	44.145
2. Saldi van in inwonertal verdisconteerde berichten ontvangen in 2021[1]			
- Levendgeborenen	-12	-12	-25
- Overledenen	21	20	41
- Opgenomen personen wegens vestiging	-117	-107	-224
- Afgevoerde personen wegens vertrek	62	63	125
Vastgestelde bevolking op 1-1-2021 (1+2)	**22.128**	**21.935**	**44.062**

Vastgestelde bevolking o.b.v. leeftijd per 1-1-2021	Totaal
0 - < 20 jaar	9.058
20 - < 65 jaar	25.239
65 jaar en ouder	9.765
Totaal aantal inwoners	**44.062**

[1] Het CBS heeft het officiële inwoneraantal per 1 januari 2021 vastgesteld. De verdisconteerde berichten ontvangen in 2021 betreft een bijstelling door nagekomen informatie over demografische gebeurtenissen.

Fysieke structuur

Bron: BAG 31-12-2020

1.3 Behandeling jaarstukken

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het gevoerde bestuur door het jaarverslag met de jaarrekening aan de raad voor te leggen. Het college zendt de vastgestelde jaarstukken binnen twee weken na vaststelling door de raad, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar aan Gedeputeerde Staten.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording biedt inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd en de gerealiseerde baten en lasten. Op basis van W-vragen wordt er verantwoording afgelegd over de uitvoering van de begroting:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we er voor gedaan?
3. Wat heeft het gekost?
4. Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
5. Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

   En vanaf begrotingsjaar 2020 ook:
6. Wat waren de risico's?
7. Wanneer zijn de doelen behaald?

Wat wilden we bereiken?
In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Met de vraag Wat wilden we bereiken wordt aangegeven wat de gemeente binnen een beleidsveld voor ogen had. Hierin zijn de ambities uit onder andere het coalitieakkoord verwerkt.

Wat hebben we er voor gedaan?
Hier wordt concreet aangegeven wat de gemeente in het verslagjaar heeft gedaan (prestaties). Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf doet of die andere organisaties doen (in opdracht van de gemeente).

Wat heeft het gekost?
Om de derde W-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden staat in elk programma de volgende informatie: lasten, baten en saldo per programma. Per programma staan de baten, lasten en het saldo vermeld.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basis set van beleidsindicatoren op te nemen. Op basis van deze beleidsindicatoren wordt de gemeente Noordwijk vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit gebeurt op basis van de meest recente gegevens die ter beschikking worden gesteld op www.waarstaatjegemeente.nl.

Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De uitgebreide informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat waren de risico's?
Per programma wordt aangegeven welke mogelijke risico's samenhangen met de uitvoering van het desbetreffende programma. Uitgebreide informatie over de risico's staat opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wanneer zijn de doelen behaald?

In aanvulling op de reeds in de begroting 2020-2023 opgenomen W-vragen wordt vanaf begrotingsjaar 2020 ook aangegeven wanneer de doelstelling behaald is. Met het oog daarop wordt net als met de tussentijdse rapportages (Voor- en Najaarsnota) ook bij de jaarrekening een ‘stoplichtrapportage’ toegevoegd.

Met stoplichten wordt als het ware de voortgang van Wat gaan we er voor doen? weergegeven:
Zijn we ‘op koers’
is er ‘bijsturing nodig’
is iets ‘niet haalbaar’
is iets ‘voltooid’

De weergave is met de volgende stoplicht-symbolen:

Programma’s

De volgende programma’s zijn opgenomen in de begroting 2020:
1. Bestuur en Dienstverlening
2. Veiligheid
3. Verkeer en Parkeren
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport, cultuur en recreatie
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid
8. Duurzaamheid en Leefomgeving
9. Wonen en Ruimte

2.1.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Samen maken we Noordwijk. We zijn in onze werkwijzen open, modern en dienstbaar.

1.1 Bestuursstijl, participatie en communicatie			
We besturen daadkrachtig en integer en geven vorm aan participatief werken. We communiceren open en professioneel met inwoners en betrokkenen.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Van den Berg*	*Team:*	*DCS/COM/ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We besturen daadkrachtig en integer	Integriteit is voor de gemeente Noordwijk een belangrijke kernwaarde. Het vertrouwen dat onze inwoners, bedrijven en verenigingen in onze gemeente hebben, is vooral gebaseerd op het beeld dat zij hebben van de integriteit van bestuurders en medewerkers. Juist vanwege dit belang, heeft de burgemeester in 2020 opdracht gegeven tot een externe beoordeling van het Noordwijks integriteitsbeleid. Deze beoordeling zal een beeld geven van de stand van zaken op dit moment, maar zal vooral toekomstgericht zijn: wat is er nodig om de bestuurlijke en ambtelijke integriteit en weerbaarheid in de toekomst te ondersteunen, stimuleren en borgen. Afronding en bespreking van de externe beoordeling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.		Doorlopend
	We hebben het onderlinge samenspel tussen raad, college en organisatie bevorderd. De ervaringen met de vergaderstructuur hebben geleid tot aanpassingen zodat deze meer aansluit bij de wensen. Er is aandacht besteed aan de kwaliteit van bestuurlijke stukken. Dit is een doorlopend gespreksonderwerp. Onder meer hebben beleidsmedewerkers de training krachtig schrijven gevolgd. Dit heeft ook geleid tot verbetervoorstellen voor de formats van bestuurlijke stukken.		Doorlopend
	Alle medewerkers hebben de eed of de gelofte afgelegd. Nieuwe medewerkers leggen de eed of de gelofte aan in een vergadering van het college. Wij communiceren blijvend wat er onder de gedragscode en integriteit verstaan wordt en het is o.a. onderwerp van gesprek in de ontwikkelgesprekken.		Doorlopend
	De Wet open overheid (Woo) is nog steeds aanhangig bij het parlement. Deze treedt naar verwachting in 2023 in werking.		2021

1.1 Bestuursstijl, participatie en communicatie			
We besturen daadkrachtig en integer en geven vorm aan participatief werken. We communiceren open en professioneel met inwoners en betrokkenen.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Van den Berg*	*Team:*	*DCS/COM/ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	We hebben een standaard manier van werken voor representatie en relatiebeheer ontwikkeld. In 2021 wordt dit geëvalueerd.		✅
We werken participatief	We betrekken de samenleving actief bij het maken van beleid voor onder meer de omgevingsvisie. Het digitale discussie platform Samen Noordwijk is ingezet voor participatie bij verschillende projecten. Er is een brede maatschappelijke alliantie ingericht waarmee de gemeente maandelijks over actuele onderwerpen in gesprek is.		Doorlopend 🟢
	Er zijn maatschappelijke onderwerpen behandeld tijdens onze rondetafelgesprekken. De werkwijze is geëvalueerd en aangepast in 2021.		✅
	Na het vertrek van de initiatievenmakelaar in 2020 wordt deze rol opnieuw bekeken, in relatie tot onder meer de Omgevingsvisie. Hierdoor, en door de coronatijd is het dit jaar nog niet gelukt om uit iedere dorpskern een concreet initiatief te omarmen. Concreet heeft de initiatievenmakelaar begin 2020 als coördinator gewerkt aan de Grand Prix gerelateerde initiatieven en medio 2020 een verzoek van de winkeliersvereniging Noordwijk Binnen behandeld om verlichting van de bomen op het Kloosterplein mogelijk te maken. Dit is inmiddels gerealiseerd.		Doorlopend 🟢
	Doorontwikkeling van de zes leidende principes van “Het Nieuwe Noordwijkse Werken” is in een ontwikkelprogramma opgenomen. In 2020 is aandacht besteed aan Innovatief werken en eigenaarschap. De programma’s hiervoor zijn vooral interactief. Vanwege corona zijn de organisatiebrede thema bijeenkomsten overgegaan in (digitale) teambijeenkomsten. Hierdoor is het tempo van de ontwikkeling enigszins aangepast.		Doorlopend 🟢
	In 2020 is de verordening gemeentelijke onderscheidingen vastgesteld waarin opgenomen erepenning, verdiende trots en jeugdlintje.		✅
We communiceren open en professioneel	Er is een toenemende aandacht voor toegankelijkheid en de daarbij horende eisen. Uitingen worden hierop getoetst. We hebben een toegankelijkheidsverklaring		Doorlopend 🟢

1.1 Bestuursstijl, participatie en communicatie			
We besturen daadkrachtig en integer en geven vorm aan participatief werken. We communiceren open en professioneel met inwoners en betrokkenen.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Van den Berg*	*Team:*	*DCS/COM/ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	voor onze website. Voor organisatie brede toegankelijkheid van alle uitingen wordt begin 2021 een plan van aanpak opgeleverd.		
	Het project Direct Duidelijk is opgestart binnen het programma dienstverlening. Medewerkers zijn getraind en werken met een schrijfwijzer. Er wordt gebruik gemaakt van visualisaties en effectieve vormen van communicatie. Er is extra inzet geweest om de landelijke maatregelen rondom corona onder de aandacht te brengen.		Doorlopend
	We halen de samenleving naar binnen onder meer door gebruik te maken van onze monitoringstool, waardoor we zicht hebben op wat er leeft in onze samenleving.		Doorlopend
	We geven op een professionele manier vorm aan onze identiteit en de daarbij horende huisstijl. Dit wapen wordt nu gebruikt voor bepaalde uitingen. Het gebruik is vastgelegd in een bijlage van het huisstijlhandboek. Borging van de huisstijl is een doorlopend aandachtspunt.		Doorlopend

1.2 Dienstverlening en informatieveiligheid			
We verlenen onze diensten gastvrij en modern. We zijn alert op onze informatieveiligheid en de privacy van onze inwoners.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*DCS/KBO/IGM*
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		Wanneer? Status voortgang
We verlenen onze diensten gastvrij en modern	De raad heeft in juli 2020 het 2 jarig programma dienstverlening ‘digitaal én persoonlijk’ vastgesteld waarin de visie op gastvrije dienstverlening is neergelegd en vertaald.		
	Het op orde brengen van onze dienstverlening waar nodig en vernieuwing en modernisering van alle kanalen is een continue proces. In het vastgestelde		Doorlopend

1.2 Dienstverlening en informatieveiligheid			
We verlenen onze diensten gastvrij en modern. We zijn alert op onze informatieveiligheid en de privacy van onze inwoners.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*DCS/KBO/IGM*
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		Wanneer? Status voortgang
	programma dienstverlening heeft dit een plek. De mogelijkheden voor het digitaal aanvragen van producten en diensten is fors uitgebreid. Zowel voor inwoners als ondernemers. Daarbij is het mogelijk om digitaal, via Mijn Noordwijk, de status van de aanvraag te volgen.		
	Ondernemers/ eigenaren kunnen kosteloos een verzoek doen om een locatie aan te wijzen als huwelijkslocatie.		
We verbeteren onze kwaliteit van dienstverlening	De brede nulmeting dienstverlening is uitgevoerd in het laatste kwartaal van 2020. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om de resultaten van onze dienstverlening steeds meer inzichtelijk te maken, periodiek en continue. Gedurende de looptijd van het programma dienstverlening wordt hier steeds meer invulling aan gegeven. Jaarlijks vind er een verplichte evaluatie plaats met betrekking tot de kwaliteit en beveiliging van het reisdocumentenproces en de basisregistratie personen (BRP). Over 2020 scoort de gemeente respectievelijk 99,6 en 99,75 procent van de maximale score. Bij de inhoudelijke steekproef BRP zijn geen fouten geconstateerd.		Doorlopend
	Binnen het programma dienstverlening is er een plan van aanpak opgesteld voor de wijze van monitoring, sturing en verantwoording. Dit wordt nu stapsgewijs geïmplementeerd.		Doorlopend
	Voor het verbeteren van de dienstverlening en samenwerking met de Omgevingsdienst West Holland (ODWH) is door de omgevingsdienst een plan van aanpak gemaakt. Dit plan heeft in 2020 uitvoering gekregen. Als gevolg van de coronamaatregelen is het fysieke loket gesloten. De dienstverlening vindt daardoor alleen digitaal plaats.		Doorlopend
	Alle medewerkers van het Klant Contact Centrum (KCC) hebben een training gevolgd ten behoeve van het tegengaan van identiteitsfraude. De examens M1a (identiteitsvaststelling) en M1b (brondocumenten) zijn verplicht gesteld voor alle baliemedewerkers. Met		Doorlopend

1.2 Dienstverlening en informatieveiligheid			
We verlenen onze diensten gastvrij en modern. We zijn alert op onze informatieveiligheid en de privacy van onze inwoners.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*DCS/KBO/IGM*
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		Wanneer? Status voortgang
	opleiden is een start gemaakt. Er is een goede regionale en interne samenwerking (operationeel gebied) die vanwege corona niet fysiek bij elkaar kon komen. Er is apparatuur aangeschaft voor de controle van identiteitsbewijzen en brondocumenten.		
We gaan veilig om met informatie	We voerden de maatregelen van het informatiebeveiligingsbeleid in. We sluiten hierbij aan bij de VNG-richtlijnen (Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In 2020 is het Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2020-2023 vastgesteld. Tevens zijn er verdere maatregelen genomen in het kader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) ten aanzien van informatiebeveiliging. Ook is e-learning beschikbaar gesteld aan medewerkers over informatieveiligheid. Extra aandacht is er geweest over de risico's van phishingmails. Een phishingmail test heeft er plaats gevonden.		Doorlopend
	Voor privacy is er tevens e-learning beschikbaar gesteld voor de medewerkers. Awareness is ook hierbij belangrijk. Ook zijn werkprocessen waarbij persoonsgegevens gebruikt worden verder geoptimaliseerd.		Doorlopend
We zijn alert op privacy	We werkten volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De "functionaris gegevensbescherming" houdt toezicht op de toepassing en naleving ervan.		Doorlopend
	We hebben een e-learning privacy opgesteld. Deze is vanaf december 2020 uitgerold. Dit draagt bij aan de interne bewustwording van medewerkers.		Doorlopend

1.3 Dorpenaanpak			
We werken samen aan een Noordwijk dat bestaat uit vier dorpen met een eigen identiteit. We sluiten aan bij wat er in de dorpen gebeurt. We stimuleren inwoners verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen directe leefomgeving.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		Wanneer? Status voortgang
We sluiten aan bij wat er in de dorpen gebeurt	Door de coronacrisis hebben dit jaar geen live dorpenbezoeken voor de wethouders plaatsgevonden. In het voorjaar is geëxperimenteerd met digitale contactmogelijkheden met de wethouders via ons participatieplatform Samen.Noordwijk.nl.		Doorlopend
	De werkwijze om steeds meer integraal, opgavegericht en innovatief te werken in onze dorpenaanpak is onderdeel van de participatieve aanpak zoals ook toegepast bij de omgevingsvisie.		Doorlopend
	Er is binnen de verschillende beleidsvelden aandacht voor de eigen identiteit van de dorpen. Dit is duidelijk terug te zien in bijvoorbeeld de ontwikkeling van de retail- en horecavisie.		Doorlopend
We stimuleren dat inwoners verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen directe leefomgeving	De wijkambassadeur is actief bij de ontwikkeling en uitwerking van brede digitale participatie. De wijkverenigingen zijn in kaart gebracht en een koppeling is gelegd met de 5 partijen die de ogen en oren zijn in de wijken; de wijkambassadeur, buurtwerker, sport- en cultuurcoaches en de jongerenwerker.		Doorlopend
	Er is geen uitvoering gegeven aan het specifiek uitwerken van één initiatief per dorp als doel op zich.		

1.4 Sterke partner in de regio			
We versterken ons als verbindende partner in onze regio's. We bundelen krachten in de Duin- en Bollenstreek. We vergroten de slagkracht in Holland Rijnland.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*DCS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We versterken ons als verbindende partner	Met de komst van de NL Space Campus draagt Noordwijk met haar partners (onder andere ESA ESTEC, provincie Zuid-Holland, en NSO (Nederlandse Space Organisatie) bij aan de Nederlandse sector		Doorlopend

1.4 Sterke partner in de regio			
We versterken ons als verbindende partner in onze regio's. We bundelen krachten in de Duin- en Bollenstreek. We vergroten de slagkracht in Holland Rijnland.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*DCS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	space. Met het behalen van de Kuuroordstatus draagt Noordwijk met haar partners (onder andere de ondernemersverenigingen, Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Noordwijk, Noordwijk Marketing, Staatsbosbeheer en Veldzicht) bij aan een gezonde en energieke regio. Met de komst van de NL Space Campus draagt Noordwijk met haar partners (onder andere ESA ESTEC, provincie Zuid-Holland, de Economic Board Duin- en Bollenstreek en NSO (Nederlandse Space Organisatie) bij aan de Nederlandse sector space. Met het behalen van de Kuuroordstatus draagt Noordwijk met haar partners (onder andere de ondernemersverenigingen, Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Noordwijk, Noordwijk Marketing, De Economic Board Duin- en Bollenstreek, Staatsbosbeheer en Veldzicht) bij aan een gezonde en energieke regio. Beide projecten maken onderdeel uit van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek met als één van de doelstellingen het onderling verbinden van de economische sectoren teneinde elkaar te versterken.		
	De Omgevingsvisie is vastgesteld. We leggen in de Omgevingsvisie onder meer onze visie op regionale samenwerking vast.		
	We zijn gestart met onderzoeken hoe we aan de voorkant meer grip kunnen krijgen op onze gemeenschappelijke regelingen. In 2021 wordt hier concreet vervolg aan gegeven.		Doorlopend
We bundelen krachten in de Duin- en Bollenstreek	In november 2020 is een conferentie gehouden met de vijf colleges van de Duin- en Bollenstreek. Daarin is het versterken van samenwerking besproken. De bestuurlijke werkgroep 'Meer nadruk op wat ertoe doet' werkte in 2020 toe naar een Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek. Deze was eind 2020 nog in ontwikkeling.		Doorlopend
	We hebben ingezet op meer samenwerking van de strategische denkkracht met onze buurgemeenten. De Omgevingsagenda Hart van Holland is vastgesteld. Het bestuurlijke en ambtelijke contact in de regio is geïntensiveerd richting de Duin- en Bollenstreek,		Doorlopend

1.4 Sterke partner in de regio			
We versterken ons als verbindende partner in onze regio's. We bundelen krachten in de Duin- en Bollenstreek. We vergroten de slagkracht in Holland Rijnland.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij / Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*DCS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Leidse regio, in Holland Rijnland en richting de provincie.		
	Met de provincie Zuid-Holland werkt Noordwijk samen aan onder andere de ontwikkeling van de NL Space Campus en (in Holland Rijnland verband) aan de Regionale Energie Strategie, mobiliteit en wonen. De relatie met Noord-Holland werd in 2020 met name getekend door de streep die de provincie zette door de Duinpolderweg.		Doorlopend
We vergroten onze slagkracht in Holland Rijnland	Met het vaststellen van de Strategische Agenda Holland Rijnland 2019-2023 is een impuls gegeven aan het strategisch functioneren. We hebben een verbeterslag gemaakt in het annoteren op Holland Rijnland niveau.		
	Noordwijk draagt als sterke partner in de regio bij aan Holland Rijnland. Belangrijke trajecten liepen onder andere rond de Strategische Agenda Ruimte van Holland Rijnland, de Regionale Energie Strategie, de mobiliteitsvisie en wonen.		Doorlopend

1.5 Harmonisatie na fusie			
We harmoniseren onze verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels budgetneutraal.			
Portefeuillehouder:	*College*	*Team:*	*DCS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We ronden alle harmonisaties af	Nagenoeg alle harmonisaties zijn afgerond.		
We harmoniseren budgetneutraal	We hebben per harmonisatievoorstel de financiële gevolgen in kaart gebracht met als uitgangspunt budgetneutraal.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2020	6,50	Afkomstig uit eigen gegevens	
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2020	5,87	Afkomstig uit eigen gegevens	
Overhead	% van totale lasten	2020	14%	Afkomstig uit eigen gegevens	

* gegevens afkomstig uit eigen gegevens

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	
Naam verbonden partij	
Dunea	Holland Rijnland
Liander	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
BNG Bank	GR Belastingen Noordwijk-Lisse-Teylingen
Stichting Rijk	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening	
Onderwerp risico	**Omschrijving risico**
Informatiebeveiliging / Cyberrisico's	Bij de informatiebeveiliging bestaat het risico op datalekken of cybercrime of cyberaanvallen (ddos, ransomware, phishing, malware, etc.).
Harmonisatie verordeningen	De verordeningen moeten voor 1 januari 2021 zijn geharmoniseerd. Het risico bestaat dat hier wellicht extra kosten uit voortvloeien.
Algemene Uitkering	Het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties staan nog steeds achter de invoering van een nieuw verdeelmodel dat beter aansluit op de kostenverschillen tussen gemeenten en een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling kan wegnemen. Het streven is de besluitvorming over de nieuwe verdeling nog dit jaar af te ronden. De ingangsdatum van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds wordt uitgesteld tot 1 januari 2022.

2.1.2 Programma 2: Veiligheid

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Veilige buurten. We versterken onze analyses en afstemming om overlast en criminaliteit aan te pakken.

2.1 Veilige samenleving			
We leven in een inclusieve, veilige samenleving. Onze inwoners kunnen zich vrij bewegen en ervaren eigenaarschap van hun veiligheid en leefomgeving. De gemeente schept daarvoor de randvoorwaarden.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*JOV*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We bereiken een aanvaardbaar veiligheidsniveau in samenwerking met onze inwoners en partners	Er is een integraal veiligheidsplan opgesteld en vastgesteld. Alle netwerkpartners zoals, politie, openbaar ministerie, RIEC(Regionale Informatie- en Expertise Centrum), KHN(Koninklijke Horeca Noordwijk), NOV(Noordwijkse Ondernemers Vereniging) zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van het IVP. Ook onze interne partners op het gebied van welzijn, sport, toerisme, VTH(Vergunning, Toezicht en Handhaving) cultuur en onderwijs zijn betrokken geweest. Na het vaststellen van het veiligheidsplan wordt er gewerkt aan het uitvoeringsplan.		✅
	De voorgenomen acties voor het stimuleren van initiatieven voor buurtpreventie, zoals whatsapp-groepen, is als gevolg van de corona crisis naar achteren geschoven.		Doorlopend ✅
	In 2020 hebben we de hele infrastructuur tbv camerasysteem rondom het uitgaansgebied vernieuwd en vervangen. Project is afgerond.		✅
	De groepsaanpak jeugd zoals eerder toegepast in de wijk Boerenburg wordt ook toegepast in andere wijken. Daarnaast is er geïnvesteerd in het aanstellen van 2 jeugdboa's.		✅
We verankeren veiligheid integraal in ons beleid en in onze bedrijfsvoering	De integrale coördinatie van veiligheid in onze organisatie is centraal geregeld door de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsplan.		✅
	Het onderzoek over het behoud van een toegankelijke politiepost in Noordwijk is in 2020 afgerond.		✅

2.1 Veilige samenleving			
We leven in een inclusieve, veilige samenleving. Onze inwoners kunnen zich vrij bewegen en ervaren eigenaarschap van hun veiligheid en leefomgeving. De gemeente schept daarvoor de randvoorwaarden.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*JOV*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We handhaven in dienst van de samenleving	Er is een prioriteitenlijst vastgesteld met de volgende prioriteiten: (verkeers)veiligheid, overlast honden, (aanlijnen, opruimplicht), evenementen en vergunningen, ondermijning. Dit nemen de boa's mee in de dagelijkse werkzaamheden.		Doorlopend
	De boa's zijn veel zichtbaar en aanspreekbaar geweest op straat en op de stranden bij mooi weer. Dit voor het handhaven van de corona maatregelen. Zij hebben veel vragen beantwoord van burgers n.a.v. van deze maatregelen. Daarnaast werden, ondanks de corona crisis, de basistaken uitgevoerd. Er zijn, mede door de corona crisis, tijdelijke toezichthouders ter assistentie ingezet uit en van buiten de eigen organisatie.		Doorlopend

2.2 Aanpak ondermijnende criminaliteit			
We leven in een veilige samenleving waarin geen plaats is voor georganiseerde criminaliteit en ondermijnende activiteiten.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*JOV*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We leven in een veilige samenleving zonder georganiseerde criminaliteit en ondermijnende activiteiten.	In 2020 is er nieuw BIBOB beleid tot stand gekomen en is er in hetzelfde jaar een coördinator aangesteld en is op deze manier de BIBOB coördinatie ambtelijk belegd.		Q4-2021
	Eind 2020 is de nieuwe APV vastgesteld. De nieuwe APV is ondermijningsproof.		
	Voor het inrichten van een ''meldpunt'' ondermijning zijn we begonnen met het organiseren van bewustwordingstrainingen voor de ambtelijke organisatie voor het herkennen van ondermijnende criminaliteit. Voor het melden van deze signalen is de app Meld een Vermoeden aangeschaft. De signalen worden met de verschillende ketenpartners besproken in een structureel signalenoverleg. Specifieke casussen worden ingebracht en besproken.		

2.3 Crisisbeheersing en brandweer			
We beschikken in samenwerking met de regio over een sterke rampen- en crisisorganisatie om veiligheidsrisico's adequaat te beheersen en tot een minimum te beperken.			
Portefeuillehouder:	*Verkleij*	*Team:*	*JOV*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We beschikken over een sterke en deskundige rampen- en crisisorganisatie	We zijn afgelopen jaar begonnen met het trainen en opleiden van medewerkers. Tot en met maart zijn er een aantal trainingen geweest. Door de corona crisis zijn er geen fysieke trainingen geweest, maar hebben enkele digitaal doorgang gevonden. Wij hebben een corona-kernteam geformaliseerd, die vanaf maart 2020 wekelijks bijeen is gekomen. De fysieke oefeningen zijn doorgeschoven naar 2021.		Doorlopend
We zijn een sterke partner in onze veiligheidsregio	We hadden de ambitie om een sterke schakel te zijn in de regio. Door de corona crisis is dit in een stroomversnelling geraakt en zijn we continu in contact geweest met omliggende gemeentes en de veiligheidsregio, om de corona crisis te beheersen en een eenduidige aanpak af te spreken.		Doorlopend

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 2 Veiligheid					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2019	250	132	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	1	2,3	CBS-Diefstallen
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2019	3,7	4,8	CBS-Criminaliteit
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	1,9	2,3	CBS-Diefstallen
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2019	5,6	5,9	CBS-Criminaliteit

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 2 Veiligheid Naam verbonden partij	
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 2 Veiligheid Onderwerp risico	Omschrijving risico
Calamiteiten van grote omvang	Binnen elke gemeente kunnen grote calamiteiten zich voordoen. Door het volgen van rampentrainingen en door deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid. De kosten voor de crisisorganisatie blijven voor de gemeente.

2.1.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Veilig verkeer. We kennen alle gevaarlijke verkeerssituaties en maken die veiliger.

3.1 Bereikbaarheid van onze gemeente en de regio			
We verbeteren de bereikbaarheid van onze gemeente en de regio. Dit doen we door fietsgebruik te stimuleren en de regionale keten van trein-bus-fiets-auto te versterken.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We stimuleren het fietsgebruik	We zijn gestart met een inventarisatie voor het opstellen van een fietsplan. In dit plan brengen we de lokale en regionale fietsinfrastructuur en de fietsveiligheid in beeld. We zetten in op verbetering. We betrekken in het plan het provinciale netwerk van snelfietsroutes.		Q3 2021
	De “Kadernota parkeren” is vastgesteld. Hierin is aandacht besteed aan het stimuleren van het fietsgebruik. Dit heeft onder andere geleid tot het vaststellen van de Nota Parkeernormen voor auto en fiets.		
	Bij de nieuwe HOV-bushalten zijn de fietsenstallingen uitgebreid.		Doorlopend
We versterken de regionale keten van trein-bus-fiets-auto	We zijn gestart binnen Holland Rijnland met een “Regionale strategie mobiliteit”. We streven hierbij naar blijvende en duurzame oplossingen voor Noordwijk en de regio.		Q2 2021
	Samen met de gemeente Hillegom, Lisse, Teylingen en Katwijk is ambtelijk gewerkt aan de input voor de Regionale Strategie Mobiliteit van Holland Rijnland. Daarbij wordt aandacht gegeven aan maatregelen op korte en lange termijn. Hierbij wordt op alle vervoerswijzen ingezet (Fiets, OV en auto). De projecten uit het Programma Ontsluiting Greenport (POG) worden hierbij betrokken. De Provincie Zuid-Holland heeft gewerkt aan een rapport over de potentie van R-net en de doorstromingsknelpunten Zuid-Holland Noord. Daarin is ook doortrekken van R-net vanuit Leiden naar Noordwijk aan Zee opgenomen. Geconcludeerd wordt dat de route Leiden-Noordwijk aan Zee voldoende potentie heeft.		Doorlopend

3.1 Bereikbaarheid van onze gemeente en de regio			
We verbeteren de bereikbaarheid van onze gemeente en de regio. Dit doen we door fietsgebruik te stimuleren en de regionale keten van trein-bus-fiets-auto te versterken.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Vanwege corona is het proces voor een nieuwe OV-concessie Zuid Holland Noord uitgesteld. Wel is in het beleidskader voor de OV-concessie van de provincie input geleverd vanuit Noordwijk. Het Programma van Eisen voor de aanbesteding wordt met alle gemeenten nog opgesteld.		Doorlopend
	De campingpendel (Hop on Hop off) heeft in verband met corona in overleg met de ondernemers niet gereden. De strandpendel (Beach Shuttle) is tijdens de drukke zomerse dagen coronaproof ingezet. Ondanks het niet doorgaan van evenementen is er veelvuldig gebruik gemaakt van de strandpendel.		Doorlopend
	We participeren in de proef voor autonoom vervoer bij ESA ESTEC. Daarnaast hebben we opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek naar autonoom vervoer van Wantveld naar Hoofdstraat in Noordwijk. Dit onderzoek wordt in 2021 afgerond.		Doorlopend

3.2 Verkeersveilige en toegankelijke dorpen			
We kennen alle gevaarlijke verkeerssituaties. We maken die plekken veiliger. We stimuleren verkeersveilig gedrag. We verbeteren de doorstroming van het verkeer in onze dorpen.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We kennen alle gevaarlijke verkeerssituaties	Gevaarlijke verkeerssituaties houden we bij met een ongevallenprogramma. Daarmee zijn alle door de politie geregistreerde ongevallen inzichtelijk te maken. Door Fixi is er zicht op subjectieve verkeersonveilige situaties.		Doorlopend
	Onder andere via Fixi is het voor inwoners mogelijk om melding te doen over verkeerssituaties en worden daarover geïnformeerd.		Doorlopend

3.2 Verkeersveilige en toegankelijke dorpen			
We kennen alle gevaarlijke verkeerssituaties. We maken die plekken veiliger. We stimuleren verkeersveilig gedrag. We verbeteren de doorstroming van het verkeer in onze dorpen.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Jaarlijks worden de ongevallen cijfers van het voorgaande jaar gepubliceerd. In het voorjaar wordt de rapportage 2020 naar de raad gestuurd.		Q2 2021
We maken gevaarlijke verkeerssituaties veiliger	Op basis van diverse meldingen zijn gevaarlijke verkeerssituaties aangepakt. Onder andere in de Koninginneweg en de Watermolen zijn verkeersremmende maatregelen aangebracht. Daarnaast is op verzoek van bewoners op verschillende locaties de mobiele snelheidsdisplay ingezet.		Doorlopend
	In 2020 zijn drie van de tien rotondes in Noordwijk aangepast. Daarbij is de voorrang voor fietsers gewijzigd en zijn voetgangersoversteekplaatsen aangelegd om veiliger over te steken.		Doorlopend
	We hebben de voorbereidingen getroffen voor het aanpakken van de gevaarlijke situatie bij het viaduct Ruigenhoek. De uitvoering vindt plaats in 2021.		Q2 2021
	In het kader van de trajectstudie N443 is bij de provincie Zuid Holland aangedrongen om de verkeerssituatie bij Piet Gijs te verbeteren.		
	In 2020 is de samenwerkingsovereenkomst ‘Duurzaam veilig op weg’ naar de schoolomgeving ‘Vinkeveld’ door alle partijen ondertekend. Er is een start gemaakt met de uitvoering.		Q4 2021
We stimuleren verkeersveilig gedrag	De landelijke campagnes zoals “Bob”, “De Scholen Zijn Weer Begonnen” en “Fietsverlichting” zijn ondanks corona grotendeels uitgevoerd.		
	Het stimuleren van scholen mee te doen aan “School op Seef” is door corona niet uitgevoerd.		Doorlopend
	Het uitvoeren van projecten die gericht zijn op veilige deelname van senioren aan het verkeer zijn door corona niet uitgevoerd.		Doorlopend

3.2 Verkeersveilige en toegankelijke dorpen			
We kennen alle gevaarlijke verkeerssituaties. We maken die plekken veiliger. We stimuleren verkeersveilig gedrag. We verbeteren de doorstroming van het verkeer in onze dorpen.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We verbeteren de verkeersdoor-stroming in onze dorpen	In het kader van werk met werk is ervoor gekozen om de verkeerslichten op het kruispunt Van der Mortelstraat/Gooweg gelijktijdig te vervangen met het groot asfaltonderhoud. Daarbij hebben we aandacht voor de doorstroming van het openbaar vervoer en het verkeer naar Noordwijk aan Zee.		Q3 2021
	De voorbereidingen voor de ‘leidraad inrichting openbare ruimte’ zijn gestart. Daarbij besteden we bij de inrichting van de openbare ruimte aandacht aan de toegankelijkheid voor kwetsbare groepen. Bij de aangepaste rotondes hebben we voor dit doel voetgangersoversteekplaatsen aangelegd.		Doorlopend
	Er is een start gemaakt om de bromfietsen te verplaatsen van het fietspad naar de rijbaan binnen de bebouwde kom, conform het beleid “Duurzaam Veilig”.		Doorlopend

3.3 Parkeren			
We zorgen voor voldoende en kwalitatief goede parkeervoorzieningen. Dit doen we om aantrekkelijk te blijven als economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We ondersteunen met parkeren een economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving	De “Kadernota parkeren” is vastgesteld.		
	De voorbereidingen om de “Regionale Strategische Kaart Laadpalen” naar een lokale kaart te vertalen, zijn gestart. Deze wordt in 2021 vastgesteld.		Q2 21
We realiseren voldoende en	We werken oplossingen voor het parkeren in Noordwijk aan Zee verder uit. Dit gaat om de locaties		Doorlopend

3.3 Parkeren			
We zorgen voor voldoende en kwalitatief goede parkeervoorzieningen. Dit doen we om aantrekkelijk te blijven als economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*BOC*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
kwalitatief goede parkeervoorzieningen	Wantveld en Hotel Huis ter Duin. Door werkzaamheden en projecten komen parkeerplaatsen tijdelijk te vervallen. Om dit tekort te compenseren is het perceel aan de Schoolstraat / Nieuwe Zeeweg aangekocht. Ook zijn we doorlopend bezig om het Parkeer Route Informatiesysteem (PRIS) uit te breiden.		
	De voorbereidingen zijn gestart naar een dekkend Parkeer Route Informatiesysteem. In 2021 worden de parkeervoorzieningen Corenmolen, Victoriberg, Langevelderslag en Palace Hotel aangesloten op het PRIS.		Q3 21
	In Noordwijkerhout zijn medewerkers verzocht om op de Brink te parkeren.		
	De gemeente exploiteert vanaf april 2020 het parkeerterrein Langevelderslag.		

Wat heeft het gekost?
Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn komen te vervallen.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat waren de risico's ?
In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 3 Verkeer en Parkeren Onderwerp risico	Omschrijving risico
Vandalisme	Schades aan straatmeubilair en bestrating door vernielingen, weersomstandigheden, diefstal, graffity enz.
Parkeerplaatsen	Verlies van parkeerplaatsen kan een negatief effect hebben op de parkeerinkomsten.
Verkeersituaties	Het negeren van gevaarlijkse verkeerssituaties die verwijtbaar zijn aan de gemeente waardoor de gemeente aansprakelijk kan woren gesteld.

2.1.4 Programma 4: Economie

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Economische vernieuwing. We bouwen innovatief door aan onze economische toekomst met Health, Space, Bulbs & Flowers.

4.1 Badplaats			
We zijn als Kuuroord een aantrekkelijke toeristische verblijfplaats, die zich profileert als gezonde badplaats met een schoon, toegankelijk en veilig strand.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We vergroten onze kansen als Kuuroord	Door het voldoen aan de randvoorwaarden en criteria heeft Noordwijk de erkenning van Kuurdoord status gekregen van de European Spas Association (Espa).		✓
	Samen met Noordwijk Marketing en ondernemers en verenigingen is gestart met het ontwikkelen van een visie op het nieuwe gezonde profiel van Noordwijk en is een merkidentiteit ontwikkeld en vastgesteld.		Q4 2021
	De aanvraag voor Quality Coast is in voorbereiding. De verwachting is dat de aanvraag in maart 2021 zal worden ingediend.		Doorlopend
We zijn een aantrekkelijke toeristische verblijfplaats	Er zijn in het gehele jaar in het kader van het stimuleren van het jaarrond verblijfsklimaat campagnes en activiteiten ontwikkeld. Niet alles kon wegens de impact van corona worden uitgevoerd.		✓
	Het kuuroord maakt onderdeel uit van Nationaal Park Hollandse Duinen. De status aanvraag is in december 2020 ingediend. Noordwijk zal als strategisch partner deelnemen.		✓
	We zijn met de provincie nog in overleg over het behoud van de verblijfsaccommodaties voor toerisme in plaats van woonfunctie.		Q4 2021
	Het aantal beschikbare openbaar toegankelijke toiletten is toereikend. Aandachtspunt hierbij is echter de vindbaarheid van de vrij toegankelijke toiletten. Het gebruik van de app Hogenood.nl is hiervoor een oplossing waarvoor de raad met de Najaarsnota budget beschikbaar heeft gesteld.		Q2 2021
We profileren ons als gezonde badplaats	Noordwijk Marketing heeft het hele jaar activiteiten voor de promotie voor alle dorpen ontwikkeld. Niet alles kon wegens de impact van corona worden uitgevoerd. Wel		✓

4.1 Badplaats			
We zijn als Kuuroord een aantrekkelijke toeristische verblijfplaats, die zich profileert als gezonde badplaats met een schoon, toegankelijk en veilig strand.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark / Van den Berg*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	is in dit kader een aparte campagne ontwikkeld door Noordwijk Marketing.		
We hebben een schoon, toegankelijk en veilig strand	De uitgangspunten voor de strandnota zijn mede afhankelijk van het vast te stellen beleid in de Retail- en Horecavisie. Er is een bureau geselecteerd met de opdracht de totstandkoming van de strandnota te begeleiden en te schrijven. Hier wordt in 2021 uitvoering aan gegeven. Het meerjarig onderhoudsplan maakt hier onderdeel van.		Q2 2021
	We hebben een aanbestedingstraject doorlopen voor de strandreiniging en we sluiten begin 2021 een nieuw contract af.		
	De gesprekken met de paviljoenhouders inzake de huurprijsherziening zijn in 2020 gestart. Echter heeft de coronacrisis gezorgd voor vertraging en worden de gesprekken verder in 2021 hervat.		Q2 2021
	Voor een verbeterplan voor onze strandafritten is een projectleider aangesteld bij team Projecten Civiel en de voorbereidingen voor het opstellen van een uitvoeringsplan zijn gestart. We hebben onder andere aandacht voor breedte van het pad, toegankelijkheid voor mindervaliden, verlichting en fietsparkeren.		Q2 2021
	We voldoen aan de voorwaarden voor een Blauwe Vlag.		
	De nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB) is in concept gereed en zal voor het nieuwe strandseizoen 2021 worden getekend.		Q2 2021

4.2 Space			
We profileren ons als dé ruimtevaartgemeente van Nederland, met een grote aantrekkingskracht op ondernemers, inwoners en toeristen. We faciliteren campusontwikkeling. We onderzoeken een Space Experience.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We profileren ons als dé ruimtevaartgemeente	De Space Campus visie en uitvoeringsprogramma is 24 november 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Daarmee is de visie en financiering geregeld voor het Space Campus gebouw.		
	Door de coronacrisis zijn alle evenementen rondom ruimtevaart afgelast.		Doorlopend
	Er zijn een paar verkennende gesprekken gevoerd met Noordwijk Marketing en alle stakeholders over welke verbindingen we kunnen leggen tussen de ruimtevaartsector en de congressector. Evenementen konden niet aan worden ten uitvoering worden gebracht vanwege de coronacrisis.		Doorlopend
	Gesprekken over mogelijke toepassing van aardobservatie voor verbetering en innovatie van onze bedrijfsvoering hebben geen aanleiding gegeven tot een direct vervolg. Gezien bovenstaande uitkomst is er geen sprake van aanpassingen in het beheer van de openbare ruimte .		Niet haalbaar
	In samenwerking en afstemming met Stichting Space Campus (SCN) en de gemeente zal worden gezocht naar passend beheer voor de Space Campus.		Niet haalbaar
We faciliteren campusontwikkeling	We hebben de Regiodeal ESTEC en Space Campus Noordwijk uitgevoerd. De stichting is opgericht. De Space Campusvisie is opgesteld en het uitvoeringsprogramma is vastgesteld.		
	Als integraal onderdeel van de Space Campusvisie hebben we bijgedragen aan een betere toegankelijkheid van ESA ESTEC.		
	Met de vaststelling van de Space Campusvisie is tevens de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de Space Campus gerealiseerd.		
	We hebben een kernteam Space Campus opgericht dat wekelijks samenkomt om onder andere innovatie te bevorderen.		

4.2 Space			
We profileren ons als dé ruimtevaartgemeente van Nederland, met een grote aantrekkingskracht op ondernemers, inwoners en toeristen. We faciliteren campusontwikkeling. We onderzoeken een Space Experience.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We onderzoeken een Space Experience	We hebben een haalbaarheidsonderzoek naar het meewerken aan een ontwikkelplan voor een Space Experience afgerond. Door de coronacrisis kan nog geen verder vervolg worden gegeven aan het bepalen of we verder gaan meewerken aan de doorontwikkeling van de Space Experience.		

4.3 Innovatieve Greenport			
We dragen bij aan innovatieve Greenport Duin- en Bollenstreek, die goed digitaal bereikbaar is.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zijn een innovatieve Greenport	We hebben geparticipeerd in de oprichting van een stichting Greenport Duin- en Bollenstreek, die aanvullend werkt op de Economic Board Duin- en Bollenstreek.		
	In 2020 zijn er geen uitgaven gedaan vanuit het Noordwijks Innovatiefonds. Dit fonds was gekoppeld aan het Ondernemersfonds. Het Ondernemersfonds bestaat niet meer sinds 1 januari 2020. Met de inrichting van de Bedrijven Investeringszone (BIZ) en uitwerking van de retail-/horecavisie wordt deze structuur opnieuw bezien.		Doorlopend
We zijn goed digitaal bereikbaar	We hebben bij inwoners en ondernemers in het buitengebied de behoefte/interesse aan snel internet onderzocht. We hebben vervolgens met de overige gemeenten in de Bollenstreek opdracht gegeven aan een geselecteerde marktpartij (Stichting Digitale Bereikbaarheid). Deze marktpartij heeft het onderzoek uitgevoerd en afgerond.		

4.4 Winkelgebieden			
We hebben aantrekkelijke winkelgebieden in onze dorpen. We pakken winkelleegstand aan.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We pakken de leegstand in winkelgebieden samen aan	De retail-/horecavisie is in afrondende fase en wordt in 2021 ter vaststelling aangeboden aan de raad. Vanuit deze visie werken we structureel samen met vastgoedeigenaren en ondernemers om de winkelleegstand tegen te gaan.		
	Na de vaststelling van de retail-/horecavisie kan er actief worden gewerkt aan de aanpak van de gebiedsgerichte leegstand.		Q3-2021
We hebben een aantrekkelijk winkelgebied in Noordwijk aan Zee	Samen met de ondernemers zijn we begonnen met de uitvoering van het uitvoeringsplan voor de Bedrijven Investeringszone (BIZ). Het “Keurmerk Veilig Ondernemen” is vanwege de coronacrisis niet verkregen.		Doorlopend
We hebben een aantrekkelijk winkelgebied in Noordwijk Binnen	Het voorgaande geldt zowel voor Noordwijk aan Zee als Binnen.		Doorlopend
We hebben een aantrekkelijk winkelgebied in Noordwijkerhout	Het uitvoeringsplan is geactualiseerd door het verplaatsen/uitbreiden van de weekmarkt te formaliseren in een inrichtingsplan, de terrassen aan de zijde van de Witte Kerk definitief te vergunnen, de bewegwijzering parkeerlocaties en herkenbaarheid van de parkeergarages te verbeteren, de fietsenstalling in de Zeestraat uit te breiden en er is gestart met het aantrekkelijker maken van het openbaar gebied. Er vindt structureel overleg plaats met de NOV over het uitvoeringsplan, aanpak winkelleegstand en de retail-/horecavisie, die in afrondende fase is.		Doorlopend
	De aanvraag voor het “Keurmerk Veilig Ondernemen” is vanwege de coronacrisis uitgesteld naar 2021.		Doorlopend
We hebben een vitaal winkelaanbod in De Zilk	De realisatie van een supermarkt in Het Zilt is planologisch mogelijk gemaakt door een nieuw bestemmingsplan, dat het besluitvormingsproces ingaat.		
	Het winkelaanbod is een integraal onderdeel van de retail-/horecavisie, waarmee het een gespreksonderwerp is bij o.a. onze dorpsbezoeken.		

4.5 Werklocaties			
We bieden passende ruimte aan het bedrijfsleven. We hebben een kantorenvoorraad en bedrijventerreinen die toekomstbestendig zijn.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We hebben een toekomstbestendige kantorenvoorraad	We voerden de regionale kantorenstrategie Holland Rijnland uit. Tevens hebben we deze strategie vertaald naar onze lokale Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie zal in het 1e kwartaal 2021 worden vastgesteld.		✓
	Kleinschalige kantoren in de woonomgeving zijn verankerd in de Omgevingsvisie, die wordt vastgesteld.		✓
We hebben toekomstbestendige bedrijventerreinen	De nieuwe strategie voor bedrijventerreinen is vastgesteld en heeft een plek gekregen in de Omgevingsvisie.		✓
	We hebben de uitbreiding van bedrijventerrein Gravendam in tijd naar voren gehaald. Er is een projectteam opgericht dat de uitbreiding van bedrijventerrein Gravendam verder zal gaan vormgeven.		✓

4.6 Evenementen			
We zijn een evenementvriendelijke gemeente, die de veiligheid waarborgt. We dragen onze bloemencorso's een warm hart toe.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zijn evenementvriendelijk	We zijn begonnen met heldere kaders en handvatten op te stellen voor een nieuw evenementenbeleid. In dat kader heeft een enquête onder de inwoners en organisatoren van evenementen plaatsgevonden.		Q3 2021 !
	Voor wat betreft het Bloemencorso Bollenstreek zijn er afspraken gemaakt over de manier waarop in Noordwijk en Noordwijkerhout de ontvangst met de		✓

4.6 Evenementen			
We zijn een evenementvriendelijke gemeente, die de veiligheid waarborgt. We dragen onze bloemencorso's een warm hart toe.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	genodigden en openingshandelingen zullen plaatsvinden. Net als voorheen is in Noordwijkerhout de start met het verlichte corso in de avond en in Noordwijk met de rijdende optocht.		
	Het formuleren van beleid voor invulling van het "themajaar" wordt meegenomen als onderwerp bij de nieuwe evenementennota.		Q3 2021
We waarborgen de veiligheid van evenementen	Het ontwikkelen van een vaste werkwijze waarmee evenementenorganisaties een veiligheidsplan dienen op te stellen, wordt meegenomen als bij de nieuwe evenementennota.		Q3 2021
	Het vastleggen van afspraken rond verkeersregeling en crowd management wordt meegenomen als onderwerp bij de nieuwe evenementennota.		Q3 2021
We dragen onze bloemencorso's een warm hart toe	Voor de ondersteuning van de Bloemencorso Bollenstreek is er extra financiële ondersteuning verleend om de continuïteit te garanderen. Daarnaast blijven we ook de Flower Parade als grote publiekstrekkers een warm hart toedragen.		Doorlopend

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 4 Economie Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Functiemenging	In %	2019	54,6	53,2	CBS-BAG/LISA/ABF
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2019	176,5	151,6	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 4 Economie Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 4 Economie Onderwerp risico	Omschrijving risico
Aanbestedingsregels	Het ten onrechte bevorderen van lokale of regionale ondernemers bij aanbestedingen brengt het risico van schadeclaims mee.

2.1.5 Programma 5: Onderwijs

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Onderwijs als sterke basis. We maken brede vorming van onze jeugd mogelijk, in aanvulling op reguliere onderwijsprogramma's.

5.1 Passende onderwijsvormen				
We willen dat iedereen meedoet. Hiervoor zijn taalvaardigheid en een diploma essentieel. We streven naar passende onderwijsvormen en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt. We houden toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang.				
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*	
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**			**Wanneer? Status voortgang**
We bevorderen taalvaardigheid	We hebben een nieuwe aanbieder van het formele taalaanbod gecontracteerd. We werken in Bollenstreekverband een Taalpact uit, als uitvoeringsdocument van het regionale talenconvenant.			Doorlopend
We willen dat iedere jongere een diploma haalt	We hebben subsidies aan exploitanten van voorschoolse voorzieningen verstrekt om de uitvoering van ons taalachterstandenbeleid mogelijk te maken.			Doorlopend
	We hebben een werkgroep geformeerd bestaande uit afvaardigingen van het onderwijs, kinderdagverblijven en jeugdverpleegkundigen. Met deze werkgroep zijn we gestart met de actualisering van ons onderwijsachterstandenbeleid.			Q3 2021
	We zijn samen met Regionaal Bureau Leerplicht en het onderwijs schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten tegengegaan. De basis hiervoor is de leerplichtwet.			Doorlopend
We streven naar passende onderwijsvormen	We hebben samen met het onderwijs uitvoering gegeven aan het ondersteuningsplan 'passend onderwijs'. Dit draagt bij aan een sluitende aanpak van jongeren in een kwetsbare positie. Inzet hiervan is dat elke leerling een passende onderwijsplek verkrijgt.			Doorlopend
	We hebben samen met diverse regionale werkgroepen uitvoering gegeven aan de bestuurlijke afspraken passend onderwijs zodat onderwijs en jeugdhulp beter aansluit, met als doel het bieden van een passende onderwijsplek aan de leerlingen.			Doorlopend
We streven naar goede aansluiting op de arbeidsmarkt	In Holland Rijnland-verband is een plan 'onderwijs-arbeidsmarkt' vastgesteld. Dit plan beoogt een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te bewerkstelligen, mede gegeven de specifieke behoefte van het bedrijfsleven in de Duin- en bollenstreek. In			Doorlopend

5.1 Passende onderwijsvormen			
We willen dat iedereen meedoet. Hiervoor zijn taalvaardigheid en een diploma essentieel. We streven naar passende onderwijsvormen en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt. We houden toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	2021 en verder wordt door onder meer de onderwijssector uitvoering gegeven aan dit plan.		
We houden toezicht op de kwaliteit van kinderopvang	We hebben uitvoering gegeven aan de handhavingsadviezen van de GGD, zodat de kinderdagverblijven blijven voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria en de kinderen een veilige opvangplek hebben.		Doorlopend

5.2 Brede vorming van de jeugd			
We stimuleren dat er in het onderwijs, naast kennisoverdracht, ook ruimte is voor vorming van de jeugd. We vinden als badplaats zwemvaardigheid van onze inwoners belangrijk.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We stimuleren brede vorming	We hebben samen met onderwijsorganisaties het onderwijsbeleid gerealiseerd. Op basis van het geharmoniseerde beleid stellen we subsidies beschikbaar voor de brede vorming van onze jeugd.		Q3 2021
	Samen met onderwijsorganisaties hebben we het onderwijsbeleid geharmoniseerd. In de harmonisatie van de onderwijsregelingen heeft het bewegingsonderwijs een belangrijke plaats gekregen. Alle leerlingen gymmen twee uur per week.		Doorlopend
	We hebben ons programma voor weerbaarheid en het tegengaan van pesten door jongeren geharmoniseerd.		
	We hebben ons programma voor culturele vorming van jongeren geharmoniseerd. De opvolging van aanbod voor cultuureducatie loopt van 2021-2024 en richt zich vooral op de verbinding tussen cultuureducatie binnen- en buitenschool.		

5.2 Brede vorming van de jeugd			
We stimuleren dat er in het onderwijs, naast kennisoverdracht, ook ruimte is voor vorming van de jeugd. We vinden als badplaats zwemvaardigheid van onze inwoners belangrijk.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	We hebben afspraken gemaakt over een nieuw aanbod van EHBO, reanimatie (gebruik AED's) en brandbestrijding. Vanwege de sluiting van de scholen in het kader van de lockdown is het nog niet tot het daadwerkelijk scholen van leerlingen gekomen. Het aanbod gaat van start na afloop van de lockdown.		
We vinden zwemvaardigheid belangrijk	Op grond van de vangnetregeling hebben we gericht middelen beschikbaar gesteld aan ouders van jongeren zonder zwemdiploma. Dit doen we mede op basis van ons armoedebeleid.		Doorlopend
	Aan de groepen 7-8 hebben we diverse clinics voor natte gymnastiek aangeboden. Samen met de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB) faciliteren we lessen voor veilig zwemmen in zee.		Doorlopend

5.3 Onderwijshuisvesting			
We zorgen voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting in onze dorpen.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zorgen voor kwalitatief goede huisvesting	In 2020 zijn er nieuwe leerlingenprognoses opgesteld voor het basisonderwijs, het voorgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs in Noordwijk.		Doorlopend
	Er is verder gewerkt aan het project Wakersduin. Het schoolbestuur Sophia Scholen heeft het fusietraject voor de scholenfusie Wakersduin- Zeehonk doorlopen. Er is een ruimtelijk programma van eisen opgesteld voor de unilocatie van de fusieschool. In december heeft de raad ingestemd om door te gaan met het uitwerken van een definitief ontwerp voor vervangende nieuwbouw voor het gebouw van Wakersduin.		2019–2023

5.3 Onderwijshuisvesting			
We zorgen voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting in onze dorpen.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Voor de noodzakelijke uitbreiding van RK basisschool De Prinsenhof is verder gezocht naar een geschikte locatie. In november is het onderzoek afgerond. Het besluit over de locatiekeuze zal in 2021 kunnen worden voorgelegd.		2020-2024
	De planning is dat in 2021 het onderzoek voor de Noordwijkse School wordt gestart.		2020-2024

5.4 Leerlingenvervoer			
We waarborgen de toegankelijkheid van het (speciaal) onderwijs. We bieden passende vervoersvoorzieningen. We vergroten de zelfredzaamheid van reizende leerlingen.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We bieden passende vervoersvoorzieningen	De leerlingen die in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening zijn op passende wijze naar en van school vervoerd. Met ingang van 2020 worden de vervoersvragen voor jeugdhulp via de gemeente georganiseerd.. Tot en met 2019 werden die vervoersvragen door Holland Rijnland behandeld. Vanaf maart 2021 kunnen aanvragen voor leerlingenvervoer digitaal worden ingediend.		Doorlopend
We vergroten de zelfredzaamheid	De doelgroep leerlingen ontvangen een “Voor elkaar pas”. Voor wie het reizen met de bus nieuw is kan hierin worden begeleid door een medewerker van MEE. Door de pandemie is dat in 2020 niet voorgekomen.		Doorlopend

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 5 Onderwijs Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	3,4	2,4	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	12,0	26,0	DUO/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2019	2,0	2,0	DUO/Ingrado

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 5 Onderwijs Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 5 Onderwijs Onderwerp risico	Omschrijving risico
Leerlingenvervoer	Leerlingenvervoer is een open-einde regeling. De financiële gevolgen zijn hierdoor moeilijk in te schatten.

2.1.6 Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Sportvoorzieningen breed benutten. We bevorderen dat iedere inwoner plezier kan beleven aan uitstekende sportvoorzieningen in onze gemeente. Zorgen voor een sterk cultureel klimaat.

6.1 Verenigingen en vrijwilligers			
We ondersteunen ons verbindende en sociaal veilige verenigingsleven. We minimaliseren drempels bij het organiseren van evenementen.			
Portefeuillehouder:	*Salman / Ter Hark*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We ondersteunen ons verbindende verenigingsleven	We hebben met 80 organisaties een maatschappelijk (sport) akkoord gerealiseerd. Met het Sportakkoord wordt de functie van een sportencultuurloket breder ingezet. Het loket is daarmee zowel frontoffice als doorgeefluik voor allerlei vragen van vrijwilligers en/of verenigingen. In samenwerking met stichting Welzijn en sportbedrijf Noordwijk wordt een Toolbox ontwikkeld voor vrijwilligers. In 2020 zijn twee Cultuurcoaches gestart. Zij bieden samen met de Cultuurmakelaar ondersteuning aan verenigingsbesturen. Zo zijn er Masterclasses (deskundigheidbevordering) georganiseerd en is er ondersteuning geboden bij de steeds veranderende maatregelen vanwege de coronacrisis.		Doorlopend
	Het sport en cultuur subsidiebeleid is geharmoniseerd in samenspraak met verenigingen. De regels zijn duidelijk en de beschikkingen zijn voor 2021 op basis van dezelfde regels verstrekt.		
We bereiken een veilig en positief klimaat binnen verenigingen	In het maatschappelijk (sport)akkoord is een gezamenlijke ambitie opgesteld om o.a. te komen tot een gedragscode voor Noordwijk. Sociale veiligheid en een veilig “sport en cultuur” klimaat zijn hierbij belangrijke thema’s. Deze thema’s worden in de maatschappelijke agenda en samen met de Noordwijkse verenigingen verder uitgewerkt. In de nieuwe Algemene Subsidieverordening is een artikel opgenomen over de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).		Doorlopend
We minimaliseren drempels bij het organiseren van evenementen	Er is voorzien in de behoefte van een evenementencoördinator die breed ingezet wordt als aanspreekpunt. Op de gemeentelijke website is deze service terug te vinden onder het kopje “Een evenement organiseren”. Het minimaliseren van drempels bij het organiseren van evenementen staat		Doorlopend

6.1 Verenigingen en vrijwilligers			
We ondersteunen ons verbindende en sociaal veilige verenigingsleven. We minimaliseren drempels bij het organiseren van evenementen.			
Portefeuillehouder:	*Salman / Ter Hark*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	daarbij voorop. In 2020 heeft deze rol in het teken gestaan van communicatie rondom de coronamaatregelen over wat wel en niet mogelijk was.		

6.2 Sport en bewegen			
We benutten de maatschappelijke functie van sport.			
Portefeuillehouder:	*Salman / Van den Berg*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We benutten de maatschappelijke functie van sport	In 2020 is een maatschappelijk (sport)akkoord afgesloten. Aan het proces hebben meer dan 80 organisaties vanuit allerlei disciplines vanuit het onderwijs, de zorg, welzijn, sport en cultuur bijgedragen. Er zijn 6 gezamenlijke ambities geformuleerd waarmee o.a. de verenigingen duurzaam en veerkrachtig worden, motorische achterstanden worden aangepakt en dat iedereen aan sport en cultuur mee kan doen.		
	Door de inzet van buurtsportcoaches bij de projecten Friends United, Reuring en Sportief voor Werk blijven de mensen die het even wat moeilijker hebben, vitaal en energiek.		Doorlopend
	Mede door de kwalitatief hoogwaardige (sport)voorzieningen in Noordwijk is het predicaat Kuuroord behaald. De accommodaties zorgen voor een optimaal gebruik door Noordwijkse verenigingen en voor veeleisende competitieve sportclubs in de regio.		Doorlopend
	Corona heeft een aanzienlijke impact op het verenigingsleven en het gebruik van de (sport)accommodaties. Door Corona is het verenigingsleven veelal plat komen te liggen, mogen geen sport en culturele activiteiten meer plaatsvinden		

6.2 Sport en bewegen			
We benutten de maatschappelijke functie van sport.			
Portefeuillehouder:	*Salman / Van den Berg*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	en kampen de exploitanten van accommodaties met onderbezetting en huurderving. We hebben de verenigingen en exploitanten hiervoor financieel kunnen ondersteunen. Om mensen toch vitaal en in beweging te houden hebben we bijvoorbeeld de buurtsportcoaches ingezet om de senioren bij hun woning of op het balkon te activeren. Ook zijn met een aantal maatschappelijke partners de buurt- en cultuurcoaches ingezet om kinderen afgelopen zomer van een ruim aanbod van activiteiten te voorzien (summerbreeze).		

6.3 Kunst, cultuur en media			
We zorgen voor een sterk cultureel klimaat. We vinden een sterke streekomroep als onafhankelijke informatiebron voor onze inwoners belangrijk.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zorgen voor een sterk cultureel klimaat	In 2020 is verder uitvoering gegeven aan Bouwstenen cultuurbeleid 2018-2021 ‘Sterren voor Cultuur’. Binnen de uitvoeringsprogramma’s zijn diverse activiteiten en projecten gestart/en of verder ontwikkeld. Enkele voorbeelden hiervan: - Via Summerbreeze en Sjors Sportief/creatief zijn er, samen met lokale verenigingen, kennismakingsmogelijkheden op het gebied van sport- en cultuur georganiseerd. - Er is gestart met het maken van een masterplan voor beeldende kunst in de openbare ruimte. - Maandelijkse ontvangen alle culturele verenigingen en stichtingen een nieuwsbrief met alle actualiteiten op het gebied van Kunst & Cultuur. De rol van de gemeente als subsidiegever blijft belangrijk voor de culturele basisinfrastructuur en het stimuleren van een vitaal cultuur klimaat. Aan diverse		Q1-Q4 2021

6.3 Kunst, cultuur en media			
We zorgen voor een sterk cultureel klimaat. We vinden een sterke streekomroep als onafhankelijke informatiebron voor onze inwoners belangrijk.			
Portefeuillehouder:	*Ter Hark*	*Team:*	*ETP*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	basisinstellingen, amateurkunstverenigingen, muziekverenigingen, erfgoedorganisaties en evenementenorganisaties is subsidie verleend. Ook zijn nieuwe subsidieafspraken gemaakt voor 2021.		
	Door de coronacrisis kon het vieren van het “themajaar” 75 jaar vrijheid grotendeels niet doorgaan. De organisaties krijgen de gelegenheid om in 2021 de geplande activiteiten uit te voeren.		Q1-Q4 2021
	Het Genootschap Oud Noordwijk heeft in 2020 een alternatief scenario voor de uitbreiding van Museum Noordwijk uitgewerkt. In 2021 wordt het uitbreidingsplan voorgelegd aan college en raad. We hebben een haalbaarheidsonderzoek naar het meewerken aan een ontwikkelplan voor een Space Experience afgerond. Door de coronacrisis kan nog geen verder vervolg worden gegeven aan het bepalen of we verder gaan meewerken aan de doorontwikkeling van de Space Experience.		Q1 2021 Q4 2021
	In samenspraak met de erfgoedsector is in 2020 een nieuwe subsidieregeling (het Erfgoedfonds) gerealiseerd.		
We vinden een sterke streekomroep als onafhankelijke informatiebron voor onze inwoners belangrijk	Om één streekomroeporganisatie te kunnen vormen is een kwartiermaker ingeschakeld om de vorming van de nieuwe organisatie te begeleiden. Dit heeft geleid tot een Beleidsplan Streekomroep Duin en Bollenstreek. In 2020 zijn zowel beide omroepen (Omroep BO en RTV Katwijk) als de betrokken gemeenten (Hillegom, Lisse, Teylingen, Katwijk en Noordwijk) akkoord gegaan met de vorming van één streekomroep, te beginnen in een federatief model. Beide omroepen gaan aan de slag om invulling te geven aan de in het Beleidsplan geformuleerde beleidsdoelstellingen 2021 – 2023.		

6.4 Breed benutte accommodaties			
We benutten onze eersteklas sportaccommodaties optimaal. We bepalen de toekomst van De Schelft. We vergroten de mogelijkheden voor sport en bewegen in de buitenruimte.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We benutten onze eersteklas sportaccommodaties optimaal	We evalueren en actualiseren ons sportaccommodatiebeleid verder in 2021. We sluiten hierbij aan op de behoefte. We merken hierbij op dat multifunctionaliteit en medegebruik in ruime mate tot uiting is gebracht in de ontwerpen van de nieuwbouw bij sportpark De Boekhorst en het sportpark aan de Lageweg.		Q4 21
	De evaluatie is deels uitgevoerd door middel van een klanttevredenheidsonderzoek voor ‘binnen’ sport locaties. Het vervolg zal in 2021 gebeuren. De resultaten zijn nu van één exploitant bekend en worden meegenomen in een nieuw accommodatiebeleid.		Q4 21
We bepalen de toekomst van De Schelft	In overleg met de exploitant zijn we in 2020 tot betere afspraken gekomen. De brand heeft voor een nieuwe situatie gezorgd. Momenteel is in onderzoek hoe we verder kunnen al dan niet met tijdelijke huisvesting voor de komende jaren. Besluitvorming over de toekomst van De Schelft zal in 2021 plaatsvinden.		Doorlopend
	In 2020 is begonnen met een toekomstvisie voor De Schelft. Door middel van een participatietraject heeft een extern adviesbureau de toekomstvisie voor De Schelft opgeschreven. Door de brand zijn de plannen hiervoor gewijzigd.		Doorlopend
We vergroten de mogelijkheden voor sport en bewegen in de buitenruimte	De Noordwijkse Strandlopers heeft inmiddels naar tevredenheid huisvesting kunnen vinden aan de Duindamseslag. De Boekhorstruiters zijn ook ondersteund met een rijbak. Voor de Triatlonvereniging zijn gesprekken gaande om deze al dan niet bij het Comomeer te accommoderen. Hierover komt in de komende periode meer duidelijkheid.		Q3 21
	Het openbaar stellen van sportparken is door de beperkte speelruimte in woonwijken steeds belangrijker geworden. Met Corona was het dé plek waarop jongeren konden ontspannen. We hebben		Doorlopend

6.4 Breed benutte accommodaties			
We benutten onze eersteklas sportaccommodaties optimaal. We bepalen de toekomst van De Schelft. We vergroten de mogelijkheden voor sport en bewegen in de buitenruimte.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Salman*	*Team:*	*OSS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	een pilot gedraaid op Sportpark Duinwetering. Dit bracht (geluids)overlast met zich mee. Met betrokken verenigingen en Sportbedrijf Noordwijk zijn hier goede afspraken over gemaakt.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 6 Sport en Cultuur					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Niet-sporters	In %	2016	44	48,7	CBS, RIVM, GGD, Gezondheidmonitor

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 6 Sport en Cultuur	
Onderwerp risico	**Omschrijving risico**
Covid-19	In 2020 heeft het Rijk steunmaatregelen uitgevoerd om de eerste klappen van sport en cultuur op te vangen. Het is nog onduidelijk wat de verdere financiële gevolgens zijn voor deze groepen.
BTW vergoeding	De btw op sport wordt vergoed van rijksbudget (SPUK). Het risico bestaat dat niet de volledige vergoeding vanuit het rijk wordt ontvangen.

2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Eén loket voor hulp. We versterken vanuit een integrale toegang het netwerk dat klaarstaat voor inwoners met een hulp- of zorgbehoefte.

7.1 Eén loket voor hulp			
We versterken vanuit een integrale toegang het netwerk dat klaarstaat voor inwoners met een hulp- of zorgbehoefte. We verhogen de kwaliteit en doelgerichtheid van hulp en zorg. We verlagen drempels. We leggen nieuwe verbindingen in een maatschappelijk programma.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*

Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer? Status voortgang**
We verhogen de kwaliteit en doelgerichtheid van hulp en zorg	We hebben voorbereidingen getroffen om in 2021 te starten met de integrale toegang. In deze toegang werken ons maatschappelijke zorgpartners intensief en integraal samen. In hun werkproces is de werkwijze “een gezin, één plan, één regisseur’ opgenomen en geborgd.	Q1 en Q3/Q4 2021 Deels en deels
	We hebben voorbereidingen getroffen om in 2021 te starten met integrale teams in de dorpen Noordwijk en Noordwijkerhout. In de integrale teams participeren medewerkers uit de stichting Welzijn. Deze medewerkers zijn goed bekend met lokale sociale infrastructuur en verwijzen waar mogelijk naar algemene voorzieningen. Eigen kracht en de eigen omgeving activeren staan hierbij centraal.	Doorlopend
	Er is een plan gemaakt om in 2021 te starten met het opstellen van een integrale verordening sociaal domein.	
	Het primaire hoofdwerkproces van integrale toegang is gereed. Op basis van dit werkproces wordt een integraal digitaal regiesysteem ingericht. Op basis van het werkproces worden concrete prestatieafspraken met aanbieders van hulp en zorg gemaakt. Hierop wordt het regiesysteem ingericht.	Q3 2021
We verlagen de drempels van hulp en zorg	Het primaire werkproces van de integrale toegang is afgelopen jaar tot stand gekomen. Op basis hiervan zijn de procedures voor inwoners van alle leeftijden met een hulp- en zorgbehoefte ingericht.	
	De twee integrale teams zijn samengesteld en operationeel. De huisvesting in Noordwijkerhout is in de basis op orde. Een voorstel omtrent de huisvesting van	Q4 2021

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer? Status voortgang
	het integrale team in Noordwijk is in voorbereiding. Tot dan blijven zij werken op de oorspronkelijke locatie werken.	
	In maart 2020 is het meedenkersnetwerk van onafhankelijke cliëntondersteuners gestart. Hiermee bieden we onafhankelijke ondersteuning aan onze inwoners.	Doorlopend
We leggen nieuwe verbindingen in een maatschappelijk programma	We hebben een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een integraal maatschappelijk programma. Dit programma willen we in 2021 met inwoners en partners opstellen. Het legt een verbinding tussen alle thema's en initiatieven van onze teams, verenigingen en aanbieders (zorg, welzijn, cultuur, onderwijs, sport) op het gebied van hulp, zorg en geluk.	
	We bepalen in de nog vast te stellen omgevingsvisie 'Samen maken we de toekomst voor Noordwijk!' de thema's voor het maatschappelijk programma. Het maatschappelijk programma beschrijft hoe we de visie gaan realiseren.	

7.2 Maatschappelijke ondersteuning

We vernieuwen ons welzijnsbeleid door "geluk" in onze dorpen te faciliteren. Iedereen doet mee. We vergroten de eigen kracht en mobiliteit van kwetsbare inwoners. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers.

Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?	Wanneer? Status voortgang
We stimuleren geluk in onze dorpen	Met de nog vast te stellen beleidsnota Gelukkig leven is een strategie vastgesteld en zijn actielijnen benoemd voor het welzijnswerk.	
	Dankzij de inspanningen van de initiatiefgroep Dementievriendelijk Noordwijk voldoet Noordwijk aan de vier voorwaarden voor een dementievriendelijke gemeente. Acties op het vlak van de bestrijding van eenzaamheid, mobiliteit van ouderen, toegankelijkheid van de openbare ruimte en de sociale kaart om voorzieningen bekend te maken, dragen bij aan een seniorvriendelijke gemeente.	Q1 21

7.2 Maatschappelijke ondersteuning

We vernieuwen ons welzijnsbeleid door “geluk” in onze dorpen te faciliteren. Iedereen doet mee. We vergroten de eigen kracht en mobiliteit van kwetsbare inwoners. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers.

Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*

Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer? Status voortgang**
	Door de corona-maatregelen heeft het actieprogramma ‘In veilige handen’ geen doorgang kunnen vinden. Met dit actieprogramma ondersteunen we onze maatschappelijke partners bij het realiseren van een sociaal veilig en positief klimaat. Wel is in het Sportakkoord een gezamenlijke gedragscode afgesproken.	Q4 21
We vergroten de eigen kracht van kwetsbare inwoners	Het actieprogramma tegen eenzaamheid ‘Mensen hebben mensen nodig’ is van start gegaan. Er heeft een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden, een lokale coalitie tegen eenzaamheid is gevormd, een concept voor de sociale kaart ontwikkeld en een signaalpunt tegen eenzaamheid voorbereid.	Q2 21
	De contourennota 2020 ISD Bollenstreek is vastgesteld en er wordt uitvoering aan gegeven aan het onderzoeken naar mogelijkheden om algemene voorzieningen te creëren.	Doorlopend
	We hebben in (sub)regionaal verband uitvoering gegeven aan de decentralisatieopgave Maatschappelijke zorg. Dit hebben we o.a. gedaan door: • Gedifferentieerde opvang en huisvesting voor kwetsbare inwoners op te nemen in het Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2020-2030. • Een Inkooptraject Ambulante zorg te starten. Er is een inkoopstrategie opgesteld en besproken met aanbieders. • Preventie en herstel activiteiten voor kwetsbare mensen met ondersteuning van ervaringsdeskundigen uit te voeren. • Re-integratie naar arbeid te bevorderen door intensieve begeleidingstrajecten (Individuele plaatsing en steun) in te zetten.	1-1-2022
We vergroten de mobiliteit van kwetsbare inwoners	Er is een plan vastgesteld om de mobiliteit van inwoners te vergroten. Dit plan bestaat uit twee pilots en de bevordering van de kwaliteit van de Regiotaxi. De pilot met TukTuk’s in de dorpen Noordwijk en De Zilk zijn voorbereid, maar door corona gepauzeerd. De pilot met	

7.2 Maatschappelijke ondersteuning

We vernieuwen ons welzijnsbeleid door "geluk" in onze dorpen te faciliteren. Iedereen doet mee. We vergroten de eigen kracht en mobiliteit van kwetsbare inwoners. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers.

Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*

Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer? Status voortgang**
	Automaatje is voorbereid en start in het voorjaar van 2021.	
	De Belangenvereniging voor gehandicapten 'Noordwijk voor Iedereen' is betrokken bij planvorming om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te bevorderen. Het bevorderen van de toegankelijkheid is eveneens opgenomen in het begin 2021 vast te stellen welzijnsbeleid.	Q1 21
We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers	De mantelzorgregelingen 'Waardering mantelzorgers' en 'Zorgpauze' zijn geharmoniseerd. De mantelzorgconsulenten en welzijnsmedewerkers van de voormalige gemeenten werken samen en zijn ondergebracht in één organisatie.	

7.3 Arbeidsparticipatie

We laten iedereen naar vermogen meedoen. Dit betekent dat we de (arbeids)participatie onder onze inwoners verhogen, inwoners een financieel vangnet bieden, schulden voorkomen en armoede terugdringen. We bereiden ons voor op de Wet Inburgering.

Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS/PO*

Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer? Status voortgang**
We verhogen de (arbeids)participatie	Het Servicepunt Werk (SPW) biedt namens de gemeente Jobcoaching aan voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We willen de werkwijzen van onze jobhunters en jobcoaches verbeteren, om actief te bemiddelen tussen (potentiële) werkgevers en bijstandsgerechtigden. Door de coronacrisis en de voorbereidingen op de fusie tussen SPW en Maregroep is er in 2020 een dusdanig beroep gedaan op de inzet en aandacht van de medewerkers van het SPW dat de start hiervan wordt uitgesteld tot april 2021.	Q3 2021

7.3 Arbeidsparticipatie			
We laten iedereen naar vermogen meedoen. Dit betekent dat we de (arbeids)participatie onder onze inwoners verhogen, inwoners een financieel vangnet bieden, schulden voorkomen en armoede terugdringen. We bereiden ons voor op de Wet Inburgering.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS/PO*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	We zijn via de ISD Bollenstreek gestart met het Project 'Meedoen'. Het project heeft als doel om bijstandsgerechtigden met weinig zicht op betaald werk sociaal te activeren. Vanwege de coronamaatregelen is persoonlijke coaching helaas beperkt mogelijk gebleken en zijn minder trajecten gestart dan gepland.		
	Het project Sportief voor Werk is vanwege de corona-maatregelen dit jaar grotendeels online uitgevoerd.		
	In 2020 zijn 10,6 formatie-eenheden (fte) van de 12 fte beschutte werkplekken gerealiseerd. Om preventief wachtlijsten te voorkomen heeft de raad tot en met 2021 twee extra formatie-werkplekken beschikbaar gesteld (totaal 14 fte).		Doorlopend
	We zijn gestart met een antistigma-campagne waarin de gemeente samen met netwerkpartners uitvoering geeft aan diverse activiteiten gericht op het realiseren van werk voor mensen met een GGZ-problematiek.		Doorlopend
We bieden inwoners een financieel vangnet	We hebben, naast het verstrekken van een bijstandsuitkering, de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ter hand genomen. De Tozo is in het leven geroepen om de gevolgen van de coronamaatregelen voor ondernemers te verzachten. Via de ISD Bollenstreek zijn meer dan 1.450 aanvragen van de verschillende Tozo-regelingen (Tozo 1 t/m 3) toegekend. We hebben de ervaringen over 2019 met de Verordening tegenprestatie naar vermogen ISD Bollenstreek 2019 geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat de resultaten positief zijn en er geen reden tot wijziging is.		
	We hebben voor de handhaving van wettelijke taken die de ISD Bollenstreek uitvoert een nieuwe		

7.3 Arbeidsparticipatie			
We laten iedereen naar vermogen meedoen. Dit betekent dat we de (arbeids)participatie onder onze inwoners verhogen, inwoners een financieel vangnet bieden, schulden voorkomen en armoede terugdringen. We bereiden ons voor op de Wet Inburgering.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS/PO*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Handhavingsverordening PW, IOAW,IOAZ, Wmo en Wgs ISD Bollenstreek 2019 vastgesteld.[2]		
We helpen inwoners (preventief) bij schuldsituaties	Het lokale project vroegsignalering waarmee we extra inzetten op schuldsituaties, heeft een aantal cases opgeleverd die zijn opgepakt door betrokken partijen.		Doorlopend
	We voeren individuele trajecten uit om de schuldsituatie samen met huishoudens en schuldeisers aan te pakken. Er is gebruik gemaakt van de expertise van het maatschappelijk middenveld en de schuldhulpverlening van de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD Bollenstreek) is ingezet. Daarnaast heeft doorverwijzing naar de schuldhulpmaatjes plaatsgevonden.		Doorlopend
We dringen armoede terug	Begin oktober 2020 is het definitieve rapport van KWIZ aangeboden aan het college. Aansluitend is gestart met het opstellen van het nieuwe minimabeleid. De enquête heeft informatie opgeleverd voor wat betreft behoeften van de doelgroep, zoals kledingpakket voor kinderen. We hebben een nieuwe Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet, IOAW, IOAZ 2020 vastgesteld.		
We gaan verplichte inburgering aanbieden	De invoering van de nieuwe Wet inburgering is eind 2020 uitgesteld van 1 juli 2021 naar mogelijk 1 januari 2022. In de Holland Rijnland regio was al gestart met de gezamenlijke aanbesteding en inkoop van het taalonderwijs. De overige onderdelen van de nieuwe Wet inburgering, waaronder warme intake, ontzorging en arbeidstoeleiding konden vanwege het uitstel van de wet in 2020 nog niet worden gerealiseerd.		Q2 21
We geven als werkgever het goede voorbeeld	Onze werving voor nieuwe medewerkers staat actief open voor iedereen. We zijn een inclusieve werkgever waar alle (toekomstige) werknemers tot hun recht		Doorlopend

[2] Afkortingen: Participatiewet (PW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

7.3 Arbeidsparticipatie			
We laten iedereen naar vermogen meedoen. Dit betekent dat we de (arbeids)participatie onder onze inwoners verhogen, inwoners een financieel vangnet bieden, schulden voorkomen en armoede terugdringen. We bereiden ons voor op de Wet Inburgering.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS/PO*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	komen, ongeacht hun leeftijd, levensfase, functieverblijfsduur, geslacht, handicap of herkomst. Alle medewerkers worden gerespecteerd. Verschillen worden gewaardeerd en zelfs gezocht om voor het werk te benutten. Bij vaste formatieplaatsen nemen we medewerkers in dienst bij de gemeente Noordwijk. Bovengenoemde uitgangspunten worden in 2021 (2e kwartaal) opgenomen in de nota Arbeidsmarktbeleid waar werving & selectie en arbeidsmarktcommunicatie een onderdeel van is.		

7.4 Jeugd			
We zetten direct de juiste jeugdhulp in. We zorgen dat kwetsbare jongeren kunnen meedoen in de samenleving. We benutten de preventieve werking van jeugdwerk.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We benutten de preventieve werking van jeugdwerk	Welzijnskwartier is in 2020 begonnen in de gehele gemeente Noordwijk als aanbieder van het jeugd- en jongerenwerk. Naast X –out in Noordwijkerhout is ook The Base in Noordwijk geopend. Nauwe samenwerking met partners in de wijk en op straat. Samenwerkingsdoelen zijn opgesteld in het jeugdpreventieplan. In Coronatijd is het digitale aanbod geïntensiveerd, bijvoorbeeld digitaal game-event en digitale kookworkshop.		
We zetten direct de juiste jeugdhulp in	De integrale toegangsteams zijn gereed. In de voorbereiding is al intensief samengewerkt met de 18+ hulpverleners en er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt. Het contact tussen gemeente, lokale teams en jeugdbescherming is geïntensiveerd waardoor snel		Q1 21

7.4 Jeugd			
We zetten direct de juiste jeugdhulp in. We zorgen dat kwetsbare jongeren kunnen meedoen in de samenleving. We benutten de preventieve werking van jeugdwerk.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	geacteerd kan worden bij escalaties en breed gekeken wordt naar de maatschappelijke problematiek binnen het gezin.		
	We versterken binnen de integrale toegang de rol van casusregisseur. Er is een start gemaakt met het maken van regionale afspraken met de zorgaanbieders om de rol van casusregisseur lokaal goed in te bedden. De integrale toegang zal een belangrijke rol vervullen in de casusregie rond de gezinnen die dat nodig hebben.		Q1 21
	Sinds mei 2020 zijn praktijkondersteuners actief in 3 huisartsenpraktijken. Eerste resultaten zijn positief, de samenwerking is verbeterd en de praktijkondersteuners zijn in staat gebleken om zelf een deel van de ondersteuning te bieden.		Q1 21
We zorgen dat kwetsbare jongeren meedoen	We zetten ons in de (sub)regio in voor gerichtere prestatieafspraken bij de inkoop van de jeugdhulp vanaf 2021. We willen de uithuisplaatsing van jongeren verminderen. We zorgen dat jongeren zoveel mogelijk in hun thuissituatie worden behandeld en begeleid. De prestatieafspraken zijn in concept gereed en worden in het eerste kwartaal 2020 besproken met de zorgaanbieders.		Q2 21
	Om te zorgen dat we jeugdhulp op scholen effectief en efficiënt vorm kunnen geven en zo de jeugdhulp per kind te verminderen, zijn er verschillende pilots opgesteld. Met het oog hierop is een maatschappelijke business case gemaakt. De resultaten worden in het eerste kwartaal 2021 gepresenteerd en de implementatiefase zal worden uitgewerkt.		Q4

7.5 Gezondheid			
We stimuleren een gezonde leefstijl. We gaan huiselijk geweld tegen. We verbeteren de samenwerking tussen zorg en veiligheid.			
Portefeuillehouder:	*Salman*	*Team:*	*MAS*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We stimuleren een gezonde leefstijl	Gezonde leefomgeving is opgenomen in de nog vast te stellen Omgevingsvisie, bijvoorbeeld met het Kuuroord.		
	Het opstellen van een sub regionaal beleidskader is niet haalbaar gebleken. Daarom is ervoor gekozen om in 2021 een lokaal preventieakkoord in combinatie met het maatschappelijke programma op te leveren. De thema's uit het Nationaal Preventieakkoord vormen hiervoor de basis: alcohol, roken en overgewicht. Het akkoord zal zich richten op alle inwoners (0-100 jaar).		Q2
	Het project "Jongeren op gezond gewicht" (JOGG) is geëvalueerd en naar aanleiding daarvan is gekozen voor een vervolgperiode van 3 jaar en een uitbreiding naar de gehele gemeente Noordwijk. We verbreden de doelgroep van 0-12 jaar naar 0-23 jaar.		
We gaan huiselijk geweld tegen	De Coronacrisis heeft gezorgd voor een daling van het aantal meldingen en adviezen omtrent Veilig Thuis, waardoor er ruimte is gevonden om achterstanden in te lopen.		
	De omvang van ouderenmishandeling is opgenomen in de rapportages van Veilig Thuis. De samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de lokale teams zijn in 2020 herzien.		
We verbeteren de samenwerking tussen zorg en veiligheid	Het regionale Zorg- en Veiligheidshuis is opgericht en onderdeel van de organisatie Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM).		
	Het nieuwe meldpunt "Wet verplichte GGZ" is ondergebracht bij het regionale meldpunt "Zorg en overlast" en is inmiddels operationeel.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in leeftijd 15 t/m 64 jaar	2019	871,5	792,1	CBS/LISA/ABF
Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2019	1	1	CBS-Jeugd
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2019	3	6	CBS-Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	% werkz begroepsbevol-king tov beroepsbevolking	2019	71	68,8	CBS-Arbeidsdeelname
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	1	2	CBS-Jeugd
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2020	266,5	459,7	CBS-Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2020	83,4	202	CBS-Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	14,1	12,3	CBS-Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	0,5	1,2	CBS-Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2019	0,3	0,4	CBS-Jeugd
Clienten met een maat-werkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2020	580	640	CBS-Monitor Sociaal Domein Wmo

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG)

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid Onderwerp risico	Omschrijving risico
Covid-19	De verwachting is een forse stijging van faillissementen en werkeloosheid. Hierdoor zal in 2021 naar verwachting ook een stevig beroep worden gedaan op bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening.
Algemene uitkering	Onzekerheden bestaan uit de mogelijke kortingen vanuit het Rijk.

2.1.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
Een duurzame samenleving. We voeren een tastbare en verantwoordelijke verduurzamingsaanpak. En passende afvalinzameling. We kiezen en introduceren een verbeterd systeem van afvalinzameling.

8.1 Duurzaamheid			
We stimuleren een toekomstbestendige balans tussen mens, milieu en economie. Dit doen we in samenwerking met onze partners en in onze gemeentelijke bedrijfsvoering.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We bereiken verduurzaming in samenwerking met onze partners	In 2020 hebben we de al bestaande subsidies en revolverende fondsen gecontinueerd. Daarnaast is in 2020 de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) in de gemeente Noordwijk opengesteld. Met deze regeling zijn woningeigenaren (financieel) gestimuleerd om in hun woning energiebesparende maatregelen te nemen. In 2020 is een begin gemaakt met voorlichtingsbijeenkomsten voor ondernemers over (economische) mogelijkheden van grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit. Door de situatie van corona is dit niet verder voorgezet. Niet alleen waren fysieke bijeenkomsten niet meer mogelijk, maar kwam de focus elders te liggen.		Doorlopend
	Door omstandigheden en andere prioriteiten (corona, inspanning Regionale Energie Strategie (RES), uitvoering RRE, enz.) is er weliswaar nog geen overkoepelend uitvoeringsprogramma (rood), maar bij diverse beleidsterreinen zijn wel acties op het gebied van duurzaamheid uitgevoerd (groen).		Q3 2021
We verduurzamen de gemeentelijke bedrijfsvoering	De verduurzamingsmatregelen voor onderhoud aan gemeentelijke accommodaties zijn meegenomen in de Meerjarenonderhoudsplanning. In verschillende gebouwen zijn een breed scala aan besparingsmaatregelen genomen. Als gevolg van corona zijn we nog meer papierloos gaan werken en minder dienstreizen gaan maken. Vlak voor de uitbraak van corona is de afvalscheiding in de gemeentelijke gebouwen ingevoerd. De verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark is meegenomen in de vervangingscyclus.		Doorlopend

8.1 Duurzaamheid			
We stimuleren een toekomstbestendige balans tussen mens, milieu en economie. Dit doen we in samenwerking met onze partners en in onze gemeentelijke bedrijfsvoering.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Het beleid omtrent maatschappelijk verantwoord inkopen is in 2020 geactualiseerd. Er zijn mogelijkheden voor ondersteuning om hier invulling aan te geven.		Doorlopend
We verankeren onze verduurzamingskeuzen in ons beleid	Alle verduurzamingskeuzen hebben we afgewogen. Dit hebben we opgenomen in alle beleidsdocumenten van 2020.		
	Bij alle ruimtelijke initiatieven is duurzaamheid meegenomen.		Doorlopend

8.2 Energietransitie			
We werken in onze wijken en binnen Holland Rijnland aan een energieneutraal Noordwijk in 2050.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We stellen per wijk een warmtevisie op	In 2020 is het opstellen van een warmtevisie per 31 december 2021 voorbereid.		Q4 2021
We zijn een sterke partner in de regio op de energietransitie	In 2020 is de lokale energiebesparingsopgave vastgelegd. Daarnaast is regionaal afgesproken dat de elektriciteitsopwekopgave een regionale opgave blijft.		Doorlopend
	De regionale energiestrategie (RES) wordt per 1 juli 2021 vastgesteld. Pas daarna kan er een lokale vertaling van worden gemaakt. Voorwaardelijk hiervoor is de transitievisie warmte voor de gemeente Noordwijk. Deze komt eind 2021 beschikbaar.		Doorlopend

8.3 Openbare ruimte			
We werken samen met inwoners aan een openbare ruimte die schoon, leefbaar, veilig en klimaatbestendig is.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Alkemade*	*Team:*	*BOC/BOG*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is	De openbare ruimte is conform de beheerplannen beheerd. We hebben de projecten wijk Boerenburg en de Verlengde Beeklaan afgerond. Er zijn een aantal renovatie en relining projecten aan de riolering uitgevoerd. We hebben de voorbereiding getroffen voor de Parallel Boulevard en de regenwaterafvoer van de Hoofdstraat. Er is gestart met de renovatie van het groen in Noordwijkerhout en De Zilk. Er zijn bollenlinten voor de bijen aangelegd langs de hoofdstructuur. We hebben alle vervangingen van openbare verlichting in LED uitgevoerd.		Doorlopend
	Er is meer aandacht besteed aan de Fixi-app. Een en ander heeft geresulteerd in meer meldingen. De meldingen voor de openbare verlichting zijn gestroomlijnd waardoor inwoners sneller een reactie ontvangen. In het programma Dienstverlening heeft Fixi een voorname rol gekregen.		Doorlopend
	We pakten zwerfafval samen met inwoners aan. Ondanks de corona omstandigheden zijn er veel activiteiten doorgegaan: zowel fysiek (als Z-ambassadeurs) als op afstand (schoolproject).		Q1-Q4 2021
	De proef “afvalcontainers ingericht als milieuparkjes” loopt door en evalueren we in 2021.		Q4 2021
	In overleg met de Ambtelijke Verkeerscommissie zijn we gestart om het areaal van verkeersborden in Noordwijkerhout en de Zilk op te schonen. Hiermee creëren we rust in het straatbeeld. Vanwege de fusie zijn de plaatsnaamborden in Noordwijkerhout en De Zilk en alle logoborden vervangen. Daarmee is een uniforme uitstraling gecreëerd.		Q4 2021
We streven naar passende en integrale kwaliteitsniveaus	In 2020 is een meerderheid van de beheerprogramma’s voor onze openbare ruimte geharmoniseerd. In 2021 worden deze ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De uitgangspunten zijn de		2021

8.3 Openbare ruimte			
We werken samen met inwoners aan een openbare ruimte die schoon, leefbaar, veilig en klimaatbestendig is.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Alkemade*	*Team:*	*BOC/BOG*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	kwaliteitsniveaus van de voormalige gemeenten wanneer dit passend is binnen de gestelde financiële kaders.		
We werken samen aan de openbare ruimte	We vernieuwden de openbare ruimte zoveel mogelijk wijkgericht, integraal en samen met inwoners. We hebben de wijk Boerenburg en de Verlengde Beeklaan afgerond. De projecten Boerenburg en Parallel Boulevard zijn hier voorbeelden van.		Doorlopend
	Er zijn drie proeven voor zelfbeheer van het groen gestart.		
We maken onze openbare ruimte klimaatbestendig	We zouden nieuw beleid opstellen met aandacht voor wateroverlast, droogte en hittestress. In verband met corona en daardoor de digitale werkomstandigheden is dit uitgesteld naar 2021. Wat betreft wateroverlast worden integrale reconstructies en bouwplannen in voorbereiding op dit moment wel getoetst. Hierbij gebruiken wij landelijke wateroverlastcriteria.		Q4 2021
We beheren onze begraafplaats toekomstbestendig.	In 2016 heeft de raad besloten om de begraafplaats om te vormen naar een gedenkpark. De afgelopen jaren zijn hier de volgende punten van uitgevoerd: - De opbaarkamers en entree naar de begraafplaats is opgeknapt. - De akoestiek is verbeterd en er is een beeldscherm en beamer aangepast. - Het oude opbaarhuisje is verbouwd tot kantoor. - Er zijn urnengraven gerealiseerd. In de begroting 2021 is er eenmalig een budget beschikbaar voor: - Het realiseren van een strooiveld en herdenkingsmonument - Het opknappen van de aula en pantry. De fysieke maatregelen zijn daarmee uitgevoerd. Voor het verbeteren van de exploitatie van de begraafplaats en voor de participatie van inwoners is nadere uitwerking nodig.		2021

8.4 Natuur en groen			
We versterken het natuur- en belevingsgroen in en om onze dorpen in een b(l)oeiende Bollenstreek.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RBR/RO/BOG*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We werken aan een b(l)oeiende Bollenstreek	We hebben uitvoering gegeven aan de dertien projecten onder het huidige gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek. Het project Nieuw Leeuwenhorst is in afrondende fase. Wij hebben project Veldzicht afgerond in 2020. En de natuurspeeltuin en informatiepunt Nationaal Park Hollandse Duinen Speelzandt is eveneens afgerond. De projecten uit de Uitvoeringsovereenkomst 2014-2018 (doorlopend tot 2024) zijn ingediend en we zijn in afwachting van de vaststelling Holland Rijnland en provincie, onder andere Natuurattractie Noordvoort dat in 2020 is opgeleverd.		Q3 2023
	Het afgelopen jaar zijn een groot aantal projecten in het kader van Landschap, Recreatie, Natuur en Erfgoed in uitvoering gegaan. In Noordwijk zijn dit onder andere Natuurspeeltuin en Informatiepunt Nationaal Park Hollandse Duinen bij Nederzandt, Landgoedpark en speeldriehoek Nieuw Leeuwenhorst, Bloemrijke bermen Noordwijk (o.a. Groene Long) en Historische tuinen St Bavo. Daarnaast is gewerkt aan het plan van aanpak “Icoonprojecten Holland Rijnland”. Voor het opstellen van een plan voor Landschap, Recreatie, Natuur en Erfgoed zijn oriënterende gesprekken gehouden. De provincie Zuid Holland heeft aangegeven hiervoor geen nieuwe programmasubsidie te verlenen. In 2021 wordt samen met de regiogemeenten en Holland Rijnland georiënteerd wat de mogelijkheden voor het plan zijn.		Q4 2021
	We zijn voor de realisatie van de ecologische verbindingen (NNN) goed aangehaakt bij de provincie. Als direct gevolg daarvan zal de ecologische verbindingszone bij Offem Zuid in 2021 in uitvoering komen en is de ecologische verbindingszone Bronsgeest opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan.		Doorlopend
We versterken het natuur- en belevingsgroen in en om onze dorpen	In 2020 zijn er met provinciale en regionale cofinanciering enkele groene verbindingen opgepakt. Zo is samen met de buurt het park de Groene long opgepakt. De inrichting is afwisselend gemaakt met onder andere een bijenlint. Hierdoor is er een grote		Q4 2021

8.4 Natuur en groen			
We versterken het natuur- en belevingsgroen in en om onze dorpen in een b(l)oeiende Bollenstreek.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RBR/RO/BOG*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	afwisseling in het aantal planten waardoor het park aantrekkelijk is voor mens en dier. Verder is bij werkzaamheden aan de Beeklaan (tussen N206 en Herenweg) en op de Hogeweg een grote afwisseling in grassen en planten gerealiseerd. Op de Beeklaan zijn daarnaast een groot aantal bollen geplant die in het voorjaar 2021 zullen verschijnen. Vanaf het voorjaar zijn deze bermen daardoor een afwisselend en kleurrijk geheel die interessant is voor mens en dier. Tot slot zijn er verschillende grotere projecten waar in de ontwerpfase wordt gekeken hoe er zo goed mogelijk rekening kan worden gehouden met planten en dieren, doordat hier een belangrijke ecologische verbindingszone doorheen loopt. Zoals de ecologische verbindingszone Offem-Zuid en Bronsgeest en het Landschapspark en speeleiland Middengebied (achter zwembad Binnen Zee). Voor 2021 is er een budget ter beschikking gesteld voor de uitvoering van dit groenprogramma, zodat er met de uitvoering kan worden gestart.	
We zetten dieren-welzijn op onze beleidsagenda	We zouden een startnotitie voor lokaal dierenwelzijnsbeleid opstellen. Vanwege het prioriteit geven aan het nemen van maatregelen als gevolg van corona kon deze startnotitie nog niet opgesteld worden. De verwachting is dat dit in 2021 zal gebeuren.		Q4 21

8.5 Afval en grondstoffen			
We kiezen een passende wijze van afvalinzameling en -verwerking. We zetten in op hoogwaardige grondstoffen en op zo min mogelijk verbranden van restafval. Dit is de verantwoordelijkheid van iedereen.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg*	*Team:*	*BOG*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zien afval als hoogwaardige grondstof	Er is een strategisch en kaderstellend grondstoffenbeleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan is daarna uitgewerkt in een uitvoeringsplan afval en grondstoffen: minder restafval, meer zuivere grondstoffen. We implementeren de maatregelen in een door de raad vastgestelde uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen.		
We zien afval als verantwoordelijkheid van iedereen	Gedurende de implementatie van de maatregelen uit het uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen hielden we verbinding met onze inwoners via een online platform Samen Noordwijk. We anticipeerden en reageerden op vragen, verwachtingen en ervaringen. Het uitvoeringsplan brachten we tot stand in het uitvoeringsproces. De uitgangspunten zijn onder meer: het streven naar hoogwaardige grondstoffen, zoveel mogelijk inzetten van de initiatieven, vergelijkbaar met Afval Loon, en invulling geven aan het Doe Het Zelf scenario.		Doorlopend
We kiezen een passende wijze van afvalinzameling	We hebben de toekomstige afvalinzamelorganisatie bepaald. Met de implementatie van het uitvoeringsplan wordt in 2025 70% van het huishoudelijk afval gescheiden aangeleverd. De maatregelen worden gedurende de periode 2021-2025 ingevoerd.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2018	192	172	CBS-statistiek Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	3,2	geen data	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam verbonden partij	
De Meerlanden Holding NV	
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	
Samenwerkingsovereenkomst Noordwijk en AVR	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Onderwerp risico	Omschrijving risico
Beheerplannen	De actualisaties van de beheerplannen kan leiden tot veranderende uitgaven, welke afwijken van de in de begroting. In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is.
Energietransitie	De komende jaren gaat waarschijnlijk forse investeringen in duurzaamheid. De financiële gevolgen zijn nog onduidelijk.

2.1.9 Programma 9: Wonen en Ruimte

Programmadoelstelling vanuit collegeagenda:
De juiste woningen bouwen. We zorgen dat er continu gebouwd wordt. Vanuit inzicht in de woonbehoefte versterken we de coördinatie van bouwstromen. Onze bestemmingsplannen zijn op orde. Ook werken we aan de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

9.1 De juiste woningen			
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners. We hebben inzicht in de (lokale) woonbehoefte. We bevorderen doorstroming. We faciliteren de (regionale) woningbouwopgave.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We hebben inzicht in de woonbehoefte van onze inwoners.	2020 stond in het teken van de verdere uitwerking van de Woonvisie. In juni is de concept-Woonvisie voor inspraak vrijgegeven. Na de inspraakperiode zijn de inspraakreacties verwerkt en samen met de Woonvisie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.		
	Om de doelstellingen van het woonbeleid te realiseren zijn verschillende instrumenten ingezet zoals startersleningen en de doelgroepenverordening. In 2020 is het woonbeleid geharmoniseerd en zijn de verordeningen voor de nieuwe gemeente gelijk getrokken. In september heeft de gemeenteraad de nieuwe 'Verordening Starterslening Noordwijk 2020' vastgesteld. Koopstarters in Noordwijk kunnen zo gebruik maken van een starterslening van maximaal €50.000 voor de aankoop van een eerste koopwoning. Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe regeling zijn acht aanvragen ingediend.		
	Voor het opstellen van de jaarlijkse prestatieafspraken is in het laatste kwartaal van 2020 overleg gevoerd met de samenwerkingspartners; de Noordwijkse corporaties en huurdersorganisaties. Hillegom, Lisse, Teylingen zijn hier ook bij betrokken geweest in verband met de fusie van de NWS en Stek. Hiervoor zijn overkoepelende Prestatieafspraken gemaakt met de corporaties en de gemeente Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk. Belangrijke onderdelen in deze afspraken zijn thema's als nieuwbouw, betaalbaarheid, doelgroepen, waaronder het toewijzen op basis van lokaal maatwerk, wonen met zorg, het beheer van de voorraad aan woningen, verduurzaming en leefbaarheid. In december zijn de Prestatieafspraken ondertekend door de gemeente,		

9.1 De juiste woningen			
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners. We hebben inzicht in de (lokale) woonbehoefte. We bevorderen doorstroming. We faciliteren de (regionale) woningbouwopgave.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Stek, Antonius van Padua en de huurdersorganisaties Noordwijkerhout en de Bollenstreek. De Stichting Huurdersbelangen Noordwijk heeft besloten deze Prestatieafspraken niet te ondertekenen.		
	Met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is een nieuwe achtervangovereenkomst afgesloten. Hiermee is de garantstelling voor de woningcorporaties Stek en Antonius van Padua geborgd.		
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners.	Tot aan het vaststellen van de nieuwe Woonvisie geldt voor de kernen Noordwijk Binnen en Noordwijk aan Zee de Noordwijkse Woonagenda als uitgangspunt voor woningbouwontwikkelingen. Voor de kernen Noordwijkerhout en De Zilk is de Woonvisie Noordwijkerhout van kracht. De nieuwe Woonvisie voorziet in een verplichte segmentering van 70%, onderverdeeld in 30% sociale huur, 15% middeldure huur en 25% middeldure koop tot €325.000.		Q1 2021
	De Woonvisie is via participatie (bijeenkomsten en ter visielegging) tot stand gekomen. In de Woonvisie wordt beleid geformuleerd voor specifieke doelgroepen die nu moeilijk aan bod komen in Noordwijk zoals jongeren en jonge gezinnen met lage en middeninkomens, spoedzoekers en doelgroepen voor beschermd wonen. Stek realiseert in samenwerking met de gemeente Noordwijk met 6 appartementen het Thuishuis op de nieuwbouwlocatie Northgo.		Q1 2021
	Er is aandacht voor alternatieve woonvormen, door bijvoorbeeld kleiner te bouwen, in alternatieve huur-koopvormen, met tijdelijke contracten, Initiatieven op het gebied van vernieuwende woonconcepten worden ondersteund waarbij het uitgangspunt is dat de gemeente hier een faciliterende rol vervult.		Q1 2021
	De door de gemeenteraad vastgestelde beleidsrichtingen Gebruik Woningen zijn verder uitgewerkt. De gemeenteraad heeft het beleid Gebruik Woningen op 16 februari 2021 vastgesteld. Het beleid zal verder worden uitgewerkt in een		Q1 2021

9.1 De juiste woningen			
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners. We hebben inzicht in de (lokale) woonbehoefte. We bevorderen doorstroming. We faciliteren de (regionale) woningbouwopgave.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	paraplubestemmingsplan en verordening Beheer Woningvoorraad. Met het beleid wordt aan onrechtmatige onttrekkingen aan de woningvoorraad een halt toegeroepen en invulling gegeven aan het speerpunt uit het coalitieakkoord. Woningen zijn bedoeld om in te wonen!		
We bevorderen doorstroming	We ondersteunen initiatieven voor tijdelijk wonen. Met de woningcorporaties en de gemeenteraad is een definitie voor 'tijdelijk wonen' opgesteld die in de Woonvisie is opgenomen. Er zijn twee locaties in beeld in de kern Noordwijkerhout en Noordwijk. Voor de kern Noordwijkerhout wordt met partijen gesproken over de uitvoering. Voor de kern Noordwijk heeft woningstichting Stek aangegeven te werken aan de plannen voor de realisatie en de exploitatie van de tijdelijke woningen.		Doorlopend
We faciliteren de regionale woningbouwopgave	De uitgangspunten in de Woonvisie sluiten aan op de "Regionale Woonagenda 2030".		Q1 21
	De planlijst is dit jaar extra onder de loep genomen door o.a. gesprekken met ontwikkelende partijen en een check op aantallen, segmentering en fasering. De uitkomsten zijn besproken in de regio Duin en Bollenstreek, Holland Rijnland en uiteindelijk aan de provincie voorgelegd. De gedeputeerde heeft in een reactie n.a.v. de woningbouwambities van Noordwijk in december 2020 aan Provinciale Staten het volgende laten weten: "Ik constateer dat in het door Gedeputeerde Staten aanvaarde woningbouwprogramma 2019 (maart 2020) voorlopig meer dan voldoende woningen zijn opgenomen om te voorzien in de regionale woningbouwbehoefte. De gemeente Noordwijk heeft zelfs meer dan 130% geprogrammeerd ten opzichte van de gemeentelijke behoefte. Het gaat er nu om locaties zoals Bronsgeest snel te realiseren. Ik heb vooralsnog vertrouwen in de intentie van de gemeente Noordwijk om de woningbouw te versnellen."		
	Voor diverse nieuwbouwprojecten is vanuit de "Regionale Huisvestingsverordening" lokaal maatwerk succesvol toegepast voor de toewijzing van sociale woningen. De basis voor het toepassen van lokaal		Doorlopend

9.1 De juiste woningen			
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners. We hebben inzicht in de (lokale) woonbehoefte. We bevorderen doorstroming. We faciliteren de (regionale) woningbouwopgave.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	maatwerk ligt in de nieuwe Woonvisie. De uitvoering van lokaal Maatwerk vindt plaats zoals opgenomen in de Prestatieafspraken voor 2021 met Antonius van Padua en Stek. Lokaal maatwerk wordt maximaal ingezet voor lokale doorstromers, starters, senioren en bij goedkope woningen (met tijdelijk contract voor starters), inclusief de jaarlijkse monitoring van deze effecten per kern. Door middel van het verstrekken van startersleningen en de toepassing van de Doelgroepenverordening Noordwijk is tevens ingezet op de lokale doorstroming.		

9.2 Woningbouw			
We zorgen voor een continue bouwstroom voor onze dorpen die voldoet aan de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek en de vertaling daarvan in onze Woonvisie.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*PCI*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We brengen onze bouwstroom op gang	In 2020 is het Deltaplan woningbouw uitgewerkt en vormgegeven met de nieuwe Woonvisie, de Prestatieafspraken met de woningcorporaties en de planlijsten met woningbouwlocaties die zijn afgestemd met Holland Rijnland en de Provincie. De planlijst is een totaal pakket dat informatie bevat over de bouwlocaties, de aantallen woningen, segmenten en fasering. Zoals hiervoor bij het faciliteren van de regionale woningbouwopgave ook vermeld heeft de provincie geconstateerd dat Noordwijk zelfs meer dan 130% geprogrammeerd heeft ten opzichte van de gemeentelijke behoefte. Daarnaast is gewerkt aan het bestemmingsplan Bronsgeest waarvan het voorontwerp begin 2021 gereed is voor vrijgave. Met ontwikkelende partijen zijn medio 2020 gesprekken gestart over de uitwerking en realisatie		

9.2 Woningbouw			
We zorgen voor een continue bouwstroom voor onze dorpen die voldoet aan de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek en de vertaling daarvan in onze Woonvisie.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*PCI*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	van de woningbouw. Ook zijn gesprekken gestart met de eigenaar van het naastgelegen toekomstige woningbouwgebied waarop nu nog het Zilveren Kruis Achmea gebouw is gesitueerd. In december is een ontwerpplan voor 160 appartementen ingediend. Het college heeft hierover een positieve grondhouding ingenomen.		
	We hebben een start gemaakt met het opstellen van een stedenbouwkundig kader. Het Achterweggebied blijft, naast de locaties De Nes en Vinkeveld Zuid, ondanks de recente uitspraak van de Statencommissie om voor de komende periode geen medewerking te verlenen aan het mogelijk maken van woningbouw, de strategische locatie voor opvang van woningbouw voor de toekomstige groei van de gemeente Noordwijk voor de midden en lange termijn. Het op genoemde locaties gevestigde voorkeursrecht blijft vooralsnog dan ook ongewijzigd van kracht. Na vele jaren van voorbereidingen is de ontwikkelingscombinatie Novaform-Trebbe in 2020 gestart met de bouw van de eerste woningen op het terrein van landgoed in den Houte. Het eerste deelplan bestaat uit 112 woningen, waarvan 45 woningen in het sociale segment. Deze woningen worden gefaseerd opgeleverd in de periode januari tot en met juni 2022. In 2020 is de ontwikkelingscombinatie ook gestart met de bouw van woningen in andere deelplannen op het landgoed in den Houte en zijn andere deelplannen voorbereid zodat de komende jaren de woningvoorraad in de dorpskern Noordwijkerhout wordt vergroot. Op deze wijze zorgen wij ervoor dat meer mensen naar wens kunnen komen te wonen, maar tegelijkertijd geeft dit voor het voorzieningenniveau in de dorpskern Noordwijk een positieve impuls. In november 2020 zijn voor Het Zilt de woningen van fase 1 en fase 2a opgeleverd. Dit zijn totaal 44 eengezinswoningen en 12 tweekappers. Ook zijn de omgevingsvergunningen voor de appartementen onherroepelijk geworden en is de ontwikkelaar met de voorbereidingen gestart met de bouw van 20 sociale huurappartementen en 20 appartementen in de vrije sector. Ook is er een definitief inrichtingsplan vastgesteld met maatregelen voor de hydrologische bufferzone.		Doorlopend

9.2 Woningbouw			
We zorgen voor een continue bouwstroom voor onze dorpen die voldoet aan de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek en de vertaling daarvan in onze Woonvisie.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*PCI*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	In 2020 is het projectplan Optimalisatie woningen in Offem Zuid vastgesteld. Vervolgens is het verkavelingsplan voor het plandeel Offem Zuid West vastgesteld en zijn de ontwerp Uitwerkingsplannen Offem Zuid, tweede fase, deel a en derde fase vrij gegeven voor zienswijzen. De tweede herziening van het Exploitatieplan Offem Zuid is vastgesteld. Om de grond binnen Offem Zuid te kunnen verplaatsen is de Nota Bodembeheer, deel B voor het gebied van Campri vastgesteld. In 2020 zijn er in Offem Zuid 75 woningen opgeleverd.		
We zorgen voor een continue bouwstroom	Met de woningbouwplanlijst is de bouwstroom, inclusief fasering en segmenten, voor de komende jaren in beeld gebracht.		Doorlopend
	Het monitoren van de woningbouwplanning en -planlijst is geborgd in overleggen met de corporaties en ontwikkelaars/grondeigenaren.		Doorlopend
We realiseren via grondposities onze ambities uit de Woonvisie en op verduurzaming	We hanteren een actief grondbeleid waarmee we de woonvisie- en verduurzamingsdoelen willen realiseren. Als eigenaar van grond heb je maximale grip op de woningbouw die op die grond plaats vindt voor het programma (woonvisie) en verduurzaming. Een voorbeeld hiervan is het project aan de J. van Hoornstraat, Hier worden door Stek sociale huurwoningen worden gerealiseerd. We hebben ingezet op het verwerven van grondposities om in de toekomst woningbouw te realiseren zoals het terrein aan de Schoolstraat. Er lopen onderhandelingen over de verwerving van alternatieve bouwlocaties. De Nota grondbeleid wordt begin 2021 aan de raad voorgelegd.		Doorlopend

9.3 Ruimtelijke Ordening en Omgevingsvisie			
We wonen, werken en recreëren in een economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving. We formuleren samen met inwoners en partners onze Omgevingsvisie. We kunnen werken met de Omgevingswet. We hebben onze bestemmingsplannen op orde. We koesteren ons erfgoed.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RO*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We formuleren samen onze Omgevingsvisie	De omgevingsvisie is door middel van een participatief proces met de inwoners, ondernemers en partners opgesteld. De omgevingsvisie wordt in de loop van 2021 vastgesteld.		Q2 2021
	We hebben met onze integrale visie heldere ruimte voor initiatief gecreëerd. We hebben onze bestaande gebiedsvisies deels een plaats gegeven in onze nieuwe Omgevingsvisie. De overige visies krijgen een vertaling in de omgevingsprogramma's en het omgevingsplan.		Doorlopend
	In de omgevingsvisie wordt aangesloten bij de doelstellingen en uitgangspunten van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Ook deze krijgen een doorvertaling in de omgevingsprogramma's en het omgevingsplan.		Doorlopend
	In het kader van het participatief proces zijn de regiopartners geraadpleegd en is hun inbreng verwerkt in de omgevingsvisie. Er wordt nu gewerkt aan de strategische agenda Ruimte Holland Rijnland waarin de regionale visies opnieuw worden geijkt.		
We kunnen werken met de Omgevingswet	Door middel van een Nota van Uitgangspunten is gestart met een initieel Omgevingsplan voor het plangebied De Boekhorst. Het omgevingsplan voor De Boekhorst zal het eerste plan zijn dat onder de Omgevingswet wordt vastgesteld en is daarmee de basis voor het uiteindelijke gemeentebrede omgevingsplan waar de gemeente vanaf 2030 over moet beschikken. De Nota van Uitgangspunten voor dit plangebied wordt begin 2021 aan de raad aangeboden.		Q1 2021
	We hebben een Verordening Fysieke Leefomgeving uitgewerkt. Met vaststelling wordt gewacht tot vlak voor de invoeringsdatum van de Omgevingswet aangezien dan de laatste wijzigingen kunnen worden doorgevoerd.		Q4 2021 .

9.3 Ruimtelijke Ordening en Omgevingsvisie			
We wonen, werken en recreëren in een economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving. We formuleren samen met inwoners en partners onze Omgevingsvisie. We kunnen werken met de Omgevingswet. We hebben onze bestemmingsplannen op orde. We koesteren ons erfgoed.			
Portefeuillehouder:	*Alkemade / Van den Berg / Ter Hark*	*Team:*	*RO*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
	Ten aanzien van de verplichte aansluiting op het digitale stelsel is het huidige ICT landschap van de gemeente Noordwijk geïnventariseerd en geanalyseerd. De gemeente beschikt nu over de benodigde software en kan worden aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).		Q2 2021
We hebben onze bestemmingsplannen op orde	Het plan van aanpak om onze bestemmingplannen door te lichten wordt uitgevoerd. In 2020 is gestart met het vergelijken van de bestemmingsplannen en de analyse van de verschillen. De eerste resultaten worden verwacht begin 2021.		Q3 2021
	Met paraplu bestemmingsplannen en postzegelplannen voor concrete ontwikkelingen worden bestemmingsplannen gemoderniseerd.		Q4 2021
We koesteren ons erfgoed	We hebben een Erfgoedcommissie geïnstalleerd en de Subsidieverordening beschermde gemeentelijke monumenten 2020 vastgesteld.		
	De renovatie van het Pesthuis, de Engelse tuin en het kerkhof op het Bavo-terrein is verwerkt in de projectopzet voor het Bavo-terrein en zal in dat kader worden gerealiseerd.		Doorlopend
	Erfgoed Leiden en Archol hebben de archeologische waarden en beleidsadvieskaarten geactualiseerd. Daarbij is rekening gehouden met bepaalde agrarische grondbewerkingen. Ten aanzien van Cultuurhistorie is in samenspraak met de historische verenigingen nóg een waardenkaart ontwikkeld.		

9.4 Toezicht en handhaving wonen en ruimte			
We zijn zuinig op ons leefgebied en bollengrond. Om het juiste gebruik hiervan te beschermen zorgen we voor een sluitende handhaving. We pakken oneigenlijk gebruik van woningen en woonfraude aan.			
Portefeuillehouder:	*Van den Berg*	*Team:*	*RBR*
Wat wilden we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**		**Wanneer? Status voortgang**
We zorgen voor een sluitende handhavingsketen	We zouden starten met het opstellen van een integraal handhavingsplan in de geest van de Omgevingswet. De handhaving door de Omgevingsdienst (ODWH) is hier onderdeel van. Vanwege de uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit jaar niet gestart met dit onderdeel.		Q4
We maken gebiedsgerichte handhaving mogelijk	Het vierjarig project afwijkend gebruik Bollengrond is volgens planning in Q1 2020 van start gegaan. Als gevolg van de coronacrisis vindt handhaving plaats op basis van een calamiteitenplan. Dit houdt in dat tijdens de maatregelen geen nieuwe percelen worden bezocht ter voorbereiding op het inzetten van volgende handhavingstrajecten. Gedurende het de coronacrisis is het niet opportuun om van overtreders te verlangen om in deze periode maatregelen te nemen. Overtreders ontvangen een informatieve brief en zodra de coronacrisis is geëindigd, kan van overtreders worden verlangd dat zij maatregelen nemen en zullen de aangekondigde handhavingstrajecten worden ingezet.		Doorlopend
We pakken oneigenlijk gebruik van woningen en woonfraude aan	In 2020 is het Pilotproject oneigenlijk gebruik van (recreatie)woningen 2018 voortgezet. Tevens is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor een vervolgproject. Los van het project en de planvorming hebben op basis van verzoeken om handhaving diverse acties plaatsgevonden met betrekking tot oneigenlijk gebruik van (recreatie)woningen.		Q1 21

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 9 Wonen en Ruimte Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2020	373	270	CBS-statistiek WOZ
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2020	12	8,9	BAG/ABF Research
Demografische druk	%	2020	73,7	70	CBS/ABF Research
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In €	2020	765	700	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In €	2020	890	773	COELO, Groningen

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2021.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 9 Wonen en Ruimte Naam verbonden partij	
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	

Wat zijn de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 9 Wonen en Ruimte Onderwerp risico	Omschrijving risico
Omgevingswet	De omgevingswet komt eraan en de financiële gevolgen hiervan zijn nog onduidelijk.
Stikstof	Projecten kunnen hierdoor vertraging oplopen waardoor de bouwkosten stijgen.

2.2 Paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal 7 programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen (BBV-verplichting). In de paragrafen staat belangrijke informatie waarmee inzicht kan worden verkregen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

2.2.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat, conform artikel 10 van het BBV, informatie over de lokale heffingen van de gemeente Noordwijk. De volgende onderwerpen komen aan de orde:
- algemene ontwikkelingen in 2020;
- de kaders;
- de gerealiseerde opbrengsten en verantwoording op het gebied van lokale heffingen;
- de lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene ontwikkelingen in 2020

Harmonisatie van de gemeentelijke belastingen

Het uitgangspunt bij de fusie was harmonisatie van de tarieven van de gemeentelijke belastingen per 1 januari 2019 met zo laag mogelijke lasten voor de inwoners. Per 1 januari 2019 zijn de meeste belastingverordeningen op elkaar afgestemd. Ook de tarieven leges voor paspoorten, rijbewijzen en uittreksels zijn per die datum geharmoniseerd.

Voor 2020 waren van de volgende belastingen de verordeningen nog niet geharmoniseerd:
- marktgelden;
- precariobelasting;
- rioolaansluitrecht;
- leges (m.u.v. paspoort- en rijbewijsleges en leges voor uittreksels).

Voor deze belastingen golden de belastingverordeningen 2019 die in december 2018 door de afzonderlijke gemeenteraden van oud Noordwijk en oud Noordwijkerhout waren vastgesteld. Oorzaak hiervan was het nog niet geharmoniseerd zijn van het onderliggende beleid, zoals de Algemene Plaatselijke Verordening. Op grond van de Wet algemene regels herindeling dienden ook deze belastingverordeningen uiterlijk 1 januari 2021 op elkaar te zijn afgestemd.

Coronacrisis

Het Rijk heeft in 2020 maatregelen getroffen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Deze maatregelen hebben invloed (gehad) op de belastinginkomsten, vooral in de toeristische sector en in de horeca.

Ondernemers mochten in 2020 de gemeentelijke belastingen (behalve de definitieve aanslagen toeristenbelasting over 2019) later betalen, uiterlijk op 31 december 2020.

Kaders

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente Noordwijk.

De gemeenteraad is bevoegd te beslissen tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven en stelt deze jaarlijks vast door middel van een nieuwe verordening of een wijziging op een bestaande verordening.
De belastingverordeningen bevatten verder bepalingen over onder meer het belastbare feit, de belastingplichtige, eventuele vrijstellingen en ontheffingen en de betaaltermijnen.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen belastingen te onderscheiden:

Algemene belastingen
De opbrengsten hiervan komen ten goede aan de algemene middelen en er geldt geen opbrengstlimiet.

De gemeente Noordwijk kent de volgende algemene belastingen:
- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- roerende-zaakbelastingen (RZB);
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- forensenbelasting;
- precariobelasting;
- parkeerbelasting.

Bestemmingsbelastingen
De opbrengsten zijn bestemd ter dekking van de kosten van specifieke taken zoals huisvuilinzameling en onderhoud van het gemeenteriool. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten van de specifieke taak.

De gemeente Noordwijk kent de volgende bestemmingsbelastingen:
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing.

Rechten
De gemeente verleent een specifieke dienst en hiervoor wordt een recht in rekening gebracht. De specifieke dienst bestaat bijvoorbeeld uit het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een grafrecht. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten. Deze maximale kostendekking wordt beoordeeld op de gehele verordening en niet per dienst.

De gemeente Noordwijk kent de volgende rechten:
- leges;
- marktgelden;
- lijkbezorgingsrechten;
- rioolaansluitrecht.

Gerealiseerde opbrengsten en verantwoording op het gebied van lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)
De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de OZB. De hertaxatie van de objecten vindt jaarlijks plaats. Voor 2020 gold de waarde naar het prijsniveau op 1 januari 2019 (waardepeildatum). Bij de berekening van de OZB-tarieven is rekening gehouden met de gemiddelde waardestijging van de woningen en de niet-woningen. Als een WOZ-waarde gemiddeld stijgt wordt de aanslag OZB, afgezien van de inflatiecorrectie, niet beïnvloed. Uitgangspunt is immers de begrote opbrengst OZB 2020.

Rekeningresultaat Onroerendezaakbelastingen (OZB)
Ten opzichte van de raming is in 2020 € 122.392,-- meer OZB opgelegd. Bij de berekening van de tarieven OZB wordt ook rekening gehouden met een lagere opbrengst als gevolg van de proceskosten aan de No Cure No Pay bureaus, Deze proceskosten worden op een andere kostenplaats verantwoord en bedragen over 2020 € 34.469,--. Rekening houdend met deze proceskosten bedraagt de netto meeropbrengst € 87.923,--. Dit is 0,84% meeropbrengst ten opzichte van de raming.

Roerende-zaakbelastingen (RZB)
Roerende zaken kunnen niet in de heffing van de OZB worden betrokken. Daarom heft de gemeente Noordwijk RZB, belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.
De systematiek van de RZB sluit aan bij die van de OZB. Belastingplichtig zijn de eigenaren van de roerende ruimten en bij niet-woningen ook de gebruikers. De tarieven zijn gelijk aan die van de OZB.

Rekeningresultaat Roerende-zaakbelastingen (RZB)
Voor de RZB is geen bedrag geraamd in 2020. De werkelijke opbrengst bedroeg in 2020 € 4.821,-

Hondenbelasting
De hondenbelasting wordt geheven voor het houden van een hond in de gemeente.
De tarieven zijn voor 2020 verhoogd met 1,8%.

Rekeningresultaat Hondenbelasting
Bij de hondenbelasting is een lagere opbrengst gerealiseerd van € 6.052,--

Toeristenbelasting
Doel van het instrument toeristenbelasting is om niet-ingezetenen van de gemeente (waaronder toeristen) mee te laten betalen aan de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Noordwijk. Er gelden 2 verschillende tarieven, een laag tarief voor toeristische plaatsen (kampeerplaats voor steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens) en een hoger tarief voor overige accommodaties (b.v. hotels). De tarieven zijn voor 2020 niet verhoogd.

Rekeningresultaat Toeristenbelasting
In de Voorjaarsnota (€ 210.000,-) en de Najaarsnota (€ 836.000,-) zijn de inkomsten toeristenbelasting verlaagd, omdat de verwachting was dat het aantal overnachtingen in Noordwijk door de coronacrisis achter zouden blijven. Ten opzichte van de oorspronkelijk geraamde inkomsten toeristenbelasting is dit ook het geval. Uiteindelijk is de bijstelling in de Voor- en Najaarsnota te hoog gebleken, waardoor er een positief effect ontstaat in de jaarrekening van circa € 600.000,-

Forensenbelasting
De forensenbelasting dient ertoe om mensen die geen ingezetene van de gemeente Noordwijk zijn, maar er wel vaak verblijven, mee te laten betalen aan het algemene voorzieningenniveau in de gemeente. Om mensen met een tweede woning meer te laten bijdragen aan het voorzieningenniveau in de gemeente Noordwijk is de forensenbelasting voor 2020 gestegen met 10%.

Rekeningresultaat Forensenbelasting
Er was voor 2020 een opbrengst geraamd van € 1.275.587,-. In 2020 is € 1.259.575,- opgelegd. Dit resulteert dus in een lagere opbrengst van € 16.012,-.

Precariobelasting
De precariobelasting op kabels en leidingen is per 1 juli 2017 afgeschaft met een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Tot laatstgenoemde datum kan de gemeente nog maximaal het tarief in rekening brengen dat gold op 10 februari 2016. In de gemeente Noordwijk gold op die datum een tarief van € 4,56. Dit tarief is dus ook in 2020 geheven.

Verder heft de gemeente Noordwijk precariobelasting op onder andere terrassen, uitstallingen en standplaatsen. De tarieven zijn met ingang van 2020 niet verhoogd. De verordening 2019 was immers nog van toepassing.

Rekeningresultaat Precariobelasting
Voor 2020 is een aanslag precariobelasting op leidingen opgelegd van € 4.778.803,- voor ondergrondse infrastructuur. Door een toename van het aantal strekkende meters leidingen als gevolg van nieuwbouw is ten opzichte van de begroting op dit onderdeel een structurele meeropbrengst van € 120.000,- gerealiseerd.

Als gevolg van de maatregelen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan is de opbrengst precariobelasting terrassen en uitstallingen lager dan geraamd. Om ondernemers niet onnodig in financiële nood te brengen zijn de aanslagen precario op terrassen en uitstallingen over 2020 nog niet opgelegd. Deze aanslagen zullen medio 2021 worden opgelegd.

Ondanks de meeropbrengst op leidingen en de lagere opbrengst van de nog op te leggen aanslagen precariobelasting wordt over 2020 een hogere opbrengst gerealiseerd van € 29.615,-

Parkeerbelasting
In 2020 is de verordening parkeerbelasting herzien. Daarbij is een aantal tarieven aangepast.
De nieuwe tarieven gelden vanaf 1 juni 2020.

De tarieven zijn gebiedsafhankelijk. Buiten het bewonersgebied is het parkeertarief vanaf het derde uur verhoogd van € 2,00 naar € 3,00. Verder is het parkeerterrein Langevelderslag toegevoegd als een gebied betaald parkeren, waar men € 1,00 per uur betaald of € 5,00 voor een dagkaart.

Daarnaast zijn de tarieven voor de bewonersparkeervergunningen gedifferentieerd. Er gold een tarief van € 20,00 per vergunning. Per 1 juni 2020 betaalt men voor een eerste bewonersparkeervergunning € 20,00, voor een tweede € 50,00 en voor een derde € 100,00. Het tarief voor een inwonersvergunning is verhoogd van € 20,00 naar € 50,00. Met een inwonersvergunning kan een inwoner van Noordwijk met een parkeerschijf maximaal 3 uur gratis parkeren in aangewezen gebieden waar betaald parkeren geldt.
Verder zijn de kosten voor een naheffingsaanslag verhoogd op basis van een raming van de kosten die hiermee gemoeid zijn.

Rekeningresultaat Parkeerbelasting
De parkeerinkomsten vallen hoger uit. De vergoeding van het Rijk van € 410.000,- voor gederfde inkomsten in verband met corona hebben we niet nodig gehad gelet op de hogere parkeerinkomsten in 2020 doordat mensen massaal in eigen land op vakantie gingen. Wel zijn er extra handhavingskosten van € 180.000,- gemaakt in verband met corona. Een gedeelte van de vergoeding voor gederfde inkomsten is ingezet voor de extra handhavingstaken. Bij het raadsbesluit van de Jaarrekening 2020 wordt voorgesteld om via resultaatbestemming het restant van € 230.000,- (€ 410.000 -/- € 180.000,-) beschikbaar te stellen in 2021 voor corona gerelateerde maatregelen.

Afvalstoffenheffing
In het landelijke Belastingplan 2019 stond een pakket aan fiscale vergroeningsmaatregelen. Een van die maatregelen is een verhoging van het tarief voor de verwerking van huisvuil van € 13,21 naar € 31,39 per 1.000 kg. Deze extra kostenverhoging is niet meegenomen bij de berekening van de tarieven 2019. Daarom zijn de tarieven voor 2020 eenmalig met 17% verhoogd om kostendekkend te blijven.

Rekeningresultaat Afvalstoffenheffing
Voor het onderdeel afvalstoffenheffing geldt dat een meeropbrengst is gerealiseerd van € 12.483,-.

Rioolheffing
Rioolheffing wordt in rekening gebracht bij de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op het gemeenteriool. Voor percelen met alleen een aansluiting voor hemelwaterafvoer geldt een lager tarief dan voor percelen die ook zijn aangesloten voor de afvoer van afvalwater. Een gebruiker betaalt alleen als hij meer dan 300 m³ afvalwater op het riool afvoert.
Op basis van kostendekking zijn de tarieven voor 2020 vastgesteld.

Rekeningresultaat Rioolheffing
Voor het onderdeel rioolheffing geldt dat een minimale lagere opbrengst is gerealiseerd van € 3.472,-.

Leges
De tarieven leges zijn met ingang van 2020 niet verhoogd. De verordening 2019 was voor 2020 namelijk nog van toepassing.

Rekeningresultaat Leges
De werkelijke opbrengst leges valt lager uit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt dat er door corona minder reisdocumenten en rijbewijzen zijn afgenomen en er minder huwelijken zijn geweest in 2020.

Marktgelden
De tarieven marktgelden zijn met ingang van 2020 niet verhoogd. De verordening 2019 was voor 2020 namelijk nog van toepassing.

Rekeningresultaat Marktgelden
Voor het onderdeel marktgelden geldt dat een minimale lagere opbrengst is gerealiseerd van € 1.281,-.

Lijkbezorgingsrechten
De lijkbezorgingsrechten zijn met ingang van 2020 verhoogd met 1,8%.

Rekeningresultaat Lijkbezorgingsrechten
Voor het onderdeel lijkbezorging geldt dat een lagere opbrengst is gerealiseerd van € 6.229,-.

Rioolaansluitrecht
Het rioolaansluitrecht is met ingang van 2020 niet verhoogd. De verordening 2009 was voor 2020 namelijk nog van toepassing.

Rekeningresultaat Rioolaansluitrecht
Het rekeningresultaat wijkt nauwelijks af van de begrote bedragen.

Lokale lasten

In onderstaande tabel is de lastendruk in Noordwijk m.b.t. het belastingjaar 2020 opgenomen voor zowel een eigenaar/gebruiker van een woning als voor een huurder. Zoals gebruikelijk zijn in het woonlastenoverzicht betrokken de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de afvalstoffenheffing is uitgegaan van een meerpersoonshuishouden en voor de rioolheffing van alleen een aanslag voor de eigenaar met een aansluiting voor de afvoer van afvalwater. De gebruiker betaalt alleen rioolheffing als hij meer dan 300 m³ afvoert. Dat komt bij een gemiddeld huishouden niet vaak voor.
Voor de berekening van de OZB wordt uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 373.000,- (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Noordwijk voor 2020, berekend naar het prijsniveau op 1 januari 2019).

Omschrijving	2020	
	Eigenaar/gebruiker	Huurder
Gemiddelde woningwaarde	€ 373.000,00	
OZB	€ 357,33	
Afvalstoffenheffing	€ 351,60	€ 351,60
Rioolheffing	€ 185,68	
Totaal	€ 894,61	€ 351,60

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid te verzoeken om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van belasting. In de gemeente Noordwijk is kwijtschelding alleen mogelijk voor de OZB, het eigenarendeel van de rioolheffing, de jaarlijkse afvalstoffenheffing en de hondenbelasting voor de eerste hond.
Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen mag de aanvrager niet over vermogen beschikken of over een zo hoge betalingscapaciteit, dat daarmee de aanslag kan worden voldaan.

De betalingscapaciteit wordt beoordeeld door het netto besteedbaar inkomen te toetsen aan de kosten van bestaan. In de gemeente Noordwijk zijn de kosten van bestaan gesteld op 100% van de toepasselijke bijstandsnormen en bij AOW-gerechtigden op 100% van de toepasselijke AOW-bedragen. Aan de hand van de toetsing wordt bepaald of de aanvrager in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Als belastingschuldigen hiervoor toestemming hebben gegeven, levert de gemeente Noordwijk hun gegevens aan de Stichting Inlichtingenbureau. Dit is een centraal punt voor gemeenten ingesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het inlichtingenbureau voert op basis van de wettelijke normen een controle uit op de inkomsten en levert het bestand vervolgens terug aan de gemeente. Na het controleren van de gegevens zijn de belastingschuldigen in beeld die voor automatische kwijtschelding in aanmerking komen.

In 2020 zijn 551 huishoudens in aanmerking gekomen voor kwijtschelding. Er is voor een bedrag van € 133.066,- kwijtgescholden.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.2.1 Bestuursdienst

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; inventarisatie van de risico's, het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's; verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De risico's zijn verdeeld in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Pandemie COVID-19

De impact van de coronacrisis op de economie is groot en wordt nog maar net zichtbaar. In 2020 heeft het Rijk steunmaatregelen uitgevoerd om de eerste klappen van het bedrijfsleven, sport en cultuur op te vangen. Deze maatregelen worden nu versoberd. De verwachting is een forse stijging van faillissementen en werkeloosheid. Hierdoor zal in 2021 naar verwachting ook een stevig beroep worden gedaan op bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten binnen het Sociaal Domein en die niet werden voorzien. Hierdoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandsvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is.

Naast de individuele inkomensonzekerheid kent corona nog tal van andere risico's. Denk daarbij aan extra steun voor ondernemers, extra steun voor sport en cultuur en extra kosten voor handhaving van de 1,5 meter samenleving.

Voor gemeente is het nog onduidelijk welke van de steunmaatregelen in 2021 worden vergoed of voortgezet van uit het Rijk en waar de gemeente zelf voor opdraait.

Voorgesteld wordt om het verschil van € 1.791.000,- tussen de benodigde weerstandcapaciteit € 5.384.000,- en de beschikbare weerstandscapaciteit € 7.175.000,- beschikbaar te houden in de reserve weerstandvermogen om eventuele kosten vanwege coronamaatregelen uit te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit

De in kaart gebrachte risico's geven een het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 15.435.000,-
- Totaal netto risico's : € 3.077.000,-

Voor Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve weerstandvermogen 1,75 x € 3.077.000,- = € 5.384.000,- moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De stand van de reserve weerstandsvermogen begin 2021 is € 7.175.000,-.

Posten als “onbenutte belastingcapaciteit” en “verkoop gebouwen” zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toegekend is. Te denken valt hierbij aan de NUON reserve. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de NUON reserves is onwenselijk, dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de weerstandsratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandcapaciteit
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico’s en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 7.175.000,-}}{\text{€ 3.077.000,-}} = 2{,}3$$

Beoordeling weerstandsvermogen
Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze Jaarrekening 2020 voor de algemene dienst is 2.3: “uitstekend”. In het coalitieakkoord is opgetekend dat het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1.4 en 2.0.

2.2.2.2 Grondbedrijf

Het weerstandsvermogen

Voor het bepalen van de netto-risico's in het grondbedrijf zijn die risico's meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico's in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico's in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico's is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant. De 'post onvoorzien' in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorziene omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten -/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïnventariseerde netto risico's voor de Jaarrekening 2020 berekend op € 4.253.000,-. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal (afgerond) € 5.316.000,- zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op circa € 9.500.000,- en is daarmee toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de Jaarrekening 2020 voor het grondbedrijf is 2,2: "Uitstekend".

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie / kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op een enkel punt enige toelichting nodig:

- Besloten is om vanuit de reserve grondbedrijf € 6,1 miljoen te storting in de reserve kapitaallasten zwembad. Om de reserve grondbedrijf op peil te houden wordt de laatste termijn van € 2 miljoen pas in 2021 overgeboekt naar de reserve kapitaallasten zwembad.
- Rekening is gehouden met dekking van de bijdragen aan het Regionaal Investeringsfonds (Holland Rijnland) voor de jaren 2021-2024.
- Met ingang van 1 januari 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht ook voor overheidsondernemingen in Nederland, dus ook voor gemeenten. Na beoordeling van alle activiteiten binnen de gemeente Noordwijk blijkt voor Noordwijk alleen het grondbedrijf onder de vennootschapsbelasting te vallen. Op basis hiervan is berekend dat de belastingdruk voor de komende jaren ongeveer € 0,3 miljoen zal bedragen. Omdat deze belasting een directe relatie heeft met het grondbedrijf worden deze kosten ten laste van de reserve grondbedrijf gebracht.
- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Risico’s projectoverstijgend

De plotselinge en hoogst actuele coronacrisis heeft zeer waarschijnlijk gevolgen voor de grondexploitaties van de gemeente (onzekerheid voor ondernemers en consumenten, rente, inflatie, waarde vermindering grond en uitstelgedrag ect.) De impact hiervan is op dit moment nog niet te overzien. Voor het grondbedrijf hebben we voorlopig een inschatting gemaakt en hier een risico aan gekoppeld van circa € 1,5 miljoen.

Grondexploitatie	A Gepr. resultaat	B Risico	Wel/niet meenemen*	C Weerstands-capaciteit	Beoorgde investeringen D	E Risico
Boechorst	85.000	-25.224	niet	110.224		0
Space Business Park	4.025.000	1.039.273	niet	2.985.727		0
Duineveld	1.209.000	12.781	niet	1.196.219		0
Offem-Zuid	0	781.748	wel	0		781.748
Maarten Kruytstraat	0	221.507	wel	0		221.507
Het Zilt	0	161.368	wel	0		161.368
Schippersvaartweg	0	5.856	wel	0		5.856
Joh. Van Hoornstraat	97.000	19.500	niet	77.500		0
Beoogde investeringen (D)						
Storting in reserve kapitaallasten zwembad					-2.000.000	
Beheer openbare ruimte CP1 1ste fase					-2.000.000	
Overige investeringen 2021-2025					1.101.689	
Vpb 2021-2025					-331.000	
Overhead grondbedrijf en projecten 2021-2025					-3.209.107	
RIF-bijdragen 2021-2025					-3.202.012	
Risico's Voorraden Grond en overige risico's						
Risico's NIEGG's		1.041.890				1.041.890
Risico's voorraden grond		550.000				550.000
Risico's projectoverstijgend		1.490.736				1.490.736
Totaal	5.416.000	5.299.435		4.369.670	-9.640.430	4.253.105
Stand van zaken Reserve per 1-1-2021				14.052.349		
C Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties -/- risico's)				4.369.670		
D Beoogde investeringen				-9.640.430		
Beoogde voorzieningen 2021				719.000		
Beschikbare weerstandscapaciteit				9.500.588		
E Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitatie)				4.253.105		
Weerstandsratio				2,2		

2.2.2.3 Financiële kengetallen

Financiële Kengetallen

	Normen VNG (%)			Indicatoren Noordwijk		
	Voldoende	Matig	Onvoldoende	Rek'19	Begr.'20	Rek. '20
Netto schuldquote	< 100	100 > < 130	> 130	25,37%	72,28%	29,67%
Netto schuldquote gecorriceerd voor alle verstrekte leningen	< 100	100 > < 130	> 130	15,62%	61,57%	21,20%
Solvabiliteitsratio	> 50	30 > < 50	< 30	59,44%	50,65%	59,18%
Kengetal grondexploitatie		Geen norm		10,00%	7,70%	8,95%
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	0 > < 0,6	0	2,99%	2,09%	1,76%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 100	100 > < 120	> 120	111,05%	110,82%	110,96%

Belangrijkste conclusie:
De financiële positie van de gemeente is solide. De kengetallen van de gemeente vallen op basis van de VNG-normering in de laagste risicocategorie.

De financiële kengetallen die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente Noordwijk zijn:

- De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' voor door rente en aflossing. Tabel Financiële kengetallen presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelenvloeien immers op termijn terug). Op beide indicatoren scoort de gemeente Noordwijk 'voldoende'.
- De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente. Noordwijk scoort met 59,18% volgens deze normering 'voldoende'.
- Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor deze indicator zijn geen normen geformuleerd omdat de boekwaarde op zich niets zegt over de mate waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten en in hoeverre de investeringen dus kunnen worden terugverdiend.
- De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. VNG waardeert een score hoger dan 0,6 als 'voldoende', een score tussen 0 en 0,6 als 'matig' en een score van 0 als 'onvoldoende'. Noordwijk scoort met 1,76% volgens deze normering 'voldoende'. Voor het begrotingstoezicht door de Provincie is de structurele begrotingsruimte 'voldoende' wanneer deze groter is dan 0.
- De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten.
  Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'voldoende'. De woonlasten in Noordwijk bevinden zich rond het landelijk gemiddelde en scoren binnen de normering van VNG 'matig'.

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator onvoldoende scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Noordwijk ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf Financiering.

De onderliggende gegevens van bovenstaand overzicht zijn;

Netto schuldquote

(bedrag x1000)

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t 2020
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 58.259	€ 84.970	€ 48.693
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 10.339	€ 19.264	€ 22.193
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 6.628	€ 6.628	€ 10.892
D	Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking (cf. art. 36 lid d, e en f)	€ 6.716	€ 6.716	€ 6.716
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 24.126	€ 20.131	€ 21.579
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	€ 4.476	€ -	€ 517
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 9.761	€ 5.761	€ 13.991
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 118.809	€ 108.266	€ 131.371
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**25,37%**	**72,28%**	**29,67%**

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t-1 2020
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 58.259	€ 84.970	€ 48.693
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 10.339	€ 19.264	€ 22.193
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 6.628	€ 6.628	€ 10.892
D	Financiële activa incl. verstrekte leningen en excl. kapitaalverstrekking (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	€ 18.306	€ 18.306	€ 17.836
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 24.126	€ 20.131	€ 21.579
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	€ 4.476	€ -	€ 517
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 9.761	€ 5.761	€ 13.991
H	Totale baten (cf. art. 27 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 118.809	€ 108.266	€ 131.371
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**15,62%**	**61,57%**	**21,20%**

Solvabiliteitssratio

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t-1 2020
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	€ 136.384	€ 129.000	€ 141.140
B	Balanstotaal	€ 229.457	€ 254.669	€ 238.494
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**59,44%**	**50,65%**	**59,18%**

Kengetal grondexploitatie

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t-1 2020
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a punt 1 BBV)	€ -	€ -	€ -
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	€ 11.876	€ 8.333	€ 11.755
C	Totale baten (cf. art. 27 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 118.809	€ 108.266	€ 131.371
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	**10,00%**	**7,70%**	**8,95%**

Structurele exploitatieruimte

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t-1 2020
A	Totale structurele lasten	€ 113.312	€ 120.320	€ 133.498
B	Totale structurele baten	€ 116.847	€ 119.876	€ 133.939
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	€ 2.526	€ 2.486	€ 2.443
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	€ 3.085	€ 5.188	€ 4.309
E	Totale baten	€ 136.727	€ 108.266	€ 131.371
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**2,99%**	**2,09%**	**1,76%**

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

	Bij begroting ultimo jaar	Rek t-1 2019	Begr. T 2020	Rek t-1 2020
	Gemiddelde WOZ-waarde	€ 340.000	€ 338.000	€ 373.000
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 338,87	€ 323,80	€ 323,80
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 182,40	€ 185,68	€ 185,68
C	Afvalstoffenheffing voor gezin	€ 300,48	€ 351,60	€ 351,60
D	Eventuele heffingskorting	€ -	€ -	
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemid. WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 821,75	€ 861,08	€ 861,08
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 740,00	€ 777,00	€ 776,00
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	**111,05%**	**110,82%**	**110,96%**

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de gemeente “oud” Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), en voor de oude gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte.
Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en periodieke onderhoud en vervanging verstaan van onder andere wegen, civiele kunstwerken, riolering, openbare verlichting, groen, water en gemeentelijke gebouwen. Voor het beheer wordt gewerkt met, beheerplannen. Het doel van deze beheerplannen is het adequaat en op het gewenst niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De financiële gevolgen voortkomend uit de beheerplannen worden verwerkt in begroting.

Naast het reguliere beheer worden grootschalige reconstructies uitgevoerd. Deze worden afzonderlijk voor besluitvorming aan de raad aangeboden en worden als investering los van het reguliere beheer gefinancierd. Ook hiervoor is voor de komende jaren een globale planning beschikbaar en zijn de benodigde bedragen reeds in belangrijke mate opgenomen in het investeringsplan.

Voor een gemeente die is samengegaan, geldt dat die het beleid moet harmoniseren. Alle verordeningen, beleid, voorschriften, beheerplannen e.d. vastgesteld door raad of door college vervallen na twee jaar van rechtswege. Indien de nieuwe gemeente een bepaalde regeling wil behouden, moet deze door de nieuwe gemeente bekrachtigd worden.

Met het opstellen van de beleidsplannen voor de openbare ruimte is er het streven om een integraal beleidsplan op te gaan stellen met richtlijnen en kaders voor de gewenste kwaliteit, het onderhoud en de inrichting van de gehele openbare ruimte. Voor de komende periode worden eerst de beleidsplannen voor de afzonderlijke beleidskaders (wegen, groen, riolering, water, etc.) opgesteld. Die geven de beleidsmatige uitgangspunten en ambities aan, inzicht in de omvang en kwaliteit van het te beheren areaal, de onderhoudsstrategie en inzicht in de beschikbare en de benodigde financiële middelen.

De te actualiseren beleids- en beheerplannen van de gemeente Noordwijk worden in onderstaand overzicht weergegeven.

Overzicht beleidsplannen:

Naam Beheerplan	Looptijd beleidsplan oud-Noordwijk	Looptijd beleidsplan Noordwijkerhout	Looptijd geharmoniseerde beleidsplan	Verwachte actualisatie	Onderhouds-niveau
Openbare Verlichting	2016-2021	2016-2025	2021-2025	16-3-2021 vastgesteld	n.v.t.
Groen	2018-2021	2003-2013	2021-2024	2021	p.m.
Riolering	2017-2021	2017-2021	2021-2025	2021	n.v.t.
Wegen	2017-2021	2013-2032	2021-2029	2021	B
Civiele kunstwerken		2017-2027	2021-2024	2021	B
Baggeren	2015-2020	2017-2026	2021-2030	2021	n.v.t.
Oeverbescherming	2017-2026	2017-2027	2021-2027	2021	goed
Grondstoffenbeleids-plan			2021-2025	21-4-2020 vastgesteld	n.v.t.
Gebouwen	2018-2022	2017-2026	p.m.	2021	n.v.t.

We streven naar passende kwaliteitsniveaus, waarbij differentiatie mogelijk is. Hierbij besteden we ook aandacht aan eventuele achterstanden, wat zal worden meegenomen bij de actualisatie en harmonisatie van de beleids- en beheerplannen. In de begrotingsjaren 2020 tot en met 2022 hebben we in ieder geval een incidenteel bedrag van € 2 ton per jaar voor een inhaalslag voor groot onderhoud groen geraamd.

Programma Aanpak Stikstof en PFAS

Op 29 mei 2019 deed de Raad van State uitspraak over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Deze oordeelde dat het PAS niet als basis mag worden gebruikt voor toestemming voor activiteiten die extra stikstofuitstoot veroorzaken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de aanleg van een nieuwe weg. Geconstateerd is dat op basis van het PAS vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming wordt gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming vooraf mag niet op grond van de Europese Habitatrichtlijn. Die eist namelijk dat vooraf vast moet staan dat de geplande maatregelen daadwerkelijk resultaat hebben.

Door de vernietiging van de PAS is de situatie weer van voor 2015, waarin per project een voortoets moet worden gemaakt. Als uit deze voortoets blijkt dat aantasting te verwachten is dan moet de aanvrager een ecologische onderbouwing laten maken in het kader van de Wet natuurbescherming. De provincie beoordeelt deze vergunningsaanvraag. De PAS-problematiek heeft ertoe geleid dat omvangrijke projecten in de openbare ruimte, die een groot risico hebben op overlast en economische schade bij stoplegging zoals de Parallel Boulevard en de Beeklaan, worden uitgesteld. Dit in afwachting van de interne stikstofverkenning.

Sinds maart 2019 heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) risicogrenzen van PFAS-stoffen vastgesteld. PFAS zit bijna overal in de grond, het water en de lucht. PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. Deze stoffen komen voor in onder andere bakpapier, make-up en verf. PFAS breken nauwelijks af en blijven in het milieu achter. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuilend zijn voor het milieu.
Op basis hiervan heeft het kabinet een voorlopige norm vastgesteld. Die norm moet vooral de gezondheid en omgeving beschermen.

Bouwers en baggeraars hebben veel problemen omdat het giftige PFAS op veel plekken in de bodem zit. Zij mogen niet grond met veel PFAS naar plekken brengen waar minder PFAS in de grond zit.

Kapitaalgoederen

Wegen en civiele kunstwerken

De verhardingen worden de komende 2 jaar onderhouden op kwaliteitsniveau Basis binnen de huidige budgetten. De onderhoudsplanningen voor 2019 en 2020 waren reeds opgesteld en worden uitgevoerd op basis van de beschikbare (samengevoegde) budgetten.
Voor het onderhoud vanaf 2021 is er een onderhoudsstrategie opgesteld met daarbij de benodigde onderhouds- en vervangingsbudgetten. Doordat er beter inzicht komt op de langetermijnplanning, ontstaat beter zicht op de te verwachten vervangingsopgave en kunnen vervangingsprojecten beter op elkaar afgestemd worden. De onderhoudsstrategie ziet erop toe dat de juiste afwegingen worden gemaakt voor het onderhoud in het kader van de veiligheid en de risico's en om de achteruitgang van de verhardingen te temporiseren. Er wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud. Met functioneel beheer wordt het onderhoud afgestemd op de functie en het gebruik van de verharding.

Om fluctuaties in de kosten per jaar te beperken wordt er gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Noordwijkerhout maakte daarbij gebruik van een voorziening voor onderhoud wegen. In 2020 is deze voorziening opgeheven en is het saldo overgeheveld naar de egalisatiereserve. Daarmee ontstaat er een eenduidige systematiek die gehanteerd wordt voor de behandeling van reserves en voorzieningen.

Riolering

Het onderhoud en beheer van riolering is een wettelijke taak. De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. Ook het verminderen van vervuiling van het oppervlaktewater, bodem en grondwater en voorkomen van wateroverlast door zowel hemelwater als grondwater behoort tot deze zorgplicht.
De kaders waarbinnen het beheer en onderhoud van riolerings- en waterbeheerwerken voor de gemeente komen uit het regionale *Integraal Afvalwater Ketenplan*. Dit plan is in 2017 geschreven door de waterpartners binnen het samenwerkingsverband Bollenstreek, de gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen en het hoogheemraadschap van Rijnland. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om de lasten te egaliseren wordt er gebruikgemaakt van een voorziening riolering.

Openbare verlichting

Noordwijk is een groeiende gemeente. Door uitbreiding en bouw van nieuwe wijken groeit ook het verlichtingsareaal. Ondanks de groei van het areaal neemt het jaarlijkse energieverbruik van de openbare verlichting in Noordwijk af. Dat komt omdat Noordwijk bij nieuwbouw of vervanging van verlichting kiest voor duurzame en energiezuinige verlichting waarbij met minder energieverbruik een vergelijkbare of betere lichtkwaliteit wordt gerealiseerd.

De leeftijdsopbouw van lichtmasten en armaturen is over alle kernen binnen de gemeente gezond. De gemeente Noordwijk heeft de afgelopen beleidsperiode een behoorlijke investering gedaan in het vervangen van lichtmasten. Hierdoor is het aantal lichtmasten dat aan vervanging toe is, nihil. De vervangingen komen ten goede aan de (verkeers)veiligheid en verlagen de jaarlijkse onderhoudskosten.

Ledverlichting vormt de standaard bij nieuwe verlichting en het vervangen van armaturen. Bovendien wordt openbare verlichting bij vervanging voorzien van de mogelijkheid om te dimmen waardoor er meer energie kan worden bespaard. De gemeente zet dit beleid de

komende beleidsperiode van 5 jaren door. Daarmee is de verwachting dat over 5 jaar ongeveer 75% van de lampen binnen de openbare verlichting in Noordwijk zal bestaan uit ledlampen. Vanuit de huidige visie zal dit percentage na 2025 nog verder toenemen tot 89% in 2030.

Groen

Goed onderhouden openbaar groen draagt bij aan een prettig woon- en werkklimaat. Openbaar groen heeft door de zuiverende werking op de lucht een positief effect op gezondheid en welzijn van de inwoners. De belangrijkste kaders waarbinnen het groenonderhoud en reconstructies van gemeentelijk groen wordt uitgevoerd is het Groenbeheerplan en de oude gemeente Noordwijkerhout heeft nog een bomenbeleidsplan.

Voor de aanpak van achterstallig onderhoud van het groen is €200.000 eenmalig extra beschikbaar gesteld in 2020.

Water

Belangrijke taken die nodig zijn voor een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in standhouden van de oevers. Het beheer van de watergangen is voor de gemeente beschreven in het Baggerplan. De gemeente is op grond van de keur en legger van het Hoogheemraadschap Rijnland (HHR) verplicht watergangen te baggeren en vrijkomende bagger te verwerken. Primaire watergangen zijn in onderhoud bij het HHR. Echter het verwerken of afvoeren van de uitkomende bagger is wel voor rekening van de gemeente. Dit is de zogeheten ontvangstplicht.

Op basis van de huidige gegevens zijn de watergangen op voldoende diepte om de afvoer van water te borgen.

Het onderhoud van oevers is beschreven bij de gemeente “oud” Noordwijk in het beheerplan Oeverbeschermingen en bij de gemeente Noordwijkerhout in het beheerplan Oeverinrichtingen.
Zo wordt voorkomen dat de gemeente te maken krijgt met (kritieke) situaties door achterstallig onderhoud waarbij snel dure ingrepen gepleegd moeten worden, ofwel met situaties waarin dit reeds te laat is en schade is opgetreden aan eigen kapitaalgoederen of die van derden. Bij oeverbeschermingen bestaat daarnaast de kans dat bij nalatig onderhoud (niet naleven van eisen van Keur) het HHR de gemeente een verplichting tot herstel oplegt. Waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, die een forse verbetering betekenen voor de verschillende ecosystemen.

Gemeentelijke gebouwen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen geldt bij de gemeente “oud” Noordwijk het Meerjaren OnderhoudsPlan gemeentelijke gebouwen en bij de gemeente Noordwijkerhout een beheerplan onderhoud gebouwen. Daarnaast geldt er bij de gemeente Noordwijkerhout ook een beheerplan groot onderhoud van het sport- en evenementencomplex De Schelft. Op 14 november 2020 was daar een grote uitslaande brand waardoor de sporthal verwoest is en de fitnessruimte, toneelzaal en zwembad flinke rook- en waterschade hebben opgelopen. Het object is verzekerd en alle gegevens daaromtrent worden nog verzameld.

In duurzaamheid, milieu en energiebeheer van het gemeentelijke gebouwen is in de voorbije jaren geïnvesteerd. Dit krijgt ook de komende jaren aandacht en is van invloed op onderhouds- en beheerkosten. Met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen is rekening gehouden in het MJOP voor wat betreft de duurzame maatregelen die op een natuurlijk moment bij vervangingsonderhoud worden ingepland.
Het voornemen is om in 2021 een uitvoeringsprogramma verduurzaming gemeentelijke gebouwen op te stellen met bijbehoren financiële onderbouwing. Hierin worden de

aanvullende duurzame maatregelen opgenomen die niet voortvloeien uit de reguliere meerjarenonderhoudplanning (MJOP). Hierbij gaat het om het doen van investeringen die niet voortvloeien uit een natuurlijk moment of in nieuwe voorzieningen die momenteel helemaal nog niet aanwezig zijn.

Onderwijshuisvesting

Schoolgebouwen worden onderhouden door het betreffende schoolbestuur. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor voldoende ruimte. Afspraken over de gebouwen worden geregeld via het Integraal Huisvestingplan Onderwijs. Pas als een schoolgebouw terugvalt aan de gemeente, komt dit pand weer onder eigen beheer. Dit is op dit moment van toepassing voor het pand aan Uitvaltij 2 te Noordwijk.
De gemeente heeft een achttal gymnastieklocaties ten behoeve van het onderwijs. Deze zalen worden verhuurd. In de huurovereenkomsten zijn de demarcatielijsten inzake het onderhoud opgenomen.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen

In het hierna opgenomen overzicht is het verband tussen het beleidskader en de begrote kosten van klein en groot onderhoud inclusief kapitaallasten van de kapitaalgoederen weergegeven.

Verband tussen beleidskader en begrote kosten (bedragen in €) Beleidskader	Progr.	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Wegen	3	3.554.072	3.604.072	3.437.431	166.641	V
Openbare verlichting	3	809.783	809.783	826.310	-16.527	N
Water	8	490.722	490.722	474.118	16.604	V
Riolering	8	3.520.764	5.458.547	5.232.489	226.058	V
Groen	8	3.211.737	3.425.697	3.655.677	-229.979	N
Sportaccomodaties	6	1.647.990	1.647.990	1.459.439	188.551	V
Onderwijshuisvesting	5	2.383.263	2.383.263	2.348.711	34.552	V
Gebouwen	1	1.354.668	1.337.644	1.108.723	228.921	V
	OVH	1.602.983	1.674.333	1.498.575	175.758	V
		18.575.982	20.832.051	20.041.472	790.579	V

2.2.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:
- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat o.a. gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer
Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico
Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken. Gezien de lage stand van de rente is er sprake van een laag risico.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen. Dit betreffen leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente.
Zodra deze limiet structureel wordt overschreden zal een langlopende geldlening (moeten) worden aangetrokken.

De wet Fido schrijft voor de kasgeldlimiet per kwartaal te presenteren. De berekening van de kasgeldlimiet is op basis van de gemiddelden per 1 oktober, 1 november en 1 december 2020.

			datum	*1.000 euro*
1.	Vlottende korte schuld	maand 1	1-okt-20	0
		maand 2	1-nov-20	0
		maand 3	1-dec-20	1.626
2.	Vlottende middelen	maand 1	1-okt-20	4.933
		maand 2	1-nov-20	2.744
		maand 3	1-dec-20	0
3.	Netto vlottende schuld (+), danwel overschot vlottende middelen (-)	maand 1	1-okt-20	-4.933
		maand 2	1-nov-20	-2.744
		maand 3	1-dec-20	1.626
4.	Gemiddelde netto vlottende schuld (+), danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)			-2.017
5.	Kasgeldlimiet			9.512
6a.	Ruimte onder kasgeldlimiet			11.529
6b.	Overschrijding kasgeldlimiet			0
7.	Begrotingstotaal: de totale lasten op de begroting			**111.906**
8.	Percentage vastgesteld per min. regeling	**8,50%**		
9.	Kasgeldlimiet			9.512

Uit de voorgaande tabel blijkt dat de netto vlottende schuld de kasgeldlimiet in 2020 niet heeft overschreden. De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand.
Als de rente op kort geld lager is zal, zo lang als de kasgeldlimiet dit toestaat, met kort geld gefinancierd worden.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's in de huidige leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico op de vaste leningen wordt bepaald door:

- het deel van de vaste leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe vaste leningen;
- het deel van de vaste leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).

Het renterisico heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

De renterisiconorm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het totale bedrag van de begroting (met een minimumbedrag van € 2.500.000).

Berekening van de renterisiconorm voor 2020:

(bedragen x € 1.000,-)		Begroot	Werkelijk	Verschil
Renterisico vaste schuld				
1	Renteherziening	0	0	0
2	Aflossingen	9.208	9.208	0
3	Renterisico (1+2)	9.208	9.208	0
4	**Renterisiconorm van 20% van begrotingstotaal**	**22.381**	**22.381**	**0**
5	**(4>3) Ruimte onder renterisiconorm**	**13.174**	**13.174**	**0**
4	**Renterisiconorm**			
	Begrotingstotaal: de totale lasten op de begroting	111.906	111.906	0
	Vastgesteld % in uitvoeringsregeling Wet Fido	20%	20%	
	Renterisiconorm van 20% van begrotingstotaal	**22.381**	**22.381**	**0**

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld de renterisiconorm in 2020 niet heeft overschreden.

Kredietrisico

Een kredietrisico is het risico dat de tegenpartij (geldnemers) haar verplichtingen niet kan nakomen.
Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat de gemeente verplicht is om uitzettingen te doen bij de schatkist of bij andere lichamen die geen toezichtrelatie hebben met de gemeente. Slechts 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 is uitgezonderd van het schatkistbankieren. Het kredietrisico doet zich dan ook in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak.

Het is niet de taak van de gemeente om gelden aan verenigingen of instellingen uit te lenen. Als toch wordt besloten een geldlening uit hoofde van de publieke taak te verstrekken, dan worden, op basis van het huidige Treasurystatuut, zekerheden of garanties geëist.
Het kunnen aantrekken van voordelige geldleningen door verenigingen of instellingen uit hoofde van de publieke taak kan bereikt worden door garantstelling van leningen, te verstrekken aan reguliere banken. Het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak kan niet zonder toestemming van de gemeenteraad.

In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Op 31 december 2020 betreft dit nog een bedrag van € 6.576.882,52. De gemeente kon destijds onder gunstiger leningsvoorwaarden geld aantrekken dan de woningstichting. In beginsel worden nu geen nieuwe geldleningen meer verstrekt.
De verstrekte geldleningen aan de woningstichting zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij overigens weer op als achtervang.
Gelet op de financiële situatie bij de woningstichting is dit verantwoord.

De gemeente Noordwijk staat garant voor een kredietfaciliteit die de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) heeft bij de BNG van in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld. Hier is sprake van de uitoefening van de publieke taak.

Ten slotte worden, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, sinds 2010 aan starters, zogenoemde startersleningen verstrekt om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. De gemeente heeft hiervoor een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN), die de middelen

beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. De starterslening overbrugt het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De starterslening is een lening waarover de eerste drie jaar geen rente en aflossing betaald wordt.

Kredietrisicobeheer voorziening dubieuze debiteuren
Regelmatig brengt de gemeente Noordwijk heffingen in rekening bij burgers en instellingen. Het betreft vooral belastingheffingen, leges en verschillende huren en pachten. Hiervoor geldt een uiterste betalingstermijn van 30 dagen behoudens heffingen van belastingen waarvoor afwijkende termijnen vastgesteld zijn. Na overschrijding van de betalingstermijn worden de debiteuren gemaand. Bij verdere nalatigheid wordt door middel van dwanginvordering getracht om de debiteur tot betaling te bewegen. In het algemeen worden de vorderingen ook daadwerkelijk geïncasseerd. Slechts in uitzonderlijke situaties waarbij burgers of instellingen vertrekken zonder opgave van een nieuw adres of in situaties waarbij sprake is van faillissement zal de actieve invordering stopgezet worden. Verdere dwingende invorderingsmaatregelen bijvoorbeeld door beslaglegging zijn hierdoor onmogelijk. Een vordering wordt dan oninbaar verklaard. In 2020 is een bedrag van € 66.294 aan debiteuren gemeentelijke belastingen oud gemeente Noordwijkerhout en voor fusiegemeente Noordwijk ad € 34.491 (gezamenlijk € 100.786) als oninbaar aangemerkt. Tevens is aan debiteuren algemene dienst oud gemeente Noordwijkerhout ad € 35.000 in mindering gebracht op de voorziening dubieuze debiteuren als oninbaar. In het Besluit Begroting en Verantwoording is opgenomen dat een voorziening dubieuze debiteuren gevormd moet worden voor vorderingen op debiteuren waarvan de verwachting is dat deze niet meer geïnd kunnen worden.
In 2019 is een bedrag van € 124.962 aangemerkt als dubieus. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren, welke per 31 december 2019 € 159.969 bedraagt.

Rente
Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Door de omvang van deze bedragen is het wenselijk dit onderdeel inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om de factoren die invloed op de rente hebben als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die aanwezig zijn.
Onderscheid kan worden gemaakt tussen korte rente en lange rente. Korte rente geldt voor kort geld (leningen met looptijd korter dan een jaar) en lange rente voor lang geld (leningen met looptijd langer dan een jaar).
Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden nauwlettend gevolgd. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van de informatie van banken (in hoofdzaak de BNG) en andere bemiddelaars op de geld - en kapitaalmarkt. Daardoor blijft de gemeente op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. Al een aantal jaren is er sprake van een lage rente. Bij kort geld is er zelfs sprake van een negatieve rente.

Als er sprake is van een liquiditeitstekort wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen (kort geld). Wordt de kasgeldnorm gedurende drie kwartalen overschreden dan dient volgens de voorschriften een langlopende geldlening te worden aangetrokken. Op basis van een over te leggen plan kan door de provincie hiervoor ontheffing verleend worden.
Voor de hoogte van een aan te trekken langlopende geldlening wordt gekeken naar de geldbehoefte voor de korte én middellange termijn (te verwachten grote projecten) en de hoogte van de rente.

Rentevisie
De rentetarieven zijn t.o.v. vorig jaar nagenoeg hetzelfde, waardoor er nog steeds goedkoop geld kan worden geleend. De rente voor de korte termijn was in 2020 circa -/- 0,35%. Voor de aangetrokken langlopende geldleningen is het gemiddelde percentage 3,7%.

Renteomslag taakvelden en financieringsbehoefte

Op advies van de Commissie BBV wordt onderstaande schema rentetoerekening in deze paragraaf opgenomen met ingang van de Begroting 2017. In dit schema is ook de financieringsbehoefte opgenomen.

Schema rentetoerekening:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering			€	1.524.040,43
b.	De externe rentebaten		-/-	€	582.460,25
	Totaal door te rekenen externe rente			€	941.580,18
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€ 179.956,26		
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ -		
			-/-	€	179.956,26
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			€	761.623,92
d1.	Rente over eigen vermogen				
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)				0
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente			€	761.623,92
e.	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-/-	€	802.151,20
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury			€	40.527,28

Externe rente (afgerond op 0,5 %)	3,00%
Rente % maximaal te berekenen over eigen vermogen (afgerond op 0,5 %)	3,00%
Rente % maximaal toe te rekenen aan BIE (afgerond op 0,5 %)	0,9876000%
Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden	0,50%

Gegevens	**Leningbedrag**	**Rentelast**
Leningenportefeuille	€ 58.180.189	€ 1.524.040
Nieuwe leningen 2017		€ -
Financieringstekort		
Voorzieningen	€ 24.353.051	
Totale Vreemd Vermogen	€ 82.533.240	€ 1.524.040

	Bedrag	
Rekeningresultaat	€ 8.469.735	
Algemene Reserve	€ 42.581.040	
Bestemmingsreserves	€ 73.042.891	
Overige reserves	€ 12.289.697	
Totale Eigen Vermogen	€ 136.383.363	werkelijk

	Bedrag	**Toegerekende rente**
Boekwaarde BIE's	€ 18.221.574	€ 179.956,26
Boekwaarde BIE's zonder GREX		€ -
Totale Boekwaarde Grondexploitaties	€ 18.221.574	€ 179.956

	Bedrag	**Toegerekende rente**
Boekwaarde activa integraal gefinancierd	€ 160.430.840	€ 802.151,20
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend	€ 18.786.835	
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2017-2020)		€ -
Investeringsambities		€ -
Totale boekwaarde activa	€ 179.217.675	

Voor de financiering van investeringen wordt gebruikgemaakt van overtollige liquide middelen en indien nodig worden kort- of langlopende geldleningen aangetrokken.

Leningenportefeuille

De gemeente Noordwijk heeft per 31 december 2020 de volgende leningenportefeuille:

Lening-nr	Bedrag geldlening oorsprong	Ingangs-datum	Krediet-verstrekker	Jaar laatste aflossing	Rente-%	Geldlening begin dienstjaar	Aflossing betaald in het dienstjaar	Rente betaald in het dienstjaar	Geldlening eind dienstjaar	Rente lasten in het dienstjaar	Afl. in jaren
Geldleningen aangetrokken ten behoeve van Woningstichting Sint Antonius van Padua te Noordwijkerhout											
175	3.553.360	1-12-92	NWB Bank	2032	4,04	2.052.005	123.105	82.901	1.928.900	82.901	40
176	3.539.486	1-04-93	BNG	2033	3,34	2.055.347	117.547	68.649	1.937.800	68.649	40
177	3.630.242	16-12-94	NWB Bank	2044	3,37	2.782.874	72.692	93.783	2.710.182	93.783	50
178	907.560	1-09-00	BNG	2020	5,96	45.378	45.378	2.705	0	2.705	20
	11.630.648					**6.935.604**	**358.721**	**248.037**	**6.576.883**	**248.037**	
Geldleningen aangetrokken ten behoeve van eigen financiering											
150	4.537.802	1-04-98	NWB Bank	2023	4,5	726.048	181.512	32.672	544.536	26.535	25
156	2.268.901	29-02-00	BNG	2020	5,91	113.445	113.445	6.705	0	1.099	20
157	1.361.341	29-03-01	BNG	2021	5,31	136.134	68.067	7.229	68.067	4.491	20
158	3.176.462	27-09-01	BNG	2021	5,32	317.646	158.823	16.899	158.823	14.689	20
164	7.000.000	14-05-04	BNG	2024	4,685	1.750.000	350.000	81.988	1.400.000	71.707	20
165	2.000.000	31-08-04	BNG	2024	4,395	500.000	100.000	21.975	400.000	20.514	20
167	11.000.000	22-12-10	BNG	2020	3,24	1.100.000	1.100.000	35.640	0	34.666	10
168	15.000.000	22-12-11	BNG	2021	2,78	3.000.000	1.500.000	83.400	1.500.000	82.264	10
170	17.000.000	16-09-13	NN	2023	2,045	6.800.000	1.700.000	139.060	5.100.000	128.980	10
171	5.500.000	23-12-13	BNG	2023	1,945	2.200.000	550.000	42.790	1.650.000	42.529	10
172	17.500.000	30-10-14	BNG	2024	0,865	8.750.000	1.750.000	75.688	7.000.000	73.110	10
179	7.000.000	2-12-05	BNG	2045	3,964	5.644.408	128.028	223.744	5.516.381	223.744	40
180	7.000.000	10-01-08	BNG	2032	4,659	4.666.904	267.844	212.797	4.399.060	212.797	40
181	3.500.000	24-06-10	BNG	2035	3,85	2.240.000	140.000	86.240	2.100.000	83.543	25
182	11.000.000	25-04-13	BNG	2022	1,495	3.300.000	1.100.000	49.335	2.200.000	49.335	10
183	10.000.000	16-06-15	BNG	2040	2,06	10.000.000	0	206.000	10.000.000	206.000	25
	124.844.505					**51.244.586**	**9.207.719**	**1.322.160**	**42.036.867**	**1.276.003**	
Totaal	**136.475.154**					**58.180.189**	**9.566.440**	**1.570.197**	**48.613.750**	**1.524.040**	

2.2.5 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Doorontwikkeling van de zes leidende principes van “Het Nieuwe Noordwijkse Werken” is in een ontwikkelprogramma opgenomen. In het eerste kwartaal van 2020 is aandacht besteed aan Innovatief werken en Zelforganisatie. De programma’s hiervoor waren vooral interactief. Het leidende principe ‘Waar en wanneer we werken stemmen we af op onze werkzaamheden’ is daarna vanwege Corona heel actief en voortvarend opgepakt. Aan de oproep van het kabinet om vooral thuis te werken is zoveel als mogelijk gehoor gegeven. Waar noodzakelijk kwamen de medewerkers naar een locatie en anders werkten ze vooral thuis. De thuiswerkfaciliteiten zijn hierop in rap tempo aangepast. Het videobellen en het voeren van digitale overleggen met meerdere personen voelde in het begin onwennig en is nu vrij gewoon geworden. De zgn. cruciale functies (o.a. KCC-medewerkers, Boa’s, buitendienstmedewerkers, medewerkers rampen- en crisisbestrijding, medewerkers DIV) kwamen veelal nog naar de locaties toe. Aandacht was er voor veilig en gezond werken en er is gestuurd op noodzakelijke en beperkte aanwezigheid.

Heel veel inzet en energie van de ambtelijke organisatie is in 2020 gericht op aanpak van de Corona crisis. Daarnaast zijn alle noodzakelijke werkzaamheden voor de gemeente Noordwijk door gegaan. Hierdoor is het tempo van de organisatieontwikkeling enigszins aangepast. Bijkomend nadeel is dat we geen live organisatiebrede bijeenkomsten kunnen organiseren ten behoeve van de organisatie ontwikkeling.

De organisatie heeft in 2020 laten zien dat we flexibel zijn en dat er goed geanticipeerd is op de bijzondere en onverwachte omstandigheden. Er is een groot appèl gedaan op de medewerkers om op een andere manier (samen) te werken.
Wat dit voor structurele gevolgen heeft voor de samenwerking wordt in 2021 nader onderzocht.

Rechtspositie ambtenaren

De Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) is sinds 1 januari 2020 van kracht. De invoering heeft tot doel een gelijke arbeidsrechtelijke positie te bewerkstelligen voor ambtenaren en werknemers “in de markt”.
Voor het arbeidsrecht zijn nu de nieuwe Ambtenarenwet 2017, het Burgerlijk Wetboek en de landelijk overeengekomen Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) van kracht.
De lokale regelingen en afspraken zijn opgenomen in het personeelshandboek van de gemeente Noordwijk.
Alle medewerkers van de gemeente Noordwijk hebben sinds 1 januari 2020 een arbeidsovereenkomst in plaats van een eenzijdige aanstelling.
Met deze wijziging heeft er voor de medewerkers geen wijziging plaats gevonden in de afgesproken arbeidsvoorwaarden.

Cao-ontwikkelingen
In 2020 zijn de salarissen als volgt gestegen:
- per 1 januari met 1%
- per 1 juli met 1%
- per 1 oktober met 1%

De volgende Cao waarbij een sectorale norm voor bovenwettelijk vakantieverlof en een gezamenlijk vitaliteitsbeleid voor de sector gemeenten zou worden ontwikkeld, is in 2020 niet tot stand gekomen. De overleggen hierover zijn nog in volle gang.

Informatiebeveiliging
Informatiebeveiliging is een permanent speerpunt van de gemeente. Onder informatiebeveiliging wordt verstaan: het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie.

Vanaf 1 januari 2020 geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als normenkader voor de informatiebeveiliging. Deze vervangt de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). De BIO geldt voor gemeenten, het Rijk, provincies en waterschappen. Hierdoor ontstaat er één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid. De BIO benadrukt meer de verantwoordelijkheid van het bestuur en het management voor risicomanagement. De transitie van de BIG naar de BIO is in 2020 grotendeels afgerond. Het merendeel van de maatregelen zijn ingevoerd. De verwachting is dat eind 2021 de gemeente voldoet aan de BIO. In 2020 is er ten aanzien van de awareness over informatiebeveiliging e-learning beschikbaar gesteld aan de medewerkers.

Privacy
Per 28 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door de komst van de AVG hebben organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verplichtingen. Er wordt meer nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden. De functionaris gegevensbescherming (FG) houdt toezicht op de toepassing en naleving van de AVG.

In 2020 is ten aanzien van het onderwerp privacy e-learning beschikbaar gesteld om blijvende aandacht voor dit onderwerp van de medewerker te vragen. Tevens zijn de werkprocessen ten aanzien van dit onderwerp verder geoptimaliseerd, ook ten aanzien van processen waarbij persoonsgegevens een rol spelen.

Integriteit
Integriteit is voor de gemeente Noordwijk een belangrijke kernwaarde. Het vertrouwen dat onze inwoners, bedrijven en verenigingen in onze gemeente hebben, is vooral gebaseerd op het beeld dat zij hebben van de integriteit van bestuurders en medewerkers. Juist vanwege dit belang, heeft de burgemeester in 2020 opdracht gegeven tot een externe beoordeling van het Noordwijks integriteitsbeleid. Deze beoordeling zal een beeld geven van de stand van zaken op dit moment, maar zal vooral toekomstgericht zijn: wat is er nodig om de bestuurlijke en ambtelijke integriteit en weerbaarheid in de toekomst te ondersteunen, stimuleren en borgen. Afronding en bespreking van de externe beoordeling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.

Wet open overheid
In de begroting 2020 was het uitgangspunt om ons, als organisatie, voor te bereiden op de Wet open overheid (Woo). De wet zou in werking treden op 1 januari 2022. In de loop van 2020 is er vertraging ontstaan bij de behandeling van de wet in de Tweede Kamer. De wet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en moet nu door de Eerste Kamer worden goedgekeurd.
In het begrotingsjaar 2020 zijn er nog geen voorbereidingen getroffen om uitvoering te geven aan de wet. Deze voorbereidingen worden in 2021 gestart.

Dienstverlening
In juli 2020 is het twee jarige programma dienstverlening ‘Digitaal én Persoonlijk’ vastgesteld door de raad. Met het programma verbeteren we in samenhang onze gemeentelijke dienstverlening langs 6 doelstellingen naar een rapportcijfer 8 op klantbeoordeling. Centraal staan Hostmanship (hoe doe je in- en externe dienstverlening goed), sturingsinformatie (dashboards), meten van klanttevredenheid en het door ontwikkelen van klantgerichte- en digitale processen. Met de uitvoering van het programma zijn we in de 2e helft van 2020 formeel gestart, na de raadsbesluitvorming in juli. De technische voorbereiding voor de dienstverleningsdashboards is opgepakt, er zijn verschillende processen gedigitaliseerd (onder meer het subsidieproces), er is een keur aan E-formulieren opgeleverd. Eind 2020 heeft de eerste brede nulmeting dienstverlening plaatsgevonden.

Er waren helaas ook tegenvallers. de VNG aanbesteding telefonische bereikbaarheid waaraan wij hebben deelgenomen met veel andere gemeenten is niet succesvol gebleken. Hierdoor heeft onze (telefonische) bereikbaarheid nog niet de boost gekregen die we met de implementatie voor ogen hadden. Desondanks werken we onverminderd hard om onze telefonische bereikbaarheid op peil te houden en te verbeteren. Onder meer door het instellen van een crisisteam telefonie dat wekelijks bijeenkomt.
Daarnaast heeft het aanhoudende thuiswerken als gevolg van de coronamaatregelen ons in de wielen gereden bij verschillende projecten en vooral bij de gewenste organisatie ontwikkeling voor onze in- en externe dienstverlening. Voor deze verandering is meer nodig gebleken dan de digitale mogelijkheden bieden. Daarnaast duren adoptietrajecten van de verschillende nieuwe tools en werkwijzen langer.

Het inhuurbudget binnen het programma dat bestemd is om eigen medewerkers vrij te spelen om deel te kunnen nemen in de projecten of om specifieke kennis voor projecten in te huren is beperkt gebruikt maar inmiddels op stoom aan het komen. Dat komt ook omdat de middelen pas de 2e helft van 2020 beschikbaar waren, de nodige vervanging en expertise ook geworven moet worden en daardoor niet direct operationeel is. Doordat dit budget doorschuift naar 2021 en 2022 hebben we wel hard nodige ruimte gecreëerd om in 2021 en 2022 de nodige inhaalslagen te kunnen maken.

Huisvesting raadzaal
Er is nog geen keuze gemaakt met betrekking tot de locatie van de raadzaal.

Crisisorganisatie
Het jaar 2020 heeft voor wat betreft de crisisorganisatie volledig in het teken gestaan van de Corona crisis. Met de regionale crisisorganisatie (Veiligheidsregio Hollands Midden) heeft er ten behoeve van deze crisis een intensieve en goede samenwerking plaatsgevonden zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau.

In Noordwijk zijn op dit moment drie Officieren van Dienst Bevolkingszorg en de vierde Officier van Dienst Bevolkingszorg is in opleiding. Er is een Algemeen Commandant Bevolkingszorg gecertificeerd. Zij nemen deel aan de reguliere incidentbestrijding .

In 2020 is geen aandacht besteed aan de thema's met betrekking tot incidenten in relatie tot cybersecurity in verband met de Corona crisis.

Ondanks de coronacrisis zijn de volgende trainingen (digitaal) gegaan:
basisopleiding crisisbeheersing voor bestuurders, beleidsteam oefening, basisopleiding bevolkingszorg, omgaan met de rollen van bestuurders, verdiepingstraining OvDbz, basistraining OvDbz, opleiding Hoofd taakorganisatie projectleider nafase, opleiding coördinator bijzondere uitvaart, verslaglegging in crisisteams.

Duurzaamheid

In de gemeentelijke locaties is gescheiden afvalinzameling verder doorgevoerd. Op centrale plekken in de gebouwen wordt bedrijfsafval verzameld en daarna ook gescheiden afgevoerd. Hierdoor worden de afvalstoffen makkelijker hergebruikt.
We maken voor dienstreizen zoveel als mogelijk gebruik van de (electrische) dienstfietsen.

Voordeel van het steeds meer thuiswerken is dat er veel meer papierloos gewerkt wordt. Waar het kan versturen we geen papieren post meer maar wordt er gekozen voor digitale post. Deze ingezette weg zetten we door, ook als we straks de ideale mix hebben van op kantoor en thuis werken.

In onze inkoopstrategieën is maatschappelijk verantwoord inkopen als vast gegeven opgenomen.

Het plan voor de Wieken om warmte terug te winnen met een nieuwe duurzame installatie met warmtepompen is gemaakt. Het plan is nog niet uitgevoerd.
Ledverlichting in onze eigen gebouwen is voor een deel aangebracht. Telkens wordt er voor een natuurlijk vervangingsmoment gekozen.
Op de gymzalen in de kern Noordwijk en op de Sporthal zijn zonnepanelen aangebracht.

2.2.6 Verbonden partijen

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een mogelijkheid is om de uitvoering in eigen beheer door een gemeentelijke dienst uit te voeren. Er kan ook worden gekozen om een taak in te kopen bij een marktpartij. Als derde mogelijkheid is er uitbesteden aan een verbonden partij. In tegenstelling tot een marktpartij heeft de gemeente bij een verbonden partij naast een financieel ook een bestuurlijk belang. Dit kan zijn een gemeenschappelijke regeling, waarin gemeenten onderling samenwerken, zoals bij voorbeeld de sociale dienst ISD of de GGD. Het kan ook gaan om een privaatrechtelijke organisatie. Zo is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar de gemeente Noordwijk aandeelhouder van is, ook een verbonden partij.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna wordt een lijst van verbonden partijen gepresenteerd waarin opgenomen de doelstelling, de financiële bijdrage van de gemeente, eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij en de risico's die zich voor kunnen doen.

Visie op verbonden partijen
De gemeente Noordwijk zet in op een netwerkende en participatieve overheid.
De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.
Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Lijst van verbonden partijen
Volgens het BBV voorschrift is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze jaarrekening.
De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma's opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het begrotingsjaar 2020 (volgens het BBV).
Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf 'Weerstandstandsvermogen' zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico's van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico's per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) waarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:
Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Twee collegeleden in het Algemeen Bestuur; collegelid in Dagelijks Bestuur		
Financieel belang/bijdrage 2020:	22.998.115		
Eigen vermogen 01-01-2020:	0	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	0
Vreemd vermogen 01-01-2020:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	0
Resultaat 2020:	0		

Risico's:
De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', waarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinrichting(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie wordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:
De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwerken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	247.255		
Eigen vermogen 1-1-2020:	31.232	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	31.232
Vreemd vermogen 1-1-2020:	93.370	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	486.242
Resultaat 2020:	0		

Risico's:
Eventueel onvoorziene kosten in onderhoud van de overslaginstallatie.

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
Hoogwaardige brandweerzorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitoefenen van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:
Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	2.889.591		
Eigen vermogen 01-01-2020:	6.222.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	7.924.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	35.932.000	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	34.129.000
Resultaat 2020:	150.000		

Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's hebben onder andere betrekking op de aanwezigheid van gekwalificeerd of boventallig personeel, de indexpercentages, veranderende wet- en regelgeving en de afschrijving van bedrijfsmiddelen.

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepen-vervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:
Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid en raadslid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	631.771		
Eigen vermogen 01-01-2020:	684.894	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	684.894
Vreemd vermogen 01-01-2020:	56.620.869	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	55.620.869
Resultaat 2020:	2.150.919		

Toelichting financieel belang:
Eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de geprognotiseerde balans uit de begroting 2019.

Risico's: de deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland in principe geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben. Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen. De risico's liggen op het gebied van : Benodigde inhuur, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtmatigheid (fraude, onbevoegd gedrag), aansprakelijkheid en juridische ondersteuning, sociaal/medische ondersteuning, technische incidenten, aanspraken op personele regelingen en IKB (verkoop verlofuren).

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (de Maregroep) (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoording van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	347.000		
Eigen vermogen 01-01-2020:	3.585.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	6.078.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	3.542.000	**Vreemd vermogen 31-12-20200:**	4.424.000
Resultaat 2020:	2.992.000		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Voor de Maregroep geldt een bijdrage van de gemeente in het tekort via een bonus/malusregeling terwijl er vanwege rijksbezuinigingen vanaf 2011 een gemeentelijke bijdrage geldt.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de RDOG tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:
De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisisomstandigheden.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	2.548.240		
Eigen vermogen 01-01-2020:	3.533.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	2.806.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	29.983.000	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	29.983.000
Resultaat 2020:	0		

Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de RDOG Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).

Omgevingsdienst West Holland

Doel / openbaar belang:
Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	4.793.893		
Eigen vermogen 01-01-2020:	864.310	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	594.305
Vreemd vermogen 01-01-2020:	7.281.183	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	11.174.690
Resultaat 2020:	208.807		

Toelichting financieel belang

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	1.003.515		
Eigen vermogen 01-01-2020:	0	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	0
Vreemd vermogen 01-01-2020:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	0
Resultaat 2020:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:
De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm:	Structuur Vennootschap
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	21.411
Dividend:	0

Risico's:
Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:
Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:
De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	130.755
Dividend:	0

Risico's:
De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Liander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:
Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:
Liander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	1.011.302
Dividend:	839.825

De Meerlanden Holding NV, Aalsmeer (bedragen in x €)

Doel:
De Meerlanden Holding NV is een overheids NV die zich richt op het inzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In een dienstverleningsovereenkomst van 5 jaar zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden. Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding.

Openbaar belang:

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	2.447
Dividend:	11.819

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)

Doel:
Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.
Het verrichten van alle overige handelingen op commercieel en financieel gebied, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Openbaar belang:
De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	65.000
Dividend:	0

Risico's:
Met inachtneming van de kapitaalinbreng van de 6 gemeenten (€ 390.000), de € 10 miljoen bijdrage van Holland Rijnland uit het regionaal investeringsfonds (RIF) voor de Greenport en een nader te bepalen deel van de € 20 miljoen uit het RIF voor de regionale groenstructuur, de toegekende FES-gelden, eventuele provinciale bijdragen en rijksbijdragen, eventuele andere subsidies en de opbrengst uit de verkoop van gronden is het uitgangspunt van de GOM een budgettair neutraal eindresultaat.
Voor de GOM geldt dat werkkapitaal in de vorm van vreemd vermogen noodzakelijk was om projecten mogelijk te maken.
De zes Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.
Jaarlijks worden door de GOM de risico's geïnventariseerd. Volgens de brief van de GOM d.d. 19 april 2016 is het maximale hypothetische risico voor 2017 berekend op 8,2 miljoen euro. Als één van de zes aandeelhouders komt dat voor Noordwijkerhout neer op een risico van 1,37 miljoen. De kans hierop wordt echter geschat op kleiner dan 5%. De aandeelhouders kunnen overwegen weerstandvermogen aan te houden van 0,068 miljoen (5% van 1,37 mln).

Stichtingen en verenigingen

Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en sinds kort 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	308.625		
Eigen vermogen 01-01-2020:	515.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	515.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	0
Resultaat 2020:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenwerkingsovereenkomst Noordwijk en AVR

Doel / openbaar belang:
Deze regeling zorgt ervoor het realiseren van een efficiënte, effectieve en kwalitatieve hoogwaardige uitvoering van de afvalinzameling en aanverwante zaken in de kernen Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen

Rechtsvorm:	Samenwerkingsovereenkomst		
Zeggenschap:	Collegelid in Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2020:	1.562.786		
Eigen vermogen 01-01-2020:	45.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	45.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	504.786	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	504.786
Resultaat 2020:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vereniging van Nederlandse Gemeente

Doel / openbaar belang:
De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappeijke diensten voor gemeenten uit.

Rechtsvorm:	Vereniging		
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV		
Financieel belang/bijdrage 2020:	532		
Eigen vermogen 01-01-2020:	65.548.000	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	65.530.000
Vreemd vermogen 01-01-2020:	81.229.000	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	76.374.000
Resultaat 2020:	209.000		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Greenport Duin en Bollenstreek

Doel / openbaar belang:
De Stichting heeft tot doel te komen tot een regionale aanpak van de ruimtelijke ordening.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:			
Financieel belang/bijdrage 2020:	pm		
Eigen vermogen 01-01-2020:	pm	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	pm
Vreemd vermogen 01-01-2020:	pm	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	pm
Resultaat 2020:	pm		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek

Doel : Het verbeteren van de economische prestaties van de Duin- en Bollenstreek met behoud van de woonaantrekkelijkheid.

Openbaar belang: het versterken en stimuleren van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven – en kennisinstellingen (hierna tezamen ook te noemen: "triple helix") op de sectoren Greenport, Toerisme, Zorg en Space/Tech en de crossovers daartussen.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Burgemeester in de Raad van Toezicht		
Financieel belang/bijdrage 2020:	pm		
Eigen vermogen 31-12-2020:	56.319	**Eigen vermogen 31-12-2020:**	56.319
Vreemd vermogen 31-12-2020:	pm	**Vreemd vermogen 31-12-2020:**	pm

Resultaat 2020: nog niet bekend. Cijfers 2020 nog niet ontvangen

Risico's: daar de begroting van de Economic Board is opgesteld vanuit de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de deelnemende gemeenten en halfjaarlijkse voortgangsrapportages worden aangeleverd zijn de financiële risico's beperkt.

2.2.7 Grondbeleid

Inleiding

De gemeente Noordwijk voert vooralsnog een actief grondbeleid. Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid 2017-2018 die in februari 2017 door de gemeenteraad van de toenmalige gemeente Noordwijk is vastgesteld. Het grondbedrijf zal een nieuwe Nota Grondbeleid aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente Noordwijk aanbieden.

Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit.

De meerjarenprognose grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- de systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- de looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2021. Het financieel effect daarvan is in de (meerjaren)begroting 2021-2024) verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder.
Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2021 aan de openingsbalans toegevoegd.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Economie (Programma 4)
Voor het bedrijventerrein Space Business Park richten de werkzaamheden op het begeleiden van de gronduitgifte. Hiernaast is geadviseerd over het Space Campus, die de ruimtevaartsector van een nieuwe impuls moet voorzien.

Tevens, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM).

Openbare ruimte en bereikbaarheid (Programma 8)
Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten. De gemeente maakt bouw- en woonrijp.

Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Om het ondergronds parkeren te faciliteren wordt een totaaloplossing gezocht die uit meerdere parkeergarages bestaat.

Ruimte en Wonen (Programma 9)
Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.

De woningmarkt is na de crisis flink aangetrokken. In 2020 zijn verschillende projecten vanuit de planvorming overgegaan in de uitvoering. De ruimtelijke projecten waar vanuit het grondbedrijf de meeste aandacht is gevraagd zijn:

- Space Business Park
- Offem-Zuid
- Ireneschool
- Duineveld
- ‘t Zilt
- Projecten binnen het programma Noordwijk Zeewaardig

Hiernaast heeft het college voorgesteld om een deel van de beoogde bebouwing die voorzien was op Bronsgeest elders te realiseren. Het grondbedrijf heeft hiervoor de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) gevestigd op drie locaties en is in gesprek met grondeigenaren om gronden te verwerven.

Een deel van Bronsgeest blijft behouden als bollengrond. Voor dit gedeelte is reeds de boekwaarde afgewaardeerd naar agrarische waarde.

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen waren in 2020 een Bouwgrond In Exploitatie (BIE). De beschrijving van alle complexen is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2021, alsmede in de Programma's 4 Ondernemen en 5 Ruimte en Wonen.

Complex	Naam	Programma
1.23	Space Business Park	bedrijven
1.44	Maarten Kruytstraat	wonen en voorzieningen
1.51	Offem-Zuid	wonen
1.56	Restgronden Boechorst	wonen
1.61	Duineveld	wonen en voorzieningen (o.a. zwembad)
1.75	Joh. van Hoornstraat e.o.	Wonen, 100% sociale huur
1.78	Leefbaarheidsimpuls De Zilk	wonen
1.79	Schippersvaartweg	Wonen, 100% sociale huur

Voor de navolgende complexen wordt (mogelijk) nog in de loop van 2021 een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen, waarmee deze complexen eveneens de status van BIE verkrijgen.

Complex	Naam	Programma
1.14	Van der Mortelstraat	wonen
1.25	(Klein) Bronsgeest	wonen
1.45	Jan Kroonsplein	Hotel, wonen en voorzieningen
1.80	Ireneschool	Wonen
1.81	Zeestroom	Wonen

Faciliterende grondexploitatieprojecten

Bij faciliterende grondexploitatieprojecten heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst.
Bij de gemeente Noordwijk is dat onder andere het geval bij de herontwikkeling van het Bavo-terrein en op de locatie Sancta Maria.

Risico paragraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich verschillende risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2021. Dit is tijdens het vaststellen van de jaarrekening 2020 de meest recente versie van de MPG.

3. Jaarrekening

3.1 De balans en overzicht van baten en lasten

3.1.1 Balans

(bedragen x € 1.000,-) ACTIVA	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
Vaste activa				
Immateriele vaste activa		2.918		2.489
-Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	7		9	
-Kosten onderzoek & ontwikkeling	2.911		2.480	
Materiele vaste activa		169.417		157.942
-Investeringen met een economisch nut				
-overige investeringen met een economisch nut	121.301		112.255	
-overige investeringen met een economisch nut met heffing	25.956		25.540	
-Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.160		20.147	
Financiele vaste activa		18.317		18.787
-Kapitaalverstrekking aan:				
-deelnemingen	481		481	
-Leningen aan:				
-overige langlopende leningen u/g	11.120		11.590	
-ov. uitz. met een rentetyp. looptijd > 1 jaar	6.716		6.716	
-uitzetting 's Rijks schatkist > 1 jaar	0		0	
Totaal vaste activa		190.652		179.218
Vlottende activa				
Voorraden		11.755		11.876
-Grond-en hulpstoffen:				
-onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie	11.755		11.876	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		21.579		24.126
-Vorderingen op openbare lichamen	8.379		8.721	
-Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	104		102	
-Overige vorderingen	7.813		8.236	
-uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	5.283		7.067	
Liquide middelen		517		4.476
-Kassaldi	5		6	
-Banksaldi	512		4.470	
Overlopende activa		13.991		9.761
-Vooruitbetaalde bedragen	12		8	
-Nog te ontv. bedragen van overige overheid	757		650	
-Nog te ontvangen bedragen overige	13.222		9.103	
Totaal vlottende activa		47.842		50.239
Totaal-generaal		**238.494**		**229.457**

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	Ultimo 2020		Ultimo 2019	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		141.140		136.384
-Algemene reserves	51.675		42.581	
-Bestemmingsreserves				
-Overige bestemmingsreserves	87.932		85.333	
-Nog te bestemmen resultaat	1.533		8.470	
Voorzieningen		15.576		17.847
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.209		10.110	
-Door derden beklemde middelen met specifieke aanwending	8.367		7.737	
Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer		48.693		58.259
-Onderhandse leningen van:				
-binnenlandse banken en overige financiele instellingen	48.614		58.180	
-Waarborgsommen	79		79	
Totaal vaste passiva		205.409		212.490
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar		22.193		10.339
-Kasgeldleningen	17.000		0	
-Banksaldi	0		3.950	
-Overige schulden	5.193		6.389	
Overlopende passiva		10.892		6.628
-Vooruit ontvangen bedragen	35		35	
-Nog te betalen subsidies volgens art. 44 lid 2 BBV	2.879		2.315	
-Overige nog te betalen bedragen	7.978		4.278	
Totaal vlottende passiva		33.085		16.967
Totaal-generaal		**238.494**		**229.457**
Gewaarborgde geldleningen		62.322		69.146

3.1.2 Overzicht van baten en lasten

PROGRAMMA *(bedragen in €)*		Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
1. Bestuur en Dienstverlening	Lasten	10.353.663	10.275.824	11.163.650	-887.826	N
	Baten	2.801.877	3.443.542	4.463.896	1.020.354	V
	Saldo	-7.551.786	-6.832.282	-6.699.754	132.528	**V**
2. Veiligheid	Lasten	4.786.627	4.715.355	4.559.880	155.475	V
	Baten	390.376	339.426	352.295	12.869	V
	Saldo	-4.396.251	-4.375.929	-4.207.585	168.344	**V**
3. Verkeer en Parkeren	Lasten	7.758.411	7.904.911	7.869.080	35.831	V
	Baten	155.991	1.009.967	909.420	-100.547	N
	Saldo	-7.602.420	-6.894.944	-6.959.660	-64.716	**N**
4. Economie	Lasten	3.311.577	6.235.084	3.649.377	2.585.707	V
	Baten	821.253	1.059.209	1.239.649	180.440	V
	Saldo	-2.490.324	-5.175.875	-2.409.728	2.766.147	**V**
5. Onderwijs	Lasten	4.195.607	4.480.899	4.434.319	46.580	V
	Baten	440.586	685.654	716.061	30.407	V
	Saldo	-3.755.021	-3.795.245	-3.718.258	76.987	**V**
6. Sport, cultuur en recreatie	Lasten	7.284.014	7.595.524	6.942.269	653.255	V
	Baten	1.324.577	1.329.720	1.400.067	70.347	V
	Saldo	-5.959.437	-6.265.804	-5.542.202	723.602	**V**
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	Lasten	37.939.713	47.225.730	46.466.246	759.484	V
	Baten	7.871.914	17.398.764	18.708.441	1.309.677	V
	Saldo	-30.067.799	-29.826.966	-27.757.806	2.069.160	**V**
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	Lasten	16.584.296	20.192.664	20.133.470	59.194	V
	Baten	13.963.856	16.534.932	15.912.191	-622.741	N
	Saldo	-2.620.440	-3.657.732	-4.221.278	-563.546	**N**
9. Wonen en Ruimte	Lasten	3.210.997	14.928.775	7.184.584	7.744.191	V
	Baten	1.119.056	12.162.112	4.989.278	-7.172.834	N
	Saldo	-2.091.941	-2.766.663	-2.195.306	571.357	**V**
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	180.000	25.245	0	25.245	V
	Baten	78.583.289	81.222.682	82.679.909	1.457.227	V
	Saldo	78.403.289	81.197.437	82.679.909	1.482.472	**V**
Overhead	Lasten	16.080.230	18.302.331	14.632.204	3.670.127	V
	Saldo	16.080.230	18.302.331	14.632.204	3.670.127	**V**
Vennootschapsbelasting	Lasten	221.000	221.000	-419.571	640.571	V
	Saldo	-221.000	-221.000	419.571	640.571	**V**
Totaal saldo van baten en lasten	Lasten	111.906.135	142.103.342	126.615.509	15.487.833	V
	Baten	107.472.775	135.186.008	131.371.207	-3.814.801	N
	Saldo	-4.433.360	-6.917.334	4.755.699	11.673.033	V
Toevoegingen aan reserves		3.638.503	21.612.561	22.043.232	-430.671	N
Onttrekkingen aan reserves		8.506.692	28.571.497	18.820.566	-9.750.931	N
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves		4.868.189	6.958.936	-3.222.666	-10.181.602	N
Gerealiseerde resultaat		**434.829**	**41.602**	**1.533.033**	**1.491.431**	**V**

3.1.3 Waarderingsgrondslagen

Wettelijke voorschriften
De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Immateriële en materiële vaste activa
De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn lineaire afschrijvingen en annuïtaire afschrijvingen. Voor de voornaamste categorieën van de vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen aangehouden:

• permanente bedrijfsgebouwen	40 jaar
• grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20-40 jaar
• straatmeubilair en speeltoestellen	10 jaar
• rioleringswerken	40-60 jaar
• machines, apparaten en installaties	10-15 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• netwerk	15 jaar
• applicatiesoftware	5-7 jaar
• PC's	5 jaar
• servers en systeemsoftware	3 jaar

Met het afschrijven van nieuwe investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Er zijn geen bijdragen aan activa van derden.

Voorraden
Vanaf begrotingsjaar 2016 zijn de verslaggevingsregels voor grondexploitaties zodanig herzien, dat onder bouwgrondexploitatie uitsluitend de gemeentelijke operationele grondexploitatieprojecten worden gerangschikt. Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. Kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen worden verhaald op derden, worden dan geclassificeerd als vordering op de balans of overlopend actief/passief.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die

rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd voor het bedrag aan mogelijk niet te innen posten.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde dan wel het voorzienbare verlies.

De hoogte van de (onderhouds)voorzieningen is gebaseerd op beheersplannen. Dit betekent dat er op basis van deze plannen “gespaard” wordt voor toekomstige onderhoudsuitgaven. Hierdoor worden grote fluctuaties in de exploitatie voorkomen.
De onderhoud-egalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
b. bestaande risico’s op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
d. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

De voorziening voor wethouderspensioenen wordt actuarieel berekend. De voorziening voor actieve wethouders en slapers is gebaseerd op 0,082% rekenrente (2019: 0,290%). Deze rente is vergelijkbaar met de lopende rente voor waardeoverdrachten. Voor gepensioneerden is geen risico meer tot waardeoverdracht. Voor de lopende pensioenen wordt daarom normaliter een lagere rekenrente gehanteerd, alleen is die nu eveneens 0,082%. De overige grondslagen voor de berekening zijn een recente sterftetafel, waarbij tevens rekening wordt gehouden met leeftijdsterugstellingen.

Vlottende passiva
De posten onder de vlottende passiva zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen voor resultaatbepaling
Voor de resultaatbepaling wordt het gemodificeerde stelsel van baten en lasten voor gemeenten en provincies gehanteerd. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voor verwachte verliezen worden voorzieningen getroffen (voorzichtigheidsbeginsel).

3.1.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit betreft de kosten van onderzoek en ontwikkeling.

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 01-01-2020	Stelsel-wijziging	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten van geldleningen & disagio	9	0	0	0	2	0	7
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	2.480	0	650	0	154	65	2.911
Totaal	2.489	0	650	0	156	65	2.918

De investeringen betreffen voornamelijk de voorbereidingskosten voor Bronsgeest en Jan Kroonsplein, die worden gemaakt in de periode vóórdat de grondexploitatie wordt vastgesteld. De afschrijvingskosten betreft de in het verleden gemaakte voorbereidingskosten voor sportpark De Boekhorst.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit alle boekwaardes van investeringen (zoals grond en terreinen, gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties) die in het verleden zijn gedaan.

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 01-01-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	0	0
Investeringen met een economisch nut	121.301	112.255
Investeringen met een economisch nut waarover een heffing wordt geheven	25.956	25.540
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	22.160	20.147
Totaal	169.417	157.942

De **investeringen met economisch nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000,-)

Boekwaarde ultimo	2020	2019
Gronden en terreinen	23.533	20.926
Woonruimten	42	62
Bedrijfsgebouwen	67.376	66.579
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	27.177	21.234
Vervoermiddelen	320	501
Machines, apparaten en installaties	2.705	2.775
Overige materiële vaste activa	148	178
	121.301	112.255

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** weer:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 01-01-2020	Investe-ringen	Afwaardering wegens duurz. waardevermin-deringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	20.926	2.607	0	0	0	0	23.533
Woonruimten	62	0	0	0	21	0	41
Gebouwen	66.578	3.564	0	0	2.766	0	67.376
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	21.234	7.158	0	344	871	0	27.177
Vervoermiddelen	501	0	0	0	181	0	320
Machines, apparaten en installaties	2.775	757	0	0	827	0	2.705
Overige materiële vaste activa	179	0	0	0	30	0	149
Totaal	112.255	14.086	0	344	4.696	0	121.301

Er zijn een aantal grote investeringen gedaan in o.a. sportpark De Boekhorst, sportpark Lageweg (SJC), de nieuwbouw van de reddingsbrigade en de aankoop van een perceel bij de Hoofdstraat/Schoolstraat te Noordwijk. Dit heeft geleid tot een toename van de benodigde externe middelen (schulden) namelijk bij de kort aangegane kasgeldleningen (vlottende schuld).

In de Gronden en terreinen zijn de volgende Warme Gronden opgenomen:

(bedragen in €)

	Boekwaarde 01-01-2020	Afwaardering wegens duurzame waardever-minderingen	Boekwaarde 31-12-2020
Van der Mortelstraat	435.926	0	435.926
Bronsgeest	8.140.502	0	8.140.502
Jan Kroonsplein	1.080.108	0	1.080.108
De Nes	1.334.436		1.334.436
	10.990.972	0	10.990.972

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** waarvoor een heffing wordt geheven weer:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 01-01-2020	Investe-ringen	Stelselwij-ziging	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	25.540	1.172		0	721	35	25.956
Totaal	25.540	1.172	0	0	721	35	25.956

	Investeringen	Stelselwijz.	Desinv./Bijdr.v.derden
Huisvesting Poppodium/SJC	4.004		
Grondaankoop perceel Verloop	2.607		
Sportpark - de Boekhorst - velden	2.248		
Sportpark - de Boekhorst - gebouw	2.091		
Nieuwbouw NRB/ZVN	1.377		
Boerenburg fase 5	708		
Toprenovatie veld 2 Nieuwe Zeeweg	465		
SP - de Boekhorst - verhard. & waterhuish.	409		
Vervanging riolering 2020	222		
Instandhouding informatisering 2020	214		
Vervanging parkeerautomaten 2020	212		
Camera's Grent	171		
Instandhouding automatisering 2020	159		
Verlengde Beeklaan (riolering)	132		65
Parallelboulevard (riolering)	109		
Huisvesting Wakersduin 2019	50		
Tijdelijke huisvesting gem. organisaties 2020	46		
Overige niet nader gespecificeerd	34		-30
Totaal	15.258	0	35

In erfpacht uitgegeven percelen zijn niet aanwezig.
De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend **maatschappelijk nut** had het volgende verloop:

Bedragen x 1.000	**Boekwaarde 01-01-2020**	**Investe-ringen**	**Desinves-teringen**	**Afschrij-vingen**	**Bijdragen van derden**	**Afwaar-deringen**	**Boekwaarde 31-12-2020**
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20.147	3.157	0	1.139	5	0	22.160
Overige materiële vaste activa	0						0
Totaal	20.147	3.157	0	1.139	5	0	22.160

Financiële vaste activa

Hieronder is opgenomen:

- de waarde van aandelen in bezit van de gemeente Noordwijk. Het betreft aandelen van BNG, AVR, Nuon, BNG, De Meerlanden en GOM.
- Leningen die verstrekt zijn in het kader van zonnepanelen, starters en leningen die verstrekt zijn aan de woningbouwvereniging.
- Gelden die in het verleden zijn ontvangen door de verkoop van Nuon aandelen welke voor een langere periode (> 1 jaar) zijn uitgezet bij de Rabobank.

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x 1.000	Boekwaarde 01-01-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossingen/ afschrijvingen/voorzieningen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:						
deelnemingen	481	0	0	0	0	481
gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0
0verige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan:						
woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0
deelnemingen	0	0	0	0	0	0
overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	11.590	0	0	470	0	11.120
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	6.716	0	0	0	0	6.716
Uitzetting 's Rijks schatkist => 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.787	0	0	470	0	18.317

De aflossingen waren voor de lening voor de zonnepanelen en van de woningbouwvereniging.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

(bedragen x € 1.000,-)

	2020	2019
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexpoitatie	11.755	11.876
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
	11.755	11.876

Van de bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie kan van het verloop het volgende overzicht worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

Boekwaarden	Boek-waarde 1-1 2020 excl. verliesvoor-ziening	Boek-waarde 1-1 2020 incl. verliesvoor-ziening	Van Alg. Dienst naar grex	Inves-tering	Bijdrage n van derden	Inkomsten	Mutatie verlies-voor-ziening	Tussen-tijdse Winst-nemingen	Afsluiten complexen	Boek-waarde 31-12-2020 excl. verliesvoor-ziening	Boek-waarde 31-12-2020 incl. verliesvoor-ziening
Bouwgrond in exploitatie:											
Space Business Park	10.269	10.269		177		171		-90		10.365	10.365
Maarten Kruytstraat	5.529	3.616		85			109			5.614	3.592
Offem-Zuid	3.659	-1.616		2.109	37	899	-42			4.831	-402
Restgronden Boechorst	-694	-694		366		94		0		-422	-422
Duineveld	-3.399	-3.399		824	555			0		-3.130	-3.130
Joh. van Hoornstr e.o.	450	450		407						857	857
t Zilt	2.381	1.632		144	1	1.740	-415			783	450
Schippersvaartweg	26	-167		126			-82			152	41
Totaal	18.221	10.093	0	4.239	593	2.905	-430	-90	0	19.052	11.352
								-520			
		11.876		Verantwoording als voorraad							11.755
		-1.783		Verantwoording onder voorziening verlies Grondbedrijf i.v.m. negatieve boekwaarde							-402
		10.094		Totaal grondexploitaties inclusief voorziening							11.353

Van de bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie kan voor de Ramingen het volgende overzicht worden weergegeven:

(bedragen in €)

Raming	Boek-waarde 31-12-2020 incl. verliesvoor-ziening	Geraamde kosten	Geraamde Opbrengsten	Nominale waarde incl. verliesvoor-ziening	Inflatie en rente	Eind-waarde incl. verliesvoor-ziening
Space Business Park	10.365	536	14.475	-3.574	-451	-4.025
Maarten Kruytstraat	3.592	583	4.322	-146	146	0
Offem-Zuid	-402	4.957	4.904	-348	57	-291
Restgronden Boechorst	-422	339	0	-83	-2	-85
Duineveld	-3.130	3.678	1.754	-1.206	-3	-1.209
Joh. van Hoornstr e.o.	857	475	1.424	-92	-5	-97
t Zilt	450	449	878	20	-18	2
Schippersvaartweg	41	888	947	-18	17	0
Totaal	11.352	11.904	28.703	-5.447	-258	-5.705

Uitzettingen korter dan één jaar

Dit betreft nog niet ontvangen bedragen van debiteuren overheid en niet-overheid. Daarnaast is hierin opgenomen het overtollige saldo op onze bankrekeningen welke wij verplicht zijn uit te zetten bij het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x 1.000	Saldo 31-12-2020	Voorziening dub. Deb.	Balanssaldo 31-12-2020	Balanssaldo 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	8.379	-	8.379	8.721
Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Rekening courant- verhoudigen met niet-financiële instellingen	104	-	104	102
Overige vorderingen	7.966	153	7.813	8.236
Uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	5.283	-	5.283	7.067
Totaal	21.732	153	21.579	24.126

Het saldo van de post vordering op openbare lichamen bestaat voor het grootste gedeelte uit een vordering ad. € 8.304.364,- op de belastingdienst met betrekking tot de BTW Compensatie Fonds. De overige vorderingen hebben voor het grootste deel betrekking op vorderingen op niet openbare lichamen.

Liquide middelen

Dit zijn de positieve saldi op de verschillende bankrekeningen.
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)

	2020	2019
Kassaldi	5	6
Girosaldi	1	9
Banksaldi	511	4.461
	517	4.476

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

(bedragen x € 1.000,-)

	2020	2019
Vooruitbetaalde bedragen	12	8
Nog te ontvangen bedragen bijdragen van overige overheid	757	650
Nog te ontvangen bedragen overigen	13.222	9.103
	13.991	9.761

De te ontvangen bijdragen van overige overheid betreft gemaakte kosten waarvoor subsidie is verleend in het kader van het ‘Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek’. De gemaakte kosten kunnen na afronding van het project ten laste worden gebracht van de vooruitontvangen projectsubsidie van de Provincie Zuid-Holland, waarvoor de gemeente Noordwijk (voorheen Hillegom) als kassier optreedt.

De overige nog te ontvangen bedragen betreft o.a. een afrekening van de ISD Bollenstreek, toeristenbelasting. Daarnaast zijn er in 2020 vooruitbetaalde kosten gemaakt voor het volgende begrotingsjaar. Verder bevat deze post nog te factureren en nog te verrekenen kosten met derden die gemaakt zijn in het kader van faciliterend grondbeleid (herontwikkeling van het Bavo-terrein).

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak. Gemeente Noordwijk is per 01-01-2014 gestart met het afromen van boventallig saldo.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**876**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**660**	**500**	**546**	**465**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	216	376	330	410
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	116.773			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	116.773			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	876			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	60.078	45.476	50.257	42.826
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	660	500	546	465

Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. Het drempelbedrag van de gemeente Noordwijk bedraagt € 876.000,-.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Algemene reserves	51.675	42.581
Bestemmingsreserves	87.932	85.332
Resultaat	1.533	8.470
Totaal	**141.140**	**136.383**

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

(bedragen x € 1.000,-)

Algemene Reserves	Saldo 1-1-2020	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Bestemming resultaat 2019	Verminde-ring ter dekking van afschrij-vingen	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	4.839	6.390	5.526	8.470	-	14.173
Reserve weerstandsvermogen	7.175	-	-	-	-	7.175
Precariobel. Op kabels NWH	28	-	28	-	-	-
Verkoop aandelen Nuon NWH	3.288	-	3.288	-	-	-
Verkoop Nuon aandelen	27.251	3.288	213	-	-	30.326
Totaal	**42.581**	**9.678**	**9.055**	**8.470**	**-**	**51.675**

De aard en reden van de reserves worden hieronder kort toegelicht, alsmede de belangrijkste wijzigingen daarin. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 zijn de reserves nader toegelicht.

Algemene Reserves

Algemene reserve

Het doel is, zoveel mogelijk, de middelen met een vrije bestedingsmogelijkheid te reserveren, bijvoorbeeld voor de uitvoering van het collegewerkprogramma. De reserve heeft een financieringsfunctie.

De toevoegingen, een totaal van € 6.389.744,-, aan de algemene reserve betreffen:

Toevoeging saldo reserve afschaffing precario belasting	€ 27.595
Toevoeging saldo reserve actualiseren bestemmingsplannen	€ 17.664
Toevoeging saldo reserve bouwleges NWH	€ 841.820
Toevoeging saldo reserve kunstuitingen NWH	€ 703
Toevoeging saldo reserve monumentenbeleid NWH	€ 182.575
Toevoeging saldo reserve dorpsontwikkeling NWH	€ 36.465
Toevoeging saldo reserve ICT instandhoudingsplan	€ 1.000.000
Toevoeging saldo reserve sociaal domein	€ 974.258
Positief resultaat vanuit Najaarsnota 2020	€ 3.308.664

De onttrekkingen, een totaal van € 5.525.535,-, uit de algemene reserve betreffen:

JR 2019- € 3.033.000 verwerkt in beginbalans reserve grondbedrijf	€ 3.033.000
JR 2019- € 426.926 verwerkt in beginbalans reserve nieuwe investeringen.	€ 426.926
JR 2019- Rijksgeld voor transitievisie warmte	€ 54.158
Uitvoering regionale economische agenda (meerjarig t/m 2021)	€ 54.707
Formatie omgevingswet/visie (formatie B2)	€ 83.000
Kadernota Wabo/RO: handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied	€ 177.498
Kadernota Duurzaamheid 2020	€ 30.000
Maken integraal veiligheidsplan	€ 13.213
Strandreinigingsdiensten (2020 en 2021)	€ 99.000
Digitale bereikbaarheid buitengebied	€ 13.054
Sterren voor Cultuur (formatie B2)	€ 83.000
Sportbeleid	€ 20.000
Actualisatie sportaccommodatiebeleid	€ 15.000
B(loeiende bollenstreek uitvoeringsprogramma	€ 20.000
Achterstallig onderhoud groen	€ 200.000
Omgevingsvisie	€ 200.000
Omgevingsvisie (restant 2019)	€ 88.413
Uitvoering duurzaamheidsprogramma (restant 2019)	€ 12.691
Omgevingswet (restant 2019)	€ 105.912
Themajaar (restant 2019)	€ 50.590
Centrumvisie-Autoluw (restant 2019)	€ 8.937
Themajaar 2020	€ 60.277
Verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies Noordwijk	€ 70.428
Uitvoeringsbudget Coronacrisis	€ 145.460
Bloemencorso	€ 71.184
Programma Dienstverlening	€ 22.012
Verdere uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout	€ 94.320
Compensatiemaatregelen Corona 2020-2021	€ 272.755

Reserve weerstandsvermogen

De reserve weerstand is bedoeld voor de financiering van de kosten van gevolgen van noodsituaties op de kortere termijn. Er hebben zich geen onttrekkingen aan de reserve weerstandsvermogen voorgedaan.

Reserve afschaffing precariobelasting op kabels Noordwijkerhout (NWH)

Deze reserve is gevormd ter dekking van een deel van het tekort bij het wegvallen van de inkomsten uit de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022. De minder inkomsten vanuit precario zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2020. Het doel van deze reserve is vervallen en er hebben zich geen mutaties voorgedaan in de reserve. Op basis van de nota Reserves en Voorzieningen 2020 wordt deze reserve opgeheven en wordt het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 27.595,-

Reserve verkoop aandelen Nuon Noordwijkerhout (NWH)

Deze reserve is in 2009 gevormd uit de verkoopopbrengst van de aandelen van de productie- en leveringsbedrijf NV NUON-Energy. De gemeente oud Noordwijkerhout heeft geen gelden meer uitstaan. In 2020 hebben zich geen mutaties voorgedaan omtrent deze reserve. Op basis van de nota Reserves en Voorzieningen 2020 wordt deze reserve opgeheven en wordt het saldo toegevoegd aan de reserve verkoop Nuon aandelen.
De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Saldo overboeken naar de reserve Nuon aandelen	€ 3.287.695,-

Reserve verkoop Nuon aandelen

De gelden die verkregen zijn uit de verkoop van de NUON aandelen zijn weggezet en de daaruit voortkomende rentebaten worden gebruikt als dekkingsmiddel.
Op basis van de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten om het saldo van de reserve verkoop aandelen Nuon Noordwijkerhout (NWH) over te hevelen naar deze reserve.
De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Storting saldo reserve verkoop Nuon aandelen	€ 3.287.695,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Economische agenda Duin & Bollenstreek	€ 212.920,-

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2020 wordt in volgend overzicht weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

Bestemmingsreserves	Saldo 1-1-2020	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Bestemming resultaat 2019	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2020
Bestemmingsreserves						
Parkeerreserve	255	-	26			229
Volkshuisvesting	2.525	-	-			2.525
ICT instandhouding	4.317	865	1.125		698	3.359
Actualisatie bestemmingsplannen	88	-	88			-
Strandveiligheid	108	37	2			143
Startersleningen	2.500	-	-			2.500
Reserve RIF NWH	-	-	-			-
Personeelkosten	1.215	499	-			1.714
Exploitatiekosten zwembad 1-20	2.618	35	317			2.336
Exploitatiekosten zwembad 20-40	127	42	-			169
Reserve Sociaal Domein	5.974	647	1.291			5.330
Innovatiefonds	98	-	-			98
Exploitatie Sancta Maria	200	-	-			200
Sociale Huurwoningen	647	150	-			797
Onderhoud De Muze	217	57	-			274
Ontwikkeling Space Campus	2.664	-	153			2.511
Riool	38	-	-			38
Bouwleges NWH	842	-	842			-
Bovenwijkse voorzieningen NWH	341	-	341			-
Dorpsontwikkeling NWH	36	-	36			-
Uitvoering verkeersplan	112	-	-			112
Huisvesting onderwijs NWH	171	-	171			-
Kunstuitingen	1	-	1			-
Monumentenbeleid	183	-	183			-
Reserves ter dekking van kapitaallasten						
Onderwijshuisvesting	1.476	664	-		-	2.140
Peuters: GOA en Huisvesting	43	-	-		42	1
KL Sportaccomodatie Duinwetering	4.565	48	-		240	4.373
kapitaallasten Zwembad	4.410	91	-		265	4.236
kapitaallasten SJC/Poppodium	3.694	40	-		-	3.734
Nieuwe investeringen	7.517	2.093	-		498	9.112
Kapitaallasten activa NWH	20.617	-	-		467	20.150
Beheerreserves						
Groen	-	-	-			-
Verhardingen	654	749	45			1.358
Onderhoud gymnastieklokalen	304	145	-			449
Onderhoud overige gebouwen	1.139	821	-			1.960
Interne gebouwen	976	352	-			1.328
Onderhoud tunnel N451	480	-	-			480
B&O Noordwijkerduin	481	-	-			481
Openbare verlichting	796	58	-			854
Baggeren	408	277	-			685
Gebiedspr. Bloeiende Bollenstreek	203	-	5			198
Overige						
Winst uit Grondbedrijf	11.696	4.697	2.339			14.054
Bouwgrondexploitaties NWH	593	-	593			-
Totaal	**85.332**	**12.367**	**7.558**	**-**	**2.210**	**87.932**

Toelichting bestemmingsreserves

Parkeerreserve

Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg van parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de “parkeereisovereenkomst”.
De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Uitbreiden van fietsenstallingen bushaltes	€ 21.050,-
- Centrumvisie-Autoluw	€ 5.400,-

Reserve volkshuisvesting

Deze reserve is bij raadbesluit 27 september 1994 ingesteld. Hierbij zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

- Het verstrekken van de bijdragen ter bevordering van de bouw van sociale huur- en koopwoningen, seniorenhuisvesting en de huisvesting van bijzondere kansarme groepen.
- Het verstrekken van bijdragen ter bevordering van renovatie van woningen die in de exploitatie zijn of worden genomen door sociale verhuurders.
- Het verstrekken van bijdragen ter realisering van dorpsvernieuwingsprojecten voor zover het herontwikkelingsplan (mede) voorziet in de bouw van woningen, vervangende nieuwbouwprojecten van sociale verhuurders en projecten tot het verbeteren van de woon- en leefomgeving in dorpsvernieuwingsgebieden.

De aanwending van de volkshuisvestingsreserve moet gebaseerd zijn op een subsidieverordening of een beleidsnota, zodat een objectief beoordelingskader wordt geschapen. De besteding van middelen dient gekoppeld te zijn aan plannen en projecten die binnen de gemeentegrens van Noordwijk worden uitgevoerd.
In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve ICT instandhouding

Deze reserve is bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 gevormd om budgetten te ‘stallen’ die jaarlijks via de beheersbegroting vrijgemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Daarmee wordt voorkomen dat er grote claims gelegd worden op het investeringsplan en/of het eigen vermogen door kostendragers die normaliter thuis horen in de beheersbegroting. De reserve wordt aangewend voor de kosten van instandhouding, migratie en vervanging van Informatie- en automatiseringstechnologie. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is op basis van het geactualiseerd meerjarig ICT instandhoudingsplan besloten deze reserve af te ramen met € 1.000.000,- en dit bedrag te storten in de algemene reserve.
De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Storting vanuit product 020/021	€ 865.000,-

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Incidentele dekking begroting	€ 125.000,-
- Uitname kapitaallasten I&A	€ 697.930,-
- Saldo afromen en storten in de algemene reserve	€ 1.000.000,-

Reserve actualisering bestemmingsplannen

Naar aanleiding van een VROM-inspectie in 2005 over de kwaliteit van de uitvoering van taken op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en milieu is een plan van aanpak gemaakt voor een verbeteringstraject, onder meer het actualiseren van bestemmings-plannen. Het doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben voor het maken van bestemmingsplannen om schommelingen binnen de jaarlijkse begrotingen te voorkomen. Binnen de huidige situatie zijn de kosten voor het maken van bestemmingsplannen opgenomen in de begroting.

Op basis van de nota Reserves en Voorzieningen 2020 wordt deze reserve opgeheven en wordt het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.
De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:
- Doorlichten bestemmingsplannen € 70.000,-
- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 17.664,-

Reserve strandveiligheid
Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB). Op basis van een meerjarenraming vindt een jaarlijkse storting in de reserve plaats.
De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Jaarlijkse storting € 37.000,-
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Investeringen NRB 2020 € 1.709,-

Reserve startersleningen
Uit dit fonds worden leningen aan starters van koopwoningen verstrekt. Op basis van de criteria wordt getoetst of de aanvrager in aanmerking komt voor de starterslening.
In 2020 zijn er geen onttrekkingen en/of toevoegingen gedaan aan de reserve.

Reserve RIF Noordwijkerhout (NWH)
Deze reserve is gebruikt ter dekking van de jaarlijks te betalen bijdrage aan Holland Rijnland in het kader van het Regionale Investeringsfonds. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is voorgesteld deze reserve op te heffen en het saldo te storten in de reserve winst uit grondbedrijf (de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF) voor Noordwijkerhout wordt vanaf 2020 betaald uit de reserve grondbedrijf). De stand van deze reserve is in de Jaarrekening 2019 nihil, dus in 2020 wordt er ook nihil onttrokken waardoor deze reserve kan worden opgeheven.

Reserve personeelskosten
Het college heeft op 5 maart 2013 besloten om een reserve personeelskosten in te stellen en deze te vullen met de overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekeningen met als doel de fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het bovenformatief plaatsen van personeel. Kosten van boven formatief geplaatst personeel kunnen in 2020 gevonden worden in het surplus op de personeelskosten, dat resulteert in een storting in de reserve personeelskosten van € 498.997,-.
De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Personeelskosten 2020 € 498.997,-

Reserve exploitatie zwembad Binnenzee 1-20jr
De reserve exploitatiekosten 1-20 jaar is gevormd om de bijdrage aan de Sportfondsen Noordwijk (SFN) voor normale en grote onderhoudskosten te dekken.
De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Huurinkomsten € 34.638,-
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Onderhoud en exploitatie € 317.170,-

Reserve exploitatie zwembad Binnenzee 20-40jr
De reserve exploitatiekosten 20-40 jaar is gevormd om de generatie van 2034 en daarna niet met een enorme kostenstijging op te zadelen, maar nu een gelijkmatige groei van de begroting op dit punt mogelijk te maken.
De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Jaarlijkse storting € 42.000,-

Reserve sociaal domein

Deze reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties. In de jaarrekening hebben er geen toevoegingen aan deze reserve plaatsgevonden. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is er op basis van een risico analyse berekend dat de omvang van de reserve sociaal domein op 01-01-2020 kan worden bepaald op € 5.000.000,-. Op basis van de Jaarrekening 2020 blijkt dat de werkelijke onttrekking ad. € 974.258,- moet zijn om op 01-01-2020 een saldo van € 5.000.000,- in de reserve sociaal domein te hebben. Daarnaast is er op basis van de cijfers en de afrekening van de ISD een vrijval van de uitvoeringskosten Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ad. € 646.989,- wat gestort wordt in de reserve sociaal domein.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- ISD	€ 646.989,-

De onttrekkingen die hebben plaatsgevonden uit deze reserve betreffen:

- Saldo afromen en storten naar algemene reserve	€ 974.258,-
- Project integrale toegang	€ 135.489,-
- Project JOGG	€ 30.000,-
- Aanvullend budget zorgpauze	€ 50.000,-
- Mensen hebben mensen nodig	€ 74.882,-
- Jongeren op gezond gewicht 2020-2023	€ 11.011,-
- Sociale kaart	€ 15.000,-

Reserve innovatiefonds

Bij de begroting 2017 is besloten om een reserve innovatiefonds te vormen. Dit fonds financiert collectieve initiatieven van ondernemers. In 2020 hebben er geen toevoegingen en/of onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria

Deze reserve is gevormd om de kosten die in de toekomst moeten worden gemaakt voor onderhoud van de over te dragen openbare ruimte (o.a. groen en wegen) op het terrein van Sancta Maria. In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve sociale huurwoningen

De reserve is gevormd ter bevordering van sociale huurwoningen in Noordwijk. Op basis van een anterieure overeenkomst worden er bedragen gestort in deze reserve.
Daarnaast wordt in geval van het op basis van gegronde redenen niet realiseren van 30% sociaal (minimaal 20% huur en maximaal 10% koop), een partij verplicht een bijdrage te storten. In 2020 heeft de volgende mutatie plaatsgevonden.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Afdracht sociale woningbouw Duineveld	€ 150.000,-

Reserve onderhoud De Muze

De reserve is gevormd om de toekomstig kosten ad € 1,2 miljoen aan grootonderhoud van De Muze te dekken voor de periode van 2033-2053.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- jaarlijkse storting	€ 56.700,-

Reserve ontwikkeling Space Campus

Noordwijk heeft een regiodeal gesloten om gezamenlijk te investeren in de gebiedsontwikkeling en doorontwikkeling van Space Business Park. Met het reserveren van middelen kan de regiodeal gebiedsontwikkeling ESTEC daadwerkelijk met Rijk en Provincie worden gesloten.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Space Campus	€ 152.609,-

Egalisatiereserve riool
De doelstelling van deze reserve is het egaliseren van fluctuaties in het exploitatiesaldo product riolering via deze reserve.
Er hebben in 2020 geen mutaties plaatsgevonden.

Egalisatiereserve bouwleges
Deze reserve is gevormd om fluctuaties in de opbrengst bouwleges op te kunnen vangen, omdat de kostendekkendheid van het product bouwvergunningen in de loop van de jaren behoorlijk kan wisselen (in positieve of negatieve zin). In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve en deze reserve op te heffen. De kosten en inkomsten (kostendekkendheid) voor bouwvergunningen maken onderdeel uit van de begroting.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 841.820,-

Reserve bovenwijkse voorzieningen
Uit deze reserve worden de kosten van bovenwijkse voorzieningen gedekt. Dit zijn voorzieningen die van nut zijn voor het exploitatiegebied en voor één of meer andere gebieden (bijvoorbeeld een ontsluitingsweg die een functie heeft voor meerdere wijken).
In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de reserve winst uit grondbedrijf en deze reserve op te heffen.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar res. winst uit grondbedrijf € 341.480,-

Reserve dorpsontwikkeling
Deze reserve wordt gebruikt voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut (bijv. herinrichting van een (dorps)centrum). In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve en deze reserve op te heffen.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 36.465,-

Reserve uitvoering verkeersplan
Deze reserve zal worden ingezet voor de realisering van voorstellen die opgenomen worden in verkeerscirculatieplannen, verkeersveiligheidsplannen en verkeersonveilige situaties Schoolomgeving. Er heeft in 2020 geen mutatie in deze reserve plaatsgevonden.

Reserve huisvesting onderwijs NWH
Vanaf 2006 is het doel van deze reserve het opvangen van calamiteiten met betrekking tot huisvesting onderwijs en om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten schoolgebouwen.
In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de reserve onderwijshuisvesting en deze reserve op te heffen.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar reserve onderwijshuisvesting € 171.230,-

Reserve kunstuitingen
De gelden worden ingezet voor verfraaiing van de wijken in Noordwijkerhout. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is voorgesteld het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de algemene en deze reserve op te heffen. Daarnaast is er € 15.000,- structureel voor kunstuitingen in de begroting verwerkt.
De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 703,-

Reserve monumentenbeleid

Deze reserve heeft tot doel het verstrekken van financiële steun van 50% in de kosten van het treffen van onderhoudsvoorzieningen aan de eigenaar/rechthebbende van een gemeentelijk monument tot een maximum van € 4.000. Daarnaast wordt er een structurele storting gedaan ter voeding van de reserve van € 15.000,- per jaar. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten om het saldo uit deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve en deze reserve op te heffen. Het benodigd bedrag voor monumentenbeleid is in de begroting verwerkt.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Saldo overboeken naar de algemene reserve € 182.575,-

Reserve onderwijshuisvesting

Om te voorkomen dat de algemene reserve wordt belast met fluctuaties ten behoeve van voorzieningen in de huisvesting onderwijs, is een “reserve onderwijshuisvesting” gevormd, waarin structureel stortingen worden gedaan ten laste van het product onderwijshuisvesting. Stortingen en uitnamen vinden plaats zoals in het IHP omschreven. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten om het saldo van de reserve huisvesting onderwijs NWH te storten in deze reserve.

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting saldo reserve huisvesting onderwijs NWH € 171.230,-
- Integraal Huisvestingsplan (IHP) € 493.208,-

Er hebben zich in 2020 geen onttrekkingen voorgedaan.

Reserve peuters: GOA en huisvesting

Deze reserve is bestemd ter dekking van kapitaallasten van peuterspeelzalen.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 41.933,-

Reserve kapitaallasten sportaccommodatie Duinwetering

Bij besluit van 14 januari 2013 heeft uw raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten sportaccommodatie Duinwetering en deze te vullen met een éénmalige storting van € 5.400.000,-, met als doel het dekken van de kapitaallasten van de sportaccommodatie Duinwetering. De reserve wordt gevoed met € 10.000,- in het eerste jaar (2014) en vervolgens met een bedrag dat jaarlijks € 10.000,- hoger is tot aan een niveau van maximum van € 400.000,-.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Jaarlijkse storting € 48.000,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 240.215,-

Reserve kapitaallasten zwembad Binnenzee

Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten zwembad en deze in 2015 te vullen met € 7.635.000,- vanuit de reserve winst grondbedrijf voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw- en bijkomende kosten voor het zwembad. In de nota reserves en voorzieningen 2015 is besloten om deze storting op te hogen naar € 8,1 miljoen en deze te spreiden over 3 jaar. In 2015 € 4.1 miljoen, in 2016 € 2.0 miljoen en in 2017 nog eens € 2.0 miljoen.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Ingroei kapitaallasten € 91.022,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 265.047,-

Reserve kapitaallasten SJC/Poppodium

De raad heeft besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten SJC/Poppodium en deze te voeden met een eenmalige storting van € 3.643.858,-. Daarnaast wordt er een jaarlijks bedrag gestort als ingroeimodel in deze reserve. Jaarlijks zullen uit deze reserve de kapitaallasten van het nieuw te bouwen SJC/Poppodium complex worden onttrokken. De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Ingroeimodel SJC/Poppodium	€ 40.000,-

Reserve nieuwe investeringen

Deze reserve is gevormd om de kapitaallasten van toekomstige investeringen te dekken. Naast de storting ad. € 559.000,- (in 2019,2020 en 2021) is er een deel van het positieve saldo van de Jaarrekening 2019 en de Najaarsnota 2020 gestort in deze reserve.

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting ten behoeve van nieuwe investeringen	€ 559.000,-
- Gedeelte positief saldo jaarrekeningresultaat	€ 426.926,-
- Gedeelte positief saldo Najaarsnota 2020	€ 1.107.020,-

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Kapitaallasten Kloosterplein	€ 5.990,-
- Kapitaallasten parkeerterrein Nikolaas Barnhoornweg	€ 23.869,-
- Uitstraling winkelstraten en KW boulevard	€ 19.762,-
- Voorbereidingskrediet Verlengde Beeklaan	€ 48.958,-
- Verplaatsen weekmarkt Kloosterplein	€ 16.588,-
- Facilitaire voorzieningen Nieuwe Noordwijkse Werken	€ 62.798,-
- Tijdelijke huisvesting	€ 319.914,-

Reserve kapitaallasten activa Noordwijkerhout (NWH)

Op basis van het BBV moet een investering met economisch nut bruto worden afgeschreven. Dit betekent dat een bijdrage uit een reserve niet in één keer op een investering mag worden afgeboekt, maar gedurende de afschrijvingstermijn geleidelijk ten gunste van de exploitatie moet worden gebracht. De reserve is gevoed met stortingen uit het verleden van voormalig gemeente Noordwijkerhout. De onttrekkingen betroffen de dekking voor de kapitaallasten van de investeringen:

- IHPN Noordwijkerhout	€ 268.739,-
- De Duinpan	€ 44.102,-
- Voorbereiding Boekhorst	€ 153.695,-

Egalisatiereserve groen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product groen zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten groen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.
In 2020 zijn er geen toevoegingen en onttrekkingen gedaan aan deze reserve.

Egalisatiereserve verharding

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product verhardingen zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten verhardingen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is er in de Najaarsnota 2020 besloten om de voorziening onderhoud wegen te laten vrijvallen en het saldo in deze reserve te storten.

De toevoeging betreft:

- Storting saldo voorziening onderhoud wegen	€ 748.975,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Onttrekking vanuit product verhardingen	€ 44.788,-

Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten onderwijs. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is er in de Najaarsnota 2020 besloten om de voorziening groot onderhoud gymnastieklokalen te laten vrijvallen en het saldo in deze reserve te storten.
De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting saldo voorziening groot onderhoud gymnastieklokalen	€ 17.868
- Overschot product 186 huisvesting extern (gymnastieklokalen)	€ 126.698,-

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten overige gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is er in de Najaarsnota 2020 besloten om de voorzieningen groot onderhoud brandweer, diverse gemeentelijke gebouwen (Toren Witte Kerk, Smallsteps de Duinrakkers en Woonwagencentrum), de Duinpan, de Schelft en de bibliotheek te laten vrijvallen en het saldo in deze egalisatiereserve te storten, een totaal saldo van € 652.828,-.
De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting saldo voorziening Brandweer	€ 59.540,-
- Storting saldo voorziening diverse gemeentelijke gebouwen	€ 75.740,-
- Storting saldo voorziening de Duinpan	€ 29.821,-
- Storting saldo voorziening de Schelft	€ 480.475,-
- Storting saldo voorziening Bibliotheek	€ 7.252,-
- Overschot product 186 huisvesting extern (overige geb.)	€ 167.707,-

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten interne gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is er in de Najaarsnota 2020 besloten om de voorziening groot onderhoud gemeentehuis Noordwijkerhout te laten vrijvallen en het saldo in deze reserve te storten.
De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting saldo voorziening gemeentehuis Noordwijkerhout	€ 211.882,-
- Overschot product 185 huisvesting intern	€ 140.067,-

Reserve onderhoud tunnel N451

Bij de overdracht van de N451 inclusief tunnel heeft de gemeente een bijdrage ontvangen van de provincie voor het achterstallig onderhoud aan de tunnel van € 392.800,-.
In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve B&O Noordwijkerduin

Het doel van deze reserve is het beheer en onderhoud van Noordwijkerduin conform het beheerplan voor een periode van 10 jaar, ingaande per 2018. Overeenkomstig de Raamovereenkomst, artikel 3.3 is een bedrag van € 481.361,- in deze reserve gestort.
In 2020 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is gevormd ter dekking van de exploitatie tekorten na 2020. De jaarlijkse overschotten uit de exploitatie van de jaren 2014 t/m 2020 vanuit product 180 openbare verlichting worden toegevoegd aan deze reserve.
De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Structurele storting overschot product 180 openbare verlichting	€ 58.116,-

Reserve baggeren

Deze reserve is gevormd ter dekking van kosten welke zullen plaatsvinden in 2025. De komende jaren wordt het overschot baggeren binnen het product 265 Oppervlaktewater gestort in deze reserve. Daarnaast is er in de Najaarsnota 2020 besloten om de voorziening baggeren waterwegen te laten vrijvallen en het saldo in deze reserve te storten. Op basis van de budgetonderschrijding in product 265 omdat bagger werkzaamheden een vervolg krijgen in 2021, is er € 50.815,- toegevoegd aan deze reserve.
De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- jaarlijkse storting	€ 50.000,-
- storting overschot product 265 Oppervlaktewater	€ 84.000,-
- Saldo voorziening baggeren waterwegen storten in deze reserve	€ 108.241,-
- Afrekening vanuit product 265 voor baggeren	€ 50.815,-

Reserve gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek

In 2016 hebben de gemeenten in de Bollenstreek het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek vastgesteld. Voor de uitvoering van het programma (2016-2022) heeft de provincie Zuid-Holland de gemeenten een subsidie Gebiedsprogramma's Groen van € 2,45 miljoen verleend. De gemeenten hebben in een samenwerkingsovereenkomst (mei 2017) afspraken gemaakt over de rollen, verantwoordelijkheden en financiële verplichtingen tijdens de uitvoering. Gemeente Noordwijk is clustervertegenwoordiger. Gemeente Hillegom is kasgemeente.

Gemeenten hebben financiële verplichtingen op zich genomen voor:

- Gemeentelijke bijdrage aan het programmamanagement (verdeelsleutel is de helft iedere gemeente 1/6-deel, de andere helft op basis van inwonertal);
- Gemeentelijke bijdrage voor de planvorming streek brede projecten (op basis van een verdeelsleutel);
- Voorbereidingskosten projecten binnen de eigen gemeente (50% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie);
- Uitvoeringskosten projecten binnen de eigen gemeente (25% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie / 25% RIF-bijdrage Holland Rijnland);
- Voldoende eigen ambtelijke capaciteit (0,4 fte).

De gemeente Noordwijk dekt haar eigen bijdrage uit de bestemmingsreserve gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek. Projecten in de gemeente Noordwijk (oud Noordwijkerhout) zijn o.a. Landgoed Leeuwenhorst, Tespelduyn en Oosterduinsemeer. In 2020 zijn heeft zich de volgende mutatie voorgedaan.
De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Bijdrage ten behoeve van gebiedsprogramma	€ 4.753,-

Reserve winst uit grondbedrijf

Het doel van de reserve ”winst uit grondbedrijf” is de dekking van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitatie. De reserve wordt gevoed uit positieve grondexploitaties en aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex en voor kosten voor andere gerelateerde
onderwerpen met betrekking tot het grondbedrijf (zoals VPB, overhead en RIF). Incidenteel kan worden besloten om de reserve aan te wenden als dekkingsmiddel voor (kapitaal)lasten van grote investeringen (bijv. zwembad, sporthal, landschapspark). Daarnaast is in de nota Reserves en Voorzieningen 2020 besloten om de reserves bovenwijkse voorzieningen Noordwijkerhout (NWH) en de bouwgrondexploitaties Noordwijkerhout (NWH) op te heffen en de saldo’s te storten in deze reserve.

De toevoegingen, een totaal van € 4.696.866,-, aan deze reserve betreffen:

- Storting saldo reserve bovenwijkse voorzieningen NWH	€ 341.480,-
- Storting saldo reserve bouwgrondexploitaties NWH	€ 593.383,-
- Minder lasten afsluiten ’s Gravendijk	€ 34.432,-
- TWN Duineveld (JR2019)	€ 1.880.000,-
- TWN Restgronden Boechorst (JR2019)	€ 1.060.000,-
- Aanpassing voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat (JR2019)	€ 17.000,-
- Aanpassing voorzienbaar verlies ‘t Zilt (JR2019)	€ 164.000,-
- TWN Space Business Park	€ 90.000,-
- BAVO-terrein RIF (op basis van anterieure overeenkomst)	€ 97.000,-
- Vennootschapsbelasting	€ 419.571,-

De onttrekkingen, een totaal van € 2.338.842,-, uit deze reserve betreffen:

- Parkeeronderzoek Hoogtij	€ 330.000,-
- Groenonderhoud Offem-Zuid	€ 20.0000,-
- Duineveld, afdracht sociale woningbouw	€ 150.000,-
- Aanpassing Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg (JR2019)	€ 88.000,-
- Toevoeging overhead over uren grondbedrijf P249	€ 240.500,-
- Uren Grondbedrijf algemeen	€ 353.690,-
- Bijdrage RIF	€ 964.006,-
- Kapitaallasten gronden in p249	€ 96.957,-
- Vuurtorenplein	€ 95.689,-

Egalisatiereserve bouwgrondexploitaties NWH

Deze reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten om deze reserve op te heffen en het saldo te storten in de reserve winst uit grondbedrijf.
De onttrekking betreft:

- Saldo storten naar de reserve winst uit grondbedrijf	€ 593.383,-

Overzicht van incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

(bedragen in €)

Omschrijving	Begroot	Begroting na wijzigingen	Werkelijk	S/I*	Reservenr.
Toevoegingen					
Programma 1					
Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsres.	865.000	865.000	865.000	Structureel	9910009
Toevoeging saldo reserve afschaffing prec.bel.		27.595	27.595	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve act. Bestemmingsplannen		87.664	17.664	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve bouwleges NWH		841.820	841.820	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve kunstuitingen NWH		18.703	703	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve monumentenbeleid NWH		171.114	182.575	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve dorpsontwikkeling NWH		36.465	36.465	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve ICT instandhoudingsplan		1.000.000	1.000.000	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve sociaal domein		1.744.158	974.258	Incidenteel	9900002
Positief resultaat vanuit Najaarsnota 2020		3.308.664	3.308.664	Incidenteel	9900002
Toevoeging saldo reserve verkoop Nuon aandelen NWH		3.287.695	3.287.695	Incidenteel	9900006
Personeelskosten 2020			498.997	Incidenteel	9910058
Toevoeging saldo reserve huisvesting onderwijs NWH		74.234	171.230	Incidenteel	9910019
Jaarstukken 2019-€ 426.926 verwerkt in beginbalans res. Nieuwe invest.		426.926	426.926	Incidenteel	9910069
Deel positief resultaat vanuit najaarsnota 2020		1.107.020	1.107.020	Incidenteel	9910069
Afrekening product Huisvesting P186 gymnastieklokaken			126.698	Incidenteel	9910046
Vrijval voorz. groot onderh. brandw. overgeheveld naar reserve		59.540	59.540	Incidenteel	9910047
Vrijval voorz. groot onderh. div gem. gebouwen overgeheveld naar reserve		75.740	75.740	Incidenteel	9910047
Vrijval voorz. groot onderh. Duinpan overgeheveld naar reserve		29.821	29.821	Incidenteel	9910047
Vrijval voorz. groot onderh. Schelft overgeheveld naar reserve		480.475	480.475	Incidenteel	9910047
Vrijval voorz. groot onderh. bibliotheek overgeheveld naar reserve		7.252	7.252	Incidenteel	9910047
Afrekening product Huisvesting P186 Overige gebouwen			167.707	Incidenteel	9910047
Vrijval voorz. groot onderh. gemeentehuis Nwh overgeheveld naar reserve		211.882	211.882	Incidenteel	9910048
Afrekening product Huisvesting P185 gebouwen intern			140.067	Incidenteel	9910048
Toevoeging saldo reserve regionaal investeringsfonds NWH		46.342		Incidenteel	9910040
Toevoeging saldo reserve bovenwijkse voorzieningen NWH		341.480	341.480	Incidenteel	9910040
Toevoeging saldo egalis. Res. Bouwgrondexpl. NWH		593.383	593.383	Incidenteel	9910040
Programma 2					
Jaarlijkse toevoeging reserve strandveiligheid	37.000	37.000	37.000	Structureel	9910025
Programma 3					
Vrijval voorz. onderhoud wegen overgeheveld naar reserve		748.976	748.975	Incidenteel	9910045
Storting vanuit product Openbare verlichting	58.116	58.116	58.116	Structureel	9910061
Programma 4					
Minder lasten afsluiten 's Gravendijk en Losplaatskade			34.432	Incidenteel	9910040
Programma 5					
IHP Noordwijk	506.649	506.649	493.208	Structureel	9910019
Programma 6					
Huur inkomsten Zwembad 1-20 jaar	34.638	34.638	34.638	Structureel	9910059
Jaarlijkse storting exploitatie zwembad	42.000	42.000	42.000	Structureel	9910060
Jaarlijkse storting onderhoud de Muze	56.700	56700	56.700	Structureel	9910071
Storting Kunstwerken NWH	15.000	15.000		Structureel	9910085
Storting Monumentenbeleid	15.000	15.000		Structureel	9910086
Jaarlijkse storting kapitaallasten Sporthal Duinw	48.000	48.000	48.000	Structureel	9910056
Jaarlijkse storting kapitaalllasten zwembad Binnenzee	91.022	91.022	91.022	Structureel	9910062
jaarlijkse storting kapitaallasten SJC/Poppodium	40.000	40.000	40.000	Structureel	9910068
Vrijval voorz. groot onderh. gymnastieklok. overgeheveld naar reserve		17.868	17.868	Incidenteel	9910046
Programma 7					
ISD			646.989	Incidenteel	9910058
Programma 8					
Jaarlijkse storting reserve baggeren	50.000	50.000	50.000	Structureel	9910066
Storting vanuit product baggeren	68.000	68.000	68.000	Structureel	9910066
Vrijval voorz. baggeren waterwegen overgeheveld naar reserve		108.241	108.241	Incidenteel	9910066
Afrekening (overschot) vanuit product baggeren			50.815	Incidenteel	9910066
Programma 9					
Afdracht sociale woningbouw Duineveld	150.000	150.000	150.000	Incidenteel	9910070
Jaarlijkse storting Reserve nieuwe investeringen	559.000	559.000	559.000	Structureel	9910069
TWN afsluiten Duineveld (JR19)		1.880.000	1.880.000	Incidenteel	9910040
TWN Restgronden Boechorst (JR19)		1.060.000	1.060.000	Incidenteel	9910040
Aanpassing Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstr (JR19)		17.000	17.000	Incidenteel	9910040
Aanpassing Voorzienbaar verlies 't Zilt (JR19)		164.000	164.000	Incidenteel	9910040
TWN Space Business Park	240.000	240.000	90.000	Incidenteel	9910040
Tussentijdse winstneming Duineveld	510.000	510.000		Incidenteel	9910040
Resultaat Grex Joh. Van Hoornstraat (Northgohal)	84.378	84.378		Incidenteel	9910040
Anterieure overeenkomst BAVO-terrein RIF	168.000	168.000	97.000	Incidenteel	9910040
Vennootschapsbelasting			419.571	Incidenteel	9910040
Totaal toevoegingen reserves	**3.638.503**	**21.612.561**	**22.043.232**		

(bedragen in €)

Omschrijving	Begroot	Begroting na wijzigingen	Werkelijk	S/I*	Reservenr.
Onttrekkingen					
Programma 1					
Personeelskosten 2019-2022	216.037	216.037		Incidenteel	9910058
Kapitaallasten Centrale Huisvesting	18.000	18.000		Structureel	9910069
Kapitaallasten Het Nieuwe Werken	62.798	62.798	62.798	Structureel	9910069
Kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting	340.000	340.000	319.914	Structureel	9910069
Uitname voor regulier IP conform ICT instandhoudingsplan	125.000	125.000	125.000	Structureel	9910009
Uitname kapitaallasten ICT conform staat C	812.732	812.732	697.930	Structureel	9910009
Jaarstukken 2019- € 3.033.000 verwerkt in beginbalans res. Grondbedrijf		3.033.000	3.033.000	Incidenteel	9900002
Jaarstukken 2019-€ 426.926 verwerkt in beginbalans res. Nieuwe invest.		426.926	426.926	Incidenteel	9900002
Jaarstukken 2019- Frictiekosten		479.451		Incidenteel	9900002
Uitvoeringsbudget Coronacrisis		500.000	145.460	Incidenteel	9900002
Programma Dienstverlening		300.000	22.012	Incidenteel	9900002
Saldo res. Afschaffing precariobel. op kabels NWH overboeken naar AR		27.595	27.595	Incidenteel	9900005
Saldo res. Verk. Nuon NWH overboeking naar reserve verkoop Nuon aandelen		3.287.695	3.287.695	Incidenteel	9900007
Saldo reserve ICT afromen en storten in AR (algemene reserve)		1.000.000	1.000.000	Incidenteel	9910009
Saldo res actualisatie bestemmingsplan overboeken naar AR		87.664	17.664	Incidenteel	9910010
Saldo res RIF NWH overboeken naar reserve winst uit grondbedrijf		46.342		Incidenteel	9910084
Saldo reserve soc. domein afromen en storten in AR		1.744.158	974.258	Incidenteel	9910064
Saldo res bouwleges NWK overboeken naar AR		841.820	841.820	Incidenteel	9910074
Saldo res bovenwijkse vz NWH overboeken naar res winst uit GB		341.480	341.480	Incidenteel	9910076
Saldo res dorpsontwikkeling NWK overboeken naar AR		36.465	36.465	Incidenteel	9910077
Saldo res huisv. onderwijs NWH overboeken naar res huisv. Onderwijs		74.234	171.230	Incidenteel	9910082
Saldo res kunstuitingen NWH overboeken naar AR		18.703	703	Incidenteel	9910085
Saldo res monumentenbeleid overboeken naar AR		171.114	182.575	Incidenteel	9910086
Saldo res bouwgr.expl. NWH overboeken naar res winst uit GB		593.383	593.383	Incidenteel	9910075
Compensatiemaatregelen Corona 2020-2021		2.087.424	272.755	Incidenteel	9900002
Programma 2					
Maken integraal veiligheidsplan	20.000	20.000	13.213	Incidenteel	9900002
Investeringen NRB	10.518	10.518	1.709	Structureel	9910025
Programma 3					
Uitbreiden van fietsenstallingen bushaltes	25.000	25.000	21.050	Incidenteel	9910002
Onttrekking vanuit product verhardingen ivm overschrijding			44.788	Incidenteel	9910045
Programma 4					
Economische agenda Duin en Bollenstreek	212.920	212.920	212.920	Incidenteel	9910038
Uitv.reg.econ.agenda (Inc.) (restant vorig jaar) NWH	54.707	54.707	54.707	Incidenteel	9900002
Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt	16.588	16.588	16.588	Structureel	9910069
Strandreiniging	99.000	99.000	99.000	Incidenteel	9900002
Innovatiefonds	100.000	100.000		Incidenteel	9900002
Digitale bereikbaarheid buitengebied	25.000	25.000	13.054	Incidenteel	9900002
Winkelleegstand en verbetering winkelgebieden	100.000	100.000		Incidenteel	9900002
Themajaar (restant 2019)		50.590	50.590	Incidenteel	9900002
Centrumvisie- Autoluw (restant 2019)		29.448	8.937	Incidenteel	9900002
Themajaar 2020		140.000	60.277	Incidenteel	9900002
Bloemencorso		71.184	71.184	Incidenteel	9900002
Verdere uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout		325.000	94.320	Incidenteel	9900002
Centrumvisie- Autoluw (restant 2019)		15.000	5.400	Incidenteel	9910002
Space Campus (restant 2019)		573.073		Incidenteel	9910072
Basecamp		1.400.000	152.609	Incidenteel	9910072
Tijdelijke initiatievenmakelaar	45.000	45.000		Incidenteel	9900002
Kernenbeleid	40.000	40.000		Incidenteel	9900002
Programma 5					
Kapitaallasten peuterspeelzaal	41.933	41.933	41.933	Structureel	9910033
IHPN Noordwijkerhout	268.739	268.739	268.739	Structureel	9910083
Programma 6					
Exploitatie en onderhoud zwembad	317.170	317.170	317.170	Structureel	9910059
Monumentenbeleid	20.000	20.000		Structureel	9910086
Kapitaallasten sporthal duinwetering	240.215	240.215	240.215	Structureel	9910056
Kapitaallasten zwembad	265.047	265.047	265.047	Structureel	9910062
Kapitaalasten SJC	229.105	229.105		Structureel	9910068
Kapitaallasten KSN	17.000	17.000		Structureel	9910069
Kapitaallasten voorber. Boekhorst	212.000	212.000	153.695	Structureel	9910083
Kapitaallasten sportpark Boekhorst	362.800	362.800		Structureel	9910083
Sterren voor Cultuur	83.000	83.000	83.000	Incidenteel	9900002
Sportbeleid	20.000	20.000	20.000	Incidenteel	9900002
Actualiseren sportaccommodatiebeleid	15.000	15.000	15.000	Incidenteel	9900002
Project JOGG	30.000	30.000	30.000	Incidenteel	9910064
Jongeren op gezond gewicht 2020-2023		11.011	11.011	Incidenteel	9910064

(bedragen in €)

Omschrijving	Begroot	Begroting na wijzigingen	Werkelijk	S/I*	Reservenr.
Programma 7					
Project integrale toegang	410.000	410.000	135.489	Incidenteel	9910064
Mobiliteit kwetsbare groepen	53.000	53.000		Incidenteel	9910064
Jobcoach	50.000	50.000		Incidenteel	9910064
Aanvullend budget Zorgpauze		50.000	50.000	Incidenteel	9910064
Mensen hebben mensen nodig		91.750	74.882	Incidenteel	9910064
Sociale kaart		20.000	15.000	Incidenteel	9910064
Vrijwilligersvervoer		70.000		Incidenteel	9910064
Programma 8					
Kadernota Duurzaamheid 2020	30.000	30.000	30.000	Incidenteel	9900002
Kadernota Wabo/RO: handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied	177.498	177.498	177.498	Incidenteel	9900002
B2018-P420 bijdrage res groen tbv gebiedsprogr	54.753	54.753	4.753	Incidenteel	9910078
Dierenwelzijn -startnotitie	10.000	10.000		Incidenteel	9900002
B(l)oeiende bollenstreek uitvoeringsprogramma	20.000	20.000	20.000	Incidenteel	9900002
Achterstallig onderhoud groen	200.000	200.000	200.000	Incidenteel	9900002
Jaarstukken 2019- Rijksgeld voor transitievisie warmte		246.064	54.158	Incidenteel	9900002
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)		49.617		Incidenteel	9900002
Uitvoering duurzaamheidsprogramma (restant 2019)		110.914	12.691	Incidenteel	9900002
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)		117.938		Incidenteel	9900002
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)		72.340		Incidenteel	9900002
Verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies NW		195.000	70.428	Incidenteel	9900002
Proef bovengrondse -containers en papierinzameling		56.200		Incidenteel	9900002
Papierinzameling proef en extra legen		79.500		Incidenteel	9900002
Correctie uitvoering Parel Landgoed Nieuw Leeuwenhorst		210.125		Incidenteel	9910078
Uitvoering Parel Landgoed Nieuw Leeuwenhorst		-210.125		Incidenteel	9910078
Bijdr.reserve voor uitv Geb progr Tespelduin		50.000		Incidenteel	9910078
Correctie bijdr.reserve uitv Geb progr Tespelduin		-50.000		Incidenteel	9910078
Programma 9					
Omgevingswet	100.000	100.000		Incidenteel	9900002
Formatie omgevingswet/visie	83.000	83.000	83.000	Incidenteel	9900002
Regeling Verduurzaming sociale woningbouw (Padova)	250.000	250.000		Incidenteel	9910004
Rente startersleningen 0,5%	6.000	6.000		Structureel	9910004
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000		Incidenteel	9910004
Kapitaallasten Kloosterplein	5.990	5.990	5.990	Structureel	9910069
Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas Barnhoornweg	21.582	21.582	23.869	Structureel	9910069
Kapitaallasten winkelstraten en KW Boulevard	33.000	33.000	19.762	Structureel	9910069
Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein	12.375	12.375		Structureel	9910069
Kapitaallasten verlengde Beeklaan	66.782	66.782	48.958	Structureel	9910069
Kapitaallasten Duinpan	40.260	40.260	44.102	Structureel	9910083
Uren grondbedrijf (product 249 Grondbedrijf algemeen)	353.690	353.690	353.690	Structureel	9910040
Overhead uren grondbedrijf product 249	240.500	240.500	240.500	Structureel	9910040
Bijdrage RIF	585.000	585.000	964.006	Structureel	9910040
Bijdrage Holland Rijnland RIS	378.000	378.000		Structureel	9910040
Groene erfafscheidingen Offem Zuid	20.000	20.000	20.000	Incidenteel	9910040
Rente gronden P249 vanuit Staat C, voornemen tot BIE	84.953	84.953	96.957	Structureel	9910040
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	150.000	150.000	150.000	Incidenteel	9910040
Omgevingvisie	200.000	200.000	200.000	Incidenteel	9900002
Omgevingswet	200.000	200.000		Incidenteel	9900002
Vennootschapsbelasting	221.000	221.000		Incidenteel	9910040
Omgevingswet (restant 2019)		73.197		Incidenteel	9900002
Omgevingsvisie (restant 2019)		88.413	88.413	Incidenteel	9900002
Uitvoering woonagenda vermindering scheefheid (restant 2019)		37.500		Incidenteel	9900002
Omgevingswet (restant 2019)		180.612	105.912	Incidenteel	9900002
Doorlichten bestemmingsplannen		70.000	70.000	Incidenteel	9910010
Sociale huurwoningen Noordwijk		175.000		Incidenteel	9910070
1 sociale huurwoning		25.000		Incidenteel	9910070
Parkeeronderzoek HoogTij		330.000	330.000	Incidenteel	9910040
Aanpassing Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg (JR19)		88.000	88.000	Incidenteel	9910040
Vuurtorenplein		125.000	95.689	Incidenteel	9910040
Totaal onttrekkingen reserves	**8.506.692**	**28.571.497**	**18.820.566**		

*** I = Incidenteel**
*** S = Structureel**

Voorzieningen

Per voorziening is het verloop gedurende het jaar:

(bedragen x € 1.000,-)

Voorzieningen	Saldo 1-1-2020	Stelsel-wijziging	Saldo Balans per 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval/ over-heveling	Aan-wending	Saldo 31-12-2020
Pensioenen wethouders NW	6.588		6.588	531	-	311	6.807
Groot onderhoud wegen NWH	749		749	-	749	-	-
Groot onderhoud gymnastieklokalen	18		18	-	18	-	-
Groot onderhoud De Duinpan	30		30	-	30	-	-
Groot onderhoud De Schelft	480		480	-	480	-	-
Groot onderhoud bibliotheek NWH	7		7	-	7	-	-
Groot onderhoud gemeentehuis NWH	212		212	-	212	-	-
Groot onderhoud brandweerkazerne NWH	60		60	-	60	-	-
Groot onderhoud div gem. gebouwen NWH	76		76	-	76	-	-
Baggeren waterwegen	108		108	-	108	-	-
Voorzienbaar verlies Grondbedrijf ivm negatieve boekwaarde	1.783		-	-	842	539	402
Voorzieningen voor verplichtingen,verliezen en risico's	**10.110**	**-**	**8.327**	**531**	**2.582**	**850**	**7.209**
Afvalinzameling en -verwerking	469		469	-	-	152	317
Riolering	5.282		5.282	3.058	-	299	8.041
Riolering NWH	1.938		1.938	-	1.938	-	-
Begraafplaats	47		47	-	-	37	9
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendings-richting	**7.736**	**-**	**7.736**	**3.058**	**1.938**	**489**	**8.367**
Totaal	**17.847**	**-**	**16.064**	**3.589**	**4.520**	**1.339**	**15.576**
Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in balans op overige vorderingen							
Voorziening dubieuze debiteuren	160		160	81	-	88	153
Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in de balans grondvoorraden							
Voorzienbare verliezen Grondbedrijf	6.346		6.346	109	842-	-	7.297

De aard en reden van de **voorzieningen** en de wijzigingen in het saldo zijn:

Toelichting voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

De voorziening is getroffen voor de mogelijk toekomstige pensioenen c.q. waardeoverdrachten van de voormalige wethouders. Een bedrag van € 311.353,- is aangewend voor uitbetaling van pensioenen. Op basis van actuariële waardeberekeningen pensioenen wethouders is een hogere storting van circa € 531.088,- in de voorziening nodig. De rekenrente is verlaagd van 0,290% naar 0,082%. Hierdoor moet er nu meer geld in de voorziening zitten om de toekomstige uitbetalingen te kunnen doen. Hiernaast diende het wachtgeld voor een voormalig wethouder nog in de voorziening te worden opgenomen in 2020.

Voorziening groot onderhoud wegen
Deze voorziening dient ter dekking van het herstraten van de gemeentelijke wegen. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 748.975,- te storten in de reserve verhardingen.

Voorziening groot onderhoud gymnastieklokalen
Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan drie gymlokalen in Noordwijkerhout op basis van het beheerplan.
Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 17.868,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen.

Voorziening groot onderhoud De Duinpan
Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan de Duinpan op basis van het beheerplan. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 29.821,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.

Voorziening groot onderhoud De Schelft
Voor het groot onderhoud van het eigenaarsdeel van het complex De Schelft is een voorziening gevormd. Het groot onderhoud wordt uitgevoerd overeenkomstig het beheerplan.
Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 480.475,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.

Voorziening groot onderhoud bibliotheek Noordwijkerhout (NWH)
Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan de bibliotheek in Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 7.252,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.

Voorziening groot onderhoud gemeentehuis Noordwijkerhout (NWH)
Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan het gemeentehuis Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 211.882,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen.

Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne Noordwijkerhout (NWH)
Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan het brandweerkazerne Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 59.540,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

Voorziening groot onderhoud diverse gemeentelijke gebouwen Noordwijkerhout (NWH)
Voor het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (Toren Witte Kerk, Smallsteps de Duinrakkers en het woonwagencentrum) is deze voorziening gevormd, die strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 75.740,- te storten in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.

Voorziening baggeren waterwegen
Voor het baggeren ban de waterwegen is deze voorziening gevormd, die strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. Omwille van de transparantie en eenduidige werkwijze van reserves en voorzieningen is in de Najaarsnota 2020 besloten om deze voorziening te laten vrijvallen en het saldo ad. € 108.241,- te storten in de reserve baggeren.

Voorzienbare verliezen Grondbedrijf Offem-Zuid
Het deel van de Voorzienbare verliezen Grondbedrijf, welke niet in mindering wordt gebracht in de balans grondvoorraden in verband met een negatieve boekwaarde betreft Offem-Zuid (€ 402.000,-).

Voorziening afvalinzameling en -verwerking
Het doel van deze voorziening is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de reinigingsheffingen te voorkomen.
In 2020 is er een bedrag van € 152.493,- onttrokken aan de voorziening en nihil gestort voor toekomstige investeringen.

Voorziening riolering
De beschrijving van het doel luidt: de financiering van de aanleg, het beheer, het onderhoud, de vervanging en de verbetering van riolering als middel om te voldoen aan gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater. Overschotten of tekorten binnen het product 184 Riolering worden toegevoegd of onttrokken aan de voorziening riolering. In 2020 is er een bedrag van € 299.197,- onttrokken en € 350.000,- toegevoegd aan de voorziening voor toekomstige investeringen. Daarnaast is in de nota Reserves en Voorzieningen 2020 besloten om deze voorziening en de voorziening riolering NWH samen te voegen door de voorziening riolering NWH vrij te laten vallen en het saldo aan deze voorziening toe te voegen. Het toegevoegde saldo is € 1.937.783,- (stand voorziening riolering Noordwijkerhout (NWH)) en € 769.773,- toevoeging aan de voorziening voor toekomstige investeringen. In totaal wordt er een bedrag toegevoegd aan de voorziening ad. € 3.057.556,-.

Voorziening riolering Noordwijkerhout (NWH)
Deze voorziening is actief op basis van dezelfde criteria als de hierboven genoemde voorziening riolering Noordwijk (NW). In 2020 is er een bedrag van € 769.773,- als toevoeging berekend aan de voorziening voor toekomstige investeringen. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is besloten om deze voorziening samen te voegen met de voorziening riolering. Door deze voorziening doormiddel van vrijval samen te voegen en hiermee op te heffen wordt het saldo ad. € 1.937.783,- van deze voorziening gestort in de voorziening riolering. Ook het bedrag ad. € 769.773,- wordt toegevoegd aan de voorziening riolering.

Voorziening begraafplaats
Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding.
Teneinde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld.
In 2020 is er een bedrag van € 37.247,- onttrokken uit de voorziening.

Voorziening dubieuze debiteuren

In 2020 is een bedrag van € 51.807,79 aan debiteuren gemeentelijke belastingen oud gemeente Noordwijkerhout en voor (fusie)gemeente Noordwijk ad. € 35.754,28 (gezamenlijk € 87.562,07) als oninbaar aangemerkt. Tevens is aan debiteuren algemene dienst (fusie)gemeente Noordwijk ad € 758,00 in mindering gebracht op de voorziening dubieuze debiteuren als oninbaar. In het Besluit Begroting en Verantwoording is opgenomen dat een voorziening dubieuze debiteuren gevormd moet worden voor vorderingen op debiteuren waarvan de verwachting is dat deze niet meer geïnd kunnen worden.
In 2020 is een bedrag van € 81.099,06 aangemerkt als dubieus. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren en bedraagt per 31 december 2020 € 152.748,33.

Voorzienbare verliezen grondbedrijf

Voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf is een voorziening gecreëerd.

De voorziening bestaat uit:

Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	€ 1.930.000,-
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€ 3.659.000,-
Voorzienbaar verlies ’t Zilt	€ 748.402,-
Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg	€ 26.000,-

In 2020 is een toevoeging aan deze reserve gedaan betreffende:

- Vermeerdering Maarten Kruytstraat	€ 109.000,-

Vermeerderingen in verband met de verantwoording van negatieve boekwaarde (opgenomen in Voorzienbare verliezen Grondbedrijf Offem-Zuid/ Schippersvaartweg):

- Vermeerdering Offem-Zuid, i.v.m. negatieve boekwaarde	€ 1.214.000,-
- Vermeerdering Schippersvaartweg i.v.m. negatieve boekwaarde	€ 167.000,-

De onttrekkingen uit deze voorziening bestaan uit:

- Vermindering Offem-Zuid	€ 42.000,-
- Vermindering ’t Zilt	€ 415.000,-
- Vermindering Schippersvaartweg	€ 82.000,-

Voorziening bouwgrondexploitaties Noordwijkerhout (NWH)

Deze voorziening is gecreëerd voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf in Noordwijkerhout. In de nota reserves en voorzieningen is opgenomen om deze voorziening te laten vrijvallen, hiermee op te heffen en het saldo te storten in de voorzienbare verliezen grondbedrijf. Het saldo in deze voorziening is gestort in de voorzienbare verliezen grondbedrijf ten tijde van de Jaarrekening 2019. Hierdoor wordt deze voorziening opgeheven.

Vaste schulden

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

Onder de vast schuld wordt verstaan: Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen (gebonden aan de wet FIDO, waarin geregeld is bij wie je leningen mag afsluiten). De gemeente Noordwijk heeft ultimo 2020 een leningenportefeuille van € 48 miljoen. We zien dat er alleen is afgelost en dat er geen nieuwe vaste leningen zijn aangetrokken, waardoor de vaste schuld is afgenomen.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)

	2020	2019
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	48.614	58.180
binnenlandse bedrijven	0	0
overige binnenlandse sectoren	0	0
buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
	48.614	58.180
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen.	79	79
	48.693	58.259

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020.

(bedragen x € 1.000,-)

	Saldo 01-01-2020	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Saldo 31-12-2020
Obligatieleningen	-			-
Onderhandse leningen	58.180	-	9.566	48.614
Door derden belegde gelden	-			-
Waarborgsommen	79	-	-	79
Totaal	58.259	-	9.566	48.693

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.524.040,43.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 2020	2019
Schulden < 1 jaar	22.193	10.339
Overlopende passiva	10.892	6.628
	33.085	16.967

Schulden < 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 2020	2019
Kasgeldleningen	17.000	0
Bank- en girosaldi	0	3.950
Overige schulden	5.193	6.389
	22.193	10.339

Vlottende schulden zijn kort aangegane kasgeldleningen voornamelijk bij Nederlandse banken (bij de Bank Nederlandse Gemeenten, BNG). We zien dat de vlottende schuld in 2020 toeneemt met name door meer investeringen in materiële vaste activa.
De overige schulden betreffen voornamelijk de leverancierskredieten. Door tijdige betalingen aan de leveranciers zijn de openstaande leverancierskredieten lager uitgevallen dan vorig jaar.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde 2020	2019
Vooruit ontvangen bedragen	35	35
Nog te betalen bedragen	7.978	4.278
Nog te bet. bedragen subsidies vlg. art.44 lid 2 BBV	2.879	2.315
	10.892	6.628

Nog te betalen bedragen
Dit zijn opgebouwde verplichtingen die nog tot betaling komen. Grotendeels is dit de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Daarnaast is er een terug te betalen bedrag in verband met de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK).

Subsidies vlg's artikel 44, lid 2 BBV
Dit zijn ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

(bedragen x € 1.000,-)

Overlopende Passiva	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging	Vrijval	Aan-wending	Saldo 31-12-2020
HOV Buscorridor	77	-	-	-	77
HOV Noordwijk - Schiphol	170	-	-	105	65
Subsidie Fietspad Ruigenhoekerweg	55	-		-	55
Natuurbeleving Noordvoort	19	-	-	-	19
Restant budget COA	378	-	-	-	378
Maatschappelijke Zorg	-	495	-	50	445
Gebiedsprogramma	1.489	128	-	192	1.425
Nog te besteden bedragen oud NWH	127	-	-	-	127
Te reserveren uitvoeringskosten TOZO	-	141	-	-	141
RRE Subsidie	-	284	-	137	147
Totaal	**2.315**	**1.048**	**-**	**484**	**2.879**

HOV Buscorridor
In 2020 heeft de gemeente Noordwijk geen kosten gemaakt voor dit project, zodat het saldo ongewijzigd blijft.

HOV Noordwijk-Schiphol
PZH-2018-659669571, verlening subsidie HOV corridor in 2018 € 201.400,00.
Per begin van dit jaar was het restant hiervan € 170.105,00. Hiervan is in 2020 € 105.366,11 aangewend.

Subsidie fietspad Ruigenhoekerweg
PZH-2019-707324656 F615 verlening subsidie fietspad Ruigenhoekerweg in 2019 ad € 58.250,00. Van het restant per 01-01-2020 ad € 55.110,00 zijn er geen kosten gemaakt in 2020.

Natuurbeleving Noordvoort
Als gevolg van een iets lagere uitkomst van het project, is tussen partijen afgesproken om het batig saldo van € 19.000 aan het onderhoudsbudget toe te voegen.

Restant budget COA
Aangezien er op de COA een bestedingsverplichting rust, wordt het restant van ad € 378k uit 2018 beschikbaar gehouden voor besteding voor toekomstige jaren.

Maatschappelijke zorg
Dit betreft de uitbetaling van het investeringsplan Maatschappelijke zorg project “Omzien naar elkaar Duin en Bollenstreek” afkomstig van Gemeente Leiden ad € 495.000,00. Hiervan is € 50.000,00 voor inkoopstrategie en communicatie toegevoegd aan het sub-regionaal investeringsfonds Maatschappelijke zorg.

Kassiersfunctie voor subsidie gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek
De oude gemeente Noordwijkerhout heeft als penvoerder namens de gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen op 6 december 2016 een subsidieaanvraag ingediend voor gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek. Het penvoerderschap werd daarbij gesplitst in een inhoudelijk deel en een financieel deel. Noordwijkerhout (nu dus Noordwijk) is penvoerder voor de inhoudelijke verantwoording en Hillegom trad op als kassier/kasgemeente. De kasgemeente is verantwoordelijk voor het beheer, registratie en uitgave van de subsidie en daarmee ook de ontvanger van de subsidie van €2,45 miljoen. De subsidie wordt door de kasgemeente doorverstrekt aan alle gemeenten, die de projecten uitvoeren.
Met de brief van 15 maart 2019 heeft Noordwijk de kassiersfunctie van Hillegom overgenomen. De kassiersfunctie heeft alleen een balanseffect. De subsidieontvangsten en -betalingen zijn balansmutaties.

Nog te besteden bedragen oud-NWH
Dit betreft het ontvangen voorschot voor onderwijsachterstandenbeleid 2010-2014. Deze uitkering heeft een specifiek bestedingsdoel.

Te reserveren uitvoeringskosten TOZO
Bij de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers worden er nog kosten verwacht die betrekking hebben op 2020. Hiervoor is een reservering gemaakt.

RRE Subsidie
Door het Ministerie van BZK is er ad € 283.609,00 aan Regeling Reductie Energiegebruik subsidie verstrekt. Hiervan is in 2020 € 147.522,00 aangewend.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Aan de passiefzijde van de balans staat buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.
Deze betreffen voor derden gegarandeerde geldleningen en een garantstelling. De gemeente staat er bij de geldgever borg voor, dat de desbetreffende derde de aflossing en rente betaalt.

Het gaat hierbij om de volgende geldleningen van instellingen en verenigingen:

Borgstellingen

Voor de leningen van de woningstichtingen staat de gemeente voor 50% van de restanthoofdsom garant. Voor de overige leningen voor 100%.

Leningen van de Woningstichtingen

(bedragen in €)

Nr.	Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	restant van de lening aan begin dienstjaar		restant van de geldlening einde dienstjaar	
						Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd
66	1.633.609	31888	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	2,74	1.204.212	602.106	1.166.000	583.000
71	4.000.000	37148	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	3,835	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
72	5.000.000	38180	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,608	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
73	5.000.000	39031	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,345	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
74	5.000.000	39573	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4.779	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
75	5.000.000	39575	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,825	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
76	5.000.000	40171	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,759	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
79	5.000.000	42589	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	2,93	5.000.000	2.500.000	0	0
80	6.700.000	43059	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	3,43	6.700.000	3.350.000	6.700.000	3.350.000
88	3.750.000	47094	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,24	3.750.000	1.875.000	3.750.000	1.875.000
89	3.750.000	47100	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,018	3.750.000	1.875.000	3.750.000	1.875.000
91	3.000.000	47246	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,54	3.000.000	1.500.000	3.000.000	1.500.000
95	4.600.000	47967	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,515	4.600.000	2.300.000	4.600.000	2.300.000
96	4.700.000	48292	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,193	4.700.000	2.350.000	4.700.000	2.350.000
97	5.000.000	48919	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	0,753	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
	67.133.609		*TOTAAL NOORDWIJKSE WONINGSTICHTING*			*66.704.212*	*33.352.106*	*61.666.000*	*30.833.000*

Nr.	Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	restant van de lening aan begin dienstjaar		restant van de geldlening einde dienstjaar	
						Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd
200	1.815.000	18610	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,94	1.235.000	617.500	1.195.000	597.500
201	817.000	18611	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,95	548.000	274.000	530.000	265.000
202	5.000.000	33190	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5.40	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
203	5.000.000	33279	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5,47	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
204	5.000.000	33280	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5,5	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
205	5.000.000	37514	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,865	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
206	4.000.000	37841	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,795	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
207	2.612.000	38137	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,38	2.612.000	1.306.000	2.612.000	1.306.000
208	4.000.000	38574	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,18	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
209	2.269.000	39173	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,805	2.269.000	1.134.500	2.269.000	1.134.500
210	1.143.000	39645	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,86	388.000	194.000	298.000	149.000
211	5.000.000	39732	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,73	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
212	5.000.000	42219	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,375	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
213	908.000	42251	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,89	908.000	454.000	908.000	454.000
214	5.000.000	42518	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,915	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
216	6.500.000	45207	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,25	6.500.000	3.250.000	0	0
217	6.000.000	45439	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,56	6.000.000	3.000.000	6.000.000	3.000.000
219	5.000.000	49038	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	0	5.000.000	2.500.000	1.000.000	500.000
	70.064.000		*TOTAAL WONINGSTICHTING SINT ANTONIUS VAN PADUA*			*68.460.000*	*34.230.000*	*57.812.000*	*28.906.000*

Overige leningen

(bedragen in €)

Nr.	Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	restant van de lening aan begin dienstjaar		restant van de geldlening einde dienstjaar	
						Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd
1	81.680	NVT	Oprichten verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	5,3	14.050	14.050	10.722	10.722
2	25.000	NVT	Aanbouw verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	4,9	13.560	13.560	11.064	11.064
3	50.000	NVT	Uitbreiding kantine Tennisvereniging Boekhorst	Tennisvereniging Boekhorst	5,2	0	0	0	0
4	99.500	NVT	Beveiligingscamera's Gravendam	BIZ Gravendam	3,9	41.470	41.470	21.574	21.574
20	726.048	NVT	St. RDB Valent	St. Bejaardencentrum St. Jeroen Noordwijk	4,39	157.717	157.717	119.509	119.509
42	418.824	NVT	Bruteringsoperatie Correctie n.a.v opgave BNG	Woningstichting Noordwijk	5,42	326.541	326.541	318.707	318.707
44	1.884.580	NVT	Bruteringsoperatie Correctie n.a.v. opgave BNG	Woningstichting Noordwijk	5,42	224.950	224.950	114.006	114.006
52	147.479	NVT	Tennispark Bollenpark	Tennisclub Noordwijk (voorheen T.C. Bollenpark)	6,24	140.105	140.105	147.479	147.479
82	75.000	NVT	Nieuwbouw Schietsportaccomodatie	Schietvereniging	5,4	10.619	10.619	10.619	10.619
201801	250.000	NVT	Nieuwbouw t.b.v. Zeil Vereniging Noordwijk	Zeil Vereniging Noordwijk (ZVN)		250.000	250.000	250.000	250.000
201901	385.000	NVT	Herstructurering tenniscomplex De Boekhorst	Tennisvereniging De Boekhorst		385.000	385.000	379.650	379.650
202001	1.200.000	nvt		Voetbalvereniging St. Bavo (VVSB)		0	0	1.200.000	1.200.000
	5.343.111		*TOTAAL MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES*			*1.564.012*	*1.564.012*	*2.583.330*	*2.583.330*

Garantstelling

Er zijn geen bedragen waarvoor de gemeente voor derden garant staat als zekerheid voor aangetrokken financiering.
De kredietfaciliteit van de GOM bij de BNG bedraagt in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld.

Er zijn geen betalingen (door de gemeente) gedaan inzake de borg- en garantstelling tot en met het eind van het begrotingsjaar.

Overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

De gemeente is voor toekomstige jaren onder meer verbonden aan:

- diverse afgesloten contracten waaronder leerlingenvervoer, verzekeringen en onderhoud. Hierin zijn verplichtingen voor de toekomst opgenomen.
- Lopende Europese aanbestedingen.

Lopende Europese aanbestedingen:

Omschrijving	W/D/L	Aanbest.-vorm	Datum afgerond	Gegunde offerte	Contractduur incl. verl opties (bv 2+1+1)
ICT Infrastructuur	L	EUO	Q1 2017	€ 1.600.000	3+1+1
Raamovk rioolreiniging en inspectie	D	EUO	Q1 2017	€ 179.521	3+1+1
Raamovk leveranties straatbakstenen 2018-2022	L	EUNO	Q2 2018	€ 1.177.392	2+1+1
Parkeerbeheer	D	EUO	Q1 2016	€ 1.695.925	3+1+1
Leerlingenvervoer	D	EU	Q2 2019	€ 9.456	2 + 1 + 1+ 1 + 1
Bedrijfswagens	L	EU	Q2 2017	€ 1.135.829	4
Strandreinigingsdiensten	D	EU	Q1 2012	€ 564.563	
Gaslevering	L	EUO	Q4 2019	€ 3	2+1+1
Transport en verwerking GFT afval	D	EU	Q1 2016	€ 760.000	5,5+2
Zaaksysteem	D	EUO	Q4 2018	€ 480.123	3+2+2+2
Kolkenreiniging	D	EUO	Q2 2018	€ 41.361	1+1+1+1
Raamovk openbare verlichting	L	EU	Q4 2019	€ 3.724.378	4
Integraal beheer Geo basisregistraties	D	EUO	Q3 2018	€ 556.467	4 + 1+1+1+1
Aanschaf meubilair	L	EUO	Q4 2018	€ 145.948	3 + 1
Levering elektriciteit	L	EU	Q4 2017	€ 105.494	2+1+1

3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten

3.1.5.1 Analyse van afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en jaarstukken

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

1. Bestuur en Dienstverlening *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	10.353.663	10.275.824	11.163.650	-887.826	N
Baten	2.801.877	3.443.542	4.463.896	1.020.354	V
Saldo Programma	-7.551.786	-6.832.282	-6.699.754	132.528	V
Storting in reserves	865.000	14.842.973	14.980.657	-137.684	N
Onttrekking aan reserves	1.574.567	16.672.021	12.580.663	-4.091.358	N
Resultaat	**-6.842.219**	**-5.003.234**	**-9.099.748**	**-4.096.514**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.	-200.795	N
Bestuursorganen Op basis van actuariële waardeberekeningen van pensioenen voor wethouders is een hogere storting in de voorziening nodig. Oorzaak ligt voornamelijk in een herziening van de rekenrente en wachtgeld van een oud-wethouder.	-428.856	N
Programma Dienstverlening Als gevolg van de latere besluitvorming is de uitvoering van het project Dienstverlening later op gang gekomen. De uitgaven zullen met name in 2021 en 2022 worden gerealiseerd.	399.148	V
Huisvesting Extern De verschillen in begrote en werkelijke bedragen volgen uit de gehanteerde systematiek van werken met een constante begroting, van jaar tot jaar sterk wisselende uitgaven en een egalisatiereserve. De budgetonderschrijding wordt gestort in de Egalisatiereserve onderhoud onderwijs gebouwen en de Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.	210.314	V

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Onroerende Zaken Voor particuliere initiatieven zijn kosten gemaakt evenals voor de herontwikkeling van het BAVO-terrein en de aankoop van het Pesthuis, waar bijdragen van derden tegenover staan. Voor het project snippergroen zijn ook kosten gemaakt wat gecompenseerd is door nagenoeg evenveel opbrengsten.	-1.166.420	N
Overige verschillen < € 100.000	298.784	V
Totaal lasten	-887.826	N

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Programma Dienstverlening Als gevolg van de latere besluitvorming is de uitvoering van het project Dienstverlening later op gang gekomen. De uitgaven zullen met name in 2021 en 2022 worden gerealiseerd.	-110.000	N
Onroerende Zaken Voor particuliere initiatieven zijn opbrengsten gekomen en voor de herontwikkeling van het BAVO-terrein een exploitatiebijdrage van €998.000 ontvangen wat niet op de begroting was gebracht. Er is een Rif-bijdrage voor de herontwikkeling van het BAVO-terrein ontvangen, die wordt gestort in de Reserve Grondbedrijf. Voor het project snippergroen zijn ook kosten gemaakt wat gecompenseerd is door nagenoeg evenveel opbrengsten.	1.118.718	V
Overige verschillen < € 100.000	11.636	V
Totaal baten	1.020.354	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Het college heeft op 5 maart 2013 besloten om een reserve personeelskosten in te stellen en deze te vullen met de overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekeningen met als doel de fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het boven formatief plaatsen van personeel. Kosten van boven formatief geplaatst personeel kunnen in 2020 gevonden worden in het surplus op de personeelskosten, dat resulteert in een storting in de reserve personeelskosten van € 498.997,- in plaats van een begrote onttrekking ad. € 216.037,-.	-498.997	N
De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten gymnastieklokalen (opgenomen in het MJOP). Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve. In 2020 zijn er minder werkzaamheden geweest dan begroot, waardoor het restant ad. € 126.698,- wordt gestort in de reserve onderhoud gymnastieklokalen.	-126.698	N
De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten overige gebouwen (opgenomen in het MJOP). Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve. In 2020 zijn er minder werkzaamheden geweest dan begroot, waardoor het restant ad. € 167.707,- wordt gestort in de reserve onderhoud overige gebouwen.	-167.707	N
De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten interne gebouwen (opgenomen in het MJOP). Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve. In 2020 zijn er minder werkzaamheden geweest dan begroot, waardoor het restant ad. € 140.067,- wordt gestort in de reserve onderhoud interne gebouwen.	-140.067	N
In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is op basis van een risico analyse berekend dat de omvang van de reserve sociaal domein op 01-01-2020 kan worden bepaald op € 5.000.000,-. Dit betekent dat er op begrotingsbasis € 1.744.158,- afgeraamd kan worden uit de reserve sociaal domein en gestort kan worden in de algemene reserve. Op basis van de Jaarrekening 2020 blijkt dat de werkelijke onttrekking € 974.258,- moet zijn om op 01-01-2020 een saldo van € 5.000.000,- in de reserve sociaal domein te hebben. Het bedrag ad. € 974.258,- wordt gestort in de algemene reserve en dit is een verschil van € 769.900,- minder ten opzichte van het begroot bedrag ad. € 1.744.158,-.	769.900	V
Overige verschillen < € 100.000	-25.885	N
Totaal Toevoegingen	-137.684	N

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Voor de frictiekosten is er via resultaatbestemming 2019 € 479.451,- beschikbaar gesteld. In 2020 is onttrekking voor frictiekosten niet noodzakelijk geweest waardoor er nihil wordt onttrokken ten laste van de algemene reserve. Het bedrag wordt beschikbaar gehouden voor 2021.	-479.451	N
Er is € 500.000,- beschikbaar gesteld ten laste van de algemene reserve voor uitvoeringsbudget coronacrisis. De werkelijke uitgaven zijn € 145.460,- in 2020. In 2021 krijgt dit onderwerp inclusief resterend budget een vervolg.	-354.540	N
Voor programma Dienstverlening is er € 300.000,- beschikbaar gesteld ten laste van de algemene reserve. De werkelijke kosten in 2020 zijn € 22.012,-. Dit project loopt door in 2021.	-277.988	N
Als uitname uit de reserve ICT instandhouding voor kapitaallasten ICT is er € 812.732,- begroot. Op basis van de werkelijke cijfers (staat C Jaarrekening 2020) is de werkelijke uitname € 697.930,-.	-114.802	N
Het college heeft op 5 maart 2013 besloten om een reserve personeelskosten in te stellen en deze te vullen met de overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekeningen met als doel de fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het boven formatief plaatsen van personeel. Kosten van boven formatief geplaatst personeel kunnen in 2020 gevonden worden in het surplus op de personeelskosten, dat resulteert in een storting in de reserve personeelskosten van € 498.997,- in plaats van een begrote onttrekking ad. € 216.037,-.	-216.037	N
In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 is bepaald dat er op begrotingsbasis € 1.744.158,- afgeraamd kon worden. Op basis van een risico analyse is berekend dat de omvang van de reserve sociaal domein op 01-01-2020 kan worden bepaald op € 5.000.000,-. Op basis van de Jaarrekening 2020 blijkt dat de werkelijke onttrekking € 974.258,- moet zijn om op 01-01-2020 een saldo van € 5.000.000,- in de reserve sociaal domein te hebben.	-769.900	N
Voor de compensatiemaatregelen Corona 2020-2021 is er in de raadsvergadering van 16-12-20 € 2.087.424,- beschikbaar gesteld ten laste van de algemene reserve. € 1.000.000,- is ter ondersteuning van niet-commerciële organisaties die hiervoor geen of onvoldoende beroep kunnen doen op bestaande steunmaatregelen, € 250.000,- is ter ondersteuning om commerciële partijen die in de problemen komen door de coronacrisis te ondersteunen en € 837.424,- voor compensatie van de huren van maatschappelijke basisvoorzieningen op gebied van sport, welzijn en cultuur voor de periode 1 maart tot 1 januari 2021 .De werkelijke uitgaven in 2020 zijn € 91.868,- voor huurcompensatie sportaccommodaties (1 juni 2020 t/m 01 oktober 2020) en € 180.887,- voor huurcompensatie welzijnsinstellingen. Het restantbedrag ad. € 1.814.669,- wordt doorgezet naar 2021.	-1.814.669	N
Overige verschillen < € 100.000	-63.971	N
Totaal Onttrekkingen	-4.091.358	N

Programma 2: Veiligheid

2. Veiligheid *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	4.786.627	4.715.355	4.559.880	155.475	V
Baten	390.376	339.426	352.295	12.869	V
Saldo Programma	-4.396.251	-4.375.929	-4.207.585	168.344	V
Storting in reserves	37.000	37.000	37.000	0	N
Onttrekking aan reserves	30.518	30.518	14.922	-15.596	N
Resultaat	**-4.402.733**	**-4.382.411**	**-4.229.663**	**152.748**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Strandveiligheid De voorgenomen afronding van de nieuwbouw van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB) /Zeilvereniging Noordwijk (ZVN) in 2020 heeft niet plaatsgevonden. Dit zal in 2021 gebeuren. Met het afschrijven van investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.	95.237	V
Overige verschillen < € 100.000	60.238	V
Totaal lasten	155.475	V

Programma 3: Verkeer en Parkeren

3. Verkeer en Parkeren *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	7.758.411	7.904.911	7.869.080	35.831	V
Baten	155.991	1.009.967	909.420	-100.547	N
Saldo Programma	-7.602.420	-6.894.944	-6.959.660	-64.716	N
Storting in reserves	58.116	807.092	807.091	1	V
Onttrekking aan reserves	25.000	25.000	65.838	40.838	V
Resultaat	**-7.635.536**	**-7.677.036**	**-7.700.913**	**-23.877**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Verhardingen Een aantal investeringen, waaronder Parallel Boulevard (klinkers), boerenburg Fase 5 en vervanging diverse wegen asfalt waren voorzien als afgedaan in 2020. Afronding heeft echter nog niet plaatsgevonden in 2020. Met het afschrijven van investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt. Dit betekent dat er in 2020 minder werkelijke afschijvingskosten zijn ten opzichte van begroot.	166.641	V
Straatreiniging en Gladheidbestrijding De dienstverlening van Meerlanden voor straatreiniging is extra ingezet omdat het eigen personeel van de buitendienst van de gemeente corona gerelateerde werkzaamheden moest uitvoeren en daardoor niet aan de eigen werkzaamheden toekwam. Dit betrof o.a. het verplaatsen van de tekstkarren door eigen personeel, fysiek afsluiten van wegen, volop werkzaamheden in het weekend, het plaatsen van borden, lagen van prullenbakken, schoonhouden van brengparkjes in december (in verband met het vuurwerk). Ook zijn er extra rondes door Meerlanden gedaan om de afvalbrengparkjes op te schonen omdat door thuiswerken meer afval werd aangeboden waardoor de ondergrondse containers eerder vol zaten. Dit bracht een verschuiving van het werk met zich mee van werk door eigen personeel naar extra inzet van Meerlanden. Die verschuiving in de werkverdeling was noodzakelijk omdat eigen personeel bekendheid, kwaliteit en snelheid heeft om adequaat in te kunnen spelen op de bijzondere omstandigheden van het afgelopen jaar. Uiteindelijk zijn daardoor extra kosten gemaakt.	-178.916	N
Overige verschillen < € 100.000	48.106	V
Totaal lasten	35.831	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Verhardingen Bij de Voor- én Najaarsnota 2020 zijn er extra opbrengsten voor leges van kabels en leidingen bijgeraamd, maar voor een deel stonden die opbrengsten binnen het product elders ook al geraamd. Per abuis dus een te hoge opbrengst begroot. Wel is het zo dat er door te investeren in meer toezicht ten opzichte van de oorspronkelijke begroting méér opbrengsten zijn behaald.	-101.090	N
Overige verschillen < € 100.000	543	V
Totaal baten	-100.547	N

Programma 4: Economie

4. Economie *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	3.311.577	6.235.084	3.649.377	2.585.707	V
Baten	821.253	1.059.209	1.239.649	180.440	V
Saldo Programma	-2.490.324	-5.175.875	-2.409.728	2.766.147	V
Storting in reserves	0	0	34.432	-34.432	N
Onttrekking aan reserves	693.215	3.297.510	839.586	-2.457.924	N
Resultaat	**-1.797.109**	**-1.878.365**	**-1.604.574**	**273.791**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Economische Zaken In 2020 is de focus primair gelegd op het ontwikkelen van een Space Campusvisie en een Uitvoeringsprogramma. Op 21 november 2020 heeft de raad de visie en het uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2021 zal de focus worden gelegd op de uitvoering. De werkelijk gemaakt kosten ad. € 152.609,- voor Space Campus in 2020 hebben betrekking op het gebiedsprogramma. Het restant van € 573.073,- en € 1.247.391,-, samen in totaal € 1.820.464,- zal doorgeschoven worden naar 2021. Op 27-10-2020 is er € 325.000,- beschikbaar gesteld voor de verdere uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout. Dit project loopt door in 2021, vandaar dat wordt voorgesteld om het restantbedrag ad. € 230.680,- door te schuiven naar 2021. In 2020 zijn geen uitgaven gedaan vanuit het Noordwijks Innovatiefonds (begroot €100.000). Dit fonds was gekoppeld aan het Ondernemersfonds. Het Ondernemersfonds bestaat niet meer sinds 1 januari 2020. Met de inrichting van de Bedrijven investeringszones (BIZ) en uitwerking van de retail-/horecavisie wordt deze structuur in 2021 opnieuw bezien. Er zijn geen uitgaven gedaan voor de winkelleegstand en verbetering winkelgebieden in 2020 (begroot €100.000). Dit onderwerp wordt opgepakt vanuit de retail- /horecavisie die in 2021 vastgesteld wordt.	2.458.969	V
Toerisme Door de corona crisis zijn niet alle evenementensubsidies aangevraagd. Eind 2020 heeft de gemeenteraad besloten om het themajaar een jaar te verlengen. Het budget dat over is uit 2020 wordt in 2021 ingezet voor subsidieaanvragen met het thema 'Vrijheid'. Er is € 190.590,- beschikbaar gesteld uit de algemene reserve. Er is € 110.867,- uitgegeven.	149.329	V
Overige verschillen < € 100.000	-22.591	N
Totaal lasten	2.585.707	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Economische Zaken De inkomsten betreffen € 94.000 achterstallige betaling voor 2018 en 2019 en 4x een kwartaalbedrag van € 14.000 voor 2020 betreffende A0-Signs borden.	148.932	V
Overige verschillen < € 100.000	31.508	V
Totaal baten	180.440	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
In de primaire begroting is er € 45.000,- tijdelijke initiatievenmakelaar, € 40.000,- kernenbeleid en € 100.000,- voor het innovatiefonds beschikbaar gesteld ten laste van de algemene reserve. Werkelijk is er nihil uitgegeven. Tijdelijke initiatievenmakelaar Een gedeelte van 2020 is deze functie ingevuld door een interne medewerker vanuit de vaste vacaturegelden. Na de zomer is deze medewerker uit dienst gegaan en (nog) niet vervangen. Daardoor is nog geen gebruik gemaakt van dit budget. Kernenbeleid Mede door de coronacrisis zijn er geen kernenavonden belegd in 2020. De betrokken strategisch partner heeft dit onderwerp na de zomer overgedragen aan de afdeling waar het als onderdeel van participatiebeleid wordt meegenomen in 2021. Innovatiefonds In 2020 zijn geen uitgaven gedaan vanuit het Noordwijks Innovatiefonds. Dit fonds was gekoppeld aan het Ondernemersfonds. Het Ondernemersfonds bestaat niet meer sinds 1 januari 2020. Met de inrichting van de Bedrijven investeringszones (BIZ) en uitwerking van de retail-/horecavisie wordt deze structuur in 2021 opnieuw bezien.	-185.000	N
Er zijn geen uitgaven gedaan voor de winkelleegstand en verbetering winkelgebieden in 2020. Dit onderwerp wordt opgepakt vanuit de retail-/horecavisie die in 2021 vastgesteld wordt.	-100.000	N
Eind 2020 heeft de gemeenteraad besloten om het themajaar een jaar te verlengen. Het budget dat over is uit 2020 (niet volledig aangevraagd door de coronacrisis) wordt in 2021 ingezet voor subsidieaanvragen met het thema 'Vrijheid'. Er is € 190.590,- beschikbaar gesteld uit de algemene reserve. Er is € 110.867,- uitgegeven.	-79.723	N
Op 27-10-2020 is er € 325.000,- beschikbaar gesteld voor de verdere uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout ten laste van de algemene reserve. De werkelijk gemaakte kosten in 2020 zijn € 94.320,-. Dit project loopt door in 2021, vandaar dat wordt voorgesteld om het restantbedrag ad. € 230.680,- door te schuiven naar 2021.	-230.680	N

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Voor de Space Campus is er in totaal € 1.973.073,- beschikbaar gesteld (€ 573.073,- voor subsidie en € 1.400.000,- voor gebiedsontwikkeling) ten laste van de reserve ontwikkeling Space Campus. In 2020 is de focus primair gelegd op het ontwikkelen van een Space Campusvisie en een Uitvoeringsprogramma. Op 21 november 2020 heeft de raad de visie en het uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2021 zal de focus worden gelegd op de uitvoering De werkelijk gemaakt kosten ad. € 152.609,- voor Space Campus in 2020 hebben betrekking op het gebiedsprogramma. Het restant van € 573.073,- en € 1.247.391,-, samen in totaal € 1.820.464,- zal doorgeschoven worden naar 2021.	-1.820.464	N
Overige verschillen < € 100.000	-42.057	N
Totaal Onttrekkingen	-2.457.924	N

Programma 5: Onderwijs

5. Onderwijs *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	4.195.607	4.480.899	4.434.319	46.580	V
Baten	440.586	685.654	716.061	30.407	V
Saldo Programma	-3.755.021	-3.795.245	-3.718.258	76.987	V
Storting in reserves	506.649	506.649	493.208	13.441	V
Onttrekking aan reserves	310.672	310.672	310.672	0	N
Resultaat	**-3.950.998**	**-3.991.222**	**-3.900.794**	**90.428**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar zijn er geen verschillen toe te lichten groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming.

Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

6. Sport, cultuur en recreatie *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	7.284.014	7.595.524	6.942.269	653.255	V
Baten	1.324.577	1.329.720	1.400.067	70.347	V
Saldo Programma	-5.959.437	-6.265.804	-5.542.202	723.602	V
Storting in reserves	342.360	360.228	330.228	30.000	V
Onttrekking aan reserves	1.811.337	1.822.348	1.135.138	-687.210	N
Resultaat	**-4.490.460**	**-4.803.684**	**-4.737.292**	**66.392**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Sport Een aantal investeringen, waaronder de Kust Surfvereniging hebben nog niet plaatsgevonden. Daarnaast is het voorbereidingskrediet investering Boekhorst lager uitgevallen. Hier tegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve kapitaallasten nieuwe investeringen. Tevens zijn een aantal kapitaallasten behorende bij het product groen binnen het product 116 Sport geboekt waarvan de werkelijke kapitaallasten binnen het product 266 Groenvoorzieningen zijn geboekt. Het budget Sportbeleid is niet volledig besteed, o.a. door een in de Voorjaarsnota toegevoegd budget van € 23.000,- voor het project "In veilige handen" dat als gevolg van corona niet is uitgevoerd. Daarnaast is er een verrekening geweest van het te vorderen btw-bedrag in het kader van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Deze regeling dient ter compensatie van de btw op de uitgaven van sport.	311.053	V
Kunst en Cultuur Voor de uitvoering van cultuurbeleid is bij de Najaarsnota € 241.606,- bijgeraamd ter compensatie van effecten van corona op cultuurbeleid. Echter worden de kosten die betrekking hierop hebben verwacht in 2021. Bij het raadsbesluit van de Jaarrekening 2020 zal daarom worden voorgesteld om via resultaatbestemming het restantbudget van € 241.606,- weer beschikbaar te stellen in 2021.	308.193	V
Overige verschillen < € 100.000	34.008	V
Totaal lasten	653.255	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er zijn kapitaallasten begroot als onttrekking van € 229.105,- voor SJC/poppodium ten laste van de reserve kapitaallasten JC/Poppodium. De werkelijke onttrekking is nihil, omdat de investering nog niet afgerond is.	-229.105	N
Er zijn kapitaallasten begroot als onttrekking van € 362.800,- voor sportpark Boekhorst ten laste van de reserve kapitaallasten activa NWH. De werkelijke onttrekking is nihil, omdat de investering nog niet afgerond is.	-362.800	N
Er zijn kapitaallasten begroot als onttrekking van € 212.000,- voor investering voorbereiding Boekhorst (herontwikkeling sportpark De Boekhorst) ten laste van de reserve kapitaallasten activa NWH. De werkelijke onttrekking van de kapitaallasten is € 153.695,- omdat het werkelijk benodigd investeringskrediet lager is uitgevallen dan het beschikbaar gestelde krediet.	-58.305	N
Overige verschillen < € 100.000	-37.000	N
Totaal Onttrekkingen	-687.210	N

Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

7. Sociaal Domein en Volksgezondheid *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	37.939.713	47.225.730	46.466.246	759.484	V
Baten	7.871.914	17.398.764	18.708.441	1.309.677	V
Saldo Programma	-30.067.799	-29.826.966	-27.757.806	2.069.160	V
Storting in reserves	0	0	646.989	-646.989	N
Onttrekking aan reserves	513.000	744.750	275.371	-469.379	N
Resultaat	**-29.554.799**	**-29.082.216**	**-28.129.424**	**952.792**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Algemene voorzieningen WMO Het extra budget als compensatie voor corona is minder besteed. Verder zijn er minder kosten van integratie statushouders en collectieve GGZ.	172.321	V
Maatwerkvoorzieningen WMO Door een andere aanpak van het project Integrale toegang zijn de te maken kosten voor 2020 aanzienlijk lager dan begroot. De uitvoering en de kosten zullen de komende jaren plaatsvinden. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve tegenover.	349.489	V
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies De kosten voor inkomensondersteuning (bijstand) zijn € 315.191 lager dan begroot, conform de jaarrekening van de ISD. Voor armoedebestrijding en bijzondere bijstand is €150.000 voordeel omdat er minder is besteed. Er zijn hogere uitgaven voor de Tozo geweest en het reserveren van terugbetalingen aan het Rijk van € 383.525. Het verschil tussen de hogere lasten en hogere baten wordt gestort in de reserve sociaal domein.	80.125	V
Overige verschillen < € 100.000	157.549	V
Totaal lasten	759.484	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies In het kader van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is er een bedrag van €1.051.134 meer ontvangen dan begroot.	1.062.301	V
Jeugdzorg Op uitvoeringskosten regionaal hebben we een budgetoverschrijding van € 155.265, maar daar staan inkomsten € 121.885 vanuit de regio tegenover.	121.885	V
Algemene voorzieningen WMO Er zijn hogere bijdragen derden vanuit de regio verkregen voor maatschappelijke zorg.	193.481	V
Overige verschillen < € 100.000	125.491	V
Totaal baten	1.309.677	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Op basis van de cijfers en de afrekening van de ISD is er een vrijval van de uitvoeringskosten Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ad. €646.989,- wat gestort wordt in de reserve sociaal domein.	-646.989	N
Overige verschillen < € 100.000	0	N
Totaal Toevoegingen	-646.989	N

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Voor het project Integrale toegang is er € 410.000,- beschikbaar gesteld ten laste van de reserve sociaal domein. Door een andere aanpak van het project Integrale toegang zijn de te maken kosten voor 2020 aanzienlijk lager dan begroot. De werkelijke kosten in 2020 zijn € 135.489,-. Dit project wordt voortgezet in 2021.	-274.511	N
Voor de onderwerpen mobiliteit kwetsbare groepen (€ 50.000,-), jobcoach (€ 50.000,-) en vrijwilligersvervoer (€ 70.000,-) is er in totaal € 170.000,- beschikbaar gesteld ten laste van de reserve sociaal domein waar geen werkelijke kosten tegenover staan. Het budget voor de jobcoach is begroot voor 2020 en 2021. Als gevolg van Corona is de start van de jobcoach uitgesteld tot april 2021. De coronacrisis heeft er ook voor gezorgd dat de diensten vrijwilligersvervoer en mobiliteit kwetsbare groepen niet geleverd konden worden.	-170.000	N
Overige verschillen < € 100.000	-24.868	N
Totaal Onttrekkingen	-469.379	N

Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

8. Duurzaamheid en Leefomgeving *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	16.584.296	20.192.664	20.133.470	59.194	V
Baten	13.963.856	16.534.932	15.912.191	-622.741	N
Saldo Programma	-2.620.440	-3.657.732	-4.221.278	-563.546	N
Storting in reserves	118.000	226.241	277.056	-50.815	N
Onttrekking aan reserves	492.251	1.419.824	569.528	-850.296	N
Resultaat	**-2.246.189**	**-2.464.149**	**-3.928.806**	**-1.464.657**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Beleid Milieu Door een aantal omstandigheden is sprake van een kostenstijging bij de Omgevingsdienst West Holland (ODWH). De raming van de begroting 2020 is gebaseerd op gegevens en urenraming van 2018. De gegevens met betrekking tot de voormalige gemeente Noordwijkerhout berustten op dat moment op aannames die achteraf niet reëel blijken te zijn geweest. De werkzaamheden zijn uitgevoerd overeenkomstig het werkplan 2020 ODWH. De opvallendste mutaties in dat werkplan ten opzichte van de begroting 2020 ODWH waren dat er gedurende het jaar meer uren werden geraamd voor bouwen (+ 11.000 uur) en voor duurzaamheid (+ 1.400 uur). Voor de berekening van het urenbeslag bouwtaken is in het Werkplan 2020 uitgegaan van landelijk gehanteerde kengetallen. Deze berekening aan de hand van kengetallen gaf een betere raming van de ureninzet die benodigd is voor de gegeven aantallen en werkzaamheden die op een wijze als bepaald in het VTH-plan moeten worden verricht. De extra uren voor duurzaamheid betreffen extra opdrachten (B(l)oeiende Bollenstreek en diverse extra opdrachten in kader van uitvoeringsprogramma duurzaamheidsmaatregelen. Ging de begroting 2020 uit van totale kosten € 3.737.183,-, het werkplan kwam neer op € 4.893.578,- . Uiteindelijk is gerealiseerd € 4.589.795,-. De realisatie van het werkplan zorgde voor een budgetoverschrijding ten opzichte van de begroting van ruim € 850.000,-. De structurele stijging van uren binnen de ODWH is meegenomen in de begroting 2021-2024 van de gemeente Noordwijk. Voor wat betreft de uitvoering van het werkprogramma: de realisatie van de programma's Milieu en Duurzaamheid is achtergebleven. Bij Milieu, omdat het toezicht een periode stil heeft gelegen als gevolg van de coronamaatregelen. De onderschrijding op het programma Duurzaamheid is het gevolg van de achtergebleven vraag bij de uitvoering van de verordeningen duurzaamheid en aanpassing van de afspraken inzake de coördinatie Bloeiende Bollenstreek. Bij de programma's Ruimtelijke Ordening, Bouwen en Randvoorwaardelijke taken ligt de realisatie hoger dan geraamd in het werkplan. Bij Ruimtelijke Ordening is dat het gevolg van het grote aantal adviesverzoeken. Bij Bouwen als gevolg van een grotere inzet op alle onderdelen, met uitzondering van Toezicht en Handhaving. Voor Randvoorwaardelijke taken is de overschrijding het gevolg van de inzet op het Verbeterprogramma Bouwen en de beantwoording van het grote aantal raadsvragen (relatiebeheer) en van de doorontwikkeling van het nieuwe zaaksysteem.	-954.493	N

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
In 2020 is er € 246.064,- beschikbaar voor de transitievisie warmte. Er zijn kosten gemaakt voor € 54.158,-. Dit komt omdat het een tweejarig traject was. De gemeente moet een warmtevisie hebben op 1 januari 2022.	191.906	V
In 2020 is er € 339.895,- beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsleningen. € 239.895,- is beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve (d.m.v. voorstellen in voorgaande jaren). In 2020 wordt er nihil onttrokken uit de algemene reserve. In 2020 is er door een raadsvoorstel Verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies Noordwijk 2020 (1-1-20 t/m 30-6-2021) voortgezet. Hiervoor is een bedrag beschikbaar gesteld van € 195.000,- uit de algemene reserve. De werkelijke uitgaven zijn € 70.428,-.	545.072	V
De uitvoering van het parelproject Tespelduyn is uitgesteld naar 2021. Als extra recreatieve plek in Noordwijkerhout wordt op golfterrein Tespelduyn een uitkijkpunt aangelegd. Het uitkijkpunt wordt gerealiseerd met subsidie van de provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en de gemeente Noordwijk. De eigen bijdrage is gedekt door een onttrekking aan de reserve. Vanwege het uitstel zijn er dit jaar nog geen kosten en bijdragen voor dit project.	200.000	V
Voor het parelproject landgoed Leeuwenhorst zijn er kosten gemaakt voor de reconstructie van de Gooweg. De kosten zijn in 2019 gemaakt en hadden in dat boekjaar ten laste van het investeringskrediet moeten komen. Het gaat onder meer om bebording, verplaatsing van de bushalte, verharding van de weg en straatmeubilair. Het investeringskrediet van €100.000 kan derhalve vrijvallen hetgeen een voordeel betekent voor de geraamde kapitaallasten in de meerjarenraming. Voor het project in de exploitatie betekent dit echter een nadeel.	-59.096	N
Riolering en Drainage In 2019 zijn er reconstructiewerken uitgesteld wat voor het daarop volgende begrotingsjaar tot minder kapitaallasten heeft geleid. Met het afschrijven van nieuwe investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt. Verder zijn er als gevolg van corona de reiniging en de inspectie pas in het laatste kwartaal uitgevoerd.	226.057	V
Groenvoorzieningen Op het onderhoud van het openbaar groen en bomen is een budgetoverschrijding die voor het grootste deel veroorzaakt is door het benodigde boomonderhoud en extra uitvoering van de dienstverlening voor groen uitbesteed aan Meerlanden. De bomen in alle kernen zijn op veiligheid geïnspecteerd en door achterstanden in het beheer volgde hieruit een groot aantal veiligheidsmaatregelen. Ook het in stand houden van het openbaar groen staat onder druk. Het afgelopen jaar zijn er onder andere door corona een veelvoud aantal meldingen in vergelijking met voorgaande jaren bij de gemeente binnengekomen. Het afhandelen van deze meldingen heeft extra kosten met zich meegebracht onder andere van Meerlanden, die voor Noordwijkerhout en de Zilk de meldingen afhandelt. Om de budgetoverschrijding te beperken is een deel van de reconstructie werkzaamheden voor groen uitgesteld naar het volgende jaar. Ook is de afgelopen jaren gebleken dat het budget voor groenonderhoud dat met de dienstverleningsovereenkomst door Meerlanden wordt uitgevoerd, structureel te laag is om de werkzaamheden adequaat uit te kunnen voeren. Uit voorgaande blijkt dat het in stand houden van het groenareaal voor de huidige budgetten onder spanning staat. In 2021 worden er scenario's aan de raad voorgelegd, hoe zij het groenareaal in stand willen houden met de daarvoor benodigde budgetten.	-229.979	N

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Afvalverwijdering en -verwerking De doorberekende kosten voor het kunststofregiemodel zijn komen te vervallen (zie de toelichting bij de baten) . De baten en lasten vallen hiermee afhankelijk van de ingezamelde afvalhoeveelheid plastic lager uit (baten-lasten budgetneutraal). De coronacrisis en het mooie weer zorgden voor grote drukte bij de milieustraat in Katwijk en Noordwijkerhout. De milieustraten kampten met een enorme toestroom van afval doordat iedereen thuis opruimt en in de tuin werkt. Bij de Najaarsnota is er reeds bijgeraamd maar achteraf blijkt dat de kosten nog lager zijn geworden dan eerder verwacht. In het eerste half jaar van 2020 is in vergelijking met dezelfde periode in 2019 beduidend meer afval ingezameld. Met name de hoeveelheden restafval/grof vuil. Daarom is er bijgeraamd. Deze stijging heeft zich niet doorgezet in de tweede helft van 2020. De geraamde storting in de voorziening afval van € 80.459 is niet nodig gebleken maar er was sprake van een vrijval van de voorziening (bate). Aan gemeenten wordt zwerfafvalvergoeding beschikbaar gesteld voor extra zwerfafvalactiviteiten, wat de gemeente ondersteunt bij het streven naar een zwerfafvalvrije gemeente. Tegenover de vergoeding staat een gelijk bedrag aan bestedingen. Dit is niet op de begroting gebracht waardoor er een afwijking is (baten-lasten budgetneutraal).	344.172	V
Overige verschillen < € 100.000	-204.444	N
Totaal lasten	59.194	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Beleid Milieu Inkomsten van leges is vraaggestuurd. Ten opzichte van 2019 is sprake van een lichte daling van het aantal vergunningaanvragen. De hoogte van de inkomsten leges wordt echter niet zozeer door het aantal aanvragen bepaald, als wel door de grootte van de bouwprojecten. Mogelijk dat de ontwikkeling van dit soort projecten trager is gaan verlopen als gevolg van de aangescherpte stikstofregelgeving. Ook het beschikbaar komen van grootschalige bouwlocaties speelt bij de ontwikkeling van grotere bouwprojecten een rol.	-112.013	N
De uitvoering van het parelproject Tespelduyn is uitgesteld naar 2021. Als extra recreatieve plek in Noordwijkerhout wordt op golfterrein Tespelduyn een uitkijkpunt aangelegd. Het uitkijkpunt wordt gerealiseerd met subsidie van de provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en de gemeente Noordwijk. De eigen bijdrage is gedekt door een onttrekking aan de reserve. Vanwege het uitstel zijn er dit jaar nog geen kosten en bijdragen voor dit project.	-150.000	N
Riolering en Drainage Vanwege de lagere kapitaallasten en exploitatielasten van riolering hoeft er ook minder uit de voorziening voor riolering vrij te vallen ten opzichte van geraamd.	-159.255	N

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Afvalverwijdering en -verwerking Er is een naverrekening van de vergoeding voor verpakkingsafval van voorgaande jaren geweest, wat heeft geleid tot extra opbrengsten van per saldo € 54.000 (voordeel). In 2020 is er een nieuwe systematiek ingevoerd voor de regie over de recyclingketen van huishoudelijk brongescheiden kunststofverpakkingsafval. Die nieuwe systematiek is vastgelegd in een landelijke regeling. Het nieuwe regiemodel houdt – kort gezegd – in dat de gemeente inzamelt en hiervoor een vergoeding ontvangt (bij aanlevering op een overslaglocatie) en het Afvalfonds Verpakkingen verantwoordelijk is voor de verdere overslag, sortering en vermarkting (de post collection). Voorheen ontving de gemeente een bedrag voor de hoeveelheid grondstof die daadwerkelijk te recyclen was. In de nieuwe regeling ontvangt de gemeente een lagere vergoeding, maar nu voor alle ingezamelde (in plaats van de gerecylde) grondstoffen. Dit betekent een lagere vergoeding van ca. €100.000 (nadeel). Daar staat tegenover dat de doorberekende kosten voor het kunststofregiemodel zijn komen te vervallen. De baten en lasten vallen hiermee afhankelijk van de ingezamelde afvalhoeveelheid plastic lager uit (baten-lasten budgetneutraal). Er zijn het afgelopen jaar minder kosten van afvalinzameling en -verwerking geweest. Daarom hoeft er ook minder uit de voorziening voor afval vrij te vallen ten opzichte van geraamd. Aan gemeenten wordt zwerfafvalvergoeding beschikbaar gesteld voor extra zwerfafvalactiviteiten, wat de gemeente ondersteunt bij het streven naar een zwerfafvalvrije gemeente. Tegenover de vergoeding staat een gelijk bedrag aan bestedingen. Dit is niet op de begroting gebracht waardoor er een afwijking is (baten-lasten budgetneutraal).	-245.494	N
Overige verschillen < € 100.000	44.022	V
Totaal baten	-622.741	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is in totaal 239.895,- beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsleningen vanuit de algemene reserve. De kosten hiertegenover zijn nihil.	-239.895	N
Voor transitievisie warmte is er via resultaatbestemming 2019 € 246.064,- beschikbaar gesteld maar de werkelijke kosten zijn € 54.158,- . De warmtevisie is een tweejarig traject. De gemeente moet een warmtevisie hebben op 1 januari 2022. Het restant ad. € 191.906,- zal via resultaatbestemming opgenomen worden in 2021 zodat er verdere uitvoering gegeven kan worden aan de transitievisie warmte.	-191.906	N
Er is € 140.914,- beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve voor de duurzaamheidsprogramma. In 2020 zijn er werkelijke kosten ad. € 42.691,- gemaakt in het kader van de duurzaamheidsprogramma.	-98.223	N
In 2020 is er middels een raadsvoorstel de verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies Noordwijk 2020 (1-1-20 t/m 30-6-2021) voortgezet. Hiervoor is een bedrag beschikbaar gesteld van € 195.000,- uit de algemene reserve. De werkelijke uitgaven zijn € 70.428,- in 2020. De voortgang van dit onderwerp loopt door in 2021.	-124.572	N
Met de papierinzameling bij verenigingen en scholen en de dagelijkse extra lediging van de ondergrondse papiercontainers is sinds begin 2020 een aanvang gemaakt. De kosten hiervoor bedragen € 30.200,- respectievelijk 26.000,- per jaar. De raad heeft hiervoor in december een structureel budget vanaf 2020 van € 56.200 per jaar ten laste van de algemene reserve ter beschikking gesteld. Daarnaast is er € 79.500,- beschikbaar gesteld voor een proef voor ondergronds inzamelen, eveneens ten laste van de algemene reserve. Beiden budgetten hoeven niet werkelijk onttrokken te worden uit de algemene reserve en kunnen opgevangen worden binnen de voorziening.	-56.200 -79.500	N N
Vanuit de reserve gebiedsprogramma bloeiende bollenstreek is er € 50.000,- geraamd voor de uitvoering van het parelproject Tespelduyn. Als extra recreatieve plek in Noordwijkerhout wordt op golfterrein Tespelduyn een uitkijkpunt aangelegd. Het uitkijkpunt wordt gerealiseerd met subsidie van de provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en de gemeente Noordwijk. De eigen bijdrage is gedekt door een onttrekking aan de reserve. Vanwege het uitstel zijn er dit jaar nog geen kosten en bijdragen voor dit project.	-50.000	N
Overige verschillen < € 100.000	-10.000	N
Totaal Onttrekkingen	-850.296	N

Programma 9: Wonen en Ruimte

9. Wonen en Ruimte *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	3.210.997	14.928.775	7.184.584	7.744.191	V
Baten	1.119.056	12.162.112	4.989.278	-7.172.834	N
Saldo Programma	-2.091.941	-2.766.663	-2.195.306	571.357	V
Storting in reserves	1.711.378	4.832.378	4.436.571	395.807	V
Onttrekking aan reserves	3.056.132	4.248.854	3.028.848	-1.220.006	N
Resultaat	**-747.187**	**-3.350.187**	**-3.603.029**	**-252.842**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
RO Beleid Medio 2020 werd bekend dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een jaar is uitgesteld, tot 1 januari 2022. De implementatie van de Omgevingswet is wel doorgezet maar op een lager pitje. In 2021 is de inzet nu hoog en zal ook de jaren daarna nog doorlopen. Voor het beschikbaar budget voor de omgevingswet is een onttrekking aan de algemene reserve geraamd, waarvan het resterende deel doorschuift naar 2021.	517.322	V
Volkshuisvesting Beleid De gemeenteraad heeft bij raadsbesluit van 24 november 2020 een totaalbedrag van €500.000 gereserveerd voor duurzaamheidsmaatregelen ten behoeve van woningcorporatie Antonius van Padua (AvdP) in 2020 en 2021. In 2020 is de bijdrage aan AvP nog niet uitgekeerd en daarom moet het bedrag van €250.000 meegenomen worden naar 2021. Het bedrag van €37.500 kan eveneens meegenomen worden naar 2021. Als uitvoering van een van de pijlers uit de Woonvisie: 'mogelijkheden voor prettig thuiswonen'. De woonvisie is in januari 2021 vastgesteld en dit bedrag zal in 2021 ingezet worden. Ten laste van de Bestemmingsreserve Sociale huurwoningen is een totaalbedrag van € 200.000 (raadsbesluit) gereserveerd voor de realisatie van extra sociale huurwoningen in het project Julianahofje. Het project is nog niet gerealiseerd en het bedrag dient daarom ook voor 2021 gereserveerd te blijven.	487.100	V
Grondbedrijf Het verschil tussen de (bijgestelde) raming en rekening van de winstneming Grondbedrijf is voor de baten en lasten per saldo nagenoeg nihil. In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo heeft een verschuiving in tijd geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen. Voor een verdere onderbouwing wordt verwezen naar de bijlage grondbedrijf.	6.804.419	V

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Daarnaast moesten er in 2020 mutaties plaatsvinden op het voorzienbare verlies van het Grondbedrijf. Het betreft enerzijds verminderingen van het voorzienbare verlies op 't Zilt (€ 415.000,-), Schippersvaartweg (€ 82.000,-) en Offem-Zuid (€ 42.000,-) die als bate staan (totaal €539.000) en een vermeerdering op het voorzienbaar verlies op Maarten Kruytstraat (-/- € 109.000,-) die als lasten staan. Hierdoor is een bedrag van €430.000,- vrijgevallen (voordeel) vanuit de voorziening voorzienbare verliezen Grondbedrijf. Dit betekent een voordeel voor het jaarrekeningresultaat. In totaal zal derhalve voor €430.000,- een voorstel worden gedaan voor overheveling van de algemene reserve naar de Reserve Grondbedrijf.	-109.000	N
Overige verschillen < € 100.000	44.351	V
Totaal lasten	7.744.191	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
RO Beleid De begrote bijdragen van derden bestaan uit doorberekende kosten RIF bestemmingsplan, vergoedingen van derden in verband met bestemmingsplanen bijdragen voor het aanvragen van planschadeprocedures. Er is € 11.912,- ontvangen in verband met vergoedingen voor bestemmingsplannen. In product 249 zijn er inkomsten RIF gelden Bavo terrein ad. € 97.000,- ontvangen die mogelijk horen bij deze begrote inkomsten. Vorig jaar is er € 216.000,- aan RIF Bavo terrein ontvangen waartegen een bedrag begroot was van € 97.000,-, een overschot van € 119.000,- waardoor er in 2020 minder is ontvangen ten opzichte van het begroot bedrag.	-242.047	N
Grondbedrijf Het verschil tussen de (bijgestelde) raming en rekening van de winstneming Grondbedrijf is voor de baten en lasten per saldo nagenoeg nihil. In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo heeft een verschuiving in tijd geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen. Voor een verdere onderbouwing wordt verwezen naar de bijlage grondbedrijf.	-6.804.389	N

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
In de primaire begroting 2020 is een tussentijdse winstneming voor 2020 van Space Business park (€ 240.000,-) en Duineveld (€ 510.000,-) begroot, die ook gelijk als storting in de reserve winst uit grondbedrijf geraamd is. De werkelijke tussentijdse winstneming voor 2020 bedraagt voor Space Business Park € 90.000,- en voor Duineveld nihil. Hiertegenover staat een werkelijke storting in de reserve Grondbedrijf van € 90.000,-. Dit heeft derhalve geen effect op het jaarrekeningresultaat, maar geeft wel een verschil van €660.000,- (nadeel) tussen de begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel). Daarnaast is er voor de grondexploitatie Johanna van Hoornstraat ook een positief resultaat geraamd in 2020 van € 84.378,- maar is dat resultaat nog niet genomen wat een nadelig verschil betekent tussen begroting en rekening. Verder was de grondexploitatie 's Gravendijck reeds afgesloten in 2018 en zijn toen de kosten voor de resterende activiteiten als nog te betalen opgenomen. Die kosten zijn nu €34.432,- lager uitgevallen (voordeel), welk bedrag gestort is in de Reserve Grondbedrijf (nadeel).	-709.946	N
Daarnaast moesten er in 2020 mutaties plaatsvinden op het voorzienbare verlies van het Grondbedrijf. Het betreft enerzijds verminderingen van het voorzienbare verlies op 't Zilt (€ 415.000,-), Schippersvaartweg (€ 82.000,-) en Offem-Zuid (€ 42.000,-) die als bate staan (totaal €539.000) en een vermeerdering op het voorzienbaar verlies op Maarten Kruytstraat (-/- € 109.000,-) die als lasten staan. Hierdoor is een bedrag van €430.000,- vrijgevallen (voordeel) vanuit de voorziening voorzienbare verliezen Grondbedrijf. Dit betekent een voordeel voor het jaarrekeningresultaat. In totaal zal derhalve voor €430.000,- een voorstel worden gedaan voor overheveling van de algemene reserve naar de Reserve Grondbedrijf.	539.000	V
Overige verschillen < € 100.000	44.548	V
Totaal baten	-7.172.834	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
In de primaire begroting 2020 is een tussentijdse winstneming voor 2020 van Space Business park (€ 240.000,-) en Duineveld (€ 510.000,-) begroot, die ook gelijk als storting in de reserve winst uit grondbedrijf geraamd is. De werkelijke tussentijdse winstneming voor 2020 bedraagt voor Space Business Park € 90.000,- en voor Duineveld nihil. Hiertegenover staat een werkelijke storting in de reserve Grondbedrijf van € 90.000,-. Dit heeft derhalve geen effect op het jaarrekeningresultaat, maar geeft wel een verschil van €660.000,- tussen de begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel). Daarnaast is er voor de grondexploitatie Johanna van Hoornstraat ook een positief resultaat geraamd in 2020 van € 84.378,- maar is dat resultaat nog niet genomen wat een verschil betekent tussen begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel).	744.378	V
Op begrotingsbasis is er € 168.000,- opgenomen als storting in de reserve winst op grondbedrijf voor de anterieure overeenkomst Bavo-terrein RIF. Voor 2020 is de werkelijk storting € 97.000,-. Vorig jaar is er werkelijk € 216.000,- ontvangen aan Bavo-terrein terwijl er € 96.000,- begroot was.	-71.000	N

Omschrijving *bedragen in €*	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Vennootschapsbelasting Voor de Vennootschapsbelasting is op begrotingsbasis rekening gehouden met een onttrekking van € 221.000,-. De mutatie van de vennootschapsbelasting komt voor 2020 uit op te vorderen €419.571,-. Dit is ook werkelijk gestort wat een verschil met de begroting geeft.	-419.571	N
Overige verschillen < € 100.000	142.000	V
Totaal Toevoegingen	395.807	V

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Omgevingswet Medio 2020 werd bekend dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een jaar is uitgesteld, tot 1 januari 2022. De implementatie van de Omgevingswet is wel doorgezet maar op een lager pitje. In 2021 is de inzet nu hoog en zal ook de jaren daarna nog doorlopen. In 2020 is er een totaal budget beschikbaar gesteld van € 553.809,- voor de omgevingswet, De werkelijke kosten zijn € 105.912,-. Het resterende deel ad. € 447.897,- schuift door naar 2021.	-447.897	N
Volkshuisvesting- overige uitgaven Het beschikbaar bedrag ad. € 240.300,- bestaat uit onder andere uit € 175.000,- (raadsbesluit 15-03-2018) en € 25.000,- (raadsbesluit 24-11-20) (beiden ten laste van de algemene reserve) voor de realisatie van extra sociale huurwoningen. Het fonds voor bijdrage ter bevordering van de bouw van sociale huurwoningen is het afgelopen jaar niet aangesproken. Voorgesteld wordt om beide bedragen over te hevelen naar 2021.	-240.300	N
Volkshuisvesting- uitbestede werkzaamheden Het beschikbaar bedrag ad. € 287.500,- bestaat uit € 250.000,- (vanuit begroting en raadsbesluit 24-11-20) als bijdrage aan woningcorporatie Antonius van Padua en € 37.500,- (begroting 2019) voor uitvoering vermindering scheefheid (woonagenda). Beide bedragen zijn ten laste van de algemene reserve. In 2020 is de bijdrage aan AvP nog niet uitgekeerd en daarom moet het bedrag van € 250.000 meegenomen worden naar 2021. Het bedrag van €37.500,- kan eveneens meegenomen worden naar 2021. Als uitvoering van een van de pijlers uit de Woonvisie: 'mogelijkheden voor prettig thuiswonen'. De woonvisie is in januari 2021 vastgesteld en dit bedrag zal in 2021 ingezet worden. Voorgesteld wordt om beide bedragen over te hevelen naar 2021.	-287.500	N
Vennootschapsbelasting Voor de Vennootschapsbelasting is op begrotingsbasis rekening gehouden met een onttrekking van € 221.000,-. De mutatie van de vennootschapsbelasting komt voor 2020 uit op te vorderen €419.571,-. Dit is ook werkelijk gestort wat een verschil met de begroting geeft.	-221.000	N
Overige verschillen < € 100.000	-23.309	N
Totaal Onttrekkingen	-1.220.006	N

Overzicht van gerealiseerde Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Baten					
Parkeergelden	2.732.284	3.332.284	3.592.942	260.658	V
Naheffingsaanslagen	362.600	232.600	288.824	56.224	V
Parkeervergunningen en ontheffingen	242.200	242.200	237.049	-5.151	N
Dividend	781.600	781.600	851.645	70.045	V
OZB gebruikers	1.237.015	1.237.015	1.280.105	43.090	V
OZB woning eigenaar	7.156.335	7.336.335	7.312.422	-23.913	N
OZB niet-woning eigenaar	1.961.256	1.961.256	1.996.052	34.796	V
Hondenbelasting	320.067	270.067	264.015	-6.052	N
Forensenbelasting	1.145.587	1.275.587	1.259.575	-16.012	N
Toeristenbelasting	2.579.747	1.533.747	2.186.553	652.806	V
Kosten aanmaningen en dwangbevelen	0	0	35.412	35.412	V
Precariorechten	4.704.640	4.778.803	4.808.418	29.615	V
BIZ	0	156.100	159.975	3.875	V
Algemene uitkering	55.359.958	58.085.088	58.402.102	317.014	V
Overige dekkingsmiddelen	0	0	4.821	4.821	V
	78.583.289	**81.222.682**	**82.679.909**	**1.457.227**	**V**
Lasten					
Onvoorzien	180.000	25.245	0	25.245	V
	180.000	**25.245**	**0**	**25.245**	**V**
Saldo Programma	78.403.289	81.197.437	82.679.909	1.482.472	V
Storting in reserves	0	0	0	0	N
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	N
	0	0	0	0	N
Resultaat	**78.403.289**	**81.197.437**	**82.679.909**	**1.482.472**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000 ten opzichte van de bijgestelde raming voor de Algemene dekkingsmiddelen als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
Parkeergelden Bij het begin van de coronacrisis was de verwachting nog dat de parkeerinkomsten achter zouden blijven. Gedurende het jaar bleek dat Nederlanders massaal in eigen land naar het strand zijn gegaan en dat deze verwachte inkomstendaling op parkeren niet plaatsgevonden. Tijdens de Najaarsnota zijn de parkeerinkomsten zelfs nog met € 600.000,- verhoogd (mede veroorzaakt door de inkomsten Langevelderslag). De werkelijke opbrengst Parkeren komt uiteindelijk nog eens € 260.658,- hoger uit. De vergoeding van het Rijk van € 410.000,- voor gederfde inkomsten in verband met corona hebben we niet nodig gehad gelet op de hogere parkeerinkomsten in 2020. Wel zijn er extra handhavingskosten van € 180.000,- gemaakt in verband met corona. Een gedeelte van de vergoeding voor gederfde inkomsten is ingezet voor de extra handhavingstaken. Voor het restant van € 410.000 -/- € 180.000 =	311.731	V

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel
€ 230.000,- zal bij het raadsbesluit van de Jaarrekening 2020 worden voorgesteld om via resultaatbestemming weer beschikbaar te stellen in 2021 voor coronagerelateerde maatregelen.		
Toeristenbelasting In de Voorjaarsnota (€ 210.000,-) en de Najaarsnota (€ 836.000,-) zijn de inkomsten toeristenbelasting verlaagd omdat de verwachting was dat het aantal overnachtingen in Noordwijk door de coronacrisis achter zouden blijven. Ten opzichte van de oorspronkelijk geraamde inkomsten toeristenbelasting is dit ook het geval. Uiteindelijk is de bijstelling in de Voor- en Najaarsnota te hoog gebleken, waardoor er een positief effect ontstaat in de jaarrekening van circa € 600.000,-.	652.806	V
Precariorechten In 2020 is een vergoeding ontvangen van het Rijk van € 50.787 als compensatie van het niet heffen van precario op terrassen in verband met het coronavirus. Op basis van de verordening was het niet mogelijk om de precario op terrassen niet op te leggen. Er is daarom voor gekozen om de precario voor terrassen 2021 niet op te leggen. Door de compensatie ontstaan in 2020 derhalve nu een meeropbrengst van € 29.975,-.	29.615	V
Algemene uitkering Er zijn extra inkomsten met betrekking tot voorgaande jaren voor een bedrag van € 78.070,- over 2018 en € 36.505,- over 2019. De meicirculaire bracht eveneens een positieve bate met zich mee voor een bedrag van € 180.373,-. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties in de Algemene Uitkering.	317.014	V
Overige verschillen < € 100.000	146.061	V
Totaal baten	1.457.227	V

Onvoorzien

Voor incidentele onvoorziene lasten is een bedrag opgenomen van € 130.000.
Voor onvoorziene structurele lasten is een bedrag van € 50.000 begroot.

Het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien was in het verslagjaar:

Aanwending onvoorzien incidenteel (bedragen x €)	**Wijziging**	**Bedrag**
Taxatie verhuurprijs paviljoens	Voorjaarsnota	19.000
Kleine initiatieven coronoacrisis	Voorjaarsnota	50.000
Verduurzaming gedenkbomen in 4 dorpen	Voorjaarsnota	32.460
Taxatierapport herziezning huurprijs strand	Najaarsnota	4.775
Sfeerverlichting Kloosterplein	Najaarsnota	3.000
		109.235
Geraamd voor onvoorzien incidenteel		**130.000**
Saldo niet gebruikt		**20.765**

Aanwending onvoorzien structureel (bedragen x €)	**Wijziging**	**Bedrag**
Bijdrage aan Greenport Duin en Bollenstreek	RB 15 okt '19	6.000
Programma Dienstverlening	RV 23 jun '20	38.020
Gebruik app HogeNood.nl	Najaarsnota	1.500
		45.520
Geraamd voor onvoorzien structureel		**50.000**
Saldo niet gebruikt		**4.480**

Gerealiseerde kosten van overhead

Overhead *(bedragen in €)*	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Inkoop	314.900	314.900	308.625	6.275	V
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	1.432.800	4.359.575	1.627.079	2.732.496	V
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunic	182.165	182.165	150.518	31.647	V
Huisvesting	1.386.643	1.246.111	1.083.475	162.636	V
Automatisering en informatisering	2.907.541	2.725.561	2.440.267	285.294	V
Facilitaire zaken / DIV	163.400	119.400	119.500	-100	N
Financiën	88.572	152.189	228.688	-76.499	N
Personeelszaken	1.035.865	857.165	488.092	369.073	V
Loonkosten van ondersteunende en sturende taken	8.568.344	8.345.265	8.185.959	159.306	V
Gerealiseerde kosten van de overhead	**16.080.230**	**18.302.331**	**14.632.204**	**3.670.127**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Automatisering en informatisering Er zijn een aantal contracten goedkoper uitgevallen. Door de gemeentelijke fusie zijn een aantal contracten samengevoegd wat een positief effect heeft gehad op de uitgaven. Budgetten opgenomen voor contracten onvoorzien zijn vanwege de fusie niet nodig geweest.	170.490	V
Er is een investeringsplan ICT instandhouding. Binnen dit plan kunnen jaarlijkse verschuivingen plaatsvinden. Dit resulteert voor 2020 in lagere kapitaallasten ad € 83.685,- en ad € 31.119,-. Tegenover deze lagere kapitaallasten staat ook een lagere onttrekking uit de reserve ICT instandhouding. Dit betreft een gesloten systeem.	114.804	V
Bestuurszaken en bestuursondersteuning - Frictiekosten In 2020 heeft de gemeente Noordwijk vanuit de algemene uitkering een bijdrage ad. € 934.891,- ontvangen voor frictiekosten in verband met de fusie in 2019. Daarnaast is het restant vanuit 2019 ad. € 479.451,- op de frictiekosten bij de jaarrekening 2019 weer beschikbaar gesteld in 2020. Per saldo was er voor 2020 € 1.414.342,- beschikbaar voor frictiekosten. Hiervan blijft in 2020 uiteindelijk een bedrag van € 533.808,- onbenut. Ten opzichte van de begrote uitgaven van de frictiekosten houden we met name over op de onderdelen Informatisering en Automatisering (€ 32.000,-), Dienstverlening (€ 110.000,-), Projectbureau (€ 47.000,-) en Onvoorzien (€ 277.000,-). Bij het raadsbesluit van de jaarrekening zal worden voorgesteld het restant bedrag ad. € 533.808,- in 2021 weer beschikbaar te stellen omdat deze geplande kosten nog doorlopen in 2021 en verder.	533.808	V

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel
- Corona verordening coronanoodfonds In december 2020 heeft de raad besloten om extra gelden beschikbaar te stellen voor ondernemers en verenigingen. Zo is een bedrag van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld binnen de verordening “Corona noodfonds Gemeente Noordwijk 2020-2021” ter ondersteuning van niet-commerciële organisaties die hiervoor geen of onvoldoende beroep kunnen doen op bestaande steunmaatregelen. Dit budgetten is in 2020 nog niet besteed en zal beschikbaar blijven voor 2021 (dekking uit de reserve).	1.000.000	V
- Corona steunmaatregelen commerciële organisaties Daarnaast is er € 250.000,- beschikbaar gesteld om commerciële partijen die in de problemen komen door de coronacrisis te ondersteunen. Dit budgetten is in 2020 nog niet besteed en zal beschikbaar blijven voor 2021 (dekking uit de reserve).	250.000	V
- Corona overige steunmaatregelen Daarnaast is een bedrag van € 889.975 vrijgemaakt uit eigen middelen voor compensatie van de huren van maatschappelijke basisvoorzieningen op gebied van sport, welzijn en cultuur voor de periode 1 maart tot 1 januari 2021, met een maximum van het bedrag van het onderbouwde exploitatietekort. Dit budget is nagenoeg geheel besteed. Verder zijn er financiële regelingen door het Rijk beschikbaar gesteld voor de sportsector (zwembaden en tegemoetkoming voor gederfde huurinkomsten van sportverenigingen) om de financiële gevolgen te verzachten.	563.330	V
- Uitvoeringsbudget coronacrisis Op 26 mei 2020 werd door de raad het eerste bedrag van € 500.000,- ter beschikking gesteld om een aantal maatregelen uit te kunnen voeren voor de ondersteuning van en het voorkomen van verdere schade aan de economie en de samenleving. Het restantbudget van € 354540 zal beschikbaar blijven voor 2021 (dekking uit de reserve).	354.540	V
- Budget kleine initiatieven In juni 2020 is nog eens € 60.000,- vrijgemaakt om te kunnen besteden aan kleinere initiatieven vanuit de bevolking. Door een groot aantal verenigingen en instellingen is gebruik gemaakt van deze extra ondersteuning.	42.700	V
Personeelszaken Vanwege corona zijn er geen activiteiten geweest zoals afscheidsrecepties en etentjes en zijn opleidingen niet doorgegaan of uitgesteld. Veel personeel succesvol geworven via de internetsite Werken in het Westen en sociale media. Hier zijn geen extra kosten aan verbonden. Medewerkers hebben via detachering 'inverdiend' wat tot een voordeel heeft geleid. Op personeel gerelateerde budgetten zoals werving en selectie, organisatieontwikkeling, WW-verplichtingen is minder uitgegeven.	369.073	V
Huisvesting Vanwege minder aanwezigheid van medewerkers door corona in beide gemeentehuizen is er minder slijtage aan kantoormachines. Er is geen gebruik gemaakt van het budget om personeel in te lenen. Onder andere het gereserveerde investeringskrediet voor variantenstudie centrale huisvesting is nog niet aangewend. Daarnaast is een aantal voorgenomen investeringen nog niet afgerond in 2020. Met het afschrijven van investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.	162.636	V
Overige verschillen < € 100.000	108.746	V
Totaal lasten	3.670.127	V

Impact Corona op gemeente Noordwijk

Op 15 maart 2020 heeft het kabinet de landelijk lockdown aangekondigd. We zijn nu meer dan een jaar verder en daar waar we in de zomer 2020 dachten dat we het virus weerstand konden bieden, bleek, na een tweede golf, zelfs een derde golf in de maak. De coronacrisis heeft een enorme impact op onze samenleving gehad. Niet alleen op het vlak van volksgezondheid maar ook op andere aspecten van het leven. De economie krijgt klappen, mensen verliezen hun baan, ondernemingen gaan failliet. Voor gemeenten heeft dit alles ook grote financiële gevolgen, onder andere gederfde toeristenbelasting en extra inzet handhaving. Voor de aanpak van de coronacrisis heeft de gemeente Noordwijk gekeken wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Op 26 mei 2020 werd door de raad het eerste bedrag van € 500.000,- ter beschikking gesteld om een aantal maatregelen uit te kunnen voeren voor de ondersteuning van en het voorkomen van verdere schade aan de economie en de samenleving. Denk hierbij onder andere aan de subsidie voor Noordwijk Marketing voor campagne Noordwijk 2020, mondkapjes jongeren en kwetsbare groepen en extra inzet BOA's winkelstraten. In juni 2020 is nog eens € 60.000,- vrijgemaakt om te kunnen besteden aan kleinere initiatieven vanuit de bevolking. Door een groot aantal verenigingen en instellingen is gebruik gemaakt van deze extra ondersteuning.

In december 2020 heeft de raad nogmaals besloten om extra gelden beschikbaar te stellen voor ondernemers en verenigingen. Zo is een bedrag van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld binnen de verordening "Corona noodfonds Gemeente Noordwijk 2020-2021" ter ondersteuning van niet-commerciële organisaties die hiervoor geen of onvoldoende beroep kunnen doen op bestaande steunmaatregelen. Daarnaast is een bedrag van € 889.975 vrijgemaakt uit eigen middelen voor compensatie van de huren van maatschappelijke basisvoorzieningen op gebied van sport, welzijn en cultuur voor de periode 1 maart tot 1 januari 2021, met een maximum van het bedrag van het onderbouwde exploitatietekort. Tevens is een bedrag van € 161.935 vrijgemaakt voor compensatie voor derving van huurinkomsten voor exploitanten van sportvoorzieningen, voor de periode van juni tot 1 januari 2021. Begin 2021 zijn de eerste aanvragen voor ondersteuning binnen gekomen en gehonoreerd.

Daarnaast is er € 250.000,- beschikbaar gesteld om commerciële partijen die in de problemen komen door de coronacrisis te ondersteunen. Dit bedrag is op 16 maart 2021 door de gemeenteraad opgehoogd naar € 1.000.000,-. Om de ondernemers te helpen in deze voor hen barre tijden is besloten om geen precariobelasting te heffen in 2021op terrassen en uitstallingen. Is de WOZ-waarde van horecabedrijven met 5 % verlaagd en winkels met 2 % verlaagd conform het advies van de VNG. Bovendien er is uitstel van betaling verleend voor OZB-niet woningen tot het einde van het jaar. En daar waar bedrijven in betalingsproblemen komen worden betalingsregelingen getroffen.

En we zijn er nog niet. De verwachting is dat verdere ondersteuning van verenigingen ook in 2021 nog nodig zal zijn Er wordt op dit moment onderzoek gedaan naar mogelijke verdergaande steunmaatregelen voor 2021.

Intern is de gemeenteraad door middel van een impactanalyse op de hoogte gehouden van de effecten van de coronacrisis op de Noordwijkse samenleving en op de gemeente Noordwijk.

De gemeente Noordwijk is door het Rijk gecompenseerd voor o.a. extra toezicht- en handhavingskosten, borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur, extra kosten coronaproof verkiezingen (2021) en wegvallende inkomsten toeristenbelasting en parkeerbelasting. Deze middelen waren hard nodig om de extra kosten en wegvallende inkomsten te compenseren. Zo zijn de inkomsten toeristenbelasting achtergebleven bij de oorspronkelijk geraamde inkomsten en de compensatie van € 628.000,- vanuit het Rijk zorgt ervoor dat er geen tekort is ontstaan daarop. Voor de inkomsten parkeerbelasting is de compensatie van € 410.000,-vanuit het Rijk niet nodig gebleken voor wegvallende parkeerinkomsten, aangezien Nederlanders massaal in eigen land naar het strand zijn gegaan.

In de behandeling van de jaarstukken zal voorgesteld worden om nog niet aangewende gelden in 2020 voor corona-gerelateerde maatregelen voor 2021 beschikbaar te houden.

Totaaloverzicht compensatiemaatregelen gemeente Noordwijk:

Onderwerp	**Bedrag**	**Datum besluitvorming College/Raad**
Budget kleine initiatieven	€ 60.000,-	23-6-2020
Uitvoeringsbudget Corona	€ 500.000,-	26-5-2020
Verordening Corona noodfonds Noordwijk	€ 1.000.000,-	16-12-2020
Geen precario op terrassen, standplaatsen en uitstallingen 2021	€ 76.000,-	16-12-2020
Steunmaatregelen commerciële organisaties	€ 1.000.000,-	16-03-2021
Compensatie huur exploitanten sportvoorzieningen	€ 161.935,-	16-12-2020
Compensatie huur maatschappelijke basisvoorzieningen sport, welzijn en cultuur tot 1 januari 2021	€ 889.975,-	16-12-2020
Totaal	**€ 2.937.910,-**	

Bedrag voor heffing voor de vennootschapsbelasting

De wet Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen is per 1 januari 2016 in werking getreden. Deze wet houdt in dat overheden vennootschapsbelasting moeten betalen over de winsten die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald.

De gemeente Noordwijk heeft haar fiscale positie in kaart gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de overige activiteiten (o.a. afvalinzameling en verhuur onroerende zaken aan derden) en het Grondbedrijf.
Voor de overige activiteiten is over 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd.
Voor het Grondbedrijf is wel een vennootschapsbelasting berekend over de fiscale winsten.
De last van vennootschapsbelasting is verwerkt in het overzicht van baten en lasten.

3.1.5.2 Investeringsstaat

	Begroting	Werkelijk	Restant
Programma 1 2020	**2.737.500**	**2.606.412**	**131.088**
210046 Grondaankoop Herenweg 74	37.500	-	37.500
210048 Grond perceel Verloop (tijd park. terr)	2.450.000	2.451.598	-1.598
210050 IVA Perceel Verloop	250.000	154.814	95.186
Programma 2 2020	**2.301.000**	**1.652.563**	**648.437**
230139 Nieuwbouw NRB/ZVN	1.619.000	1.481.063	137.937
230218 Bouwindexatie NRB 2019	108.000	-	108.000
230219 Duurzaamheid en wetgeving NRB	400.000	-	400.000
260205 Camera's Grent	174.000	171.500	2.500
Programma 3 2020	**19.159.569**	**6.600.569**	**12.559.000**
240122 Gevelmaatregelen P.B.	1.015.000	-	1.015.000
240124 Openbare verlichting 2019	536.118	536.118	-
240153 Uvor 2017-2018	531.260	379.802	151.458
240156 Hogeweg	1.000.000	491.630	508.370
240159 Herinrichting Jeroensplein	247.500	226.526	20.974
240169 SP Boekhorst - verbindingsweg BAVO	-	-	-
438022 Overige uitgaven	-	1.030.353	-1.030.353
438035 Uitbestede werkzaamheden	-	1.630	-1.630
838001 Bijdrage van derden	-	-1.031.983	1.031.983
240171 Parallel Boulevard (klinkers)	664.000	54.733	609.267
240296 Tijdelijke aanleg parkeerrein Schoolstr.	273.125	20.093	253.032
245139 Reconstructie Duinweg	125.000	25.743	99.257
245172 Laadpalen electr.auto's	15.000	1.320	13.680
245173 Maatr.verkeer: fietspad Ruig.	146.705	3.089	143.616
245174 Puyckendam parkeerplaatsen	76.000	38.577	37.423
245177 Boekhorst, verv.bestrating	1.170.000	942.055	227.945
245179 Puyckendam, basketbalveld vern	40.000	4.605	35.395
245188 Vervanging div.wegen asfalt	1.299.000	1.028.903	270.097
245189 Vervanging div. wegen elementen	758.841	656.453	102.388
245203 Maatr.verkeer: fiets veilig	35.000	-	35.000
245204 Maatr.verkeer: rotonde Gooweg	15.000	-	15.000
245206 Vervanging div.wegen asfalt secondai	320.000	112.063	207.937
245207 Verharding Boerenburg fase 5	285.000	105.431	179.569
245209 Openb. verlicht. 2019 NWH	173.325	85.443	87.882
245210 Bestratingsmaterialen cfm.Uvor (2019)	285.000	157.784	127.216
245211 Vervanging diverse wegen asfalt	955.576	3.399	952.177
245212 Vervanging diverse wegen asfalt secundai	407.000	1.684	405.317
245213 Herenweg, fietsstroken	120.000	21.869	98.131
245214 Vervanging brug over de Schie	250.000	63.060	186.940
245215 Parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee	250.000	164.991	85.009
245217 Parallel Boulevard (3)	3.436.883	983.280	2.453.603
245219 Vervanging Zeeburg elementen 2020	200.000	19.725	180.275
245220 Bestratingsmaterialen cfm.Uvor (2020)	315.000	-	315.000
245221 Openbare verlichting 2020	452.155	124.684	327.471
245222 Rotonde Lijnbaanweg- Zeeweg	600.000	63.669	536.331
245223 Rotonde Gooweg- Schiestraat	750.000	71.842	678.158
245224 Openbare verlichting 2020 NWH	201.257	-	201.257
245225 Verv.div.wegen asfalt secundair NWH 2020	1.100.000	-	1.100.000
245226 Vervanging div. wegen elementen 2020 NWH	665.824	-	665.824
245227 Verlichting fietspad Gooweg en Leeweg	120.000	-	120.000
260155 Parkeerverwijssysteem	-	-	-
260217 Vervanging parkeerautomaten	325.000	211.998	113.002
Programma 4 2020	**275.000**	**109.171**	**165.829**
240157 Strandafrit 20	145.000	-	145.000
240158 Uitstraling winkelstraten en KWB	130.000	109.171	20.829
Programma 5 2020	**2.650.001**	**2.519.724**	**130.277**
230158 Huisvesting Wakersduin 2019	100.001	100.000	1

	Begroting	Werkelijk	Restant
230159 Huisvesting Schapendel 2019	50.000	-	50.000
230160 Huisvesting Duinpieper 2019	50.000	-	50.000
230162 Uitbreiding Teylingen college (nieuw)	2.450.000	2.419.724	30.276
Programma 6 2020	**31.386.971**	**16.776.407**	**14.610.564**
120010 Voorbereiding Boekhorst dekk.res.kap.in	1.060.000	768.475	291.525
230154 Verduurzaming dienstencent De Wieken	82.500	36.275	46.225
230157 SP De Boekhorst-gebouw	7.250.000	2.516.561	4.733.439
230163 Aankoop pesthuis (opstal)	10.750	-	10.750
240108 Huisvesting Poppodium/SJC	13.866.001	7.071.665	6.794.336
240117 Accommodatie Kustsurfvereniging	425.000	425.000	-
240168 SP De Boekhorst-verhard. en waterhuish.	1.382.720	1.129.622	253.098
240170 SP De Boekhorst-velden	6.750.000	4.349.718	2.400.282
245216 Toprenovatie veld 2 Nieuwe Zeeweg	450.000	464.681	-14.681
245218 Renovatie speelvoorzieningen 2020	95.000	14.410	80.590
260218 Schrobmachine sportpark Lageweg	15.000	-	15.000
Programma 8 2020	**12.227.090**	**2.565.129**	**9.661.961**
120011 Haarl.trekvaart onderz (vh. tlv alg.res.	40.000	9.190	30.810
240125 Boerenburg fase 5	1.400.000	1.118.313	281.687
240126 Regenwaterriool Hoofdstraat	600.000	199.566	400.434
240161 Groene Long (verhardingen)	45.000	45.000	0
240162 Groene Long (Heesters)	182.750	153.093	29.657
240163 Groene Long	97.250	35.728	61.522
240164 Grondwatermaatregel Drain P.B.	100.000	-	100.000
240172 Parallel Boulevard (riolering)	3.789.000	108.868	3.680.132
240287 Verlengde beeklaan (riolering)	1.000.000	403.383	596.617
240288 Verlengde beeklaan (groen)	400.000	87.871	312.129
240291 Verbetering riolering 2020	1.500.000	-	1.500.000
240292 Vervanging riolering 2020	1.300.000	-	1.300.000
240293 Vervanging riolering 2020 NWH	800.928	222.319	578.609
240294 Afvalcontainers 2020	369.850	-	369.850
245190 Aanschaf Kunstwerken	89.195	23.751	65.444
245191 Aanschaf Oeverinrichting	413.117	158.048	255.069
245205 Reconstructie Gooweg elementen	100.000	-	100.000
Overige 2020	**642.500**	**-**	**642.500**
250066 Veegvuilwagen	65.000	-	65.000
250069 Vervoermiddelen Openbare Werken 2020	535.000	-	535.000
250070 Groot en rijdend mat.Openb. Werk 2020	42.500	-	42.500
OVERHEAD 2020	**1.547.479**	**422.484**	**1.124.995**
230151 Variantenstudie centrale huisvesting	90.000	-	90.000
230166 Inrichting Duinpan herstelwzhd electra/c	37.199	3.406	33.793
230215 Huisv. gem. organisatie 2020	85.130	46.118	39.012
230216 Investeringen Facilitair 2020	175.000	-	175.000
230217 Vervanging stoelen	16.500	-	16.500
260206 Instandhouding AUT 2020 3jr	82.500	57.524	24.976
260208 Instandhouding AUT 2020 5jr	100.000	101.185	-1.185
260209 Instandhouding AUT 2020 15jr	50.000	-	50.000
260211 Instandhouding INF 2020 1-2jr	16.945	-	16.945
260212 Instandhouding INF 2020 3jr	-	-	-
260213 Instandhouding INF 2020 4jr	75.000	68.026	6.974
260214 Instandhouding INF 2020 5jr.	526.732	146.224	380.508
260215 Harmonisatie applicaties frictie 2020	292.473	-	292.473

3.1.5.3 Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

Incidentele Lasten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2020	Toelichting
Programma 1				
Kernenbeleid	40.000	40.000	0	PB - 2jaar
Pensioenen wethouders	0	0	418.433	Rek
VJN 2020: Fiscale vraagstukken	0	25.000	25.000	RBS-16
VJN 2020: Donorwet	0	7.633	0	RBS-16
VJN 2020: huur opslaglocatie wagens/materieel	0	25.000	33.725	RBS-16
Najaarsnota 2020; AU corona handhaving en toezicht	0	125.271	137.423	RBS-31
Herontwikkeling BAVO-terrein en aankoop Pesthuis	0	0	944.765	Rek
Programma 2				
Maken integraal veiligheidsplan	20.000	20.000	13.213	PB - 1jaar
VJN 2020: verhoging bijdrage dierenasiel	0	5.000	5.000	RBS-16
VJN 2020: aanleg drainage kinderboerderij	0	5.000	0	RBS-16
Programma 3				
Uitbreiden van fietsenstallingen bushaltes	25.000	25.000	21.050	PB - 1jaar
Egalisatie verhardingen (P260)	0	0	44.788	Rek
VJN 2020: Brandkranen	0	25.000	29.160	RBS-16
VJN 2020: Hekwerk De Zuid	0	29.000	45.334	RBS-16
VJN 2020: Voetgangersoversteekplaats Wantveld	0	42.500	12.460	RBS-16
VJN 2020: extra inhuur kabels/leidingen	0	50.000	32.666	RBS-16
Extra inzet handhaving en toezicht vanwege corona	0	0	178.916	Rek
Programma 4				
Uitv.reg.econ.agenda (Inc.) (restant vorig jaar) NWH	54.707	54.707	54.707	PB - 2jaar
Strandreiniging	99.000	99.000	99.000	PB - 2jaar
Innovatiefonds	100.000	100.000	0	PB - 1jaar
Digitale bereikbaarheid buitengebied	25.000	25.000	13.054	PB - 1jaar
Winkelleegstand en verbetering winkelgebieden	100.000	100.000	0	PB - 1jaar
Themajaar (restant 2019)	0	50.590	50.590	RBS-111
Centrumvisie- Autoluw (restant 2019)	0	29.448	8.937	RBS-111
Themajaar 2020	0	140.000	60.277	RBS-2
Bloemencorso	0	71.184	71.184	RBS-15
Verdere uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout	0	325.000	94.320	RBS-25
Centrumvisie- Autoluw (restant 2019)	0	15.000	5.400	RBS-111
Space Campus (restant 2019)	0	573.073	0	RBS-111
Basecamp	0	1.400.000	152.609	RBS-30
Tijdelijke initiatievenmakelaar	45.000	45.000	0	PB - 2jaar
Economische agenda Duin en Bollenstreek	212.920	212.920	212.920	PB
VJN 2020: taxatie verhuurprijs paviljoens	0	19.000	27.333	RBS-16/RBS-31
VJN 2020: inhuur marktmeester	0	25.000	32.240	RBS-16
Programma 5				
Onderwijsachterstandenbeleid	0	212.781	212.781	RBS-16
Programma 6				
Sterren voor Cultuur	83.000	83.000	83.000	PB - 1jaar
Sportbeleid	20.000	20.000	20.000	PB - 1jaar
Actualiseren sportaccommodatiebeleid	15.000	15.000	15.000	PB - 1jaar
Project JOGG	30.000	30.000	30.000	PB - 1jaar
Jongeren op gezond gewicht 2020-2023	0	11.011	11.011	RBS-8
VJN 2020: Sociale Veiligheid, Sportakkoord, Toekomst de Schelft	0	68.000	68.000	RBS-16
Najaarsnota 2020; lokale culturele voorzieningen (corona)	0	241.606	0	RBS-31
Programma 7				
Project integrale toegang	410.000	410.000	135.489	PB - 4jaar
Mobiliteit kwetsbare groepen	53.000	53.000	0	PB - 1jaar
Jobcoach	50.000	50.000	0	PB - 2jaar
Aanvullend budget Zorgpauze	0	50.000	50.000	RBS-3
Mensen hebben mensen nodig	0	91.750	74.882	RBS-4
Sociale kaart	0	20.000	15.000	RBS-17
Vrijwilligersvervoer	0	70.000	0	RBS-19
Subsidies 2020 MEE en Kwadraad	0	27.882	27.882	RBS-16
VJN 2020: Kansrijke Start	0	11.000	11.000	RBS-16
VJN 2020: subsidie clientenondersteuning	0	17.000	17.000	RBS-16
VJN 2020: subsidies 2020 MEE en Kwadraad	0	27.882	27.882	RBS-16
VJN 2020: effect corona Sociaal Domein	0	350.000	198.000	RBS-16
Taakstelling en realisatie nieuw beschut werk	0	47.500	47.500	RBS-9
Najaarsnota 2020; ISD-project Meedoen en statushouders	0	243.548	7.719	RBS-31
Najaarsnota 2020; TOZO-regeling	0	8.258.911	8.642.436	RBS-31
Najaarsnota 2020; ISD-project Meedoen en de TOZO-regeling	0	122.797	122.797	RBS-31
Najaarsnota 2020; ISD-inkomensondersteunende voorzieningen	0	-134.736	-204.384	RBS-31
Najaarsnota 2020; participatie (corona)	0	194.639	194.639	RBS-31
Najaarsnota 2020; TWO-Jeugd bijstelling raming	0	104.955	104.955	RBS-31
Najaarsnota 2020; ISD /PGB bijstelling raming	0	125.065	125.065	RBS-31
Najaarsnota 2020; inhaalzorg Jeugd (corona)	0	63.544	96.073	RBS-31
Najaarsnota 2020; individuele voorzieningen natura jeugd	0	-93.017	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; huishoudelijke verzorging	0	172.219	216.998	RBS-31
Najaarsnota 2020; maatwerkvoorzieningen in natura Wmo	0	-592.257	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; overige vervoersvoorzieningen	0	-172.628	-184.601	RBS-31

Incidentele Lasten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2020	Toelichting
Programma 8				
Kadernota Duurzaamheid 2020	30.000	30.000	30.000	PB - 1jaar
Kadernota Wabo/RO: handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied	177.498	177.498	177.498	PB
Bijdr.res groen tbv gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek	54.753	54.753	4.753	PB - 2jaar
Dierenwelzijn -startnotitie	10.000	10.000	0	PB - 1jaar
B(l)oeiende bollenstreek uitvoeringsprogramma bijdr. Reserve	20.000	20.000	20.000	PB - 1jaar
Achterstallig onderhoud groen	200.000	200.000	200.000	PB - 1jaar
Jaarstukken 2019- Rijksgeld voor transitievisie warmte	0	246.064	54.158	RBS-18
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)	0	49.617	0	RBS-111
Uitvoering duurzaamheidsprogramma (restant 2019)	0	110.914	12.691	RBS-111
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)	0	117.938	0	RBS-111
Duurzaamheidsleningen (restant 2019)	0	72.340	0	RBS-111
Verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies NW	0	195.000	70.428	RBS-7
Proef bovengrondse -containers en papierinzameling	0	56.200	0	RBS-27
Papierinzameling proef en extra legen	0	79.500	0	RBS-27
VJN 2020: Plaatsen gedenkbomen / Anne Frank bomen	0	32.460	30.760	RBS-16
VJN 2020: Nul-beurt kunstgras speelplaatsen	0	10.000	0	RBS-16
VJN 2020: extra onderhoud bomen	0	50.000	131.436	RBS-16
Groenvoorzieningen: extra veiligheidsmaatregelen bomen	0	0	229.979	Rek
Programma 9				
Omgevingswet	100.000	100.000	0	PB - 1jaar
Formatie omgevingswet/visie	83.000	83.000	83.000	PB - 2jaar
Regeling Verduurzaming sociale woningbouw (Padova)	250.000	250.000	0	PB - 2jaar
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000	0	PB - 1jaar
Groene erfafscheidingen Offem Zuid	20.000	20.000	20.000	PB - 1jaar
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	150.000	150.000	150.000	PB - 2jaar
Omgevingvisie	200.000	200.000	200.000	PB - 2jaar
Omgevingswet	200.000	200.000	0	PB - 2jaar
Omgevingswet (restant 2019)	0	73.197	0	RBS-111
Omgevingsvisie (restant 2019)	0	88.413	88.413	RBS-111
Uitvoering woonagenda vermindering scheefheid (restant 2019)	0	37.500	0	RBS-111
Omgevingswet (restant 2019)	0	180.612	105.912	RBS-111
Doorlichten bestemmingsplannen	0	70.000	70.000	RBS-6
Sociale huurwoningen Noordwijk	0	175.000	0	RBS-111
Sociale huurwoning	0	25.000	0	RBS-29
Parkeeronderzoek HoogTij	0	330.000	330.000	Rdb 2017/2018
Vuurtorenplein	0	125.000	95.689	RBS-13
RRE subsidie (Regeling Reductie Energie)	0	283.609	283.609	RBS-5
Overhead, VPB en Onvoorzien				
Fusiekosten Frictie	0	1.411.951	878.143	PB-4jaar
Fusiekosten Frictie (budgetoverheveling vrg.jaren)	0	479.451	0	PB-4jaar
Personeelskosten 2019-2022	216.037	216.037	0	PB
Programma Dienstverlening	0	300.000	22.012	RBS-20
Uitvoeringsbudget Coronacrisis	0	500.000	145.460	RBS-12
Compensatiemaatregelen Corona 2020-2021	0	2.087.424	272.755	RBS-33
VJN 2020: Budget kleine initiatieven in relatie tot coronacrisis	0	60.000	17.300	RBS-16
Vennootschapsbelasting	221.000	221.000	0	PB
Mutatie resultaatbestemming vorig boekjaar	0	3.547.926	3.547.926	
Mutaties in de reserve overboekingen	0	8.270.653	7.474.868	
Mutaties in de reserve	1.152.378	3.999.193	5.269.090	
Positief saldo Najaarsnota gestort in Algemene Reserve	0	3.308.664	3.308.664	RBS-31
Totaal Lasten	**4.471.293**	**42.219.692**	**36.315.172**	

Incidentele Baten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2020	
Programma 1				
Egalisatie Overige gebouwen (P186) gymnastieklokalen	0	0	126.698	REK
Najaarsnota 2020; Vrijval voorziening groot onderhoud diverse gem. gebouwen	0	864.710	864.710	RBS-31
Egalisatie Overige gebouwen (P186)	0	0	167.707	REK
Egalisatie Interne gebouwen (P185)	0	0	140.067	REK
Najaarsnota 2020; Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	1.107.020	1.107.020	RBS-31
Herontwikkeling BAVO-terrein en aankoop Pesthuis	0	0	1.083.527	Rek
Programma 3				
Najaarsnota 2020; Vrijval voorziening groot onderhoud wegen	0	748.976	748.975	RBS-31
VJN 2020: extra leges kabels/leidingen (+NJN)	0	105.000	105.380	RBS-16
Programma 4				
Minder lasten afsluiten 's Gravendijk en Losplaatskade	0	0	34.432	REK
VJN 2020: eindafrek. Parkeerter. Langevelderslag	0	237.956	237.956	RBS-16
Programma 5				
VJN 2020: Onderwijsachterstandenbeleid	0	286.231	286.231	RBS-16
Programma 6				
Najaarsnota 2020; Vrijval voorziening groot onderhoud diverse gem. gebouwen	0	17.868	17.868	RBS-31
Programma 7				
Minder uitvoeringskosten Intergemeentelijke Soc.Dienst (ISD)	0	0	646.989	REK
VJN 2020: Rijksvergoeding voor BUIG	0	714.140	714.140	RBS-16
Taakstelling en realisatie nieuw beschut werk	0	47.500	47.500	RBS-9
Najaarsnota 2020; BUIG-budget	0	301.317	301.317	RBS-31
Najaarsnota 2020; TOZO-regeling	0	8.258.911	9.310.045	RBS-31
Programma 8				
Najaarsnota 2020; Vrijval voorziening onderhoud watergangen	0	108.241	108.241	RBS-31
Egalisatie onderhoud watergangen	0	0	50.815	REK
Programma 9				
Anterieure overeenkomst Opduin	150.000	150.000	150.000	PB - 2jaar
RRE subsidie (Regeling Reductie Energie)	0	283.609	283.609	RBS-5
Anterieure overeenkomst BAVO-terrein RIF	168.000	168.000	97.000	PB
Tussentijdse winstneming Duineveld	510.000	510.000	0	PB - 2jaar
Tussentijdse winstneming Space Business Park	240.000	240.000	90.000	PB - 4jaar
Winstneming Joh. Van Hoornstraat	84.378	84.378	0	PB - 1jaar
Overhead, VPB en Onvoorzien				
Personeelskosten 2019-2022	0	0	498.997	PB
Najaarsnota 2020; parkeervoorzieningen (correctie VJN)	0	575.000	0	RBS-31
VJN 2020: effect corona parkeerinkomsten	0	-575.000	0	RBS-16
VJN 2020: effect corona naheffingsaanslagen parkeren	0	-130.000	0	RBS-16
VJN 2020: effect corona toeristenbelasting	0	-210.000	0	RBS-16
Najaarsnota 2020; effect corona toeristenbelasting	0	-418.000	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; toeristenbelasting (aframing)	0	-418.000	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; OZB woningen	0	180.000	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; parkeervoorzieningen (meeropbrengst)	0	600.000	600.000	RBS-31
Najaarsnota 2020; precariobelasting en markt- en evenementenleges (corona)	0	-45.837	0	RBS-31
Najaarsnota 2020; forensenbelasting (meeropbrengst)	0	65.000	65.000	RBS-31
Najaarsnota 2020; diverse bijstellingen raming (onderuitputting)		37.693	0	RBS-31
Vennootschapsbelasting	0	0	419.571	PB
Algemene uitkering				
VJN 2020: extra geld Donorwet	0	7.633	7.633	RBS-16
Najaarsnota 2020; AU aanpassing accres en vergoedingen taakmutaties	0	736.126	736.126	RBS-31
Najaarsnota 2020; Algemene uitkering compenatie voor coronacrisis	0	1.981.371	1.981.371	RBS-31
Mutatie resultaatbestemming vorig boekjaar	0	3.547.926	3.547.926	
Mutaties in de reserves overboekingen	0	8.270.653	7.474.868	
Mutaties in de reserves	3.318.915	11.565.141	3.489.200	
Totaal Baten	**4.471.293**	**40.003.563**	**35.540.919**	

Overzicht structureel evenwicht

Programma's	Lasten / Baten	I/S	Rekening	Begroting na wijz.
Totaal exploitatie programma's	Lasten	totaal	150.212.480	143.412.821
Totaal exploitatie programma's	Baten	totaal	154.968.179	136.495.487
Saldo Lasten en Baten programma's			**4.755.699**	**-6.917.334**
Toevoegingen en onttrekking reserves	Lasten	totaal	22.043.232	21.612.561
	Baten	totaal	18.820.566	28.571.497
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves			**-3.222.666**	**6.958.936**
Begrotingssaldo na bestemming			**1.533.033**	**41.602**
Incidentele Lasten en Baten	Lasten	I	36.315.172	42.219.692
	Baten	I	35.540.919	40.003.563
Saldo incidentele lasten en baten			**-774.253**	**-2.216.129**
Saldo structurele Lasten en Baten		**S**	**2.307.286**	**2.257.731**
Structureel evenwicht			**JA**	**JA**

De incidentele en structurele mutaties in de reserves zijn opgenomen in het overzicht bij het eigen vermogen in de toelichting op de balans.

3.1.5.4 WNT-verantwoording Gemeente Noordwijk

De wet van 15 november 2012, houdende regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector), bepaalt dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris in het financieel verslaggevingsdocument de onderstaande gegevens worden vermeld.

De WNT is van toepassing op Gemeente Noordwijk. Het voor Gemeente Noordwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,- . Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**C. Hof**	**M. Fabricotti**	**F.G. Mencke**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en eind functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/12 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1.0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.641,86	91.035,40	9.959,93
Beloningen betaalbaar op termijn	19.773,96	14.920,92	1.647,78
Subtotaal	*140.415,82*	*105.956,32*	*11.607,71*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000,--	201.000,--	17.024,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	140.415,82	105.956,32	11.607,71
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	**C.Hof**	**M. Fabricotti**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.484,00	84.185,00
Beloningen betaalbaar op termijn	19.294,00	13.824,00
Subtotaal	*131.778,00*	*98.009,00*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000,00	194.000,00
Bezoldiging	131.778,00	98.009,00

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	C. Hof
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij gemeente Noordwijk	121.693,71
Bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij <naam WNT-instelling>	18.722,11
Bezoldiging voor de werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen van <naam WNT-instelling>	N.v.t.
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t.
Subtotaal	140.415,82
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	201.000,--
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. /
Totale bezoldiging	140.415,82
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

Dit betreft de bijlage bij de jaarrekening waarin verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen wordt verstrekt op basis van indicatoren. Dat gebeurt met de SiSa-verantwoordingsinformatie (Single information, Single audit / eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole). De SiSa is ingebed in het reguliere jaarrekeningproces. De Sisa-bijlage wordt door de accountant gecontroleerd met de eindejaarscontrole.
De bijlage dient op 15 juli te zijn ingediend bij het CBS.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 283.609	Nee				

	Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*
1	Advies per brief aan alle grondgebonden koopwoningen over grote en kleine bespaarmaatregelen	€ 0	Ja	
2	Promotie en uitgifte voor vouchers a 70 euro voor aanschaf van kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 67.311	Ja	
3	Advies en tips aan bezoekers van informatieavonden over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 0	Ja	
4	Advies aan huis over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 0	Ja	
5	Faciliteren van installatiebedrijven in het aanbieden van waterzijdig inregelen van cv systemen	€ 0	Ja	
6	Uitvoering van grootschalige advies- en inkoopacties Winst uit je woning	€ 34.825	Ja	
7	Monitoren, bijsturen en leren	€ 0	Ja	
8	Werven, opleiden, inzetten en begeleiden van energiecoaches	€ 13.650	Ja	
9	campagne / communicatie RRE	€ 20.341	Ja	
10				

	Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
1	Advies per brief aan alle grondgebonden koopwoningen over grote en kleine bespaarmaatregelen	€ 0		Nee
2	Promotie en uitgifte voor vouchers a 70 euro voor aanschaf van kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 67.311		Nee
3	Advies en tips aan bezoekers van informatieavonden over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 0		Nee
4	Advies aan huis over kleinschalige bespaarmaatregelen	€ 0		Nee
5	Faciliteren van installatiebedrijven in het aanbieden van waterzijdig inregelen van cv systemen	€ 0		Nee
6	Uitvoering van grootschalige advies- en inkoopacties Winst uit je woning	€ 34.825		Nee
7	Monitoren, bijsturen en leren	€ 0		Nee
8	Werven, opleiden, inzetten en begeleiden van energiecoaches	€ 13.650		Nee
9	campagne / communicatie RRE	€ 20.341		Nee
10				

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*			
			€ 178.601	€ 30.000		€ 31.641			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*			
		1		€ 0		€ 0			
		2							
		3							
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*		
		1	D15051	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		2							
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*		
		1	D15051	€ 0	€ 0		Nee		
		2							
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 5.677.935	€ 71.199	€ 523.687	€ 17	€ 21.945
		2						
		3						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 58	€ 51.102	€ 0	€ 0	€ 221.490
		2						
		3						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 4.861
		2		
		3		

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*
			Nee

SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 29.482	€ 0	€ 6.895	€ 7.554	€ 4.322
		2						
		3						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*		
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 0	€ 0		
		2						
		3						
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	€ 0	Nee	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0		Nee	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	0	0		Nee	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 2.029.266	€ 251.366				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Sportpark De Boekhorst	€ 1.584.885	€ 730.823			
		2	Huisvesting SJC	€ 665.735	€ 825.474			
		3	Sportpark Nieuwe Zeeweg, aanleg hockeyveld	€ 78.750	€ 94.551			
		4	Exploitatielasten in begroting	€ 150.724		€ 64.736		
		5	Exploitatiebegroting Stg. Sportbedrijf	€ 57.624			€ 62.316	
		6						
		7						
		8						
		9						
		10						
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	Sportpark De Boekhorst	€ 730.823	78%			
		2	Huisvesting SJC	€ 825.474	33%			
		3	Sportpark Nieuwe Zeeweg, aanleg hockeyveld	€ 94.551	4%			
		4	Exploitatielasten in begroting	€ 64.736	7%			
		5	Exploitatiebegroting Stg. Sportbedrijf	€ 62.316	3%			
		6						
		7						
		8						
		9						
		10						
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 34.925	€ 0	€ 34.925	Nee	

3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Rekening 2020				Baten/lasten		
Progr.nr.	Programma	Taakveld		Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuur en Dienstverlening	0.1	Bestuur	3.931.528	0	3.931.528
		0.10	Mutaties reserve (980)	14.980.657	-12.580.663	2.399.994
		0.2	Burgerzaken	1.310.859	-371.617	939.241
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.337.606	-1.573.217	764.388
		0.5	Treasury	572.183	-582.460	-10.277
		0.61	Onroerende Zaakbelasting (Woningen)	1.520.100	-1.072.432	447.668
		0.64	Overige Belastingen	23.969		23.969
		0.8	Overige Baten en Lasten	107.892		107.892
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	105.612	-59.540	46.072
		2.1	Verkeer en wegen	8.479		8.479
		3.4	Economische promotie	31.209		31.209
		5.2	Sportaccomodaties	456.631	-601.678	-145.046
		5.3	Cultuurpresentatie, -productie	209.326		209.326
		5.5	Cultureel erfgoed	16.191	-12.555	3.636
		5.6	Media	30.590	-9.731	20.859
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	266.735	-168.088	98.648
		6.3	Inkomensregelingen	220.163		220.163
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	10.849		10.849
		8.3	Wonen en bouwen	3.727	-12.578	-8.851
	Totaal Bestuur en Dienstverlening			**26.144.307**	**-17.044.559**	**9.099.748**
2	Veiligheid	0.10	Mutaties reserve (980)	37.000	-14.922	22.078
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.903.718	-320.331	2.583.387
		1.2	Openbare orde en veiligheid	1.656.162	-31.964	1.624.198
		7.4	Milieubeheer			
	Totaal Veiligheid			**4.596.880**	**-367.217**	**4.229.663**
3	Verkeer en Parkeren	0.10	Mutaties reserve (980)	807.091	-65.838	741.253
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	532.918	-105.380	427.538
		2.1	Verkeer en wegen	6.391.894	-804.040	5.587.854
		2.2	Parkeren	940.591		940.591
		3.1	Economische ontwikkeling	3.677		3.677
	Totaal Verkeer en Parkeren			**8.676.171**	**-975.258**	**7.700.913**
4	Economie	0.10	Mutaties reserve (980)	34.432	-839.586	-805.154
		3.1	Economische ontwikkeling	1.290.204	-167.765	1.122.439
		3.3	Bedrijfsloket en - bedrijfsregelingen	67.701	-31.348	36.353
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.182.816	-1.040.536	1.142.279
		8.1	Ruimtelijke ordening	108.657		108.657
	Totaal Economie			**3.683.809**	**-2.079.235**	**1.604.574**
5	Onderwijs	0.10	Mutaties reserve (980)	493.208	-310.672	182.536
		4.1	Openbaar basisonderwijs	553.470		553.470
		4.2	Onderwijshuisvesting	2.166.997	-70.075	2.096.921
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.357.472	-344.834	1.012.638
		5.2	Sportaccomodaties	57.345	-62.315	-4.970
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	299.036	-238.837	60.199
	Totaal Onderwijs			**4.927.527**	**-1.026.733**	**3.900.794**
6	Sport, cultuur en recreatie	0.10	Mutaties reserve (980)	330.228	-1.135.138	-804.910
		5.1	Sportbeleid en begeleiding	305.643	-38.500	267.143
		5.2	Sportaccomodaties	4.351.824	-1.006.246	3.345.578
		5.3	Cultuurpresentatie, -productie	956.818	-190.000	766.818
		5.4	Musea	71.149		71.149
		5.5	Cultureel erfgoed	272.645	-94	272.551
		5.6	Media	984.190	-165.227	818.963
	Totaal Sport, cultuur en recreatie			**7.272.497**	**-2.535.205**	**4.737.292**
7	Sociaal Domein en Volksgezondh	0.10	Mutaties reserve (980)	646.989	-275.371	371.618
		1.2	Openbare orde en veiligheid	11.799		11.799
		5.3	Cultuurpresentatie, -productie	10.662		10.662
		5.6	Media			
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.503.242	-238.287	4.264.955
		6.2	Wijksteams			
		6.3	Inkomensregelingen	18.256.689	-17.706.172	550.517
		6.4	Begeleide participatie	5.972.466		5.972.466
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	6.168.228	-197.097	5.971.132
		6.71	Maatwerkvoorzieningen 18+			
		6.72	Maatwerkvoorzieningen 18-	5.306.817	-121.885	5.184.932
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	448.454	-445.000	3.454
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	759.730		759.730
		7.1	Volkshuisvesting	5.028.159		5.028.159
	Totaal Sociaal Domein en Volksgezondheid			**47.113.235**	**-18.983.812**	**28.129.424**
8	Duurzaamheid en Leefomgeving	0.10	Mutaties reserve (980)	277.056	-569.528	-292.472
		2.4	Economische ahvens en waterwegen			
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.287.933	-160.136	4.127.797
		7.1	Volkshuisvesting	288.442	-180.281	108.162
		7.2	Riolering	5.232.489	-6.766.972	-1.534.483
		7.3	Afval	4.647.233	-6.495.204	-1.847.971
		7.4	Milieubeheer	5.370.780	-283.609	5.087.171
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	190.918	-217.647	-26.728
		8.1	Ruimtelijke ordening	115.369		115.369
		8.3	Wonen en bouwen	306	-1.808.344	-1.808.038
	Totaal Duurzaamheid en Leefomgeving			**20.410.526**	**-16.481.719**	**3.928.806**
9	Wonen en Ruimte	0.10	Mutaties reserve (980)	4.436.571	-3.028.848	1.407.723
		1.2	Openbare orde en veiligheid			
		2.3	Recreatieve havens			
		7.4	Milieubeheer			
		8.1	Ruimtelijke ordening	2.162.164	-42.529	2.119.635
		8.2	Grondexploitaties (niet bedrijventer.)	4.443.356	-4.902.099	-458.743
		8.3	Wonen en bouwen	579.064	-44.650	534.414
	Totaal Wonen en Ruimte			**11.621.155**	**-8.018.126**	**3.603.029**
ADM	Algemene Dekkingsmiddelen	0.11	Resultaat van de rekening	1.533.033		1.533.033
		0.5	Treasury		-851.645	-851.645
		0.61	Onroerende Zaakbelasting (Woningen)		-7.512.630	-7.512.630
		0.62	Onroerende Zaakbelasting (niet-Woningen)		-3.276.157	-3.276.157
		0.63	Parkeerbelasting		-4.118.815	-4.118.815
		0.64	Overige Belastingen		-5.072.432	-5.072.432
		0.7	Algemene Uitkering gemeentefonds		-58.402.102	-58.402.102
		0.8	Overige Baten en Lasten	0		0
		3.4	Economische promotie		-3.446.127	-3.446.127
	Totaal Algemene Dekkingsmiddelen			**1.533.033**	**-82.679.909**	**-81.146.876**
OVH	Overhead	0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	16.363.393	-1.731.189	14.632.204
	Totaal Overhead			**16.363.393**	**-1.731.189**	**14.632.204**
Vpb	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	-419.571		-419.571
	Totaal Vennootschapsbelasting			**-419.571**		**-419.571**
Saldo				**151.922.963**	**-151.922.962**	**0**

4. Bijlagen

4.1 Bestuursovereenkomst

De Wet Revitalisering Generiek Toezicht is op 1 oktober 2012 in werking getreden. De wet vereenvoudigt het stelsel van interbestuurlijk toezicht, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de desbetreffende volksvertegenwoordiging de wettelijke medebewindstaken van haar eigen bestuur zoveel mogelijk zelf controleert. Hiermee wordt het verticaal toezicht van het Rijk en provincies op gemeenten aanzienlijk verminderd. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie in principe de enige verticale toezichthouder op de gemeente is. In dat kader adviseert de provincie alle gemeenten. Dit is in lijn met de in de bestuursovereenkomst opgenomen afspraak, de door de raad vastgestelde Rapportage Interbestuurlijk Toezicht toe te sturen, als onderdeel van de jaarrekening en het jaarverslag.

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht in de begroting 2021 en/of het laatste jaar van de meerjarenraming 2022-2025		De programmabegroting 2021 is op 10 november 2020 vastgesteld door de gemeenteraad van Noordwijk. De gemeente Noordwijk valt onder repressief (regulier) toezicht en de begroting voldoet volgens Gedeputeerde Staten aan de criteria die daarvoor gelden.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland.		Overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening beschikt de gemeente over actuele bestemmingsplannen. Deze documenten zijn tevens digitaal toegankelijk op www.ruimtelijkeplannen.nl. De bestemmingsplannen zijn niet strijdig met de provinciale Verordening Ruimte
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Omgevingsrecht		TOELICHTING
Voor zowel de milieutaken als de bouw- en woningtoezichtstaken zijn tijdig een beleidsplan VHT (vóór 15 mei 2020), het uitvoeringsprogramma (vóór 1 februari 2020) en de evaluatie (vóór 1 mei 2020) vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		1) Beleidsplan: Er is een vigerend VTH-beleidsplan 2019-2022. 2) Uitvoeringsplan: Er wordt jaarlijks een werkplan van de uitvoeringsorganisatie (ODWH) opgesteld. De raad is over dit werkplan geïnformeerd, maar niet binnen het door u aangegeven tijdsbestek. Het Werkplan is niet toegezonden aan uw provincie. Dit is in het werkproces aangepast. 3) Jaarverslag: Door de ODWH wordt jaarlijks een verslag over het Werkplan opgesteld. De raad is niet over dit jaarverslag geïnformeerd. Het jaarverslag is ook niet toegezonden aan uw provincie. Wel is de jaarrekening, de financiële verantwoording, aan de raad voorgelegd. De jaarrekening is niet aan de provincie toegezonden. Dit is in het werkproces aangepast.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	

Monumentenzorg		TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De gemeente beschikt over verschillende commissies: 1.De monumentencommissie Noordwijkerhout, deze beoordeelt vergunningaanvragen op het grondgebied van de voormalige gemeente Noordwijkerhout. 2. De erfgoedcommissie, deze beoordeelt vergunningaanvragen op het grondgebied van de voormalige gemeente Noordwijk. 3. De Commissie Erfgoed Noordwijk, deze wordt geraadpleegd bij beleidskeuzes. In de commissies zitten onder andere restauratiearchitecten, bouwhistorici, architectuurhistorici en landschappers. De commissies zijn dus deskundig. De brandveiligheid wordt niet gezien als een kerntaak van de commissies, al kan van de leden met een bouwkundige opleiding geacht worden dat zij hier verstand van hebben. Verplichte brandveiligheidstoetsen worden uitgevoerd door de bevoegde instantie in het vergunningentraject.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		De gemeente voldoet op grond van het inspectieonderzoek 2019-2020 in voldoende mate aan de eisen van de Archiefwet 1995. De gemeente maakt duidelijk werk van het informatie- en archiefbeheer. Hierbij staat het “nieuwe” digitale werken voorop. Toch zijn een aantal actiepunten niet afgerond, hebben een langere doorlooptijd nodig of zijn opnieuw doorgeschoven naar het volgende jaar.
Is er reden voor extra aandacht?	Ja	De fusie van 1 januari 2019 zorgt nog steeds voor extra veel werk. De werkzaamheden voor bepaalde archiefbescheiden bleken gecompliceerder dan verwacht, mede door het verlies van kennis over het archief van Noordwijkerhout na het vertrek van meerdere medewerkers.

Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		**Gevraagde informatie**	**Stand van zaken**
		~~Voorsprong~~/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	6
		Fase interventieladder op 1 januari	Afspraken maken over acties en termijnen
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	14 + 6 achterstand is 20
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	14
		~~Voorsprong~~/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	6
		Fase interventieladder op 1 juli	Afspraken maken over acties en termijnen
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	16
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	15*
		~~Voorsprong~~/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	1
		Fase interventieladder op 31 december	Afspraken maken over acties en termijnen
		Toelichting	
Is er reden voor extra aandacht?	Ja	*Het COA geeft per de 15e van de maand plaatsingscijfers door aan de provincie. Dit blijft een vertekend beeld geven. In de week van 24 december 2020 zijn namelijk nog 6 personen gehuisvest en daarmee zou de stand op 31 december 2020 + 5 moeten zijn in plaats van - 1.	

4.2 Bijlage Grondbedrijf

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In dit onderdeel van de jaarrekening vindt u de gebruikelijke toelichting op de jaarstukken van het grondbedrijf. Belangrijke items zijn het bedrijfsresultaat, het voorzieningenbeleid en de complexgewijze toelichting.
Voor een toelichting op de inzet van het grondbedrijf en het grondbeleid bij de realisatie van de diverse programma´s wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid in deze jaarrekening.

1.2 Bedrijfsresultaat

Het negatieve bruto bedrijfsresultaat van het grondbedrijf in 2020 is ruim € 0,1 miljoen. Dit is het saldo tussen de onttrekkingen en stortingen in de Reserve Winst uit Grondbedrijf en de mutaties in de voorzienbare verliezen.

In 2020 zijn er geen complexen afgesloten.

Bij de benadering van het resultaat is het “voorzichtigheidsprincipe” gehanteerd. Dit betekent dat wordt uitgegaan van het meest slechte scenario. Verliezen worden al genomen op het moment dat ze worden geconstateerd, en winsten worden pas genomen op het moment dat ze worden gerealiseerd.

In de Jaarrekening 2020 is de voorziening voorzienbaar verlies inzake het complex Maarten Kruytstraat verhoogd met € 109.000,-. Daarentegen zijn de voorzieningen voorzienbaar verlies in de complexen Offem-Zuid, ’t Zilt en Schippersvaartweg verlaagd met respectievelijk € 42.000,-, € 415.000,- en € 82.000,-. Deze verlaging van € 430.000,- is al verwerkt in de jaarrekening.

Berekening van het bruto resultaat 2020:

Diverse mutaties	€ 34.432
Bijdragen RIF	€ 97.000
Vennootschapsbelasting	€ 419.571
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	-/- € 150.000
Parkeeronderzoek HoogTij	-/- € 330.000
Uren P249 inclusief overhead	-/- € 594.190
Tussentijdse Winstneming nav Boek Grondbedrijf 2021, begroot	€ 90.000
Rente voormalige nieggs	-/- € 96.957
Bijdrage RIF	-/- € 964.006
Saldo egalisatie reserve bouwgrondepxloitaties voormalige gemeente Noordwijkerhout	€ 593.383
Saldo reserve bovenwijkse voorzieningen voormalige gemeente Noordwijkerhout	€ 341.480
Mutatie Voorzienbare verliezen	€ 430.000
Bruto resultaat 2020	-/- € 129.287

De opbrengsten uit grondtransacties m.b.t. het Grondbedrijf werden in 2020 gerealiseerd in de complexen Space Business Park, Offem-Zuid, Restgronden Boechorst en

Leefbaarheidsimpuls De Zilk. Deze opbrengsten betroffen bijna € 3 miljoen. Dit bedrag komt op dit moment niet terug in de Meerjarenprognose van het Grondbedrijf (MPG), maar is verwerkt in de desbetreffende complexen.

Resumerend:
Het te storten positieve resultaat 2020 in de reserve Grondbedrijf is per saldo € 430.000,-.
Dit betreft de verlaging van € 430.000 van de voorziening voorzienbaar verlies.

1.3 Voorzieningenbeleid

Onder verwijzing naar het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hanteert de gemeente Noordwijk een stringent voorzieningenbeleid. Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele voorzieningen voor voorzienbare verliezen getroffen.
Eén van de regels van het BBV stelt dat gronden dienen te worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of, als deze lager is, tegen de marktwaarde. Het BBV geeft echter geen definitie van het begrip marktwaarde. Bij het bepalen van een dergelijke waarde spelen vele factoren een rol. Voornaamste factor is de lokale en provinciale besluitvorming over het planologisch kader van een gebied. Ook spelen tijdsaspect, rente en marktrisico's een rol bij de waardering. Omdat hiervoor veelal inschattingen moeten worden gemaakt moet een te bepalen marktwaarde dan ook altijd met een zekere bandbreedte worden beschouwd.
Jaarlijks zal moeten worden bezien in hoeverre getroffen voorzieningen moeten worden aangepast of nieuwe voorzieningen getroffen moeten worden. Bij reeds getroffen voorzieningen wordt dan bekeken of de aannames waarop de voorzieningen zijn gebaseerd nog valide zijn, en hoe het verwachte exploitatietekort zich verhoudt tot de nieuwe boekwaarde.

1.4 Mandaat strategische aankopen

In de Nota Grondbeleid van de gemeente Noordwijk (die voor de nieuwe gemeente Noordwijk zal medio 2021 worden opgesteld), is aangegeven dat de gemeente Noordwijk strategisch verwervingsbeleid toepast om hiermee een goede grond- en onderhandelingspositie te krijgen. De gemeenteraad stelt hiertoe jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar aan het college om uitvoering te geven aan het strategisch verwervingsbeleid. Alvorens het college een definitief besluit neemt om een aankoop ten laste van het budget te brengen, wordt de opvatting gepeild van de raadscommissie. Op het moment dat de gemeenteraad besloten heeft over betreft de dekking van de aanko(o)p(en) zal vanuit deze dekking het budget weer aangevuld worden tot € 2 miljoen.

2. Boekwaarden per complex

		31-12-2019	31-12-2020 excl TWN*	TWN	31-12-2020 incl TWN
1.23	Space Business Park	10.269.480	10.275.006	90.000	10.365.006
1.44	Maarten Kruytstraat (Noordwijk Zeewaardig)	5.529.427	5.614.844		5.614.844
1.51	Offem-Zuid	3.658.666	4.831.266		4.831.266
1.56	Restgronden Boechorst	-693.714	-421.784		-421.784
1.61	Duineveld (vh Centraal park 1e fase)	-3.398.877	-3.130.130		-3.130.130
1.75	Joh. v Hoornstr	449.793	857.205		857.205
1.78	Leefbaarheidsimpuls De Zilk	2.380.795	782.866		782.866
1.79	Schippersvaartweg (Munnikeweij)	26.004	152.464		152.464
	Totaal	**18.221.574**	**18.961.737**	**90.000**	**19.051.737**

* TWN = Tussentijdse Winstneming

3. Risicoparagraaf en weerstandsvermogen grondbedrijf

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar Paragraaf Grondbeleid (zie 2.2 paragrafen).

4. Balans Grondbedrijf

Balans per 31 december 2020		
ACTIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste activa		
Financiële vaste activa:		
Belegde reserves bij de Algemene Dienst	14.484.338	11.789.314
Belegde voorzieningen bij de Algemene Dienst	7.699.402	8.129.402
Totaal vaste activa	22.183.740	19.918.716
Vlottende activa		
Voorraden		
BIE met grondexploitatie		
Grondexploitaties	19.051.737	18.221.574
Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	-2.022.000	-1.913.000
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	-5.233.000	-5.275.000
Voorzienbaar verlies Leefbaarheidsimpuls De Zilk	-333.402	-748.402
Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg (Munnikeweij)	-111.000	-193.000
	11.352.335	10.092.172
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen		
Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen	0	0
	0	0
Overlopende activa		
Overlopende activa	0	0
Totaal vlottende activa	11.352.335	10.092.172
Totaal - generaal	33.536.075	30.010.888

PASSIVA	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Reserve winst uit grondbedrijf	14.054.338	11.696.314
Bestemmingsreserves	0	0
Nog te bestemmen resultaat	430.000	93.000
	14.484.338	11.789.314
Voorzieningen		
Nog uit te voeren werken	0	0
Restitutieverplichtingen	0	0
Vaste schuld		
Kapitaalschuld algemene dienst	19.051.737	18.221.574
Totaal vaste passiva	33.536.075	30.010.888
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar		
Overige schulden	0	0
Overlopende passiva		
Overlopende passiva	0	0
Totaal vlottende passiva	0	0
Totaal - generaal	33.536.075	30.010.888

5. Toelichting op de balans Grondbedrijf

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

Vaste activa

Financiele vaste activa

Belegde reserves en voorzieningen bij de algemene dienst		
Saldo per 1 januari 2020	19.918.716	
Storting in 2020 bij de gemeente	2.265.024	
Saldo per 31 december 2020		22.183.740

Vlottende Activa

Voorraden

Boekwaarde per 1-1-2020		10.092.172	
Mutaties 2020:			
	Space Business Park	95.526	
	Maarten Kruytstraat	85.416	
	Offem-Zuid	1.172.600	
	Restgronden Boechorst	271.930	
	Duineveld (vh Centraal Park 1e fase)	268.747	
	Joh. Van Hoornstr e.o.	407.412	
	Leefbaarheidsimpuls De Zilk	-1.597.929	
	Schippersvaartweg (Munnikeweij)	126.459	
	Verhoging Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	-109.000	
	Verlaging Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	42.000	
	Verlaging Voorzienbaar verlies 't Zilt	415.000	
	Verhoging Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg	82.000	
		1.260.163	
Boekwaarde complexen per 31-12-2020			11.352.335
Totaal Balans			**33.536.075**

Passiva

Eigen Vermogen

Reserves

Reserve winst uit grondbedrijf				
Saldo per 1-1-2020			11.696.314	
Stortingen:				
Toevoeging saldo reserve bovenwijkse voorzieningen Nwh		341.480		
Toevoeging saldo egalis. Res. Bouwgrondexpl. Neh		593.383		
s Gravendijck, minder lasten na afsluiten dan verwacht		34.432		
Bijdragen RIF		97.000		
Vennootschapsbelasting 2020		419.571		
Tussentijdse Winstneming Space Business Park		90.000		
Jaarrekeningresultaat 2019:				
Verlaging voorziening Maarten Kruytstraat	17.000			
Verlaging voorziening De Zilk	164.000			
Tussentijdse Winstneming Restgronden Boechorst	1.060.000			
Tussentijdse Winstneming Duineveld	1.880.000			
		3.121.000		
Totaal Stortingen			4.696.866	
Onttrekkingen:				
Jaarrekeningresultaat 2019:				
Verhoging voorziening Schippersvaartweg	-88.000			
		-88.000		
Groenonderhoud Offem-Zuid (Raad 18-05-2017)		-20.000		
Duineveld, afdracht sociale woningbouw		-150.000		
Parkeeronderzoek HoogTij, Raad 15-06-2017		-250.000		
Parkeeronderzoek HoogTij, Raad 11-10-2018		-80.000		
Uren P249		-353.690		
Overhead op uren P249		-240.500		
Rente 2020 voormalige Nieggs		-96.957		
Bijdrage RIF		-964.006		
Voorbereidingskrediet (gedeeltelijk) Vuurtorenplein (Raad 28-05-2020)		-95.689		
			-2.338.842	
Saldo per 31-12-2020				14.054.338
Onverdeeld jaarresultaat			430.000	
Saldo per 31-12-2020				430.000

Voorzieningen

Saldo voorziening uit te voeren werken per 1-1-2020	0		
Onttrekking / Stortingen	0		
Saldo per 31-12-2020			0

Vaste Schuld

Saldo kapitaalschuld algemene dienst per 1-1-2020		18.221.574	
Mutatie boekwaarde complexen		830.163	
Mutatie saldo vlottende Activa/Passiva		0	
Mutatie Vlottende Schuld		0	
Saldo per 31-12-2020			19.051.737

Vlottende Passiva

Vlottende Schuld

geen mutaties

Totaal balans **33.536.075**

6. Overzicht van baten en lasten P252 Grondbedrijf

P252 Grondbedrijf *(bedragen in €)*	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	11.043.086	4.347.667	6.695.419	V
Baten	11.877.434	4.902.099	-6.975.335	N
Saldo Programma	834.348	554.432	-279.916	N
Storting in reserves	834.378	124.432	709.946	V
Onttrekking aan reserves	0	0	0	N
Resultaat	**-30**	**430.000**	**430.030**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit product P252 Grondbedrijf als volgt:

Omschrijving	Lasten	Voordeel/ Nadeel
In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo een verschuiving in tijd heeft geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen. Door bovenstaande kunnen er grote verschillen ontstaan in jaarlijkse baten en lasten op het product grondbedrijf, deze verschillen zijn onderdeel van de totale grondexploitatie. De mutaties op de resultaten van alle complexen worden afzonderlijk via het Boek Grondbedrijf aan de Raad voorgelegd.		
Complex Offem-Zuid Door vertraging in de uitvoering zijn veel lasten doorgeschoven naar de komende jaren. Meerjarig is er maar een klein verschil, zie de verklaring bij de verlaging van het voorzienbaar verlies.	€ 2.516.982	V
Complex Duineveld (vh Centraal Park 1e fase) De grondexploitatie voor Duineveld zal naar het nu laat aanzien 2	€ 922.627	V

Omschrijving	Lasten	Voordeel/ Nadeel
jaar langer doorlopen. Hierdoor waren de lasten in 2020 al minder dan geraamd, deze lasten zullen vanaf 2021 plaats vinden. Zie ook de verklaring bij de baten		
Complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk De RIF bijdrage komt niet meer ten laste van het resultaat. Verwacht wordt dat het bestemmingsplan en inrichtingsplan gereed zullen zijn in 2021. Een aantal kosten zijn verschoven naar 2021.	€ 446.376	V
Complex Schippersvaartweg (Munnikeweij) Er zijn minder sloopkosten en diverse kosten zijn uitgesteld door dat de start is vertraagd door de aanvraag van de omgevingsvergunning. In februari 2021 was de omgevingsvergunning onheroepelijk.	€ 536.567	V
Strategische aankopen In 2020 is er geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot strategische aankopen.	€ 2.000.000	V
Kosten wegens spoedonderzoek en advies- en accoutantskosten Deze kosten worden jaarlijks begroot, maar de eventuele werkelijke kosten worden op het desbetreffende complex geboekt.	€ 200.000	V
Verhoging voorzienbare Verliezen Complex Maarten Kruytstraat De verhoging van het voorzienbare verlies wordt veroorzaakt door verlenging van het traject met 1 jaar	€ 109.000	V
Overige verschillen < € 100.000,-	€ -36.133	N
Totaal lasten	€ 6.695.419	V

Omschrijving	Baten	Voordeel/ Nadeel
Complex Space Business Park Door reserveringsovereenkomsten, zijn er in 2020 twee reserveringsvergoedingen ontvangen.	€ 171.440	V
Complex Offem-Zuid De bijdragen van meerdere partijen vielen iets gunstiger uit.	€ 160.792-	N
Complex Duineveld (vh Centraal Park 1e fase) Door een vertraging van 2 jaar in dit complex zijn de baten doorgeschoven naar 2021 en 2022. Zie ook de verklaring bij de	€ 1.714.391-	N

Omschrijving	Baten	Voordeel/ Nadeel
lasten.		
Complex Joh. Van Hoornstr e.o. (vh Northgohal) De inkomsten uit verkopen waren in 2020 verwacht, maar zijn in 2021 ontvangen.	€ 1.243.909-	N
Complex 't Zilt Een deel van de verkoopopbrengsten zijn eerder ontvangen dan verwacht.	€ 416.712	V
Complex Schippersvaartweg (Munnikeweij) De verwachte verkoop is uitgesteld naar 2021	€ 912.969-	N
Mutatie boekwaarden Het totale bedrag van de mutaties op de boekwaarden van de complexen wordt in dit product verantwoord.	€ 3.389.849-	N
In de primaire begroting 2020 is een tussentijdse winstneming voor 2020 van Space Business park (€240.000,-) en Duineveld (€ 510.000,-) begroot, die ook gelijk als storting in de reserve winst uit grondbedrijf geraamd is. De werkelijke tussentijdse winstneming voor 2020 bedraagt voor Space Business Park € 90.000,- en voor Duineveld nihil. Hiertegenover staat een werkelijke storting in de reserve Grondbedrijf van € 90.000,-. Dit heeft derhalve geen effect op het jaarrekeningresultaat, maar geeft wel een verschil van €660.000,- (nadeel) tussen de begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel). Daarnaast is er voor de grondexploitatie Johanna van Hoornstraat ook een positief resultaat geraamd in 2020 van € 84.378,- maar is dat resultaat nog niet genomen wat een nadelig verschil betekent tussen begroting en rekening. Verder was de grondexploitatie 's Gravendijck reeds afgesloten in 2018 en zijn toen de kosten voor de resterende activiteiten als nog te betalen opgenomen. Die kosten zijn nu €34.432,- lager uitgevallen (voordeel), welk bedrag gestort is in de Reserve Grondbedrijf (nadeel).	€ 709.946-	N
Verlaging voorzienbare verliezen - Complex Offem-Zuid (€ 42.000,-) Deze kleine aanpassing in het voorzienbaar verlies van Offem-Zuid volgt uit gunstigere berekeningen van de grex. Bij de nieuwe berekeningen bleek onder andere dat sommige lasten dubbel waren meegenomen. - Complex 't Zilt (€ 415.000,-)	€ 539.000	V

Omschrijving	Baten	Voordeel/ Nadeel
Door verlaging van de kosten voor de RIF afdracht 't Zilt is het voorzienbaar verlies naar beneden bijgesteld. - Complex Schippersvaartweg (€ 82.000,-) Dit complex maakt naar verwachting minder kosten voor bouw- en woonrijpmaken		
Overige verschillen < € 100.000,-	€ 29.369	V
Totaal baten	€ -6.975.335	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
In de primaire begroting 2020 is een tussentijdse winstneming voor 2020 van Space Business park (€240.000,-) en Duineveld (€ 510.000,-) begroot, die ook gelijk als storting in de reserve winst uit grondbedrijf geraamd is. De werkelijke tussentijdse winstneming voor 2020 bedraagt voor Space Business Park € 90.000,- en voor Duineveld nihil. Hiertegenover staat een werkelijke storting in de reserve Grondbedrijf van € 90.000,-. Dit heeft derhalve geen effect op het jaarrekeningresultaat, maar geeft wel een verschil van €660.000,- tussen de begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel). Daarnaast is er voor de grondexploitatie Johanna van Hoornstraat ook een positief resultaat geraamd in 2020 van € 84.378,- maar is dat resultaat nog niet genomen wat een nadelig verschil betekent tussen begroting en rekening (minder winst / nadeel, lagere storting in reserve / voordeel). Verder was de grondexploitatie 's Gravendijck reeds afgesloten in 2018 en zijn toen de kosten voor de resterende activiteiten als nog te betalen opgenomen. Die kosten zijn nu €34.432,- lager uitgevallen (voordeel), welk bedrag gestort is in de Reserve Grondbedrijf (nadeel).	€ 709.946	V
Totaal Toevoegingen	€ 709.946	V

Toelichting op overzicht van baten en lasten P252 Grondbedrijf

Omschrijving der lasten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Rente	248.764	182.216	179.956
Strategische grondverwerving		2.000.000	
Grondkosten, w.o. verwervingen	96.585	12.258	4.135
Slopen en saneringen	145.989	161.861	29.404
Planontwikkeling en VTU	1.184.936	1.378.600	1.045.193
Kosten wegens spoedonderzoek		100.000	
Advies- en accountantskosten		100.000	
Kosten van bouwrijp maken	745.479	1.201.985	341.235
Kosten van woonrijp maken	424.763	2.625.677	2.387.567
Planstructuur/ Bijdragen en Diversen	248.764	3.280.459	251.178
Dotaties in voorzieningen	88.000	0	109.000
Bijdrage aan de algemene dienst			
Mutaties voorraden	5.881.109		
Resultaat	2.811.045	834.378	554.432
Totaal - generaal	**11.875.434**	**11.877.434**	**4.902.100**

Omschrijving der baten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Ontvangen rentevergoeding grondtransacties	1.092.908	886.039	38.574
Verpachtingen	20.822	40.002	19.111
Verhuren	10.000	0	
Grondverkopen	10.432.256	4.267.864	2.905.174
Grondverkopen 10% aanbetaling	0	0	0
Bijdrage derden	138.448	1.651.395	570.078
Bijdrage fondsen		102.177	
Bijdrage subsidie van het min. v. Ec. Zaken	0	0	0
Bijdrage subsidie van de provincie	0	0	0
Bijdr. Algemene Dienst	0	0	0
Bijdr vanuit Reserve Bodemsanering	0	0	0
Bijdr vanuit voorziening	0		0
Vergoeding RIF		0	
Onttrekking voorz voorzienbare verliezen	181.000	0	539.000
Mutaties voorraden		4.929.957	830.162
Resultaat			
Totaal - generaal	**11.875.434**	**11.877.434**	**4.902.100**

Specificatie gerealiseerde baten en lasten P252 Grondbedrijf

Lasten		
Rente Dit betreft de kapitaalrente zoals deze verschuldigd was over de boekwaarde per 1-1-2020 van Bouwgronden in Exploitaties (BIE's) De uiteindelijk geboekte rente in 2020 is 1,009876 % van € 18.221.574		179.956
Grondkosten, w.o. verwervingen Dit betreft Onroerende Zaakbelasting van diverse complexen		4.135
Slopen en Saneringen Deze kosten hebben voornamelijk betrekking op het complex Het Zilt		29.404
Planontwikkeling en VTU Dit betreft naast alle uren die geschreven zijn op het Grondbedrijf kosten die betrekking hebben op Projectbegeleiding, Verkeersadviezen, Milieutechnische,- juridische, -planologische, -en Civieltechnische adviezen		1.045.193
Kosten van Bouwrijp maken De kosten van bouwrijp maken hebben voornamelijk betrekking op de complexen Offem-Zuid, Joh. van Hoornstr e.o. en Schippersvaartweg		341.235
Kosten van Woonrijp maken De kosten van woonrijp maken hebben met name betrekking op de complexen Offem-Zuid, Restgronden Boechorst en Duineveld		2.387.567
Planstructuur/Bijdragen en Diversen		
Offem-Zuid	6.097	
Joh. van Hoornstraat e.o.	245.081	
		251.178
Dotaties in voorzieningen		
Verhoging van de voorziening Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	109.000	
		109.000
Resultaat		554.432
Totaal Lasten		**4.902.100**

Baten		
Ontvangen rentevergoeding grondtransacties Dit betreft de complexen Offem-Zuid en Leefbaarheidsimpuls De Zilk		38.574
Huren en pachten van woningen en gronden Dit betreft het complex Duineveld		19.111
Grondverkopen Voor een specificatie van de verkopen wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.		2.905.174
Bijdrage van derden Dit betreft een bijdrage inzake Duineveld		570.078
Diverse bijdragen (o.a. van de provincie Zuid Holland) In 2020 zijn er geen bijdragen van de Provincie e.a. ontvangen		0
Onttrekkingen voorziening voorzienbare verliezen		
Verlaging voorzienbaar verlies Offem-Zuid	42.000	
Verlaging voorzienbaar verlies 't Zilt	415.000	
Verlaging voorzienbaar verlies Schippersvaartweg	82.000	
		539.000
Mutaties voorraden Toename van de boekwaarde van alle in beheer zijnde complexen		830.162
Totaal baten		**4.902.100**

7. Staat van Grondoverdrachten

Grondverkopen

Complex	Besluit tot verkoop	Oppervlakte in (m2)	Opbrengst in boekjaar 2020	Aanbetaling	Ontvangen in boekjaar 2020
Space Business Park	10-12-2012	5.232	1.285.050		
Algemene Dienst	29-11-2016	987	166.097		166.097
Offem-Zuid	Mandaatregeling	1.335	899.060		899.060
Restgronden Boechorst	10-4-2018	129	94.132	0	94.132
Space Business Park	Mandaatregeling			71.440	71.440
Algemene Dienst	Mandaatregeling	22	4.840		4.840
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	Mandaatregeling	3.283	1.020.100		1.020.100
Algemene Dienst	Mandaatregeling	29	3.184		3.184
Space Business Park	Mandaatregeling			100.000	100.000
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	Mandaatregeling	981	514.438		514.438
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	Mandaatregeling	859	206.004	0	206.004
Totaal		**12.857**	**4.192.906**	**171.440**	**3.079.296**

Grondaankopen

Complex	Besluit tot aankoop	Oppervlakte in (m2)	Aankoop-bedrag	Bijkomende kosten	Betaald in boekjaar 2020
Algemene Dienst	dec 2018	5.713	285.000	3.123	288.123
Algemene Dienst	15-10-2019	294	7.000		7.000
Algemene Dienst	2-7-2020	2.215	2.600.000	4.814	2.604.814
Totaal		**8.222**	**2.892.000**	**7.937**	**2.899.937**

Ruilingen

Nadere aanduiding	Besluit tot ruiling	Verkregen oppervlakte in (m2)	Afgestane oppervlakte in (m2)	Opbrengst in boekjaar 2020	Kosten in boekjaar 2020
Oude Zeeweg 5	Mandaatregeling	24	24	0	709
Emmaweg 5	Mandaatregeling	5	6	0	1.322
Totaal		**29**	**30**	**0**	**2.031**

5. Controleverklaring

gemeente
Noordwijk

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
+31 (0)71 36 60 600
gemeente@noordwijk.nl
noordwijk.nl